

༄༅། །གསང་སྤྱི་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་མཛོད་ཀྱི་ལྷེ་མིག

ལྷ་ལྷེ་མིག་གི་ལྷེ་མིག་ལྷེ་མིག་ལྷེ་མིག་ལྷེ་མིག་།

ལྷ་ལྷེ་མིག་གི་ལྷེ་མིག་ལྷེ་མིག་།

༄༅། །དཔལ་གསལ་བའི་སྣང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཉུང་དུ་འཇགས་གིས་
རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རིན་ཆེན་མངོན་ཀྱི་ལྡེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

མཁའ་དབང་པོ། རྣོ་ལྷོ་མེ་མ་འཁོགས་མེད་བཞུགས་པའི་ཉི་མ།

༡༡། །སྤྲུལ་རིག་མཛོད་རྩིས་ལྟུང་སྤྲུལ་སྤྲོ་ཚན་གྱིས་སྒྲིག་སྐྱོར་བྱས།

Published by: NRCS

Ngagyur Rigzod Computer Section

Contact Address:

**Ngagyur Nyingma Institute (NNI)
(Higher Buddhist Studies & Research Center)
P.O. Bylakuppe 571104 Mysuru District,
Karnataka State, South India**

Ngagyur Rigzod Computer Section (NRCS)

(NNI) Library

website: <https://nni.bt>

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤྱི་འགྲུར་མཐོ་སློབ་ཚོན་མོའི་སློབ་ཚན་
འཇུག་དབ་སྒྲིག་སྒྲིང་བ།

ཟླ་བ་བསྟན་འཛིན་ཤར་བ། ལོ་རིམ་དགུ་བ།
ངག་དབང་འཇིགས་མེད་གྲུ་རུང་། ལོ་རིམ་དགུ་བ།
ཐོགས་མེད་ལྗོ་ཕྱོས་རོ་ག་ཡ། ལོ་རིམ་བརྒྱད་བ།
ལྗོ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ལོ་རིམ་བརྒྱད་བ།
འཇིགས་མེད་རྡོ་རྗེ། ལོ་རིམ་བདུན་བ།

E-mail: rigzodc2025@gmail.com

ལྷོ་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤེལ་འཇུག་རིག་མཛོན་ཅིས་འཇུག་སྡེ་ཚོན་གྱི་ཚོགས་མི།

འགན་འཛིན།

སློབ་དཔོན་བསམ་ཤིས་དོན་ལས་མཛོན་པ།

ལས་འོགས།

ལྷོ་ལོ་འཇུག་འཛིན་པར་པ།

དག་དབང་འཛིན་མེད་གུ་ཅུར་།

རིག་འཛིན་ལྷོ་ལ། བསོད་ནམས་ཉ་དམག་

བསོད་ནམས་ལུག་ཚོགས། རིག་འཛིན།

ལྷོ་ལོ་འཇུག་འཛིན། རིགས་ཚོགས།

ལོགས་མེད་ལྷོ་ལོ་ལོ་ལ། དལ་ལོ་དབང་།

འཛིན་མེད་རྒྱ་ལ། ལོ་དབང་མཚན་པ།

རྒྱ་ལོ་ལོ་ལོ་ལ། ལུང་ལོ་ལོ་ལ།

རྒྱ་ལོ་ལོ་ལོ་ལ། ལོ་དབང་ལུང་ལོ་ལོ་ལ།

སྲིད་བརྗོད།

རང་ཉིད་ཅམ་མ་ཟད་འགོ་བ་སྐྱེ་ཡི་འཕྲུལ་ཕྱགས་གྱི་བདེ་སྐྱིད་
ལ་དགོངས་པ་བཞེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་གྱིན། དེ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་
ཐབས་ལམ་རྣལ་མ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་ནི་གནད་གྱི་དོན་པོ་ཉག་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

དེར་བརྟེན་སྟོན་པ་ཚད་མའི་བཀའ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་
དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་
གནང་དགོས་རྒྱུ་ནི་དཔྱོད་ལྡན་ཀུན་གྱི་དགོངས་མངའ་ལྟར་ལགས།
རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་རྗེ་གྲུབ་དབང་ཡིད་བཞིན་
འོར་བུ་མཚོག་གིས་ཀྱང་བསྟན་འགོ་སྐྱེའི་བདེ་ཅེར་དམིགས་ཏེ་
དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་དཔལ་གསར་ཆེན་སྲ་འགྱུར་སྲིད་མའི་
བཤད་བྲལ་ཆེན་མོ། སྲ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་མདོ་སྲགས་རིག་པའི་འགྱུར་
གནས་སྲིད་འདི་ཉིད་ཕྱག་བཏབ་གནང་ཞིང་། བཤད་བྲལ་འདིའི་སློབ་
ཚན་དུ་སྟན་མོང་མིང་ཆོག་ཀུན་གྱི་ཚོམ་གཞིར་གྱུར་པ་བརྟེན་སྲོད་
རིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྟན་མིན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ཕྱགས་

དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བློན་མ་མེད་པ་དང་།

དེའི་དགོངས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བ་རྒྱན་ལྷན་མཚོགས་
གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་དང་། བསེལ་
ལྷན་གངས་རིའི་སྡེ་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པའི་སྤྱི་མོ་དཔལ་གསང་ཚེན་
སྡེ་འགྲུར་བའི་ཤིང་ཏྲ་ཚེན་པོ་ཀུན་མཁུན་རོང་སྡོང་རྣམས་གཉིས།
འཇམ་མགོན་མི་པམ་རྒྱ་མཚོས་གཙོས་རིག་འཛིན་གོང་མ་རྣམས་
གྱིས་མཛད་པའི་འཚོས་སྦྱོར་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་མདོ་
སྤྲུགས་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས། དེང་དུས་གྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་
པར་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་སྦྱོར་ཚན་དུ་གཏུན་འབེབས་མཛད་པ་
ལྟར་སྤར་ནས་དཔེ་རིང་ཐོག་པར་སྦྱུན་ལྷན་ཟུང་གྲང་། དགོ་སྦྱོར་
མང་པོ་ཞིག་གིས་སྦྱོར་ཚན་རྣམས་དེའི་གཞུགས་ཐོག་པར་འགྲེལས་
གནང་ཐུབ་ཆེ་དགོ་མཚན་ཆེ་ཚུལ་དགོངས་འཆར་ཡང་ཡང་བཏོན་
པ་ལྟར་རྒྱན་ལས་ལྷན་རྒྱས་ནས་གྲང་དེ་ལྟར་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་
ཕེབས་གཤེས། ད་ལམ་ངེད་ཅག་སྡེ་འགྲུར་རིག་མཛོད་ཅིས་འཕྲུལ་
སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་མི་ཐུན་མོང་ནས་ལས་རིམ་འདིའི་ཁུར་སྤངས་ཏེ་
སྦྱོར་ཚན་དུ་གཏུན་འབེབས་ཡོད་པའི་གཞུང་སྤྲུགས་རིགས་ལྷན་དག་

དང་འབྲེལ། གཞུང་ཙུའ་བ་དང་ས་བཅད་དཀར་ཆག་སོགས་སྤར་
མ་འཁོད་པ་རྣམས་གསར་དུ་བཅུག་སྟེ་དེ་བ་གཞུགས་ཐོག་པར་
སྐྱུན་ལྷན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གུས་པ་རྣམས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཚུ་ཚད་
དམའ་བ་དང་། ཉམས་སྲོང་གི་བོད་ཚད་ནར་མ་སོན་སྐབས་ནོར་
འཁྲུལ་ཅི་རིགས་ཡོད་སྟེ་པས་ཡེ་ཤེས་སྐྱུན་སྐྱུན་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་
བཅས་པའི་སྐྱུན་སྤར་བཤགས་སྟོམ་དང་གཞུང་གནས་གཟིགས་པ་
པོ་ཡོངས་ལའང་དགོངས་སེལ་ལྷ་བ་ལགས། ལས་རིམ་འདིའི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བཅོལ་བ་རྒྱུན་སྲོང་གུས་པའི་རྣམ་དཀར་
གྱི་དགོ་ཙུ་ཅི་མཆིས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བ་སྐྱུན་དར་ཞིང་འགོ་རྣམས་
ཚོས་འགྱོར་བདེ་སྦྱིད་གྱི་དཔལ་ལ་རྟག་དུ་འཚོ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་
དང་། རྒྱད་པར་དུ་སྐྱབས་རྗེ་ཞིང་གཤེགས་དམ་པ་གྲུབ་དབང་ཡིད་
བཞིན་ནོར་བུའི་ཐུགས་དགོངས་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པའི་མཚོད་སྦྱིན་
དུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་འདུན་དང་བཅས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤྱི་འགྱུར་མཐོ་སྟོན་ཆེན་མོའི་རིག་མཛོད་ཅིས་འཕྲུལ་སྟེ་ཚོན་ནས།

མ་སྲིའི་ཡིག་རིས་མ་སྲུན་ཡང་དོགས་གནས་ཅན་གྱི་རིགས་མ་སྲི་རང་
སོར་བཞག་ནས་ཞོར་བཅོས་དང་དོགས་སྐྱོང་གི་གསལ་བཤད་ཅམ་
བྲིས་མོད། འོན་ཀྱང་གཞུང་དགྲུས་སྲུ་བསྐྱེས་སྣང་ཤོར་མེད་སྣམ། འདིར་
དཔེ་རིང་གི་ཤོག་ངོས་མདུན་རྒྱབ་ངོས་འཛིན་ཆེད་ཀ་ཁ་ཞེས་བྲིས་ཡོད།

༣༽ དེ་བཞིན་ཐོས་བསམ་ལ་སྤྱད་པ་འདུན་ཟབ་པའི་སྐོ་ལྡན་དོན་
གཉེར་ཅན་རྣམས་གཟིགས་བདེར་དམིགས་ཏེ་གཞུང་གི་ཚན་པ། ལྷན་
ཚོགས་བཅས་རྣམས་ལེ་ཚན་སོ་སོར་སྲུ་སྟེ་དང་རབས་གྱི་དཔེ་དེབ་
དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱིགས་ཡོད།

༤༽ དེ་བཞིན་སྲུམ་ཉགས་གྱི་སྐོས་དང་མི་མ་སྲུན་པའི་ཡིག་ཞོར་
རིགས་ཐོད་རྒྱ་ཚོགས་མཛོད་ཆེན་མོར་གཞི་བཅོལ་ཏེ་དག་བཅོས་ཞུས་ཡོད།

ལྷོ་ལོ་

ཚེས་མཇུག་པའི་དེས་ནས་ལྷོ་ལོ་དང་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་གི་ཐད་ནི་རྒྱ་
ལྷོ་ལོ་ལྷོ་ལོ་དེས་པས། མཐུན་དཔྱད་ཡངས་པའི་རྒྱ་ཆེན་སྤྱི་ལོ་
པ་པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་ལྷོ་ལོ་དང་ལྷོ་ལོ། སྤྱི་ལོ་
ཆར་ལྷོ་ལོ་པས་གཞུགས་ལོང་ལྷོ་ལོ་མཐུན་ཁ་བྱང་ཐོག་ལོ་
བསྐྱར་ལོགས་བཅོས་ལྷོ་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་པོ་སྤྱི་ལོ་གནང་ཡོང་
བའི་དེ་སྤྱི་ལོ་བཅས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤྱི་ལོ་མཐོ་སྤྱི་ལོ་ཆེན་མོའི་

དུས་མཚན་ལྷོ་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་

E-mail: rigzodc2025@gmail.com

NRCS

ལྷོག་པ་པོར་བྱ་བ།

མཁུ་ཚེན་གཞན་དགའི་རྣམ་ཐར་དུ།⁽¹⁾ “ཐ་ན་དཔེ་ཚའི་ས་བཅད་
དང་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལ་ཚོན་རྟགས་འདེབས་སྤངས་ཚུན་ལ་
ཡང་སྤྱན་མོང་ས་ཡིན་པའི་སྲོལ་གཏོད་ཡོད་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། ས་
བཅད་སྐག་ལ་རྩ་བ་སེད། །ལུང་ལུངས་དམར་ལ་ལུང་འདྲེན་
ཡི། །སྲ་ཚོལ་སྲོ་ལ་མཚམས་སྲོལ་ལྡང་། །འདི་དག་ནི་གྲིས་ལག་
ཡིན་གཅེས། །”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩ་ཚེ་བའི་ལྷོག་པ་པོས་
ཚོན་བྱུག་སྤངས་ཅམ་ལ་གཟིགས་ནས་ཀྱང་རྩ་བ་དང་ས་བཅད།
ལུང་ལུངས་དང་ལུང་འདྲེན་སོགས་རྟོགས་སྤྲེལ་འཚོལ་བདེ་བར་
དམིགས་ནས། ལོང་དུ་གསུངས་པ་བཞིན། རྩ་བ་དང་ས་བཅད།
ལུང་ལུངས་དང་ལུང་འདྲེན་བཅས་ལ་ཚོན་ཁྲ་བཀོད་ཡོད།

(1) རྩ་བའི་ཚེན་གཞན་དགའི་གསར་སྐྱེས་འདེབས་ཀྱི་གསུང་མཛད་ཅིང་། ལྷོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
ཡོན་པའི་རྩ་བའི་ཚེན་གཞན་གྱི་ལྷོ་ལོ་ ༡༠༧ རེད་པར་སྐྱེས་ལྷོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
གསུང་འབྲུག། ཡོད་དེ་ལོ་ ལོ་ལོ་ལོ་ ༤༧ རེད་གསལ།

དཀར་ཆག

ངོས་སྐྱོད།

སྐྱོང་བཟོད།

དཔེ་བསྐྱར་གསལ་བཤད།

མཚན་པ་མེད་མཚན་རྣམ།

༡ ་ ལྟོན་བས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ། 3

༡ ་ ཇི་ལྟར་བརྒྱད་ཚུལ་ལ། 6

    ༡ ་ བརྒྱད་གསུམ་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 6

    ༡ ་ སོ་མོའི་ངོས་འཛིན་བྱེས་ཏེ་བཤད་པ། 9

    ༡ ་ རྒྱལ་བ་དགོངས་བརྒྱད་བཤད་པ། 9

    ༡ ་ སེམས་དབའ་རིག་བརྒྱད་བཤད་པ། 10

    ༡ ་ མི་མ་ཡིན་ལ་བརྒྱད་པ་ཚུལ། 10

    ༡ ་ མི་དང་མི་མིན་གཉིས་ཀ་ལ་བརྒྱད་ཚུལ། 10

    ༡ ་ རྣམ་འབྱོར་རྣ་བརྒྱད་བཤད་པ། 10

1 ། མི་ཡུལ་དུ་རྒྱུད་འདི་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ། 10

1 ། དེ་ལས་ཇི་ལྟར་བརྒྱུད་ཚུལ། 12

3 ། བརྒྱུད་པ་དེ་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་དོན་དངོས་བཤད་པ། 15

    1 ། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་འཆད་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག། 15

    3 ། རྒྱུད་དོན་དངོས་བཤད་པ། 21

1 ། མགོ་སློམ་པས་གོ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རབ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པ། 22

3 ། ཅུང་ཟད་བྱེ་སྟེ་བཤད་པས་གོ་བའི་དབང་འབྲིང་ལ་སྤྱི་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ། 37

    1 ། དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ། 37

    1 ། རྒྱུད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྐྱེང་གཞི། 37

1 ། རྒྱུད་མཐོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེང་གཞི། 38

1 ། ཐབས་ལམ་སྟེང་འོག་དང་སྦྱར་བ། 38

1 ། ཐབས་ལམ་འོག་སྟོ་སྦྱར་བ། 39

    1 ། རྒྱུད་མཐོང་གི་སྐྱེང་གཞི། 40

1 ། འོངས་སྤྱིའི་སྐྱེང་གཞི། 40

1 ། ཁོ་བོའི་སྐྱེང་གཞི། 50

1 ། སྤྱལ་སྤྱིའི་སྐྱེང་གཞི། 54

3 ་ རྒྱལ་གླེང་བསྐྱར་བཤད་པ།	54
1 ་ རྒྱལ་མིའི་གྱི་གླེང་བསྐྱར་བཤད་པ།	55
1 ་ གསལ་དབང་བསྐྱར་ཚུལ།	55
2 ་ དབང་གོང་མ་གཉིས་བསྐྱར་བའི་ཚུལ།	56
2 ་ རྒྱལ་མོང་གི་གླེང་བསྐྱར་བཤད་པ།	58
3 ་ འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྒྱུད་དོན།	59
1 ་ རྒྱུད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྦྱིར་བཤད་པ།	59
3 ་ གང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཞི་རྒྱུ།	59
1 ་ གནས་ལུགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཞི།	61
2 ་ འཇུག་པ་བཏགས་པའི་གཞི།	73
3 ་ གང་གིས་རྟོགས་ཤིང་བཟོད་པ་ལམ་གྱི་རྒྱུ།	75
1 ་ ལམ་གཙོ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ།	77
2 ་ ལམ་ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ།	78
1 ་ ཐབས་གྱིས་ངེས་པའི་ལམ་བཤད་པ།	78
2 ་ ལྷོང་སློང་འབྲུ་འདུལ་བཤད་པ།	82
3 ་ རྒྱལ་མོང་བར་བཤད་པ།	83

༡༩༽ རྒྱད་པར་བ་བཤད་པ།	84
༡༠༽ ལུས་ལས་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་གནད་བཤད་པ།	84
༡༡༽ དེ་ཤེས་ནས་གནད་དུ་བསྐྱེན་ཚུལ།	88
༡༽ འོག་སློཾ་ཁམས་གསུམ་རོལ་བའི་ལམ་བཤད་པ།	94
༢༽ ཤེས་རབ་གྲིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བཤད་པ།	98
༣༽ ལམ་ཅིག་ཆར་བ་བཤད་པ།	98
༤༽ ལམ་རིམ་གྲིས་བ་བཤད་པ།	101
༡༡༽ རྒྱུ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟ་བ་བཤད་པ།	101
༡༢༽ གཞལ་བྱ་བཤད་པ།	103
༡༣༽ འཇལ་བྱེད་བསྟན་པ།	103
༡༤༽ ལྷོན་བྱུང་དངོས་ལྡེའི་གཏན་ཚིགས།	104
༡༥༽ རྗེས་འཇུག་ཚུལ་ལྡེའི་གཏན་ཚིགས།	108
༡༦༽ ཚིག་ལྡེ་གཏན་ཚིགས།	109
༡༽ སྐྱུལ་སྐྱེའི་གཏན་ཚིགས།	111
༢༽ ཚིག་དོན་མཐུན་པའི་གཏན་ཚིགས།	111
༡༧༽ ཚད་མ་བཀའ་གཞུང་གི་གཏན་ཚིགས།	112

གཤམ་རྒྱུ་ལྷོ་གཤམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	112
ཁ་ཤམ་པ་གསུམ་གྱི་གཤམ་ཚིག་ལས།	119
གཤམ་པ་མཉམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	121
ང་ཤམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	124
༡༩ ཤམ་པ་མཉམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	125
གཤམ་པ་མཉམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	125
ཁ་ཤམ་པ་མཉམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	127
གཤམ་པ་མཉམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	127
ང་ཤམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	128
༡ ཤམ་པ་མཉམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	128
གཤམ་པ་མཉམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	131
༡༩ ཤམ་པ་མཉམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	134
༢༠ ཤམ་པ་མཉམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	161
༡ ཤམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	161
༡ ཤམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	161
༡ ཤམ་པ་མཉམ་པ་བཞིའི་གཤམ་ཚིག་ལས།	161

༡ ་ ཆེ་དབང་རིག་འཛིན་བཤད་པ། 162
 ༢ ་ ལྷག་ཆེན་རིག་འཛིན་བཤད་པ། 163
 ༣ ་ ལྷན་གྲུབ་རིག་འཛིན་བཤད་པ། 164
 ༤ ་ གང་དུ་མཐར་ཕྱིན་པ་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་བཤད་པ། 179
 ༡ ་ ལྷ་ལྷ་བཤད་པ། 181
 ༡ ་ གསུང་ལྷ་བཤད་པ། 181
 ༡ ་ ལྷགས་ལྷ་བཤད་པ། 183
 ༡ ་ ཡོན་ཏན་ལྷ་བཤད་པ། 183
 ༡ ་ རིན་ལས་ལྷ་བཤད་པ། 183
 ༡ ་ རྒྱུད་གྱི་དངོས་པོ་བཅུ་བཤད་པ། 184
 ༡ ་ དེ་ལོན་ཉིད་ལྷ་བཤད་པ། 186
 ༡ ་ ལ་དོར་བ་སྤོད་པ་བཤད་པ། 187
 ༡ ་ ལྷ་ར་བཤད་པ། 187
 ༡ ་ ལྷ་པར་བཤད་པ། 188
 ༡ ་ ལྷོལ་ལམ་བག་ཡོད་བཤད་པ། 188
 ༡ ་ རིམ་གྱིས་པ་བཤད་པ། 188

ཁ། ཅིག་ཆར་བའི་སྒྲིང་བ་བཤད་པ།	190
༡། ཐབས་ལམ་བརྟམ་ཞུགས་གྱི་སྒྲིང་བ་བཤད་པ།	190
༢། བཏོད་པ་དགྲིལ་འཁོར་བཤད་པ།	191
༣། རང་བཞིན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བཤད་པ།	192
༤། གཞུགས་བརྟན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བཤད་པ།	193
༥། ལྷག་པ་གཞུགས་བརྟན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བཤད་པ།	193
༦། ཉིང་འཛིན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བཤད་པ།	195
༧། ལྷག་པ་ཉིང་འཛིན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བཤད་པ།	195
༨། སྒྲིང་འགྲོ་བཤད་པ།	195
༩། དངོས་གཞི་བཤད་པ།	196
༡༠། ཉིང་འཛིན་རྣམ་གསུམ་བཤད་པ།	196
༡༡། དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱེད་ཚུལ་བཤད་པ།	196
༡༢། ཉིང་བསྐྱེད་ཚུལ་བཤད་པ།	196
༡༣། བརྟམ་པ་སྐྱོམ་ཚུལ་བཤད་པ།	197
༡། བསྐྱེད་ཚུལ།	197
༢། བསྐྱེད་པའི་ལྷའི་རྣམ་པ་བཤད་པ།	202

༣ དབང་བསྐྱར་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ།	203
ག༽ ལས་རིམ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཤམ་པ།	203
།༣༽ རྗེས་རིམ་བ་བསྐྱར་པ།	203
༦༽ བྱང་ཚུབ་སེམས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་བཤམ་པ།	204
༧༽ ཚོགས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་བཤམ་པ།	205
།༡༽ སྐལ་ལྷན་མིའི་ཚོགས།	205
།༢༽ འབྲོར་ལྷན་ཡོ་བྱང་གྱི་ཚོགས།	206
།༣༽ དགྲེས་ལྷན་ལྟའི་ཚོགས།	206
།༤༽ ཚོགས་ཚེན་པོ།	206
༨ དབང་བཤམ་པ།	209
༡༽ དབང་གི་དབྱེ་བ་བཤམ་པ།	209
༢༽ རྒྱ་གཉིས་བཤམ་པ།	212
།༡༽ མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་བཤམ་པ།	212
།༢༽ ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་བཤམ་པ།	214
།༣༽ རྒྱུ་བཞི་བཤམ་པ།	215
།༤༽ རྒྱུའི་རྒྱུ་བཤམ་པ།	215

།།། བདག་པའི་རྒྱུན་བཤད་པ།	217
།།། དམིགས་རྒྱུན་བཤད་པ།	217
།།། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བཤད་པ།	221
༥ དམ་ཚིག་བཤད་པ།	224
།།། རྩ་བའི་དམ་ཚིག་ལྡན་བཤད་པ།	227
།།། ལྷ་མེད་མི་སྲང་བ།	228
།།། ལྷ་མ་བཀུར་བ།	230
།།། ལྷགས་རྒྱ་རྒྱུན་མི་གཙོད་པ།	234
།།། མཆེད་ལ་བྱམས་པ།	235
།།། གསང་བ་མི་སྣུ་བ།	236
།།། ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་བཤད་པ།	239
།།། མི་སྲང་བ་ལྡན་བཤད་པ།	239
།།། ཡང་དག་དུག་ལྡན་བཤད་པ།	239
།།། འོག་པའི་དུག་ལྡན་བཤད་པ།	240
།།། མི་དོར་བ་ལྡན་བཤད་པ།	241
།།། མིན་ལས་བཤད་པ།	246

༡༽ མིན་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	247
༡༧༽ བསྐྱབ་བྱའི་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞི་སོགས་བཞི་བཤད་པ།	247
༡༨༽ བྱ་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	247
༨ ལྷུ་བ་བ་བཤད་པ།	254
༤ ཉིང་འཛིན་བཤད་པ།	263
༤ མཚོན་བ་བཤད་པ།	270
༡༽ མཚོན་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	270
༡༧༽ མཚོན་ཇས་བྱིན་ཚོལ་བ།	270
༡༨༽ མཚོན་པ་འབྲུལ་ཚུལ།	272
༡༧༽ ལྷུ་བ་འབྲུལ་ཚུལ།	273
༡༧༽ ལྷུ་བ་ཀྱི་བཤད་པ།	273
༡༧༽ ལྷུ་བ་བཟང་མཚོན་པ་འབྲུལ་ཚུལ།	273
༨༽ ཞབས་བསེལ་འབྲུལ་ཚུལ།	274
༩༽ བཞི་བསྐྱོལ་འབྲུལ་ཚུལ།	274
༡༧༽ ལྷུ་བ་མཚོན་འབྲུལ་ཚུལ།	274
༨༽ ལྷུ་བ་མཚོན་འབྲུལ་ཚུལ།	275

ཉེ བདུད་ཅི་གསང་ནན་འབྲུལ་ཚུལ།	275
ཉེ ལྷག་པ་ཉིང་ལེ་འཛིན་གྱི་མཚོན་པ་འབྲུལ་ཚུལ།	276
ཐེ བསྐྱལ་མཚོན་བཤད་པ།	276
དེ སྦྱར་མཚོན་བཤད་པ།	277
ནེ འདོད་ཡོན་རོ་མཉམ་བསྟན་པ།	277
པེ རོལ་མོ་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ།	278
པེ ལྷ་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ།	279
༡༠ ལྷགས་རྒྱ་བཤད་པ།	279
༡༡ ལྷགས་བཤད་པ།	279
༡༢ གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་རིགས།	281
༡༣ ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ལྷགས།	282
༡༤ ཞེ་བའི་ལྷགས།	282
༡༥ རྒྱ་མ་ལོར་བ་ཅ་བའི་ལྷགས།	282
༡༦ བསྐྱེད་པའི་རྒྱེན་གྱི་ལྷགས།	283
༡༧ བརྒྱས་པ་ལས་གྱི་ལྷགས།	284
༡༨ ལས་གྱི་རིམ་པའི་ལྷགས།	285

ཀ། གསལ་བ་གསུམ་གྱི་བརྒྱ་ལུགས།	286
ཁ། མི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་བརྒྱ་ལུགས།	287
ག། བ་མོ་གསུམ་གྱི་བརྒྱ་ལུགས།	287
༡། བྱ་རྒྱ་བཤད་པ།	288
༡༡། ཞི་བའི་བྱ་རྒྱ།	289
ཀ། བྱ་རྒྱ་འབྲུང་བའི་རྒྱ།	289
ཁ། རིགས་ལྡ་སྤྱིའི་དམ་རྒྱ།	289
ག། སོ་སའི་བྱ་རྒྱ།	291
༡༡། སོ་སའི་བྱ་རྒྱ།	293
༤། རྒྱ་གྱི་དཔོན་འབྲེལ་བཤད་པ།	294
༥། འཁོར་ལ་གདམས་ཤིང་གཏད་པ།	296
༡། གདམས་བ་བཞི་བསྟན་པ།	296
༡༡། གཏད་བ་གསུམ་བསྟན་པ།	297
༡༡༡། ཚིག་གི་རྣམ་གངས་རྣམ་བར་དབྱེ་བ།	300

བར་བྱང་སློན་ཚིག།

དོ་གྲུབ་གསུམ་པ་འདིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་མཛད་ནམ་སྤོང་བསྐྱེད་པ་སྤྲུམ།

དཔལ་སྐྱེལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁའ་ཆེན་བརྒྱ་བཟོ་བྱུང་མོང་གི་ཞལ་
སྒོལ་དོ་གྲུབ་གསུམ་པ་འདིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ནི། མི་འགྲུང་
ནམ་མཁའི་དོ་རྗེའི་ལྷུང་བྱང་ལས།

ལྷགས་ཀོང་བྱའི་སྣོད་བཟང་བར་བྱ་མཛེས། །ཞེས་རིགས་
ལྷགས་ཁྱང་དང་ཡབ་ཡུམ་སོགས་ངོས་འཛིན་གསལ་བ་ལྟར།
ཡབ་རིག་འཛིན་བདུད་འཛོམས་གོ་ཡོད་ཅལ་དང་ཡུམ་ལ་ཟ་རྒྱུ་ལྟེ་
རིགས་བསོད་ནམས་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་
པའི་ནང་ཆོན་ཤིང་གྲང་ལོར་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་དང་བཅས་སྐྱ་
འཁྱུངས། ཞབས་མཐེལ་ན་ཚོས་དུང་འབྱར་དོད་དུ་ཡོད་པ་སྐྱ་ནར་
སོན་སྐྱབས་ཀྱང་ཆེས་གསལ་བར་གྲགས། ཀུན་བཟང་འདིགས་
མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སྤོང་ལས་ཀུན་ཁྱབ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་
མཚན་གསོལ། སྐྱ་རྩུང་དུ་ནས་ཚོས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་ལྡན་

པས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅམ་ནས་ཡི་གེ་བརྟུན་སོགས་བྱང་ཚུབ་པ་
བྱུང་། རྫོགས་ཆེན་དུ་དཔལ་སྐྱེལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཞབས་
བྱུང་དུ་ཆེད་སེབས་ཀྱིས་སྟོན་འདུག་བཀའ་ཁྲིད་གསན་པ་ན། ཆོས་
ཀྱི་ཆོག་དོན་གཉེང་ཟབ་པ་ཞིག་མ་མཐུན་པས་ཐུགས་སྐྱོའི་ཤམ་དྲག་
པོས་བསྐྱེལ་ཏེ་མཆོན་མོ་གཟེམས་པའི་དུས་སུ་སྐྱེན་ཆབ་ཉིལ་བས་
དབུ་སྐྱེས་ཀྱི་སྟེང་ལ་འབྱར་འདུག་པ་ཤིས་སྟེན་བྱུང་། ཉིན་གཅིག་
ཡོངས་འཛིན་ལ་མདང་སྐྱེས་བདག་གི་མི་ལམ་དུ་སྟོང་ཞིག་གི་
ནང་སྐྱེས་ཏེ་དུ་ཀའི་ཆ་བྱུང་ཅན་གསུམ་བཞུགས་པའི་དབུས་མ་
དེའི་ཐུག་ན་སྐྱེགས་བམ་ཞིག་བསྐྱེལ་འདུག་པར། ཁྲིད་སྐྱེ་ཡིན་
སྐྱེགས་བམ་འདི་ཅི་དེད་ཞུས་ཅོན། ང་མདོ་མཐུན་བཅེ་འཛིགས་
མེད་ཡི་ཤེས་རྟོག་ཡིན། སྐྱེགས་བམ་ནི་འཛིག་ཉེན་ན་སྟོབ་གཉེང་
མི་ཤེས་མཁན་ཆོར་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེགས་བམ་དེད་ཅེས་གསུངས།
དེ་བདག་ལ་སྐྱེལ་དུ་གསོལ་ཞུས་པས་གནང་བྱུང་བས་སེམས་ཤིན་
ཏུ་དགའ་པོ་བྱུང་། གཅིག་བྱས་ན་དེ་དེང་སྟོབ་གཉེང་ཤེས་འོང་སྐྱེས་

པའི་སྐྱོབ་ས་པ་འདུག་གསུངས། དུས་དེ་ནས་བཟུང་མཁུན་བཅེ་རིན་
པོ་ཆེས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་གིན་གྱིས་བརྒྱབ་ས་པས་དགོངས་པའི་
སྐྱོང་བའོལ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅལ་སྐྱོ་བྱེ། ཞག་ཤས་ནས་སྐྱོར་
དཔོན་ལ་མ་བཅེན་པར་སྐྱ་མས་གསུངས་པའི་ཚིག་དོན་ཀུན་དཔར་
བཏབ་པ་བཞིན་འཆད་ཐུབ་པའི་མཁུན་དཔྱོད་རྒྱས། དགུང་ལོ་
བརྒྱད་པར་རྗེ་རྒྱལ་དགོན་དུ་དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་གྱིས་མརྒྱལ་
འདེགས་འབྲུལ་མཛད་ནས་སྐྱོད་འབྲུག་གི་བཀའ་ཁྲིད་གནང་བཅུག་
པ་ན། དེར་འདུས་ཀུན་མིག་ནས་མཆི་མ་ཐོན་པའི་དད་པའི་ས་ལ་
བཀོད། དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། འདི་ལྟར་ཚོས་བསྟན་པ་
མཐའ་དག་ཡི་དམ་ལྷག་པའི་ལྷས་གིན་གྱིས་བརྒྱབ་ས་ནས་གསུང་
པའི་ཚོས་ཡིན་པ་ལས་རང་གར་མིན། རོ་གྲུབ་སྤྲུལ་སྤྲུ་གྱིས་པ་ལོ་
བརྒྱད་པས་ཚོས་འཁོར་འདི་འདྲ་བསྐྱོར་བུས་པའི་ཚུལ་ལ་དཔག་ན།
ད་དུང་ལུང་གི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་རྫོགས་མི་འདུག་ཅེས་སྤྲུགས་
དགྱེས་པ་ཆེན་པོས་བསྐྲགས་བརྗོད་མཛད། སྤྱི་ལོ་མི་འགྲུར་ནམ་

མཁའ་རྫོགས་དང་། དཔལ་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ། མཁའ་ཆེན་བརྒྱ་བརྒྱ།
འཇམ་མགོན་མི་པམ། རྒྱལ་རོང་སྐྱལ་སྐྱུ་ཀུན་བཟང་ཐེག་མཆོག་
རྫོགས། ཀོང་སྐྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ། ཞེ་ཆེན་འགྲུང་མེད་མཐུ་སྟོབས་
ནམ་རྒྱལ། ཉག་སྒྲ་གཏེར་སྟོན་བསོད་རྒྱལ། འཇའ་པ་ཨ་ལགས་མདོ་
སྐྱགས་སོགས་བཞེས་གཉེན་དུ་མ་དང་། བྱད་པར་ཆེ་རབས་ནས་
འབྲེལ་བའི་རིགས་བདག་བཀའ་བབས་བདུན་ལྟན་འཇམ་དབྱངས་
མཁའ་བཟེངས་དབང་པོ་ཐུན་མིན་རིགས་བདག་ཏུ་བསྟེན་ནས། མདོ་
རྒྱ་སེམས་གསུམ། བཀའ་དགོངས་ཕྱུར་གསུམ། སྟོང་ཐེག་གོང་འོག་
སོགས་སྔ་འགྲུང་བཀའ་གཏེར་རྒྱ་མཆོའི་སྟོན་གྲོལ་གསུན་བཞེས་
དང་། དབྱུ་པར་འདུལ་མཛོད་སོགས་གཞུང་ཕྱགས་རབ་འབྲུམས་ལ་
གསར་རྟེན་གྱི་སྟོགས་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་སྟོན་སྐྱབ་མཐའི་བཞེད་
མཆོམས་མ་ཉོར་བ་ཐུགས་ལ་མངལ། མཆོན་མོ་མར་མའི་འོད་ཚུན་
དཔེ་ཆ་ལ་གཞིགས་པས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཀུན་
ཐུགས་ལ་ཚུད་པས། འཇམ་མགོན་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གིས་

བཀའ་འགྲུང་གི་དོན་རྣམས་ཐུགས་ལ་མངའ་ཡང་དོ་གྲུབ་ནས་ཚིག་
དོན་གཉིས་ཀ་སློབ་ལ་འདུག་ཅེས་བསྟུགས་བརྗོད་མཛད་པས་མཚོན་
ཟླ་བལ་མཁས་པའི་ཡང་ཅེར་སོན།

སྐབས་ཤིག་འཕྲལ་རྒྱུན་གྱིས་བཞུགས་སྟབས་བདེ་མིན་བྱུང་
བས་མགོ་ལོག་བརྒྱ་འབྲུམ་དཔོན་ཁག་བརྒྱད་ནས་སྦྱོར་བཅས་
ཏེ། མི་ཞེས་དོ་ཡུལ་གྱི་ས་གནས་ཤིག་སྤུལ་བ་ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་
འགྲིགས་གྱིས་དཔོན་གནས་དོ་ཡུལ་དུ་གནས་སློབ། གཙང་
ཆེན་དངོས་གྲུབ་དཔལ་འབར་གྲིང་གི་ཚོས་སྡེ་གསར་འཇུགས་
གནང་། འཇམ་དབྱེངས་མཁྱེན་བཅེས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ན་
བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་བ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དང་། གྲེ་བཀ་སྦྱ་གོགས་
བར་ཆད་གྱི་འཕྲང་སེལ་བའི་ལུང་བསྟན་གནང་ན་ཡང་དུས་བབ་
ཉམས་ཕེབས་རྒྱུ་མ་བུང་བས་ཉེན་འབྲེལ་ཉེས་པར་གྱུར། དེར་བཞེན་
སྟོ་རྒྱུད་སྟེ་ཁོག་ཏུ་སྟོན་ལམ་ལོག་པའི་མཐུ་གྲུབ་པའི་འགོང་པོ་དན་
པ་ཞིག་ཡོད་པས་མཐོ་འཚམ་པ་སྟེ་ཉེན་གཅིག་ཚོས་གསུང་བཞིན་

པའི་སྐབས་སུ་སློབ་བྱུང་དུ་རྒྱུང་འཇུག་པའི་བྱུང་བ་སྐྱུ་ལ་ཕོག་
པ་ནས་བརྒྱུད་སྐྱེ་ཆེ་ཉི་ལ་ཕོར་ཁམས་མི་བདེ་བས་གནས་གཞན་དུ་
ཕེབས་བཞུགས་གང་ཡང་མཛད་མ་རུས། དགོན་པའི་གཡོན་ངོས་
རྗེ་མེ་བཀྲ་ལེབ་གོང་མ་ཞེས་པ་དེར་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་ལྷ་ཁང་ཞེས་
དཔེན་ཚོད་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ཅེ་གཅིག་མཛད་པས་ཡི་དམ་ལྷག་
པའི་ལྷས་ཞལ་གཟིགས་ལུང་བསྟན་ཐོབ་ནས་གྲུབ་པའི་མཚན་མ་
མངོན་དུ་གྱུར། སྤྱིར་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་སྐྱེ་ཉེན་དང་། མཚོད་ཆས།
བཀའ་བསྟན་འགྲུང་རོ་ཅོག་ ཉིང་རྒྱུད་སོགས་བཀའ་གཏེར་གསར་
ཉིང་གི་ཚོས་སྐོར་གསུང་འབྲུམ་སྐྱོ་ཚོགས་པ་བར་གྲིས་ཅི་རིགས་
པའི་སྐྱེགས་བམ་དངོས་གཙང་བ་བྲག་རི་བཅིགས་པ་ལྷ་བུ་འཚོལ་
སྤྱད་མཛད་ནས་དཔེ་མངོན་བསྐྱབ།

དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་མ་གཟའ་དམ་གསུམ་མིར་བརྟུན་ནས་ཅ་
ཆེའི་སྐྱེགས་བམ་འགའ་དངོས་སུ་འབྲུལ་བའང་བྱུང་། ལུང་བསྟན་
བཀའ་རྒྱ་མར་ལུང་གིས་ཐེན་ཅིང་རྗེ་ཉིང་དང་ལྷ་དགོངས་མཉམ་པའི་

ཐུགས་སྐྱེས། མགར་བའི་མཁན་པོ་འཇིགས་འོད། སེར་ལྷལ་མཁན་
པོ། མཁན་པོ་དམ་ཚོས། ལྷ་ལྷལ་མཁན་པོ་སྟེ་མཁན་ཚེན་བཞི་ཞེས་
གྲགས་པ་བྱུང་ནས་འཆད་ཉན་གྱིས་བསྟན་པ་བསྐྱེད་སྤྱོད་བས་ལུལ་གྱི་
ཀྱན་ནས་འཁོར་སློབ་གྲངས་གྱིས་མི་ལང་པ་འདུས། རྗེ་ཉིད་དུས་ཀྱན་
བསྐྱེད་པ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བར་སྐྱས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཁོ་ན་
མཛད་ནས་བཞུགས་པས་སྐྱ་ཆས་དང་གཞིམས་ཁང་ལ་ཡང་ཚུལ་
ཁྲིམས་གྱི་བྱི་མས་ཁྱབ། འཇིག་རྟེན་གཡེང་བའི་བྱ་བ་ལས་ཐུགས་རིང་
དུ་སྐྱོགས་ཤིང་། ཐུགས་སྐྱེས་ལ་ཚིག་བཅུན་པ་དང་། ལྡང་སྲིད་དབང་
དུ་འདུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་གཞི་བཞིན་ཚེན་པོར་རྫོམ་པ་ཀྱན་ཡང་
ཁེངས་བྲེགས་ཞུམ་བཞེན་འདུད། ལྷི་རབས་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བར་
གསང་བ་སྟོང་པའི་སྤྱི་དོན་མཛོད་གྱི་ལྷེ་མིག་དང་། གཟུངས་གྱི་རྣམ་
དབྱེད་སོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚིག་དོན་གྱི་ཆ་ཐམས་
ཅད་འགྲན་ཟླ་བལ་བ་དུ་མ་དང་། གཞན་གཏམ་ཚོགས། བསྟོད་ཚོགས།
གསུང་མགྱུར། རྗེགས་ཚེན་སྐོར་སོགས་པོད་ཚེན་དུ་མ་མཛད། ལྷིས་

སུ་མན་ངག་ལྟ་བུ་ལྟེང་ལ་འགྲེལ་བ་ཚོམ་སྐྱབས་ད་ལྟའི་ལས་མཐའ་དེ་ཚམ་
ཡིན། ད་དཔེ་ཆ་དེ་སྒོམས་ཤོག་སྲད་ནས་ངའི་སྐྱལ་སྐྱུ་ཡིན་པེས་ཤིག་
གིས་འདིའི་མཚུག་ལུད་འོང་། ཞེས་ཐ་མའི་ཞལ་ཆེམས་ལུང་བསྟན་
གནང་ནས་བསྐྱུང་ཚུལ་བསྟན། དགུང་གངས་རེ་གཉིས་བཞེས་བ་རབ་
ལུང་བཙེ་ལྟ་བ་རྫོགས་པའི་མེ་ལོ་སྟག་གི་ལོང་གཟུགས་སྐྱའི་བཀོད་བ་
ཚོས་དབྱིངས་སུ་བསྐྱུ་བར་མཛད་དོ།

༡༡། །དཔལ་གསང་བའི་སྣང་པོའི་རྒྱུད་གྱི་སྤྱོད་ཅུང་
དུའི་ངག་གིས་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་རིན་ཆེན་མཛོད་གྱི་སྡེ་མིག་
ཅེས་བྲུ་བ་བཞུགས་སོ།།

དཔལ་ལྡན་སྐྱེ་མ་རྗེ་རིམ་ས་དཔལ་ལ་བྲུག་འཆོལ་ལོ།།

དོན་དམ་དབྱིངས་དང་སྤྱི་བ་བྲལ་པའི་སྐྱེ།།

མི་སྤྱེད་རྗེ་རྗེ་བྲུབ་པའི་གཞི་བཞེད་སྤྱི་བ།།

སྐྱེ་འབྲུལ་བྱ་བའི་སྐྱེད་མཛོད་རྒྱུད་སྤྱོད་དབྱངས།།

ཀུན་སྐྱབ་འཁོར་ལོའི་དབང་སྐྱུག་སྐྱེ་མར་འདུད།།

གསང་མཛད་སྒྲིག་པའི་ཡི་མཚན་གྱི་ལྟ་སྟེན་།
སྐབས་གཉིས་ལང་ཚོ་སྐྱེས་པའི་བད་ཚེས་དུ།
ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་གསུམ་སྐྱེས་པའི་ཉིན་མོར་བྱེད།
ཡིད་མཁའ་འོ་འོ་ལ་བཏུན་པར་བཞུགས་སྐྱུར་ཅིག །

སྐྱེད་དོན་ཟབ་མོ་བདག་འབྲས་དཔག་དཀའ་ཡང་།
སྐྱེས་པའི་བཟོད་པའི་རྗེས་འབྲངས་བྲག་ཆ་ལྟར།
བཏུན་པོ་སྐྱེས་པའི་ལོགས་བཤའ་ལ་བཏུན་ནས།
ཆ་ཚེས་སྐྱེད་འདིར་གཟུབ་པོ་སྐྱོ་ཡིས་ཉོན།

འདིར་སྐྱེད་པའི་བཤའ་གཏེར་གྱི་བཏུན་པ་སྐྱེས་པའི་ལོ་
མཛོད། གསང་སྐྱེས་ཆུ་བོ་བཞིའི་འབྲུང་གནས། སྐྱེད་ལུང་མན་
དག་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱོག་ཤིང་། སྐྱེད་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་
གི་སྐྱེད་པོ་བཏུན་དུ་ཤིང་བ། སེམས་དང་ཡི་ཤེས་རང་སྐྱེད་བདེན་པ་
དཔེར་མེད་དུ་སྐྱོན་པ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྐྱེད་འབྲུང་དུ་བ་གསང་བའི་

སྤྱོད་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་
ཅུང་ཟད་བརྗེད་བྱུང་དུ་འགོད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།

སྟོན་པས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ། དེ་ལས་ཇི་ལྟར་བརྒྱུད་
ཚུལ། བརྒྱུད་པ་དེ་ལྟར་གྱི་རྒྱུད་དོན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འོ་སྐོལ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་བདག་ཉིད་སྲིད་པའི་འཆིང་བ་མཐའ་
དག་ལས་གྲོལ་ཡང་། སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་གཟེབ་ཏུ་ཅུད་ཅིང་
ཚོངས་པའི་ཐུན་ནག་སྤྱུག་པོས་ལོན་པ། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱོགས་
ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་
གྱུར་ཏེ། ཉི་མ་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱའི་འོད་ཀྱིས་མི་མཚོན་པའི་དམ་པའི་
ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་འགྲེད་པའི་སྤྱད་དུ་སྤྱེ་བྱ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་
པ་ལ་བབས་པའི་དུས་སུ་རིགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་
ཏོག་ལྟར་མཐོ་བ་ཤུག་འེ་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཟུང་མའི་སྲས་
སུ་སྤྱེ་བའི་བརྗོད་དབང་འགྲོར་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་པའི་རྒྱན་
དང་ལྟན་པ་བཟུང་སྟེ། ཤུག་ཐུབ་པའམ་ཤུག་སེང་གོ་ཞེས་སྟོན་

དེ་སྐྱུང་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུས་གསང་སྐྱུགས་བསྟན་པ་དང་། འོག་མིན་
དུ་ལོངས་སྐྱུས་གསང་སྐྱུགས་བསྟན་པ་གཉིས་བྱུང་དང་གཟུགས་
བརྟན་ལྟ་དུ་ཡིན་པས་སྤྱི་མའི་གནས་སྐབས་སྤངས་ནས་སྐྱུ་མར་
མཚན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཉི་འོད་སེང་གེས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
དུ་བཤད་ཚུལ་ལོ།།

སྟོན་པས་མི་ཡུལ་དུ་བྱང་ཚུབ་བརྟེས་པའི་མཚན་པ་བསྟན་ནས་
ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་དུས་སུ་ལོངས་སྐྱུས་
འོག་མིན་དུ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་སྤྱོགས་ནི་སྐྱེག་པ་དོ་རྗེས་སྐར་ཁབ་
དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ།།

ཀུན་མཁྱེན་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡང་སྤྱི་མ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་
དེ། གང་དུ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་འོག་མིན་དེ་ལ་དབང་སྐྱུག་ཆེན་པོའི་
འོག་མིན་ཏེ་ལོངས་སྐྱུའི་ཞིང་གི་འོག་མིན་དང་། དེའི་རྗེས་མཐུན་
སྐྱུལ་སྐྱུའི་འོག་མིན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་མ་ལའང་བྱེད་སྐྱུལ་ལོངས་
སྐྱུར་གྲགས་པ་རང་བཞིན་སྐྱུལ་སྐྱུའི་ཞིང་ཁམས་དང་། གཙང་རིས་
ལྷ་གནས་གྱི་འོག་མིན་གཉིས་གསུངས་སོ། །བཤད་ཚུལ་དེ་དག་

གང་ཡང་མི་འགའ་ཉེ། དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་བའི་རྣམ་འདྲུལ་གྱི་ཡུལ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མཁས་པ་དག་གསུངས་སོ།།

སྐར་ཁབ་ཏུ་བཤད་ཚུལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྡེ་མ་ཁ་ཅིག་མི་
ཡུལ་དུ་སྐྱུལ་སྐྱུས་ཐུན་མོང་གི་ཐེག་པ་ཅམ་ལས་མ་སྡེ་ཡོ་གའི་རྒྱུད་
མ་གསུངས་པར་འདོད་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཅུ་རྒྱུད་ཉིད་ལས་སྐྱུལ་སྐྱུའི་
མཚན་བ་འདུལ་བ་བཞིའི་ནང་ཚན་གསུང་གིས་འདུལ་བའི་སྐྱབས་
སྟུ། རྒྱ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་དང་འགའ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་མིན་དུ་གསུང་ཚུལ་ནི་ལེའུ་དང་པོས་དངོས་
བསྟན་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ལོངས་སྐྱུལ་གྱིས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་ཀ་
རྒྱུད་ཉིད་ན་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རི་རྩེར་བརྒྱུད་ཚུལ་ལ། བརྒྱུད་གསུམ་སྐྱུའི་རྣམ་གཞག་
དང་། སོ་སའི་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

བཤད་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་ལས།

རྒྱལ་བ་སེམས་དབའ་རྣལ་འབྱོར་བ།།

དགོངས་པ་རིག་པ་རྣ་བར་བརྒྱུད། །ཅེས་པ་སྟར་གསུམ་

སྟེ། གསང་སྐྱོད་སྐྱོད་པ་ལྟར་བའི་བཟང་ཆད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་བ་དགོངས་བརྒྱུད་ནི་གཉིས་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་
མཁའི་རློབ་གཅིག་ལུ་ལ་རི་བོང་གི་གཟུགས་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་
རྒྱ་རི་སྟེང་ཤར་བ་ཐམས་ཅད་རི་བོང་གི་རྒྱན་དང་ལྗན་པར་སྤང་
བ་བཞིན་དུ། འཆད་པའི་སྐྱེས་ལུ་རིགས་དུག་པས་རྒྱུད་དོན་
མཐར་སྟོན་པར་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་གཤེགས་པ་
གཤེགས་མ་དང་། སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་ཞི་ཞེས་འཁོར་ཐམས་
ཅད་རྒྱུད་དོན་བརྟེན་པར་འཛོག་ཀུས་ཏེ། དེ་ནི་གཙོ་འཁོར་
དགོངས་པ་གཅིག་གིས་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ལོ།།

སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་ལྟན་ཅིག་པའི་འཁོར་ཆམས་ལ་ཟབ་
དབང་བསྐྱར་བའི་དགོངས་པ་མཚན་པས་སྟོན་འཁོར་དགོངས་པ་
དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པའང་དགོངས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྩོམ་གཅིག་གོ།

སེམས་དཔའ་རིག་བརྒྱུད་ཅེས་པ་ནི། གཞན་དུ་རིག་འཛིན་བཟང་
བརྒྱུད་ཅེས་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་ཏེ། འཆད་པ་པོ་དག་པའི་སེམས་

དཔལ་སྐྱགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱབ་བརྟེན་ལས་རྒྱུད་
 ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཁོར་ལ་ཐུགས་རིག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏང་ནས་སྐྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱའི་བདེ་ཐབས་
 བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས་དེའི་མོད་ལ་འཁོར་གྱིས་རྒྱུད་དོན་མཐའ་དག་
 ཉོགས་པ་སྟེ། འདི་ཡང་དགོངས་པ་དོན་བརྒྱུད་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་
 ཡང་། རྒྱལ་བ་དགོངས་བརྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱུད་ཚུལ་ལས་གཞན་དུ་གོ་བའི་
 ཚེད་དུ་དགོངས་བརྒྱུད་ཅེས་མ་སྟོས་པར་རིག་པའི་བརྒྱུད་པ་ཞེས་
 པའི་བདེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།

རྣམ་འགྲུའ་རྣམ་བརྒྱུད་ཅེས་པའི་རྣམ་འགྲུའ་ནི། དང་པོ་ནས་
 རིགས་སྐྱགས་ཀྱི་ལྟར་བཞེངས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐ་མལ་པའི་
 ཉེན་བཟུང་ནས་ལམ་བསྟོམས་ཏེ་བྱོད་ཅི་རིགས་ཐོབ་པ་ཡན་
 ཚད་དེ། འདི་ནི་ཐུན་མོང་གཏུལ་བྱའི་སྣང་ཚོད་དབང་བཅན་པར་
 བྱའི། གནས་ཚོད་ལྟར་ན་འདིའི་རྣམ་འགྲུའ་པ་ལ་རྒྱལ་བ་དང་སེམས་
 དཔལ་འཕོང་དེ། སྟོབ་དཔོན་ཚེན་པོ་བརྒྱ་བཞེན་ནོ།། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་

འབྱོར་བ་སྲ་མ་སྲ་མའི་ཞལ་ནས་བྱི་མ་བྱི་མའི་སྟོན་དུ་དབང་རྒྱུད་མན་
ངག་རིམ་བཞིན་བརྒྱུད་བ་ནི་ན་བརྒྱུད་དོ།

སངས་རྒྱས་ནང་པན་ཚུན་ལའང་སློབ་པའི་ན་བརྒྱུད་འབྲ་བ་
མེད་ཀྱང་སྟོན་དུ་བརྒྱུད་ཚུལ་ཅམ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བར་ཀུན་
མཁུན་ཆེན་པོས་གསུངས་ཤིང་མདོ་རྒྱུད་དུ་མའི་ལུང་གིས་ཀྱང་
གྲུབ་པས། རྒྱལ་བ་ལ་དགོངས་བརྒྱུད་ཁོ་ན་དང་སེམས་དཔའ་ལ་
རིག་བརྒྱུད་ཁོ་ན་ཞེས་བཤད་མི་རུང་ངོ། །དེས་ན་ནལ་འབྱོར་བ་
ལ་ན་བརྒྱུད་གཙོ། སེམས་དཔའ་ནས་བརྒྱུད་ཚུལ་ཐུན་མིན་རིག་
པའི་བརྒྱུད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱིས་བརྒྱུད་ཚུལ་ཐུན་མིན་
དགོངས་བརྒྱུད་ཡིན་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་སོ་སེམས་འཛིན་ལྗེས་ཏེ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱལ་བ་
དགོངས་བརྒྱུད། སེམས་དཔའ་རིག་བརྒྱུད། ནལ་འབྱོར་ན་བརྒྱུད་
དོ། །དང་པོ་ནི།

སྟོན་པ་རིགས་ལྷག་པས་རྒྱལ་ཚབ་རིགས་ལྔ་སོགས་

དང་། རིགས་ལྷན་ལྷན་ཅིག་པའི་འཁོར་ལ་བརྒྱད་པའོ།།

གཉིས་པ་སེམས་དཔའ་རིག་བརྒྱད་ལ། མི་མ་ཡིན་ལ་བརྒྱད་པ་དང་། མི་
དང་མི་མིན་གཉིས་ཀ་ལ་བརྒྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

རྒྱལ་སྲས་རིགས་གསུམ་སེམས་དཔའ་ལྟ་སྲུ་གཞོན་སྤྱོད་གྱི་
རིག་འཛིན་གྲགས་ལྷན་མཚོག་སྐྱོང་སོགས་གསུམ་ལ་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་མི་དང་མི་མིན་གཉིས་ཀ་ལ་བརྒྱད་པ་ནི།

རྒྱལ་བ་ཞི་བར་གཟིམས་ནས་ལོ་ཉིར་བརྒྱད་འདས་པ་ན་དམ་
པའི་རིགས་ཅན་དྲུ་མ་ལྟ་ལྟའི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་བརྒྱལ་གྱི་མཚོ་གླིང་
རི་མ་ལ་ཡའི་ཅེ་མོར་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་འདུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་
དམིགས་ནས་གདུང་དབྱངས་སྒྲངས་པས་དཔལ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་མཛོན་
སུམ་དུ་བྱོན་ནས་རྒྱད་པཤད་དོ།།

གསུམ་པ་ནལ་འཁོར་ན་བརྒྱད་ལ། མི་ཡུལ་དུ་རྒྱད་འདི་ཐོག་མར་བྱུང་
ཚུལ་དང་། དེ་ལས་ཇི་ལྟར་བརྒྱད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་གསང་བདག་གིས་བཀའ་བསྐྱུ་མཛད་

པའི་ཚེ་དེའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་གྱིས་ཟ་ཏོ་རའི་རྒྱལ་པོ་ཇོ་སྟེ་ཨི་རྩ་རྩོ་ཏི་ལ།

སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཏྟགས་ཐེམ་པ་དང་།།

རིན་ཚེན་སྤྱིགས་བམ་བབས་པ་དང་།།

ཚོས་གྱི་བཟོ་བ་བྱེད་པ་དང་།།

ཀུན་གྱིས་དམ་པར་བསྐྱབས་པ་དང་།།

མཚོད་པ་ཚེན་པོ་བྱས་པ་དང་།།

རིན་ཚེན་ཚར་དུ་བབས་པ་དང་།།

སངས་རྒྱས་ས་ལ་ལུང་བསྟན་པའོ། །ཞེས་པའི་མི་ལྟས་བདུན་
བྱུང་ཞིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་པོ་བྲང་གི་སྟེང་དུ་རྒྱུད་སྟེའི་སྤྱིགས་
བམ་དང་ཐུག་ན་དོ་རྗེའི་སྐྱུ་ཁྱུ་གང་བ་དངོས་སུ་བབས་ཏེ་གསོལ་
བ་བཏབ་པས་སྟོན་གསང་སྤྱིགས་ལ་སྐྱུངས་པའི་འཕྲོ་སད་དེ་དོར་
སེམས་ཞལ་མཐོང་གི་ལེའུ་ཉོགས་ནས་དེ་དང་ཐུག་དོར་གྱི་སྐྱུ་ལ་
བཏེན་ཏེ་ཟླ་བ་དུག་བསྐྱབས་པས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཞལ་མཇལ་
ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ས་པས་སྤྱིགས་བམ་གྱི་དོན་མཐའ་དག་

མཁྱེན་པར་གྱུར་དོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལས་རི་ལྗང་བརྒྱད་ཚུལ་ནི།

རྒྱལ་པོ་དེས་ཀུ་ཀུ་རྩ་ཇོ་ལ་བཤད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཨིན་ལྷ་ལྷ་
ཉི། སེང་ཉ་རྩ་ཇོ། ལྷ་པ་རྩ་ཇོ། སྲས་མོ་གོ་མ་དུ་མིའི་བར་དུ་བརྒྱད་
དེ། དེ་རྣམས་ནི་ཚོམ་བྱ་དང་བཅས་ཉེ་རིག་འཛིན་གྱི་ས་ལ་གཤེགས་
པ་ཤ་སྟག་གོ། གོ་མ་དུ་མིས་སྐྱེ་བ་དོར་དང་སངས་རྒྱས་གསང་བ་ལ་
བཤད། སངས་རྒྱས་གསང་བས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱ་དང་བི་མ་
མི་ཉ་ལ་གདམས་ཉེ་འཕགས་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལོ།།

བོད་དུ་ནི། སློབ་དཔོན་བརྒྱས་རྗེ་འབངས་འདུས་པ་ལ་ལྷ་
ཕྱེང་གསུངས་པ་སོགས་དེ་ལས་བརྒྱད་པའང་ཡོད་པར་སྣང་
མོད། གོང་མ་རྣམས་ལ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། བི་མ་ལས་མ་གཉགས་
གཉིས་ལ་གདམས། དེ་གཉིས་ནས་བརྒྱད་པའི་ཚུ་བོ་གསུམ་དུ་
གྲེས་པ་གཞུབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས། དེས་
གཞུབས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་སོ་ཡེ་ཤེས་དབང་ལྷུག་ལ་བཤད། དེ་

གཉིས་ཀ་ལ་ཉང་ཤེས་རབ་མཚོག་གིས་ལྷན་པ། དེ་ནས་ཉང་ཡེ་ཤེས་
 འབྱུང་གནས། ཟུར་པོ་ཆེ་ཤུག་འབྱུང་གནས། ཟུར་ཆུང་ཤེས་རབ་
 གྲགས། ཐུགས་སྲས་ཀ་བ་བཞི། སྐྱོ་ཕུག་པ་ཤུག་སེང་གའི་བར་
 དུ་བརྒྱད། གཉགས་གཞུགས་ཟུར་གསུམ་དེ་དག་ལ་གསང་སྤྱི་གས་
 གྱི་བབས་སོ་གསུམ་དུ་གྲགས། སྐྱོ་ཕུག་པ་ལ་ཐུགས་ཟེན་གྱི་སྐྱོབ་མ་
 བཅུ་གཉིས་གདུགས་ཐོགས་གྱི་སྐྱོབ་མ་གྲུ་ས་འཛིན་པ་སྟོང་སོགས་
 བྱུང་སྟེ་རྒྱུད་འདིའི་ཐིམ་ལས་སྤོགས་མེད་དུ་བརྟེན། དེའི་སྐྱོབ་བརྒྱུད་
 གཙང་ནག་འོད་འབར། མེས་སྟོན་མགོན་པོ། སྐྱོ་ཤེས་རབ་ཚུལ་
 གླིམས། ཏྲ་ནག་བདུད་འདུལ་འབྱུལ། མདའ་ཤུག་འཕེལ། ཟུར་
 བུམས་པ་སེང་གའི་སྐྱོལ་གཡུང་ནམ་གཉིས། སྐྱོལ་ཆེན་སངས་རྒྱས་
 རིན་ཆེན། འཕོས་ལོ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་དཔལ། ཀམ་ལྷ་དམར་བཞི་པ་
 ཚོས་གྱི་གྲགས་པ། འཕྱི་གུང་རིན་ཆེན་ཕྱན་ཚོགས། རང་གྲོལ་ཉི་ལྷ་
 སངས་རྒྱས། འཕོན་ཇོ་སྲས་ཆེ་དབང་ལོ་རྒྱས། འཕོན་སྟོན་དཔལ་
 འཕྱོར་ཕྱུན་གྲུབ། ཟུར་ཆེན་བཟང་ཤེས་ཀུན་དགལ། དང་སྤྱིངས་རིག་

འཛིན་མིན་ལས་སྐྱོན་གྱུ་བ། གཏེར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འགྲུང་མེད་
དོ་རྗེ། དེ་ལ་ལོ་ཆེན་རྣམ་གྲིས་གསལ། གཏེར་ཆེན་སྐྱེ་མཆེད་འདི་
གཉིས་ཐུགས་སྲས་དང་བཅས་པས་རྒྱུད་འདིའི་དབང་དང་། སྐྱུ་བ་
ཐབས། དཀྱིལ་ཚོག་རྒྱུད་འགྲེལ། མཐའ་དཔྱོད་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་
སྐོན་མེ་ལྟ་བུའི་ལེགས་བཤད་མང་དུ་མཛད་ཅིང་། འཆད་ཉན་གྱི་
རྒྱུན་བཅུགས་པས་བསྟན་པ་ལ་བཀའ་འཛིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུབ།

དེ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་དགེ་ཅེ་བསོད་
ནམས་བསྟན་འཛིན་ནམ་འཛིགས་མེད་ངོ་མཚར་ནས། དོ་རྗེ་
འཛིན་པ་བརྒྱ་བཀྲ་ཤིས། དེ་ལ་རྒྱལ་སྲས་གཞན་པན་མཐའ་ཡས་
གྱིས་གསལ། དེས་བདག་ཅག་གི་སྐྱེ་མ་འབགས་པ་འཇམ་
དཔལ་གྱི་ཐུགས་སྲས་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་ལོ་རྒྱུན་འཛིགས་
མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་ཁྲུབ་བདག་
མཁན་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་བརྒྱ་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་དཔལ་བཟང་པོ་
གཉིས་ལ་སྐྱུལ་ཅིང་། སྐྱ་མས་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་

རྒྱལ་དང་། སྤྱི་མས་རྣམ་འབྲེན་རྗེ་བཅུ་དམ་པ་མི་པམ་རྣམ་རྒྱལ་
རིན་པོ་ཆེར་གདམས་པ་ནས་ཀྱང་བརྒྱད་དེ། མདོར་ན་ཁོ་ལོ་འབའ་
ཞིག་མ་གཏོགས་པ་རྒྱད་ལྗེད་ཀའ་སྤྱངས་པས་མཁས་པའི་
གོ་འཕང་བརྟེན་ཤིང་། འཁོར་ལོའི་ལྷ་ལ་བསྟེན་པ་ལས་སྤྱི་རྒྱུ་
བ། རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བྱོན་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དབང་
སྤྱལ་གི་སྤོང་བ་བར་མ་ཆད་པ་བརྒྱད་པ་ལས་ད་ལྟའི་བར་དུ་དབང་
གི་ཚུ་བོ་མ་སྐྱམ། བཤད་པའི་སློབ་མེ་མ་ལུབ། སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱི་
གཟི་འོད་མ་ཡལ་བར་བྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །ལོ་རྒྱུས་འདི་དག་གི་ཞིབ་
ཆ་ནི་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་བརྒྱད་པ་དེ་ཕྱི་ལྷན་པུན་དོན་བཤད་པ་ལ། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་
འཆད་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་དང་། རྒྱུད་དོན་
དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྱིར་གསང་སྤྱི་གསུམ་གླེ་མེད་ལ། མ་རྒྱ། ཨ་རྒྱ། ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་
རྒྱུད་ལྗེ་གསུམ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་བྱུང་བར་ལ། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

གཞན་ཡང་མང་སྟེ་མང་བས་འདྲིགས་སོ།།

མ་རྒྱལ་ཡང་བདེ་འདུས་སྐྱབ་བ་ལུང་གི་བགའ་སློབ་ལས། མ་རྒྱལ་
མ་རྒྱལ་ལྟེ་དགྱིལ་འཁོར་རིམ་བས་བསྐྱེད་བའོ། །མ་རྒྱལ་ཨ་རུ་ལི་
རང་བཞིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་བའོ། །མ་རྒྱལ་ཨ་ཉི་ལི་དོན་
དམ་ངོ་བོ་མ་སྐྱེས་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིམ་འཇུག་གི་སློབ་པ་
ཆེ་ཆུང་ལ་སྟོས་ཉེ་གསུམ་དུ་སྟེ་བ་ལས་འདིར་ནི་**ཀུན་གྱིང་ལས།**

མ་རྒྱལ་རྗེ་ལྷོ་འཆང་འདོད་པས།།

ཐབས་དང་ཞེས་རབ་སྒྲོར་ཞུགས་ནས།།

རང་རྒྱུད་དགའ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ།།

བསྟོན་སྐྱབ་ནམ་བཞེས་སྐྱབ་པར་གྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་སྟོན་བས་
མ་རྒྱལ་ལོ་གའི་རྒྱུད་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡི་ནས་
སངས་རྒྱས་པར་ཅེས་དུ་བཏོན་ནས་སྟོན་བས་མ་རྒྱལ་ཨ་ཉི་རེ་འདྲི་ག་
བ་སྐྱེ་འདྲུལ་མཁན་པོ་པལ་ཆེ་བའི་བཞེད་པ་སྟེ་དཔེ་ཆུང་རང་གནས་
གྱི་འགྲེལ་བ་བི་མ་ལས་མཚན་བ་དང་། བདེ་འདུས་གསང་སྐྱེགས་

བཀའ་ལྡན་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁུངས་དང་ལྡན་པའོ།།

དེ་ཡང་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་
ཅེ། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས། ལུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་
འགྲེལ། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པའི་ཞེ་སྤྱད་ས། འབྲས་
བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱད་ས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཤེགས་ལུལ། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཚེན་པོ་སྟེ་ཚེ་བ་
བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་དཔལ་གསང་བའི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་ཏེ། མ་རྒྱལ་པོ་གའི་
ཏུ་ཚེན་པོ་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་ལས་གསང་སྤྱིང་འདི་ཀྱུ་ཀྱུ་རྣམས་འདི་དཔལ་
སྤྱིང་བ་དམ་པའི་འགྲེལ་བ་ལྟར་ན་ཀུན་གྱི་བསྐྱུས་དོན་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་
དང་། ཀུན་མཁྱེན་སྣ་མའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་སྤྱིའི་སྤྱད་ས་རྒྱུད་ཡིན་ནོ།།

དེ་གང་གིས་འཆད་ན། ལུང་རིགས་མན་ངག་གསུམ་གྱིས་ཏེ།

ལུང་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཤའ་བའི་རྒྱུད་གྲོལ་ལམ་རིམ་དང་ཅིག་
ཆར་སྟོན་པ་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་དང་དོ་རྗེ་མེ་ལོང་། ཐབས་ལམ་རིམ་
དང་ཅིག་ཆར་སྟོན་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་ཐལ་བ་སྟེ་བཞི་དང་རྒྱུད་སྤྱི་

མ་སོགས་སོ།།

ཅ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི་བཞེད་པ་མང་ཡང་། རོག་
བདེ་གཤེགས་ཆེན་པོས། ཐོག་མར་བྱང་ཞིང་བཤད་བྱར་གྱུར་པའི་
རྒྱུད་ཅ་རྒྱུད། རྗེས་ལ་བྱང་ཞིང་འཆད་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུད་གཞན་
བཤད་རྒྱུད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་ལ། ཅ་བཤད་མི་འགས་
ཉེ། རྒྱུད་སྤྱི་མ་བཞིན་ལོ།།

མན་ངག་ནི་རབ་གསང་སྤྲུགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་བརྟེན་
པས་རྒྱུད་དོན་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་འཆད་ལུས་པ་དང་། འབྲིང་ཡི་དམ་
ལྟས་མངོན་སུམ་དུ་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པས་རྒྱུད་འགྲེལ་ལུས་པ་
དང་། ཐ་མ་རིག་འཛིན་གོང་མའི་མན་ངག་གི་བརྒྱུད་པ་ཚད་ལྡན་
མངའ་བ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་མན་ངག་ཐོང་
བྱ་རྣམས་ཉེ་སྤར་ཁབ་དང་འགྲེལ་ཚུང་བརྒྱུན་སོགས་དང་། ལམ་
རིམ། ཐུགས་ཐེག་ལྟ་སྟེང་ལ་སོགས་པའོ།།

རིགས་པ་ནི་རྟོག་གཤེས་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། གཟུ་ལུམ་གྱིས་

རྒྱུད་གྱི་དོ་རྗེའི་གནས་ལ་བཤད་པ་བྱེད་པ་ནི་རང་བཟོས་བསྟན་པ་
དགུགས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལས་འདི་བཤད་ཅེས་པའི་ཚིག་སྤྱིའི་གོ་
ཡུལ་སྐྱམ་པོ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་དོན་ལས་གཞན་དུ་དགྱི་བར་མི་
བྱས་པའི་ངེས་པ་བཏན་པོ་མི་རྟོག་པས་ཅ་རྒྱུད་གྱི་དོན་བཤད་རྒྱུད་
རྣམས་ལ་བཏེན་ནས་གྲུབ་ཐོབ་པོ་སོའི་མན་ངག་གིས་རི་ལྟར་བཀྲལ་
བ་བཞིན་དུ་འཐད་པའམ་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་པར་དག་པས་རང་ཉིད་ངེས་
ཤིང་གཞན་ལ་འཆད་མཁས་པ་གཅེས་སོ།།

རྒྱུད་འཆད་པའི་རྩལ་ལ་ལྟ་རྒྱུ་ལོ་ཆེ། རྒྱུད་རྒྱུད་ཀྱིས། རྒྱུད་
འགྲེལ་པས། རྒྱུད་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱིས། རྒྱུད་མན་ངག་གིས་བཤད་པ་
སྟེ་བཤད་རྩལ་བཞིར་བཞེད་པ་དང་། ཁོག་གཞུང་གསལ་སྤོན་
ལས། སྤྱི་དོན་གྱིས་ཁོག་དབུག་ དགུས་གྱིས་བཅད། ཚིག་གི་
འབྲུ་གོོོ་། བཀལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པ་སྟེ་བཞིར་བཤད་
པ་སོགས་རྒྱུད་གཞུང་སྤྱིའི་འཆད་ཐབས་དང་། ལྟ་བ་བཀལ་བཏག་
གིས་དང་། སྤོད་པ་འཇུག་ཐབས་ཀྱིས་དང་། དགྱིལ་འཁོར་དོན་

རྟགས་ཀྱིས་དང་། དབང་གདམས་ངག་གིས་དང་། དམ་ཚིག་རྣམ་
གངས་ཀྱིས་དང་། མིན་ལས་ཚོག་བསྐྱབས་ཀྱིས་དང་། སྐྱབ་པ་ལྷག་
བཞེས་ཀྱིས་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱིས་དང་། མཚོད་
པ་སྤྱི་ནང་གིས་དང་། སྤགས་སྤྱ་དག་སྤེབས་ཀྱིས་དང་། ལྷག་
རྒྱ་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱིས་བཤའ་བ་སྟེ་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་པོ་སོ་སོའི་བཤའ་
ཐབས་གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱུད་དོན་དངོས་བཤའ་བ་ནི།

གསང་བདག་སྤོ་ལྷག་པའི་བཞེད་པས། རང་བཞིན་དངོས་པོའི་
གནས་ཚུལ། མ་རྟོགས་འཁྲུལ་པའི་སྣང་ཚུལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པས་གཟིགས་ཚུལ། བཅེ་བའི་ལྷགས་རྗེ་སྤྱེས་ཚུལ། འགྲོ་དོན་རི་
ལྟར་མཛད་ཚུལ་དང་ལྷན་འཆད་པ་སོགས་ཡོད་མོད་ཀྱི། ལྷ་མ་དམ་
པ་རྣམས་སྤྱི་འཕྲུལ་ཁོག་གཞུང་ལས།

རབ་ལ་མཚན་བསྟན་འབྲིང་ལ་དབྱེ། །ཐ་མར་འབྲུ་གཉེར་
དགྲོལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ་འཆད་པར་

མཚན་པས་འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་གསུམ། མགོ་སློམ་པས་གོ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རབ་
ལ་རྒྱད་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པ། ཅུང་ཟད་སྤྱི་སྤྱི་བཤད་པས་གོ་བའི་
དབང་འབྲིང་ལ་སྤྱི་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པར་སློམ་པས་
གོ་བའི་དབང་པོ་ཐ་མ་ལ་འབྲུ་རེ་གཉེར་རེའི་སློམ་པ་བཤད་པའོ།།

དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཇུག་པ་ལྷུང་བའི་དབང་རྣོན་
རྣམས་ལ་མཚན་དོན་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱད་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་གནད་
མཐའ་དག་ཉོགས་ཅུས་པས་དེའི་ཆེད་དུ་མཚན་བསྟན་པ་ཡིན་ཡང་
དེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་མཚན་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། དབང་པོ་འབྲིང་ཐ་གཉིས་
ལ་མགོ་སློམ་པས་གོ་བའི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་ཆེད་དུ་འང་བསྟན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དབང་འབྲིང་ལ་སྤྱི་དོན་བཤད་པས་རྒྱད་དོན་གྱི་འགངས་
གཤོག་པའི་གོ་བ་སྤྱི་དུས་པས་གཙོ་བོར་དེ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ཡང་། དབང་པོ་ཐ་མ་ལ་འཇུག་གཉེར་དགོལ་བའི་སློན་དུ་

ལུས་རྣམས་གཞག་ལ་བསྐྱབ་པས་དགུས་མཐོང་ནས་ཉ་རྒྱུག་པ་ལྟར་
གཞུང་གི་ཚིག་དོན་བཟུང་བདེ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

མཚན་ལ་རྣམས་གངས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རྒྱུད་དང་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་འཆད་པའི་སྤྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཐུན་
མོང་དུ་བསྟན་པ་ནི།

དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྐྱུ་འཕྲུལ་བྱ་བ་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་བཤད་རྒྱུད་
མེ་ལོང་ལས།

ཚོས་རྣམས་མ་ལུས་གཉིས་མེད་པའི།

རང་རིག་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཉིད་དོ།

ཐ་དད་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད།

དོ་རྗེ་ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་བས།

དོ་རྗེ་ནི་མི་སྲུང་མི་ཤིགས་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །འདིའི་
གོང་འོག་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བཤད་པ་རྣམས་ནི་འོད་གསལ་གྱི་རང་
བཞིན་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆ་ལ་སྤྱོས་པའི་ཀུན་རྟོག་དང་བདེན་

དངོས་གཉིས་ཆར་གྱིས་སྟོང་བས་སྟོང་བ་ཁོ་ནའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
པ་དང་། མན་ངག་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་འབྱོར་བས་དེ་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་པ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་འགྲོ་བས་
དེར་བརྗོད་དེ། འདི་ལ་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་དང་གཉེར་བདག་སྦྱིང་བ་
སོགས་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་ཐབས་
ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སློབ་པ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་
ཅེས་བྱ་ཡི། སེམས་བྱུང་ཤེས་རབ་མིན་ནོ།།

སེམས་དབའ་ནི་ས་ཏུའི་སྐྱ་སྐྱབས་འདྲིར་བརྟན་བསྐྱུས་ཉོགས་
གསུམ་ལ་བཞག་དེ། ཐབས་རང་རིག་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་
རབ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་བྱང་འཇུག་རང་བཞིན་རྣམ་
དག་དེ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་དུས་སྲུ་གནས་ཤིང་མཚན་
ཉིད་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་བརྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་
བརྟན་གཡོ་ཀུན་ལ་བཏབ་པའམ། བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་དེའི་
ཚོ་འཕྲུལ་དུ་ཤར་བས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པས་ན་བསྐྱུས་པ་

དང་། གནས་ལུགས་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་དོན་དེ་ཉིད་སྐྱིབ་པ་དང་བྲམ་
ཞིང་ཚོགས་ཚེན་གཉིས་རྫོགས་པའི་མཐུས་ཇི་བཞིན་པར་མངོན་
དུ་མངོན་པ་ནི་རྟོགས་པ་སྟེ། སྲ་མ་གཉིས་གཞི་འབྲས་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཞེས་གནས་ཚུལ་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་
ཅིང་། སྲི་མ་འབྲས་བུའི་དོར་སེམས་ཞེས་སྣང་ལུགས་ཅི་བྲམ་གྱི་
ཆ་ནས་བཞག་གོ།

དེ་ཉིད་མཚན་མའི་ཕྱག་རྒྱར་སྣང་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་
བོ་དང་འཆད་པའི་སྐྱེས་བུ་མི་བསྐྱོད་པ་ལའང་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་
ཞེས་གྲགས་ཏེ། བརྟན་བསྐྱུས་རྟོགས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དངོས་མི་སྟོབ་ལྷང་འདུག་ཡིན་
ཡང་དོ་རྗེ་བརྟན་བསྐྱུས་གཉིས་བསྐྱུབ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་རྟོགས་
པའི་དོ་རྗེ་ལམ་བུའདུག་གནས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དོར་སེམས་
དང་། དེ་ཡར་ལྡན་དུ་སོང་བའི་རྫོགས་རིམ་པའི་དོར་སེམས་ཀྱང་
ཆ་འདྲ་ཅུ་ལྟ་བུ་དགོས་སོ།།

སྐྱུ་འཕྲུལ་བྱ་བ་ནི། རྩོམ་པས།

ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འབྲེལ་བའི་དོན།

སྐྱུ་འཕྲུལ་ཞེས་ནི་བཞེར་བ་ཤད་དོ། །ཞེས་པས། རྩོག་
ཚོགས། དེས་དོན། སང་དོན། ལྷ་རྩོག་དབྱེར་མེད་གྱི་སྐྱུ་བྱ་བ་ཞི
ལས། དང་པོ་ནི།

འབྲུང་བ་ཤེས་རབ་རིགས་གྱི་ཡུམ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་
བཤད་པ་ལྟར་འབྲུང་བ་ལྟའི་བཅུད་འདུས་པའི་ཐིག་ལའི་ཆ་སྐྱ་
བ་རྣམས་ཕྱང་ཁམས་གྱི་སྣང་བ་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་འཆར་བའི་
གཞིར་གྱུར་པས་ན་སྐྱུ་མ་དང་། དེ་ལས་ཕྱང་ཁམས་རགས་པའི་ཆ་
སྐྱ་ཚོགས་སུ་ཤད་བ་ནི་འཕྲུལ་བ་དང་། དེ་གཉིས་རྩོག་དང་བརྩོག་
པར་འབྲེལ་བ་ལ་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྣང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟར་རིས་མེད་དུ་འཆར་བའི་
གནད་མཐར་ཐུག་ནི་ཤེས་རབ་སྣོད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྐྱུ་མ་
ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེའི་རང་གདངས་ཐབས་རིག་པ་རང་གྱུར་གྱི་ཡེ་ཤེས་

སྤྱི་གསལ་ལ་བ་ལ་འཕྲུལ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེལ་
བ་ལ་བྱ་བ་ཞེས་བྲལོ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་མཚོན་པའི་ཉགས་གྱི་ཕྱག་རྒྱར་སྣང་བ་ལྟ་
ཡུམ་རྣམས་ནི་སྐྱུ་མ་དང་། ཡབ་རྣམས་འཕྲུལ་བ། ཡབ་ཡུམ་ཁ་
སྐྱུར་བདེ་བའི་སྐྱུར་བཞུགས་བ་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།

བཞི་པ་ནི། སྐྱུ་མ་ནི་རྟོག་ཚོགས། དེ་ཉིད་རང་རིག་རྟོགས་པའི་
ཐབས་གྱིས་སྣང་ཤར་བ་ནི་འཕྲུལ་བ། ལྟ་རྟོག་རང་བཞིན་གཉིས་
སྤྱི་མེད་པར་འབྲེལ་བ་ནི་བྲལོ། །འདི་རྣམས་ཀྱང་གཞི་དང་འབྲས་
བུའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པས་གཞི་ལ་སྐྱུར་ན་རྟོག་ཚོགས་
དང་། དེའི་སྣང་གཞི་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་ཏེ། སྐྱུ་བྱ་སྐྱུ་མ་གཉིས་
ཚམ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སྐྱུར་ན་རྟོག་ཚོགས་ནི། འབྲས་བུའི་ཚོས་
ལ་གཞིའི་ཚོས་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ན་མ་གཏོགས་མེད་ལ། དེས་
དོན་ནི་རྟོགས་པ་ཚོས་གྱི་སྐྱུ་དང་། ཟང་དོན་ནི་གསང་སྤྱི་གསུམ་སྤྱི་
མིན་གྱི་གཞུགས་སྐྱུ་དང་། ལྟ་རྟོག་དབྱེར་མེད་ནི། ཕྱང་ཁམས་ཐམས་

ཅད་རོ་མཉམ་རྗེ་རྗེའི་ལྷ་ར་དག་པའོ།།

གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ལྷག་པ་དོན་
དམ་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་བྱ་བ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་
བཤད་པ་འབྲ་ལ། གཞིའི་རྗེར་སེམས་སྐྱེ་བྱེད་སྤྱོད་ནས། འབྲས་བུའི་
རྗེར་སེམས་སྐྱེ་བྱེད་འཕྲོ་བྱེད་དུ་གཞི་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལམ་དུ་བྱེད་
པའི་ལམ་རྒྱད་ལའང་མཚན་དེ་ལྷ་ར་འདོགས་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ཆེ་བ་ལས་མཚན་དུ་བཏགས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དང་
རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷ་མིག་སྤྱི་ཞེས་པ་སྟེ།

དེའི་དོན་ཡང་རྗེ་རྗེ་ལས།

སོ་སོར་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱད།།

འདིར་སྟོན་འདིས་སྟོན་འདི་བྱིར་སྟོན།།

དོན་ཀུན་འདི་ལ་ཡོངས་རྫོགས་པས།།

ལྷ་མིག་སྤྱི་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཚན་ཉིད་
ཐེག་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱུང་གྱུར་པ་མངོན་མཐོ་དང་། དེས་

ལེགས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་འདིའི་
 ལམ་སྟེགས་སུ་བསྟན་ཅིང་། གསང་སྒྲིབ་ཀྱི་པའི་མཚན་བཅས་
 མཚན་མེད་ཀྱི་ལམ་དང་། རྒྱད་པར་རྣམ་འབྱོར་གླེ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་སྟེ་
 མཐའ་དག་གི་བརྗོད་བྱའི་སྟོང་པོ་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་གནད་
 གསང་མ་ལུས་པ་རྒྱད་འདིར་སྟོན་པ་དང་། སྟེ་སྟོན་དང་རྒྱད་སྟེ་
 གཞན་ཐམས་ཅད་འདིར་བསྟན་པའི་དོན་དེ་དག་ཉིད་ལས་བརྩམས་
 ཉེ་གསུངས་པས་འདི་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། བསྟན་པ་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་རྒྱད་འདིའི་དགོངས་དོན་ལྷག་པའི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ལ་
 འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་དངོས་སམ་བརྒྱད་ནས་གཞོལ་བ་སྟེ། དེ་དག་
 གི་ཕྱིར་ལུང་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ཆེངས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ལུང་
 དང་མཐུན་པའི་མཚན་ཞེས་གྲང་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་བཏགས་པའམ་མན་ངག་
 དང་མཐུན་པའི་མཚན་ནི། གསང་བའི་སྟོང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པ་
 ཞེས་སྟེགས་བམ་གྱི་ལྟ་དུ་འབྱུང་བ་ཉིད་དེ།

འདི་ལ་བེ་མ་ལའི་འགྲེལ་ཚུང་དུ།

རང་བཞིན་གསང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།།

ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་པོའི་དོན།།

དེ་ཞོན་ཉིད་མཚན་ཉིད་དེ།།

ངེས་བས་ངེས་དོན་མདོར་བསྟན་པ། །ཞེས་མཚན་གྱི་བྱུང་བཞི་
པོས་རྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ཆེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། ངེས་
བའི་དོན་རྣམས་བསྟན་པར་བཤད་དོ། །འདིར་སྤྱིའི་དོན་ཕྱོགས་
ཅམ་བཟོད་ན། **མདོ་བལ་པོ་ཆེ་ལས།**

སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེས་མང་པོ་དང་ཆེས་
སྒྲ་ཚོགས་ལས་འབྲུབ་པ་དཔེར་མཛད་ནས་རྒྱ་ཚོགས་ཉུང་དུ་དང་
མདོར་བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མི་འབྲུབ་པར་
གསུངས་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་
པའི་ཐེག་ཆེན་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལྟར་ན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་པའི་
བྱེ་བྲག་དང་། དུས་དང་། སྟོབ་ཚུལ་གྱི་ཐབས་མཁས་མཐའ་ཡས་

བ་ཞིག་ལ་ངམ་བ་མ་བསྟན་པར་བྱང་ཚུབ་འཕྲོབ་པ་གནས་མེད་
 ། ། ཟབ་མོ་ལ་མོས་པའི་གདུལ་བྱ་སྐྱལ་པ་རབ་མཚོག་ལྡན་པ་
 རྣམས་ལ་བསྟན་པའི་གསང་བ་སྤྲོ་མེད་གྱི་སྐྱབས་འདིར་ནི་དཔལ་ཁ་
 སྤྱོད་ཐིག་ལེད། དེ་སྤྱིར་དེ་རྒྱས་ཅི་ཞིག་གྱ། །མདོར་བསྟུས་པས་
 བེ་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ལམ་མདོར་
 བསྟུས་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། དེའང་སྟོགས་དུས་གྱི་ཚེ་སྤང་གཅིག་ལ་
 འགྲུབ་པ་དང་། བདེ་སྤྲོ་གཉིད་དུ་འགྲུབ་པ་དང་། ལམ་གཞན་བསྟན་
 བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འདི་ཉིད་ཁོ་ནས་འགྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་
 ལ། དེའི་རྒྱ་མཚོན་ཡང་། སྤྱི་རྒྱུད་སྤེ་གསུམ་མན་ཆད་དུ་གསལ་བར་
 མ་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལམ་བྱེད་གྱི་གནད་སྟུན་མིན་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་
 གཏུན་ལ་པབ་པ་ཉག་གཅིག་གི་མཐུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འབྲུ་དེ་ལ་རྒྱུད་འདི་
 ལས་ལྟག་པ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གྱི་ཚོས་སྐྱེ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་བརྗོད་བྱའི་མཐིལ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་
 མཚོན་གྱི་བྱུང་འདི་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་གཙོ་བོར་དེ་ཁོ་ན་བསྟན་

བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་བར་བྱའོ།

སོ་སོར་བཤད་ན་གསང་བའི་དོན་ནི་སྤར་ཁབ་ཏུ་རང་བཞིན་
སོགས་གསུམ་དང་། བི་མ་ལས་མི་བསྟན་པའི་གསང་བ་བསྟན་
ཏེ་བཞིར་སྤེལ་འདེད་ལྟར་རྒྱུད་ཉིད་ལས།

ཁོང་ནས་གབ་སྤེས་དོན་འབྱེན་པ། །ཞེས་པ་ལྟར་གབ་སྤེས་
གཉིས་སུ་འདུ་བར་རྗེ་རོང་སྐོང་གཉིས་བཞེད་པ་ལྟར་བཤད་དེ། གབ་
པའི་གསང་བ་ནི། གནས་ལུགས་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུད་དང་། དེ་ལ་
སྟོས་པའི་ལམ་འབྲས་རྣམས་ཟབ་ཅིང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བས་ཤིན་
ཏུ་དབང་ཚོན་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་མི་རུས་པའོ།

སྤེས་པའི་གསང་བ་ནི། གསང་བ་སྤེས་པའི་ལྟ་སྟོན་སྤྱོད་པའི་
གནད་ཐུན་མེད་རྣམས་སྤོད་མེད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤེས་དགོས་
པས་དེར་བཞག་སྟེ། འདི་གཉིས་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། རྟོགས་སུ་མི་
རུང་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་དབྱེ་བར་བཤད་དོ།

སྤོང་པའི་དོན་ནི་སྤོང་པའི་སྐད་དོད་ས་ར། འི་དུལ། གཞུ་གསུམ་

ལས། དང་པོའི་སྤྱི་ལྷན་ནས་བཤད་ན། གཅིག་ལས་མང་པོ་འཕྲོ་བའི་
གཞི་ལ་འཇུག་པས་སེམས་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པ་ལས་
འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་འཕྲོ་ཞིང་། དེ་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་རྒྱུ་འདི་ཡང་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྲོ་གཞིར་གྱུར་པའོ།།

མི་དེ་ལ་ལས་བཤད་ན། སྤྱི་ལྷན་གཅིས་སྤྲོས་སུ་བྱ་བ་ལ་
འཇུག་སྟེ། ཐེག་པའི་སྐོ་གང་ནས་ཞུགས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་འདི་ལས་
མི་འདའ་བས་བྱང་ཚུབ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གཙོ་
བོར་གྱུར་བ་སྟེ་སྤྲོ་མ་ལ་རྒྱུའི་སྤྱི་ལྷན་པོ་དང་། སྤྱི་མ་ལ་འབྲས་བུའི་སྤྱི་
པོ་ཞེས་བཤད་དོ།།

གཞན་ནི་སྐྱེགས་བམ་གྱི་དབུ་ན་བཞུགས་པ་གཙོ་བོའི་དོན་
ཏེ། རྒྱུ་པའི་ནང་གི་སྤྱི་ལྷན་པོ་སྟེ་བྱ་བ་རྒྱུད་འདུས་པའི་དོན་ལ་
བྱའོ། །དེའང་གོང་འོག་གི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཞལ་བསྐྱར་
ཡང་། འདིའི་ལམ་ལ་བྱང་ཚུབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་གཞན་
འདུས་ཤིང་རྟོགས་པ་ལས་སྟག་པའི་ལམ་གཞན་མེད་པས་གཞི་

ལམ་འབྲས་བུའི་གནད་བཅུད་དུ་འབྲིས་བའོ།།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གསུམ་སྟེ། མ་བཅོས་པའི། མ་ལོར་བའི། གཞན་
མ་ཡིན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ།།

དང་པོ་ནི། གདོད་ནས་རང་བཞིན་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སློབ་བྱུང་
བའི་ཀུན་རྟོག་དང་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྣམས་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་
སེམས་ཅན་དང་། དེ་གཏམ་ལོག་པ་ལ་སངས་རྒྱལ་སྲུ་བཏགས་
ཤིང་། གསང་སྐྱོད་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་གཞུག་མའི་རང་
བཞིན་རྗེས་ལ་སྤྱངས་ཏེ་བསྐྱོམས་པ་ཁོ་ནས་ཆབ་ལོ་ཆུང་ལྷན་བ་
ལྟར་བསྐྱེད་པ་དེ་རང་ལོག་ཏུ་འགྲོ་བས་འོད་གསལ་སྣང་པོའི་ལམ་
ལ་རྒྱུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལམ་དེས་རང་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཇི་བྲལ་དུ་བྱས་
པ་ཁོ་ནས་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་རང་
འབྱུང་བ་སྟེ་འབྲས་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་བྱ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་གཞི་དང་། བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བུ་

གཉིས་ཀ་གཉེན་མེད་མི་ཞིག་སེམས་ཀྱི་ལྟེ་མིག་གི་སྐྱེ་བ་ལྟར་གྱུར་ན་
མེད་དེ། དེ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་རོ་གཅིག་པའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ།།

ངེས་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་
མཚན་པ་དེ་དག་ཀྱང་གདུལ་བྱ་ཁ་བྲང་བའི་དོན་དུ་བསྟན་པའི་སྒྲིམ་
དགོངས་སྟེ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་རྣམས་མཚོག་གི་གདུལ་བྱ་ལ་
རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་ལྟར་ཐུགས་སྐྱེད་པའི་དགོངས་དོན་མཐར་
ཐུག་པ་བསྟན་པའོ།།

མཚོན་ནང་གསང་སྒྲིབ་བཤུགས་པ་སྤྱོད་པ་མཐོང་ཅམ་ནི། བྱང་
སྟེན་ན་སྒྲིབ་གའི་མི་ཞིག་པ་ནི་གདོད་ནས་རང་ལ་གནས་ཀྱང་
མཚོན་དཀའ་བས་གསང་བ། དེ་ཉིད་ལ་གསང་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐབ་
གནད་ཐམས་ཅད་འདུལ་བས་སྒྲིབ་པོ། ལྷ་མ་དམ་པའི་མན་
ངག་གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་དེ་ཉིད་གསལ་བར་སད་པ་དེ་ལོ་ན་
ཉིད། སྒྲིབ་པོའི་ཐོག་ལ་དེ་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ངེས་
པས་ན་ངེས་པ་སྟེ། རྒྱུད་སྟེའི་རྫོགས་རིམ་རྣམས་སུ་ཅ་འཁོར་

གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱོན་པའི་བྱུང་བར་མི་འདྲ་བ་མང་ཡང་གསང་
བ་སྐྱོད་འདྲུལ་ལས་སྐྱོད་གའི་འཁོར་ལོ་གཙོ་བོར་བྱས་པས་དེ་ལྟར་
གསུངས་ཏེ་བཤད་ཚུལ་གཅིག་གོ།

ཡང་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་སྐྱུར་ན། རྟེ་བའི་དབྱིངས་སྐྱུག་སྐྱའི་ཐིག་
ལེ་ནི་གསང་བ་དང་། སྐྱོད་གའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱོད་པོའི་ཐིག་ལེ་ནི་སྐྱོད་པོ་
དང་། མགོན་པའི་རྩམས་མའི་ཐིག་ལེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བོའི་
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཐིག་ལེ་ལ་ངེས་པ་ཞེས་བཤད་དོ།

གསང་བ་སྐྱུར་ན། ཅ་གནས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་རོ་དང་བཅས་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་ཀྱང་མ་ཤེས་པས་གསང་
བ། ཐིག་ལེ་དེ་ལ་སྤང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཅུད་འདུས་པས་སྐྱོད་
པོ། ཐབས་ལམ་ཟབ་མོས་གནད་དུ་བསྐྱོན་པས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་རང་
ཞལ་ངི་བཞིན་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ཐིག་ལེ་དེ་ཉིད་གཞི་ལམ་འབྲས་
བུ་གསུམ་གའི་གནད་སློབ་ཀྱི་ངེས་པ་ལ་ངེས་པ་ཞེས་བཤད་དེ་སྐྱོ་མ་
བརྒྱད་པའི་མན་ངག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་འདི་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་གསུམ་གྱི་གནད་
བསྐྱུས་ཡིན་པས་རྒྱུད་དང་མཐུན་པ་སོགས་མཚན་གསུམ་དུ་བྱུང་
ཞིང་། རང་གི་ངོ་བོ་མ་རྒྱལ་གཤམ་ལྟོས་པའི་མན་ངག་ཨ་ཉི་ལོ་
གའི་རྒྱུད་དུ་གནས་པས་སྐྱེགས་བམ་གྱི་སྐྱད་དུ་མན་ངག་དང་མཐུན་
པའི་མཚན་འབའ་ཞིག་སློམ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ཅུང་ཟད་ཆེ་སྟེ་བཤད་པས་གོ་བའི་དབང་འགྲིང་ལ་སྤྱི་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་
ཉེ་དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། ཚོག་གི་རྣམ་གྲངས་
རྣམ་པར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལའང་། རྒྱུད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྐྱེང་
གཞི། རྒྱུད་སྐྱེང་བསྐྱེད་། འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྒྱུད་
དོན། རྒྱུད་གྱི་དགོས་འབྲེལ། འཁོར་ལ་གདམས་ཤིང་བསྟན་པ་
གཏད་པ་སྟེ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི།

གང་དུ་སྟོན་འཁོར་ཚོགས་པ་དེའི་ཚེ་རྒྱུད་བྱུང་བས་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་ལྟ་ལྟོན་ཞིང་གཞིའོ། །སྐྱ་བཤད་ནི། སྐྱེང་གཞིའི་སྐྱད་
དོན་དུ་ན་ཞེས་པ་སྤྱིན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། ལུངས་ལྟོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མ་

རྟེན་པས་ཡིད་མི་ཆེས་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་སྦྱོན་པའི་སྤྱིར་དང་། རྒྱད་
དོན་སྐྱེང་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་སྤྱིར་དོ།

དབྱེ་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་སྐྱེང་གཞི་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ཐབས་ལམ་དང་སྦྱར་བ་སྟེ། དེ་ལའང་སྐྱེང་འོག་གི་
སྤྱིའི་ལམ་དང་སྦྱར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

གནས་སྐྱེང་ག་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་བཞི་དང་། སྟོན་པ་རྩ་
འཁོར་དེའི་དབྱས་ན་སེམས་མི་ཤེགས་པ་དྲུངས་མ་ལུའི་ཐེག་ལེ་ལ་
བརྟེན་ཏེ་བཞུགས་པ་དང་། འཁོར་རྩ་འདབ་ལ་རྒྱ་བའི་ལས་རྒྱུད་
གི་བཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དང་། བསྟན་པའམ་
ཚོས་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་མི་བྱབ་གྱི་དགོངས་
པ་སྟེ་མི་ཤེགས་པ་སངས་སྟོབས་གྱིས་ལས་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་སུ་སྦྱངས་
ཤིང་ཚོགས་བརྒྱད་བདེ་སྟོང་གི་རོས་བྱབ་པ་ནི་སྟོན་པས་འཁོར་ལ་
ཚོས་བསྟན་པ་དང་། དུས་ནི་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྟུམ་པ་
དུས་མེད་གྱི་དགོངས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དུས་པོ།

གཉིས་པ་ལོག་གི་སྤོང་ལམ་དང་སྤྱད་པ་ནི།

དོ་རྗེ་བཅུ་ལྔ་མོའི་བསྐྱེད་ལས་བཞིའི་དབྱིབས་ཅན་ནི་གནས་
དང་། ཐབས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ལོར་བྱའི་དབྱུང་ན་ཅ་ཁམས་ཀྱི་བཅུད་འདུས་
པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞུགས་པ་ནི་སྟོན་པ་དང་། བྱེད་བཅིང་
གི་ཐབས་དང་བཅས་པའི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་གསང་བའི་རྣམ་ཤེས་
ནི་འཁོར་དང་། ཐབས་ལམ་ཀྱི་སེམས་ལྡན་གསལ་བའི་མཐའི་ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཚོས་དང་། སྟོན་པ་དེའི་མཐུས་འཁོར་དེ་
དག་ཚོས་དེའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ནི་སྟོན་པའོར་ལྷ་འཆད་བྱས་པའི་དོན་
དང་། དུས་སྤར་བཞིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ལྟའོ།

འདི་དག་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མར་འབྱུང་བའི་ཨེ་ཧྲི་ལྷ་ལྷོ་མིག་པའི་
ཡེ་གི་བཞི་དང་སྤྱད་ལས་བཞུད་རྒྱུད་ཀྱིས་རི་ལྟར་འགྲེལ་བ་
སོགས་དགོངས་རྒྱུ་ལས་ཤེས་ཤིང་། ལེ་ཏུ་གཉིས་པའི་གསང་
དབང་སྟོན་པ་དང་། དབང་གི་མ་གཉིས་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཚིག་གི་
འབྲུགས་ཀྱིས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་སྤེངས་ཏེ་དང་འོག་སྤོང་སྤོང་གཞི་
ཐོན་པར་བཞུད་རྒྱུད་བར་མངོན་ཏེ། བང་གསང་གི་སྤུན་ཚོགས་

ལྷ་ལྷན་འདི་དག་སྐྱོད་གཞིར་འགྱུར་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པའི་སྲིད་
ཏེ། སྐྱོད་བསྐྱར་གི་སྐྱབས་སུ་ལྷན་ཅིག་པའི་འཁོར་ལྷན་ལ་སྟོན་
བས་འབྲས་དབང་བསྐྱར་ནས་དེ་ལྷན་ལ་ནང་གི་མངོན་བྱང་ལྷས་
བྱང་ཚུབ་པ་ན་གོ་སྤེལ་པའི་འཁོར་གྱི་ཆེད་དུ།

ཨེ་མངོ་ཡེ་ནས་གསང་བའི་ཚོས། །སོགས་ཆེད་བརྗོད་ལྷས་
ལན་མཛད་པ་ལས་འགྲོས་ཏེ་རྒྱུད་ཡོངས་རྫོགས་བྱུང་བ་ཡིན་
ལ། དེ་ལྷ་བྱུང་མངོན་བྱང་ལྷ་པོའང་སྤྱིང་ག་དང་གསང་བའི་འོག་
མིན་དུ་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་ཡིན་པའི་གནད་གྱིས་དེ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་
སྲུང་ཚོགས་པ་ལྷ་སྐྱོད་གཞིར་སོང་བ་ཡིན་ཞེས་དམ་པ་སྤྲོ་མ་
དག་བཞེད་དོ།

གཉིས་པ་སྐྱབས་ལོང་གི་སྐྱོད་གཞིའལ། ལོངས་སྐྱུའི་སྐྱོད་གཞིའལ་རྒྱུད་འབྱུང་
བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐྱོད་གཞི་དང་། དེའི་ཞར་བྱུང་གཏུལ་བྱ་དགོས་
ཆེད་དུ་བསྟན་པ་ཁོ་བོའི་སྐྱོད་གཞི། སྐྱུལ་སྐྱུལ་འགོ་བ་འདུལ་བའི་སྐྱོད་
གཞིའལ་བསྟན་པ་སྐྱུའི་སྐྱོད་གཞི་སྟེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

ཁོག་གཞུང་ལས།

སྟོན་གནས་འཁོར་དང་སྐྱུད་པ་དང་།

བསྟན་པ་དུས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་
དུག་ཏུ་བཤད་ཀྱང་། འདིར་སྤྱད་པོ་སྤུན་ཚོགས་འཁོར་ལ་བསྤུས་
ནས་ལྡར་བྱའོ།

དེ་ལ་གནས་ནི། **སྤུན་འགྲེལ་ལས།**

དོན་གྱི། རིག་པའི། གསང་བའི། འདིག་རྟེན་གནས་
གྱི། དབང་སྤུག་ཆེན་པོའི་འོག་མིན་དང་ལྡར་བཤད་པའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་
མ་སྟེ་འདིར་བསྟན་གྱི་དབང་སྤུག་ཆེན་པོ་ནི་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་ཚོས་
གྱི་རྒྱལ་སྲིད་གྱི་དབང་སྤུག་སྟེ་འོངས་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་སྤྱོད་ལོ།

དེ་ལྟ་བུའི་གནས་དེ་རང་བཞིན་དང་ངོ་བོ་གཉིས་གྱི་སློ་ནས་
བཤད་པའི་དང་པོ་ལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ནི། **འགྲེལ་རྒྱུང་ལས།**

མཐའ་དབུས་མེད་པའི་ཚོས་གྱི་དབྱིངས།

དེ་ནི་གནས་གྱི་སྤྲོ་མར་འདོད། །ཅས་པ་ལྟར་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་
ཡིན་ལ། ཆམ་གས་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནི། འོག་གཞི་འཁོར་ལའི་རང་
བཞིན་ཡེ་ཤེས་ལྡར་དང་། གྲུ་ཆད་གྱི་བདེན་བཞི་དང་། བར་བྲུམས་གྱི་

བདེན་པ་དབྱེར་མེད་ལ་སོགས་པའོ།།

གནས་གྱི་ངོ་བོ་ནི།

རྣམ་པའི་བྱུང་པར་ཉེ་འགྲེལ་རྒྱུར་ལས།

གཞལ་ཡས་གཞི་དང་རྒྱ་དང་རྒྱ།།

དབྱིབས་དང་སློའ་འབྱུང་ཅེ་མོ་དང་།།

རྒྱན་དང་སློའ་བྱུང་ཉེ་བའས་དང་།།

མཚན་ཉིད་གདན་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ།།

བཅུ་གཅིག་དག་གིས་དབྱེ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

སྟོན་པ་སྤུན་ཚོགས་བཤའ་པ་ལའང་རང་བཞིན་དང་ངོ་བོ་གཉིས་
ཉེ། དེའང་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བདེ་དོན་ངོ་སྟོན་ལ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དེ་
ཉིད་བསྟན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་དག་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་གྱི་དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དང་། གཟུགས་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ངོ་བོ་ཞེས་
བཏགས་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་ཚོས་སྤྱི་ཕྱོགས་ནས་དང་། ངོ་བོ་
གཟུགས་སྤྱི་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་དགོས་སོ།།

དེ་ལ་སྟོན་པའི་རང་བཞིན་ནི། འགྲེལ་ཚུང་ལས།

བྱང་ཚུབ་མཚོག་གི་ངོ་བོ་དང་།།

ཚོས་རྣམས་རོལ་བར་ལོངས་སྟོན་དང་།།

སྤྱགས་དུས་བདེ་གཤེགས་བདག་པོ་དང་།།

ཚོས་སོ་ཚོག་དང་དབྱེར་མེད་པའོ། །ཞེས་བཞིར་བཤད་

ཅིང་། དེའི་དང་པོ་ལའང་ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་སྐྱིབ་བྱེད་གྱི་ཐི་
མ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་མངོན་དུ་མངོད་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ནར་སོན་པའི་རང་བཞིན་
དང་། དེའི་དབང་གིས་འབྲས་བུའི་ཚོས་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུ་ཚོལ་མེད་
རང་བྱུང་དུ་བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་མ་བཅའ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིན། ཡེ་ཤེས་རེ་རེའང་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་
ཚད་འདི་ཅམ་ཞེས་བཟུང་དུ་མེད་པས་ཡེ་ཤེས་མཐའ་དབྱུས་དང་
བྲལ་བའི་རང་བཞིན། སྤངས་ཏོགས་མཐར་ཕྱིན་གྱི་གོ་འཕང་ལ་

བཞུགས་ཀྱང་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་གང་གི་ཕྱོགས་⁽¹⁾སྲུང་བརྗོད་
དུ་མེད་པའམ། ཡང་ན་མཉམ་བཞག་གི་དགོངས་པ་མཚན་མའི་
ཡུལ་ཅན་གང་གིས་ཀྱང་མཚོན་དུ་མེད་པ་འབྲས་བུ་ལ་མངའ་
མཛད་ཀྱང་ངོ་བོ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་མའི་སྲོད་ཡུལ་ཚད་མེད་པ་ལ་དབང་
བསྐྱུར་ཡང་གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་ཚོས་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བ་
སྟེ། འདི་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་མཛོན་དུ་མཛད་ཀྱང་སྲོད་ཡུལ་དང་བྲལ་
བའི་རང་བཞིན་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི། ཕྱོགས་བཅུ་དུས་བཞིའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱུས་ན་རིགས་ལྡར་འདུ་ཞིང་ལྷ་པོའང་རིགས་རྒྱག་པ་ལ་འདུ་བས་
རིགས་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་པོར་བཞུགས་པ་སྟེ། གཅིག་དང་དུ་
མ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།

བཞི་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་འཁོར་

(1) མགོ་ཚུགས་དེ་བཞུགས། ༡༠-༡། (དབང་བསྐྱུར་ཡང་གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་ཚོས་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བྱུགས།)

བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷག་པའི་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་གྱི་དོན་
ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་མེད་ཅིང་བདེན་གཉིས་དེ་དག་ལ་རྒྱལ་བ་
དུག་པའི་དགོངས་པ་ཉག་བྱུང་དུ་བཞུགས་པ་སྟེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
བདག་ཉིད་ཚེན་པོར་དུས་གསུམ་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་རང་བཞིན་
ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ངོ་བོ་ལའང་བཞེ་སྟེ། སྟོན་པ་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པའི་དོན་ཉག་ས། ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་
ཉག་ས། ཡེ་ཤེས་དུག་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཉག་ས། རྣམ་ཐར་གསུམ་
དང་ལྡན་པའི་དོན་ཉག་ས།།

དང་པོ་ལའང་ཚོས་སྐྱའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་དོན་ཉག་ས་སུ་སྐྱ་
མདུན་དང་རྒྱབ་མེད་པར་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐལ་ལེར་གཟིགས་
པ་དང་། ལོངས་སྐྱའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་དོན་ཉག་ས་སུ་མཚན་
དཔའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྐྱལ་སྐྱའི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པའི་དོན་ཉག་ས་སུ་སྐྱའི་བ་སྐྱའི་སྐོ་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་སྐྱལ་བ་

དབག་ཏུ་མེད་པ་སྤོགས་བཅུར་སྤྱོད་བའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་མི་གནས་སྤང་འདས་ལ་བཞུགས་པའི་བདར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་
ཀ་མཚུངས་པར་སྤྱིལ་གྱུར་དུ་བཞུགས་ནས་འབྲེལ་བའོ།

གསུམ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ལྷ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་དྲུག་བརྟེན་
པའི་ཉགས་སུ་སྤྲུག་དྲུག་དང་། དེས་འགྲོ་དོན་མཚན་པའི་ཉགས་སུ་
དོ་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་དྲུག་འཛིན་བའོ།

བཞི་པ་ནི། སྤྱི་སྤྱོད་པ་ཉིད། གསུང་མཚན་མ་མེད་པ་
དང་། བྱགས་སློན་པ་མེད་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཉགས་
སུ་མཐིང་དཀར་དམར་པའི་ཞལ་གསུམ་མངའ་བའོ།

འཁོར་སུན་ཚོགས་ལ་ལྟན་ཅིག་པ་དང་གོ་སྤྱེ་བའི་འཁོར་
གཉིས། དང་པོ་ལ་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི། རིག་པ་བྱུང་
པར་ཅན་གྱི། དད་པས་གཏམ་ཉན་པའི་འཁོར་པོ།

དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱལ་པོ་

སོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་
འདི་ལ་ཀུན་མཁུན་ཆེན་པོས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཡིན་པའི་སྐྱུ་བ་
བྱེད་མང་དུ་འགོད་པར་མཛད་ལ། ཟུར་པ་ནི་སྤང་ཆེན་རབ་འབོག་གི་
རྒྱུད་དང་། ཉི་འོད་སང་གའི་འགྲེལ་བ་དང་། རྫོ་རྗེ་ལས་རིམ་སོགས་
གྱི་ཁྲུངས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་བསྐྱོད་པར་བཞེད་དེ། བཀྲེས་བདག་
སྤྱིང་བ་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཀྱང་སྤི་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་།།

རིགས་ལྡེ་འདི་དག་ཐལ་བ་ལས།

འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བར་མི་འཇིགས་སྟེང་།།

བདག་པོ་ཀུན་བཟང་འཁོར་རྣམས་ལ།།

ཀུན་འབྱུང་སྐྱེ་འབྱུལ་སྟོན་པའི་ཚོ།།

མི་བསྐྱོད་རྒྱལ་པོ་མདུན་ན་གནས། །ཞེས་པ་ལྟར་རིགས་རྒྱག་
བ་རྒྱུད་གྱི་སྟོན་པར་བཞེངས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཁོར་དང་། སྤྱིང་འཆད་
པའི་སྐྱེས་སུ་རིགས་ལྡེ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་སྟོན་པའང་ཡིན་པས་
སྟོན་འཁོར་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་འོ།།

གཉིས་པ་ནི།

རྒྱ་མཚོ་ལས།

དེ་བཞིན་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱང་པར་ལས།།

རང་སྤང་རྒྱལ་བ་སེམས་སོགས་དང་། །ཞེས་པ་ལྟར་སྟོན་

པའི་སྤྲུགས་རིག་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པར་ལས་རང་སྤང་

བའི་བྱིར་རིག་པ་བྱང་པར་ཅན་གྱི་འཁོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལའང་རྩོམ་

རྩེ་མཚོར་བ་དང་། མཚོར་བར་བྱ་བ་སོགས་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་

བཅུ་དྲུག་དང་། རྩོམ་རིག་པ་དང་། ཉག་པར་མ་ཡིན་པ་སོགས་

འཛོམས་བྱེད་ཁོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བརྒྱུད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་

བསྐྱུས་ལ་དབང་ཡུལ་སོགས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་རོ་མཉམ་རྩོམ་རིམ་

སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷོག་ཆ་སོ་སོ་ལས་གཤེགས་པ་གཤེགས་

མ་དང་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་སོགས་ཐ་དད་དུ་སྐྱུལ་བར་ཤེས་པའི་

ཆེད་དུ་སྤང་ཁམས་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་ལྟ་ལ་བཏགས་པའོ།།

དེ་དག་ནི་མ་འོངས་པའི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེད་གཞི་དང་

མཐུན་པར་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྐོམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་
ནས་རྒྱད་ཚེག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་རྣམས་ཡིན་
གྱི། རི་སྐོ་ཕུག་པ་དང་ཉེ་སྟོན་སོགས་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་ལས་
རྒྱད་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་འབགས་པ་སྐོབ་པ་ཡང་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་
སྟན་ཅིག་པའི་འཁོར་ལ་ཡོད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལེན་གཉིས་
པར་སྟོན་པས་འཁོར་ལ་ཟབ་དབང་བསྐྱར་ནས་རྟོག་པའི་བྱི་མ་
བསལ་བར་གསུངས་པ་མི་འགྲིགས་པའི་ཕྱིར་དོ།

གསུམ་པ་ནི། **འོག་གཞུང་ལས།**

དད་པས་ཉན་པའི་ལྷ་ཚེན་རྣམས། །ཞེས་པ་ལྟར། ཕྱིའི་ཁོར་
ཕུག་ལ་གནས་པ་ལེགས་ལྡན་མ་དུ་དེ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་ཚེན་
པོ་རྣམས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤགས་ལ་མོས་པའི་དབང་རྣོན་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་
རྣམས་ཏེ། འདི་དག་འོག་མིན་དུ་ཚོགས་པའི་འཁོར་མིན་ཡང་རྒྱད་ཀྱི་ཚེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་འཁོར་དུ་སྐོས་སོ།

བསྟན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། གཉིས་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
འདི་ཉིད་དང་།

དུས་ཕུན་ཚོགས་ནི། སྤང་གཞིའི་སྟོན་འཁོར་སོགས་ཚོགས་
པའི་དུས་སོ།།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་གཏུལ་བྱ་དགོས་ཚེད་དུ་བསྟན་པ་ཚོ་སོའི་སྤང་གཞི་ལའང་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་ལས།

གནས་ནི་འབར་བའི་དུར་ཁོང་ཚེན་སོ་ཤེན་ཏུ་འཇིགས་པའི་རྒྱན་
ཆས་ཀྱིས་སྐྱས་པར་དོ།།

སྟོན་པ་ནི་དགོངས་འདུས་ལས།

ཤེན་ཏུ་གཏུག་ཅིང་གཏུམ་པ་ལ། །ཞི་བས་པན་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། །ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལས། །ཚོ་སོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
ཀྱན་མཛད། །ཅེས་པ་ལྟར། སྟོན་ལས་ཕྱག་རྒྱའི་ཚོ་སོ་སྟེ། དེ་
ལའང་བྱང་སྟོང་ཚོས་པའི་དང་། མིའུ་བྱང་གྱིས་པའི་དང་། དཔལ་
ཚེན་རྣམས་བརྗིད་ཀྱི་ཆ་བྱད་གསུམ་ལས་སྤྱི་མཐོ།།

འཁོར་ལ་གདུལ་བྱ་དང་འདུལ་བྱེད་གྱི་འཁོར་གཉིས་གྱི། དང་
 སོ་ནི། རུ་ཏ་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེའང་འདྲིར་བསྟན་གྱི་རུ་ཏ་
 འདི་གནས་ཚོད་ལ་སྐྱལ་བ་ཡིན་པར་བཤད་གྲང་། ལྷ་ཚོད་ལྟར་
 བ་སྟོན་སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་སྟགས་དཔལ་པོ་བརྒྱས་ཤིང་། དེ་ལྟ་
 བུའི་སྟགས་གྱི་ལྟ་བུ་སྟོམས་གྲང་ལྟ་བུ་ཟབ་མོའི་གནད་གྱིས་མ་ཟེན་
 ཅིང་དམ་ཚིག་ཉམས་པའི་ཚད་པས་ངན་འགྲོ་བརྒྱུད་པའི་མཐར་
 ལས་གྱི་སྟོན་པོ་རིགས་སྟགས་གྱི་མཐུ་ཅན་འཕགས་པའི་གནས་
 ལྟ་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་གཟུགས་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སྟགས་
 གྱིས་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཤིང་འདི་གཉེན་སྲུང་བར་བྱེད་པ། གདུག་ཅིང་
 གཏུམ་པའི་འཁོར་མང་པོ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་བའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལྷག་འཕུང་རིགས་བཞིའི་ཚོགས་དང་། སྐས་མོ་ཉི་
 ལུ་སྟེ། དབང་རྒྱ་གཉེར་བརྒྱུད་ནི་གདུལ་བྱ་དང་འདུལ་བྱེད་གྱི་འཁོར་
 གཉིས་ཀར་གཏོགས་ཞེས་གསུངས་སོ།།

བསྟན་པ་ནི་པོ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་སྟོལ་བ་དང་། མོ་རྒྱུད་ལ་སྟོར་

བའི་སྣོན་ས་རང་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བསྟན་པས་སྣོར་
སྣོལ་གཉིས་སོ།།

དུས་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་གདུག་པ་ཅན་འདུལ་བའི་དུས་ལ་
བབས་པ་འདོ།།

གསུམ་པ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འཛོལ་འདུལ་བའི་སྤྱིང་གཞིའམ་བསྟན་པ་སྤྱིའི་སྤྱིང་གཞི་ལའང་ལྟ་ལས།།

གནས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྣོན་སྣོལ་ལམ་དུ་སྣོན་ལམ་
གྱིས་ངེ་སྟར་བཟུང་བ་བཞིན་གྲུབ་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཞིང་སྟེ། ཞིང་འདི་
དང་སྤྱིང་ན་སྤྱིང་བཞི་བྱེ་བ་སྤྲུག་བརྒྱའི་བདག་ཉིད་དང་། སྤྱིང་སྤྱིང་
བཞི་བྱེ་བ་ཐུག་ཐིག་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཞིང་ཡང་ཡོད་དོ།།

སྣོན་པ་ནི་བསྟན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷ་གྱའི་རྒྱལ་པོ་
སྟེ། གདུལ་བྱ་རིགས་དུག་ལ་སྣོས་ཉེ་ཐུབ་པ་དུག་ཏུ་བཞག་
པོ། །⁽¹⁾གཞན་ཡང་། དཔྱུལ་བ་དང་ཡི་དྲུགས་ཀྱི་འགོ་བ་ལ་གཤེན་
རྗེའི་རྒྱལ་པོ་དང་། དུད་འགོ་ཁ་ཅིག་ལ་རི་དྲུགས་དབང་པོ་སོགས་

(1) མགོ་ལོག་དེབ་གཞུགས། ༡༤-༡། །བཞུགས་སོ།།

རིགས་མཐུན་གྱི་གཟུགས་དང་། མཚན་དབུས་སྤྲུལ་པའི་སངས་
རྒྱལ་གྱི་སྤྲུལ་པའི་གཟུགས་དང་། མཚོག་གི་སྤྲུལ་སྤྲུང་དངོས་གྱིས་
འདུལ་བ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མཚོག་སྤྲུལ་ཉིད་གཙོ་བོ་དང་ཅ་
པའི་སྤྲུ་ཡིན་པས་རྒྱུད་གྱི་ཚོག་ཟེན་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་ལོ།།

འཁོར་ལོ་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྟ་དང་མི་རྣམས་གྱི་སྟོན་
པ་ཞེས་པ་ལྟར་ལྟ་མི་གཉིས། དེའི་ཡང་གཙོ་བོ་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་
དང་། སྤྱིར་འགྲོ་བ་རྒྱལ་ཀ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ།།

བསྟན་པ་ནི་འདུལ་བ་བཞི་སྟེ། སྤྱི། གསུང་། ཟུགས། རྩེ་འབྲུལ་
གྱི་འདུལ་བའོ། །དེ་ལ་དང་བོ་ནི་མཛད་ཆེན་བརྩུ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་
སྤྲུ་སྟེ། གང་གི་ཚོས་སྟོན་པའི་ཉེན་ལོ།།

ལྟག་མ་གསུམ་ནི། ཚོ་འབྲུལ་གསུམ་གྱིས་ཚོས་སྟོན་ཚུ་ལ་
ཉ། དང་བོ་རྩེ་འབྲུལ་གྱིས་འཁོར་འདུན་པར་མཛད། དེ་ནས་མངོན་
ཤེས་གྱིས་འཁོར་གྱི་སེམས་ལ་གཟིགས་ནས་ཀུན་བརྗོད་པར་
མཛད། དེའི་འོག་ཏུ་གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་འཕོགས་པར་

མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྣམ་ཞིང་གོ་རིམ་དེ་བཞིན་མི་འགྲུང་བ་ནི་སྣ་མ་
བཞིན་དགོངས་སོ།།

དུས་ནི་རྫོགས་སློན་སྲུང་གསུམ་གྲུབ་ནས་སློན་མ་བཞོད་པའི་
དུས་སོ། །དེའང་ལེའུ་གཉིས་པ་ལྟར་སྣན་ཅིག་པའི་འཁོར་རྣམས་
འབྲས་དབང་གིས་སྣང་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་སམ་འཕོ་བའི་
བག་ཆགས་སྤྱོད་མའི་བདུད་བཅོམ་པ་ན་དེའི་ཉགས་སྣང་ཕྱི་རོལ་དུ་སློ་
བའི་སློང་གཞིར་སྣང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེར་མ་བཟུང་སྤྱུལ་སྤྱུ་འགོ་འདུལ་
གྱི་སློང་གཞིའང་ལེའུ་དང་པོའི་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་སྣ་ཚོགས་པར་ཀུན་
དུ་སྣང་བ། ཞེས་དང་། གཉིས་པའི། བསྟན་ཕྱིར་སློ་བ་སྣ་ཚོགས་
མཛད། །ཅེས་པ་ལས་འཕྲོས་པས་འདི་གཉིས་ཞར་བྱུང་གི་སློང་
གཞིར་འགྲུང་ཞེས་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་སློང་བསྟན་ལ།

སློན་འཁོར་ལྷུ་ལན་གྱི་སློང་བས་སྣུད་དོན་གཤུལ་བའི་སློང་དང་
འཚོམས་པར་འགྲུང་མ་རག་པའོ། །དེ་ནི་སློང་གྲུ་སྣུད་དོན་ཉིད་སློང་

བའི་ཚུལ་ནི། རྟོན་པ་དབང་འབྱོར་གྱི་མཐུན་པ་རོལ་ཏུ་བྱོན་པས་
འཁོར་གྱི་ཆེད་དུ་ཉི་མཱ་བྱིན་གྱིས་སློབས་པ་མི་ཁེགས་པ་དང་། དག་
བའི་འཁོར་ལ་འབྲིག་སྲིད་གྱི་ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་
བདེ་བ་དོན་གཉེར་ཡོད་ལ། སྤྱིར་བཏང་འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་ཁུ་ཁྲག་
མེད་ཀྱང་སྐྱ་མེད་གྱི་སྐྱགས་སྤྱོད་བའི་འོག་མིན་པ་ཁ་ཅིག་ལ་
ཁམས་དུག་ལྟན་གྱི་ཉེན་ཁུད་པར་ཅན་དེ་འདྲ་འབྱུང་བ་དམིགས་
བསལ་ཡིན་པའམ། ལོ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་བཞེད་པས་སློབ་བའི་ཉེན་
ལ་ཁུ་རུལ་སྤ་མོ་དག་པ་མི་སྲིད་པས་དེའི་སྤྱོགས་ནས་བཞུགས་ཀྱང་
རུང་བར་སེམས་ཉེ་འགལ་སྤོང་དེ་ལྟར་བྱུང་།

ཀུན་མཁྱེན་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོས་གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་བྲངས་ནས་
བཞུགས་པ་སོགས་ལྟར་ན་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའམ་པ་མི་སློབ་པའམ་
དུཤེར་དབང་ནས་ཞུགས་པས་ཚོགས་པ་འདྲ་ཡང་འདྲིར་གསང་
དབང་ནས་འཇུག་པར་བཞུགས་པ་ནི་ལྷན་གཉེས་གྱི་གསང་
དབང་གི་ལམ་འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་འབྲས་

དབང་བསྐྱར་ཚུལ་འདི་གསང་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་དང་ཚོས་མཐུན་
བས་གསང་དབང་དུ་བརྗོད་པ་ཅམ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་གང་བདེ་
དབྱུང་དགོས་ཤིང་། དབང་སྤྱི་མ་གཉིས་ལ་འང་དོགས་པ་གཅད་སྐྱུ་
ཡོད་དེ་དེས་ཤེས་བྱས་སོ།།

གཉིས་པ་སྐྱོན་མོང་བཞི།

དེ་ལྟར་ཟབ་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པའི་སྤྱགས་གྱི་གསང་
བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་དོན་དེ་གསང་བ་བཞིས་ཚོད་
ནས་འཇུག་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
རྐྱུད་བཞད་པར། ཨི་མའོ་ཡེ་ནས་གསང་བའི་ཚོས། །ལ་སོགས་
པའི་འབྲུགས་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐའ་
དག་འཛིན་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་གྱི་སྤྱིར་
འབྲལ་བུང་སྐྱོ་བུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། གཤེས་བཅིང་གོལ་གཉིས་
སྤྱི་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ལྟར་དག་པས་རྐྱུད་བསྐྱེད་པ་དོན་ཡོད་པར་
མཐུན་ནས་ཞལ་འཇུག་པ་དང་། སྤྱིན་མ་གཡོ་བ་སོགས་དབྱེས་ཚུལ་

དུག་གིས་སྟོན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་རྒྱུ་དོན་ལ། རྒྱུ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་སྦྱིར་བཤད་པ་དང་། ལམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་རྒྱུ་གྱི་དངོས་པོ་
བཅུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ཉེ།

སྲ་མ་བརྗོད་བྱ་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བཤད་པ་དང་། ཕྱི་མ་རྗོད་
བྱེད་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བཤད་པ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ལས་སོ།།

དེའི་དང་པོ་ལ། གང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཞིའམ་རྒྱུའི་རྒྱུ། གང་
གིས་རྟོགས་ཤིང་བསྐོད་པ་ཐབས་སམ་ལམ་གྱི་རྒྱུ། གང་དུ་མཐར་
ཕྱིན་པ་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་དང་གསུམ་དུ་བཤད་དེ།

ཉིལ་ལ་མར་ཡོད་པར་ཤེས་ན་བཏག་བཅག་གི་ངལ་བ་ལ་མི་
འཇོམ་པར་ཞུགས་ནས་མར་འཐོབ་པ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུ་ལ་སངས་
རྒྱས་གྱི་བསྐྱབ་གཞི་མཐར་ཐུག་ཡོད་ཚུལ་དང་། དེའི་བྱེད་ཆོས་
ལེགས་པར་ཤེས་ན་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་འབྲས་བུའི་གནས་
སྐབས་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ལམ་དུ་བྱས་ནས་ཡར་ལྡན་དུ་འབྱེད་

བའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་གནད་ལ་ངེས་པ་རྙེད་ནས་བཙོན་པས་སྐྱབ་
བྱས་ཤིང་། དེས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་
འདིས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་རྒྱན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བས་ན་རྒྱུད་
ཅས་གསུངས་ཏེ། **རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས།**

རྒྱུད་ནི་རྒྱན་ཆགས་ལ་བཤད་དེ།

ཐབས་དང་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཐབས་ནི་ལམ། རྒྱ་ནི་གཞིའི་དོན་ཏོ། །འདི་གསུམ་ལ་སྐྱབ་ཉ་
ཚེ་ལ། གནས་པ་གཞི། འཇུག་པ་ལམ། སྐྱབ་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་
གསུངས། ལོ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན། ལམ་
རྒྱུད་མ་ཡིན་པར་ཐམ། ལམ་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་ཁྲུབ་པ་གང་ཞེས། རྫོང་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་
ཟུར་དང་པོ་ཁས། སྤྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རྫོང་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་
ཞེས། ཤེས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་གཉིས་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་ཀྱང་། སྐྱབ་ཀྱིས་དེ་ལ། མ་ཁྲུབ་སྟེ། མཚན་ཉིད་གསུམ་

གྱི་དང་པོ་དེ་འདྲུག་པ་ལམ་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་ཡང་ཤེས་འདྲུག་གཉིས་གྱི་
རྒྱས་སྤེ་བའི་འདྲུག་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་འཐད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ལན་བཏབ་ན་དབྱུང་དགོས་སོ། །སྣ་རྗེ་དབྱུག་ལ། འབྲས་
བུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲིབ་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་གསུངས་
ཏེ། ལམ་གྱུར་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་མ་ཐུབ་གསུངས།

རང་ལུགས། ཚེས་ཐམས་ཅད་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་བ་
གཞི། ཤེས་འདྲུག་གི་བྱེད་ཚོལ་དང་བཅས་པ་ལམ། ཚེས་ཉིད་མངོན་
གྱུར་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པར་སོན་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

དང་པོ་གཞི་རྒྱུད་ལ། གཙོ་བོའི་དོན་གནས་ལུགས་ངོ་བོ་
ཉིད་གྱི་གཞི་དང་། ཞར་བྱུང་འཁྲུལ་པ་བཏགས་པའི་གཞི་སྟེ་
གཉིས། དང་པོ་ནི།

དགོངས་རྒྱན་ལས། བཅོངས་གྲོལ་མེད་པའི་གནས་ལུགས་
རང་རིག་པ་བྱུང་རྒྱབ་གྱི་སེམས་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་
དང་བྲལ་བར་ཡོ་ནས་གནས་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱལ་བའི་

གསུང་རབ་རྣམས་སུ་བརྟན་གཡོའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་ཁོ་
 བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། སེམས་
 དེ་ལ་ལྷ་རགས་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྷ་བའི་སེམས་
 མཐར་ཐུག་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དང་། འོད་གསལ་དང་། རང་བཞིན་
 ལྟན་སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ། རླུང་འདིར་
 སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་
 དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། སེམས་རགས་པ་གཞན་རྣམས་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 རྐྱེས་དྲང་བའི་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སེམས་
 གཞན་རྣམས་ལས་ཉོན་དང་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་བཅིངས་པས་གཟིར་
 བཞིན་པ་ནའང་ངོ་བོ་རྩང་བྱང་གྱང་མ་སྐྱབས་པས་བཅིང་གྲོལ་མེད་
 པ་ཞེས་བྱ། རླུང་ལ་གསལ་བར་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་ན་ཡེ་ཤེས་རང་
 གི་གནས་ལུགས་སྤོང་བ་ཉིད་རིག་པ་ལས་མཚན་མའི་སྤོས་པས་
 མི་འཕྲོག་པའམ་སྣང་སྲིད་ཐམས་ཅད་རང་སྣང་ཉག་གཅིག་ཏུ་རིག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བར་གྱུར་པས་རང་རིག་པ་ཞེས་བྱ། གཞན་

ཡུལ་དང་བྲལ་བ་བསྟན་པ་འདི་འདྲ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་
ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མིན་ཞེས་སྒྲིབ་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ།

དེ་སྟར་སྒྲིབ་ཏེ་རུ་ཀ་གསོལ་ལས།

ཤེས་བྱའི་ནང་ནས་དམ་པར་ནི།།

གྲུང་བྱིར་ངེས་པའི་ཚོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང།

ཞལ་ལུང་དུ་མདོའི་དོན་བསྐྱུས་བྲངས་པར།

ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་བཞིན་ངང་དུ་

ཡེ་གནས་པ། །ཤེས་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་དོན་ཡིན། །ཞེས་དང། རིག་

འཛིན་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞི་ཤེས་པ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་

སྟེ་ལམ་རྒྱུད་ཀྱིས་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་པར་གསུངས་པ་སོགས་དང་

དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་རིགས་པའི་གཞོན་པ་མཐའ་ཡས་པའི་བྱིར་

རོ། །གཞན་ཡང་རི་སྐད་བརྗོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སེམས་ཀྱི་གཉུག་

མའི་རང་བཞིན་ལས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་བཞུགས་པས་ན་

ཡེ་ནས་གནས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།

སྣང་གསུམ་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་སེམས་
 དགས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་ས་ན་མེད་ཅིང་དེའི་དབང་གིས་དེ་དག་སྣང་
 གཞིར་བྱས་པའི་སྣང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ན་མེད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུར་འགྲོ་རྒྱུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གཉུག་མའི་ཡེ་ཤེས་
 འདིའི་དབྱིངས་ལ་བཞག་དགོས་པས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་སྡེ་
 རྣམས་སུ་གང་ལ་དགོངས་ཏེ་བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་བསྟན་པའི་
 དགོངས་གཞི་མཐར་ཐུག་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་
 དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེ་དེ་དག་གཉུག་སེམས་སྟོན་པའི་
 ལྡེ་སྡོད་ནི་མིན་ཞེས་བཤད་ན་བསྐྱུང་བདེ་ཡང་། འདིར་ནི་རྒྱལ་བ་
 རྒྱོང་ཆེན་པ་སོགས་མཆོག་གཟིགས་གོང་མ་མང་པོ། མདོ་དེ་དག་
 གིས་བསྟན་པའི་གཤེགས་སྣང་དང་། འདིར་བསྟན་གཉུག་སེམས་
 དོན་གཅིག་པས་དེ་དག་གི་དགོངས་གཞིར་མ་ཟད་བརྗོད་བྱ་ཡང་
 འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བཞེད་ལ། དེ་ལྟ་ན་མདོ་སྟགས་ཁྱད་མེད་དུ་མི་
 འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྤྱིན་སྤྱིང་ལོ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ནི་

རིག་པ་འགྲུང་མེད་སྤྱང་གཞིར་འདོད་པ་ལ་བྱང་མེད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལྟ་
སྤྱེས་མི་འགྲུང་བའི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱང་
ཚོས་ཡིན་ཞེས་བཞེད་དོ།

དོན་འདི་དགའ་བའི་གནད་ཡིན་པས་ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་
གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱུང་བའི་སྐོ་ཅོམ་སྐོས་ན། ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་
ནས་གསུངས་པའི་གཏུག་སེམས་དང་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནས་བརྟན་
བའི་གཤེགས་སྤྱང་གཉིས་མིང་མི་འབྲ་ཡང་དོན་གཅིག་ལ། དོན་དེ་
འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་བཞུགས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་འཁྲུལ་
བའི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་ནས་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པས། དེ་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་ལ་འཁྲུལ་བའི་སེམས་འདི་སྤྱང་དགོས་པར་བཞེད་པ་ལའང་
མདོ་སྤྲུགས་བྱང་བར་མེད་མོད་ཀྱི། སྤྱང་ཚུལ་མི་འབྲ་སྟེ། མདོ་སྤྲུང་
མ་བད་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་མན་ཆད་དུའང་སེམས་རགས་པ་འདི་ཉིད་ཁོ་
ནའི་སྤྱང་ནས་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ལམ་བསྐོམས་ཏེ་རིམ་གྱིས་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་སུ་སྤྱངས་ནས། མཐར་གཤེགས་སྤྱང་དངོས་

ལ་རེག་པར་སྟོན་པ་ལ་སྟེན་ཡིན་ལ།

དོ་རྗེ་སྟོན་དཔོན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཐབས་གྱིས་བདེ་
གཤེགས་སྟོང་པོའི་འོད་གསལ་དེ་སྐྱུ་གསུམ་དུ་སང་པའི་རྟོན་འབྲེལ་
བསྐྱེགས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བས་ད་ལྟ་ནས་ཀུན་རྟོག་འཁྲུལ་པའི་
སེམས་འདི་ཐད་ཀར་གཙོད་པའི་ཐབས་མཁས་གྱི་འཕྲུལ་གསང་ཟབ་
མོས་གཉུག་སེམས་མངོན་དུ་སྤྱང་སྟེ་དེ་ཉིད་ཡར་ལྷན་དུ་བྱིར་ནས་
འབྲས་བུ་ལ་བདེ་སྤྱད་དུ་སྦྱོར་བྱེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་ནི་གླ་མེད་
གྱི་རྒྱུད་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་པ་མེད་ཅིང་། ལམ་སྐྱབ་ཚུལ་སྤྲ་མའི་
སྐབས་སུ་མི་མཁོ་བའི་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་དང་། གཉུག་
སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལྟོག་པ་ནས་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱང་མདོ་
སྟེའི་ལྟོགས་ན་མེད་དོ།།

དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་རྣམ་གཞག་ཐབས་ཅད་
ཀྱང་སྤྱི་ལྷན་པུན་མ་སྟོང་མ་འདྲིང་མ་འཁྲུག་པར་གནས་པར་འགྱུར་
དོ། །བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོའི་མདོ་མཉན་དུ་རུང་བ་ལ་དབང་ཐོབ་

དགོས་པར་ཐལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དབང་བསྐྱར་བ་ནི་གཙོ་བོར་
སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་སློབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ལུགས་
གཞན་དུའང་སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབད་བ་དུ་མས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་
བདེ་བ་བསྐྱབས་པའི་དོན་པོ་བདེ་བ་དེས་སྟོང་ཉིད་སློམ་བ་ཡིན་ཡང་
སྟོང་ཉིད་མཉམ་བ་ལ་དབང་ལོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ལོ།།

མདོ་སྤེའི་སློབ་པ་ནས་དེ་འབྲེལ་གཤེགས་སྟེང་བསྟན་པ་དེ་ད་ལྟ་
ནས་ལམ་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་མིན་ན་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འདིའི་སྐྱོན་
སྟོང་བྱེད་ཚུལ་རྒྱུད་སྒྲ་མེད། སྤྱིན་དང་མི་ལམ་སྐྱུ་བཞིན་དེ་དང་
དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཚན་ལྡན་གསུངས་པ་ལ་སོགས་
པའི་སྟེང་ནས་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་ལའང་ཞིབ་ཆ་དགོས་ཤིང་། རྒྱུད་
སྤེའི་འགྲེལ་བར་གཤེགས་སྟེང་ལ་རྟག་པའི་ཚོས་ཉིད་ཅེས་གསུངས་
པ་སོགས་དང་། དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་བཤད་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་
པའི་འགའ་སྟོང་སོགས་ཀྱི་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྣམས་ཁོག་
བསྐྱེགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའི། འདིར་མ་སློམ་སོ།།

གྱིས་གྱི་མའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཕྱང་པོ་གྱི་སྣོད་དང་བཅས་པ་འདུ་བྱེད་
 ཅིང་། དེ་ལྟར་འདུ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཟོ་ཆུག་གྱི་
 འཁོར་ལོ་ལྟར་འཁོར་བ་ནི་སྐྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གསར་རྙིང་པལ་ཆེར་
 བས་གསུངས་ལ། ད་ལྟ་གསོན་ལུས་ལ་གནས་དུས་ཀྱང་གསུང་
 འཛིན་རགས་པའི་རྒྱུད་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཉི་འོད་དང་དེའི་
 རོད་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་སེམས་ཀྱིས་ཁྲབ་ནས་གནས་པས་
 དུལ་སྐྱང་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱང་བའི་ཆ་
 རེ་མེད་མི་སྲིད་ལ། དེ་དག་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་སེམས་རྣམས་
 བེ་གཏུག་མའི་ཆ་དང་། རགས་པའི་ཆ་རྣམས་དེའི་ཆོ་འདམས་དུ་བྱུང་
 བ་དང་། དེའི་སློབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་
 འཇུག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུད་སེམས་སུ་མཆེད་
 བ་ན་དེའི་དབང་གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱང་བའང་འཁྲུལ་སྐྱང་དུ་སོང་བ་
 ཡིན་པས་སྐྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བའི་གཞི་སེམས་ཉིད་འོད་
 གསལ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ནི་གསང་སྤྱགས་སྤྱེ་འགྲུར་ནས་བཤའ་བ་

སྟེ། རོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལུས་ལ་གནས་པ་དང་ཤར་བ་མི་གཅིག་
ཅིང་འཆར་བའི་ཐབས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས།

འཆི་དུས་སྤྱི་ཤར་བ་སོགས་ནམ་མཁའ་རྒྱུན་གསུམ་དང་བྲམ་
བ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། རྒྱ་ཉིའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ནང་
ཁོ་ནར་འཆར་བ་སོགས་ཡིན་ཡང་རོད་གསལ་གང་ཡིན་ཐམས་
ཅད་དེ་ལྟར་མ་ངེས་ཏེ། འདི་ཅམ་ཞིག་སྤང་བ་སྤྱད་སྤྱོད་སོགས་
སྐབས་དུ་མར་མཁོ་བས་སྦྱོས་ཀྱི་རྒྱས་པར་རྫོགས་ཆེན་གྱི་སྐོར་
ལས་འབྱུང་བ་མ་བཞུགས་ཏེ། །དེ་ནི་ཀུན་ཉོན་འཁོར་བའི་ཆོས་ཀྱི་
གཞི་བྱེད་ལུགས་ཡིན་ལ། རྣམ་བུར་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་བྱེད་ལུགས་
གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་དེ། གཙོ་བོ་ནི་གོང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
དོན་བཤད་པར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ།།

འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་རང་སྤང་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཡེ་
ཤེས་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མ་གྱུར་བའི་སྤང་བ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་
དབང་གི་འཆར་ཆུང་ལྟར་བཞག་པ་དག་པའི་སྤང་བ་དང་། སེམས་

རང་སྣང་ཞེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་སེམས་གྱིས་དགྲུགས་པའི་དབང་
གིས་སྣང་སེམས་རང་རྒྱུད་པར་འཆར་བ་མ་དག་པའི་དངོས་སྣང་
རྣམས་ཉེ། དེ་དག་གྲང་སེམས་རང་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་
སྣང་ཆར་བཟང་གྱི། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་རང་སྣང་ཞེས་
བྱའོ། །སྤྱི་མའི་གནས་ལུས་སོགས་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆ་དང་སེམས་
གྱི་ཆར་གྲུར་པ་གང་ཡང་མིན་པས་རང་སྣང་དངོས་མ་ཡིན་
ཡང་། སེམས་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ལེའུར། ཉིད་ལས་གཞན་ཞེས་
བྱ་བའི་ཆོས། །བཙལ་ཡང་རྒྱལ་བས་མི་བརྟེན་སོ། །ཞེས་སོགས་
སྣང་སྤིད་དག་མཉམ་དུ་བསྟུན་པ་རྣམས་གྱི་དགོངས་དོན་གཏན་
ལ་དབབ་པའི་ཕྱིར་འཁོར་འདས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་སྣང་གི་
ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟུན་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ཞན་བྱུང་འཁྲལ་པ་བཏགས་པའི་གཞི་ནི།

གཞི་ལ་འཁྲལ་པ་མེད་ཀྱང་། འཁྲལ་པ་ལ་གཞི་ཡོད་ཅེས་
རོག་བདེ་གཤེགས་ཆེན་སོ་གསུངས་པ་སྟུང་། གཉུག་མའི་རང་

བཞིན་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་ཀྱང་། དེའི་ཚོ་འཕྲུལ་འཁྲུལ་བར་ཤར་
 ཏེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་ཞལ་འགོ་བས་ཤིང་སྐྱིབ་བར་བྱེད་པའི་
 ཞེན་སྣང་ནི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སློབ་བཏགས་ནས་འཁོར་བ་སྤྲ་རགས་
 ཀྱི་ཉེན་ཏུ་གྱུར་བས་འཁྲུལ་བ་བཏགས་པའི་གཞི་ཞེས་བྲ། དེ་ཡང་
 གཞུང་སྤྱི་སྐྱོད་དང་བསྐྱེད་ན་སྣང་སེམས་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་
 ཞིང་སྣང་བ་ལྟར་ཞེན་བས་ན་ཞེན་སྣང་ཞེས་སློབ་དགོས་པར་མངོན་
 ཡང་། འདིའི་བཀའ་སློབ་ཏུ་འདས་པ་སྣང་ཡང་འཁོར་བར་ཞེན་བ་
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྣང་བ་ལྟར་མ་ཉོགས་པར་གཞན་ཏུ་
 ཞེན་བ་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ།།

གང་ལྟར་ཡང་དོན་ཏུ་གཉིས་མེད་ལ་གཉིས་སུ་འཇོན་བ་ལ་
 འཇོག་པར་བཤད་དེ། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་ལས་གཞན་
 ཏུ་མ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་སྣང་བ་རང་
 རྒྱུད་པའམ་རང་དབང་བ་དང་རང་མཚན་པར་ཞེན་པའོ། །དེའང་
 གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལས་གཞན་ཏུ་གོལ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་རྣམས་

བ་མ་རིག་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་སྟོན་སྤྱིས་དང་ཀྱན་བཏགས་
 གཉིས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱང་འདིར་གྲུབ་མཐའ་ངན་བས་བཏགས་
 མ་བཏགས་ལ་མ་བཞག་པར་ངོ་བོའི་དབྱིངས་ལ་སྐོངས་ཅམ་གྱི་
 མ་ཉོགས་པའི་མ་རིག་བ་དང་། ལྷང་སེམས་རང་རྒྱུད་དུ་ཞེན་
 པའི་ལོག་ཉོག་གི་མ་རིག་བ་གཉིས་ལ་བཞག་པའི་གཙོ་བོ་སྤྱི་མ་
 ཉེ། འདིར་བསྟན་ཞེན་སྤང་ནི་དེའོ། །སངས་རྒྱས་སུ་འགྲུབ་པའི་
 བསྐྱབ་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངོ་བོའི་གཞི་དང་། སེམས་ཅན་
 དུ་གོལ་བའི་འཁོར་ཅའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པའི་གཞི་བསྟན་
 པར་སེམས་ཏེ། ལྷ་མ་མ་བསྟན་ན་འདིའི་གྲུབ་མཐའི་སྤྱིང་བོ་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་ཡེ་སངས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་དབབ་ཏུ་མེད་ལ། སྤྱི་མ་
 མ་བསྟན་ན་དེ་ལ་སྟོས་པའི་སྤྱང་བའི་གཙོ་བོ་ངོས་མི་ཟེན་བས་དངོས་
 དང་ཞར་བྱང་གི་ཚུལ་དུ་གཉིས་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་གང་གིས་ཉོགས་འདིང་བཟོད་པ་ཐབས་སམ་ལམ་གྱི་རྒྱུད་ནི།

སྤྱིད་བྱེད་ཤེས་རབ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་བྱ་བྱུན་མོང་དང་

མཚོག་གི་སེམས་ལྟ་སྤྲེས་སེམས་ལྟ་སྤྲེས་ལ་སྟེ།

རིམ་གསུམ་ལས།

ངོ་བོ་ཤེས་རབ་རྣམ་གསུམ་གྱིས།

སེམས་ལྟ་སྤྲེས་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །འདིར་

ཐུན་མོང་གི་སེམས་ལྟ་ནི། ལྟ་མིའི་ཐེག་པ་དང་། ཉན་རང་། བྱང་
སེམས། རྒྱ་རྒྱུད་སྟེ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་སེམས་ལྟ་རེ་
བཅི་བ་ཡིན་ལ། མཚོག་གི་སེམས་ལྟ་ནི། མ་རྒྱལ་གའི་རང་ལམ་ཉིད་
ལ་བཅི་བ་སྟེ། ལམ་དེ་དང་དེ་ལ་འཇུག་འདོད་ཀྱི་སེམས་དང་པོར་ལྡང་
བ་གཡོ་ལྡང་། ལམ་དེ་རྟེན་ཅི་མ་རུངས་སྟུང་དུ་འདུན་པའི་ལྷགས་
ཆེར་སོང་བ་སློབ་པ། སློབ་པ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་འཇུག་པ། ལྷགས་
ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱུན་ལ་གནས་པ་གནས་པ། མཐར་འདོད་དོན་
གྲུབ་པ་མཐར་སྐྱོན་པའི་སེམས་ཏེ། འདི་རྣམས་རེ་རེའི་མཐར་བྱང་
རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཞེས་སྤྱད་སྤྱང་བ་མཚོག་གི་སེམས་ལྟའི་དབང་དུ་བྱས་
པའམ། ཡང་ན་ཉན་རང་གི་ཐེག་པའི་སེམས་ལྟའང་དེ་དག་རང་གི་

བྱང་ཚུབ་ལ་སྟོས་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་བཤམ་སྐྱེ་འཇུག་པ་ལ་བཤད་དུ་
ཡོད་པས་མ་ཁྲུབ་པ་གང་བདེའི་སྟེང་ནས་བསྟན་པར་བྱའོ།།

དེའང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་ནས་དེའི་ལམ་རྣམས་སེམས་ལྡར་
བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་སོགས་ཡིན་གྱི། རྒྱུད་སྡེ་འདིའི་གཞུང་ལས་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་རྣམས་སེམས་ལྡར་བསྟུས་ནས་བསྟན་པ་སོགས་ཡིན་འོ།།

ཅི་ལྟར་ན་ཐབས་སམ་ལམ་གྱི་རྒྱུད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཐོབ་བྱ་
འབྲས་རྒྱུད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པས་ཐབས་
དང་། གང་གིས་གང་དུ་བསྟོན་པའི་ཤུལ་ཡིན་པས་ལམ་མོ།།

དེ་ལ་གཙོ་པལ་གྱི་སྐོར་ནས་དབྱེ་ན།

ཉེ་བའི་ལམ་སྐྱེ་མེད་རྒྱུ་དྲེན་ལམ་འདི་ཉིད་དང་། རིང་བའི་ལམ་
ཐུན་མོང་གི་ཐེག་པ་བཞི་དང་གྱི་རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་
ཏེ། དེའང་འདིའི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱས་ལམ་འདི་བོར་ནས་དེ་དག་
ལ་འཇུག་ན་མཚོག་གི་དངོས་བྱུང་ལས་ཆེས་རིང་དུ་འགྱུར་བ་
དང་། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱིས་རང་ལམ་སྐྱུབ་ནའང་

དམན་ལམ་སྲོན་སོང་ལྷ་ཅི། དང་པོ་ནས་པར་བྱིན་དང་བྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
ལམ་ནས་ཞུགས་ཀྱང་ལམ་འདི་བ་ལ་སྟོས་ན་རྫོགས་བྱང་དུས་རིང་
མོ་ཞིག་ན་འགྲུབ་པས་རིང་ལམ་ཞེས་བྱ་ཡི།

ཁོག་གཞུང་ལས།

ཐུན་མོང་ལམ་སྟེགས་ཅམ་ཉིད་སྟེ།

པ་རོལ་བྱིན་བཅུ་རྒྱུ་འབྲས་སྟོད། །ཅེས་བ་ལྟར་འདིའི་ལམ་ལ་
དབང་པོ་དང་བསམ་བའི་སྟོད་སྟོང་བའི་ཆེད་དུ་ཐུན་མོང་གི་ཉོགས་
རིགས་ལ་སྟོབ་བ་ཅམ་ནི་ཉེ་རིང་ཐུན་མོང་གི་ལམ་དུ་འགྱུར་རོ།

ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐབས་ཀྱིས་ངེས་བའི་ལམ་
དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གཉིས་ཉེ།

བཤད་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་ལས།

གྲོལ་ལམ་ཐབས་སུ་རྣམ་པར་བསྟན། །ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ནི། སྤྱིར་ཐབས་ལམ་ཞེས་བའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཐབས་ནི་གྲོལ་
ལམ་གྱི་ནང་དུ་འང་ཡོད་དེ། ཆོགས་སྟོད་བཞིན་ལོ། །གྲོལ་ལམ་གྱི་

སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཐབས་
ལམ་ལ་དགོས་ཏེ། དེ་དང་བལ་ན་ལམ་གྱི་སྣང་པོ་སྣོར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །འོན་ཀྱང་གང་ཟག་གཅིག་གི་ལམ་ལ་ཐབས་གྲོལ་གཉིས་ཀ་
འཛོག་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ལམ་བ་དང་གྲོལ་ལམ་བ་ཞེས་གང་
ཟག་ཐ་དད་གྱི་ལམ་ཚ་ཚང་གཉིས་སུ་བཞེད་དོ། །

དེས་ན་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་རྫོགས་རིམ་ལ་སྟོས་ནས་རྩོམ་བ་
དང་པོར་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་ཐབས་གྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་
བ་དང་། སེམས་རང་བབས་གྱི་སྣང་དུ་འཛོག་པའི་བཞག་ཐབས་
ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་ཀྱང་རུང་མོད་དེ། འདིར་
དགོངས་རྒྱན་ལྟར་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་སློབ་སྦྱོར་རང་རྒྱུད་གྱི་
འཆིང་བ་ཚོས་ཉིད་དུ་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་གྲོལ་ལམ་དང་། གཙོ་བོར་
ཐབས་གྱི་ཁྱད་པར་བརྟེན་ཞུགས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་མད་དུ་བྱུང་བའི་སློ་
ནས་འབྲས་བུ་སྐྱུར་དུ་འབྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཐབས་ལམ་དུ་བྱ་སྟེ་ཉེ་སྟོན་
ཚོས་སེང་སོགས་གྱི་བཞེད་པའོ། །

ཁྱབ་ཆེ་ཚུང་བཤད་པ་འདིས་མཚན་དོན་དང་སྐྱེང་གཞི་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་གྲོལ་ལམ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་མོང་ལྟར་རམ་སྤྱི་
ལྟར་བཤད་པ་ཞེས་འབྲུང་བའི་གོ་དོན་ཡང་ཤེས་བར་མཛོམ་ནོ།

ལམ་སྤྱོད་བྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། གྲོལ་ལམ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་
ཀོ་སྤྱོད་ལྟ་དང་སྤྱོད་ཅིག་བཞག་པའི་དེའི་ཁམས་རིམ་གྱིས་གསེར་དུ་
འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཐབས་ལམ་ནི་མགྲི་ཀའི་སྤྱོད་བས་ལྷགས་
ཁམས་ཡུད་ཅམ་གྱིས་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་བཤད་ལ། གྲོལ་
ལམ་རིམ་གྱིས་བ་ཐབས་ལམ་རིམ་གྱིས་བ་ལས་བྱལ་ཡང་། གྲོལ་
ལམ་ཅིག་ཅར་བ་ནི་ཐབས་ལམ་ཅིག་ཆར་བ་ལས་ཀྱང་སྤྱོད་
ཞེས་གསུང་སྤོལ་ཡང་སྤྱོད་དོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་མོང་སྤྱོད་དང་ཁྱད་
བར་རྗེས་སུ་བཤད་པའི་དབང་དུ་བཏང་སྟེ་གྲོལ་ལམ་དང་པོར་
དང་། འཆད་བདེ་བ་ལ་བསམ་ནས་ཐབས་ལམ་དང་པོར་འཆད་
བ་གང་ཡང་བྱུང་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འདིར་དགོངས་རྒྱན་ལྟར་
ཐབས་ལམ་སྤྱོད་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཐབས་ལམ་ཉིད་ལའང་
ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་གཉེས་ཡོད་པའི་གོ་རིམ་

དང་བསྐྱུན་ན་ཐབས་སྡོན་ལ་འོང་ཞིང་ཐབས་བྱུང་གྲོལ་ལམ་གྱི་
སྡོམ་ནས་ཤེས་པའི་ཡང་སྤྱིར་དོ།

ཐབས་ལམ་དེ་ལ་གཉིས། སྤྱིང་སྡོ་འཇུ་འདུལ་དང་། འོག་སྡོ་ཁམས་
གསུམ་རོལ་པའི་ལམ་མོ།

རྒྱ་ཏིའི་ནང་དུ་ཁམས་བཞུ་བའུལ་གྱི་ལས་གྱི་ཡེ་ཤེས་འཆར་
བར་བྱེད་པ་ན་འཇུ་འདུལ་གྱི་ལམ་དང་། རྒྱུད་གྱི་ལེའུ་བཞི་བར་ཡུལ་
སྒྲ། དབང་པོ་གསུང་། རྣམ་ཤེས་ཐུགས་སུ་གསུངས་ཤིང་ལུས་སྣང་
བ་འདོད་ཁམས། དག་བྱེད་སྣང་གཟུགས་ཁམས། ཡིད་མི་སྣང་
གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་བཤད་པའི་གཙོ་བོར་བརྒྱའི་རེག་བྱ་དང་
དོ་རྗེའི་དབང་པོ་དང་བདེ་བའི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་སྤྱིར་བའི་སྤྲུགས་གྱི་
རོལ་ཅེད་ཡིན་པས་ན་ཁམས་གསུམ་རོལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྲ་མ་འདྲ་
ལུས་དང་སྤྱི་མ་གཞན་ལུས་ལ་བརྟེན་པའོ།

འཇུ་འདུལ་གྱི་ལམ་ལ་གཙོ་བོར་བྱས་པས་ཀྱང་བོགས་འདོན་
དུ་ཁམས་གསུམ་རོལ་བ་ལ་སློབ་དགོས་ཤིང་། ཁམས་གསུམ་
རོལ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པས་ཀྱང་སྡོན་དུ་འཇུ་འདུལ་གྱི་ལམ་གྱིས་

ཅ་ཐེག་རྒྱུང་གསུམ་ལས་རུང་ངེས་པར་འགོ་དགོས་ཀྱང་། གཙོ་
བོར་གང་བྱེད་ལ་ལྟོས་ནས་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ལམ་དུ་བཞག་ཀྱང་
ཚོགས་སྡེ་སྲ་མ་བཞེན་ལོ།

དང་པོ་སྐྱོད་སྐྱོའི་རྣམ་འགྲུབ་ལ་གཉིས་བཤའ་དེ། ཐུན་མོང་བ་
དང་། བྱེད་པར་བལོ། །དང་པོ་ནི།

བཤའ་དྲུག་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་ལས།

འཁོར་ལོ་གསུམ་གཉིས་སློག་ཤིང་གསུམ།།

མེ་རྒྱུང་འགོ་བས་ནམ་མཁའི་བ།།

བཞོ་བས་སྐྱོད་དུ་རྣམ་པར་གྲགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཁོར་
ལོ་གསུམ་གྲག་གཉིས་ནི། སྤྱི་པོ་བདེ་ཚེན་གྱི། མགྱེན་པ་ལོངས་སྤྱོད་
གྱི། སྐྱོད་གཚོས་གྱི། ལྟེ་བ་སྤྱུལ་པའི་འཁོར་ལོ་སྤེ་རྩ་བའི་འཁོར་ལོ་
བཞི་དང་། དེ་འོག་སོར་བཞི་གཞུང་བར་ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་ལས་ཡར་
འབར་བ་རྒྱུད་གཞན་དུ་ཚངས་པའི་མེ་ཞེས་གྲགས་པའི་མེ་དགྱིལ་
དང་། དེའི་འོག་ན་མེ་དེ་སྐྱོར་བྱེད་ཐུང་སེལ་གྱི་རྒྱུང་སྤེ་རྩེན་གྱི་འཁོར་

གཞིར་བཞུགས་ཏེ། རྩོམ་མེད་ལས།

ལུས་ཅན་སྤྱི་ལ་གང་གནས་པ།

རང་བྱུང་ཟབ་མེད་ཡེ་ཤེས་གཞུགས།

མི་ཤེས་ཐེག་ལེ་བདེ་ཆེན་པོ།

ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཀུན་བྱུང་པ།

མི་གནས་ཆོས་སྐྱེའི་རང་བཞིན་ཡིན། །ཞེས་དང།

དཔེ་རྒྱུད་རང་གནས་ལས།

མི་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ཐེག་ལེ་ནི།

སྐྱེ་བ་སྐྱུང་བུགས་ཀྱི་རྩོམ་མེད་བདག །

གཅིག་དང་དུ་མ་རྣམས་སྤངས་པ།

སྣ་ཚོགས་སྣང་ལ་མཚོན་དུ་མེད། །ཅེས་སོ།

དེ་ལས་ཚེ་འགྲུལ་འགྲུང་བའི་རྣམས་པ་རིམ་གྱིས་སད་པ་ན་དང་
པོར་དེ་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དག་པའི་སྣང་བ་སྐྱུལ་བའི་བྱེད་
ལས་ཅན་གྱི་དཀར་དམར་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་ཆ་སྣོ་མོ་གཞན་དག་འགྲུང་

བ་ཀི་ཉེ་བའི་དྲངས་ཆེན་ཏེ། དྲངས་མ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱངས་
སམ་གནད་དུ་གྱུར་པའོ།།

དེ་དག་ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་ལོག་པའི་ཞེན་
སྣང་གི་ཆས་དགུགས་པ་ལས་མ་དག་པའི་སྣང་བ་ངན་བ་སྦྱིད་
པའི་ཚ་ཁམས་རྒྱུད་གསུམ་སྟོགས་མའི་ཆ་གཙོ་བོ་རྣམས་འགྱུར་
ཞིང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་རང་སྣང་གི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་ཚུ་ཤིན་ཏུ་
མཉེན་བ་དགུན་གྱི་གང་རེག་གི་རྒྱུན་གྱིས་དོ་སྣང་སྤྲོ་བའི་ཁམས་
སུ་འགྱུར་བ་ལྟར་ཐ་མལ་བའི་རྣམ་པར་ཤར་ནས་སྤྲོ་བ་ཞེན་སྣང་
རྒྱས་པར་བྱེད་དེ། དེ་སྣང་འཁྲུལ་པའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱོར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེའང་རྒྱུད་ཟད་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། ལུགས་འདིར་སྟོང་གའི་གནད་
གཙོ་བོར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་དགོངས་རྒྱུན་ལྟར་ཚ་གདབ་བརྒྱུད་དམ་ཚ་
ཆེན་བཞེས་ས། མདུན་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཚ་ལ་ཉེ་བའི་དྲངས་མ་ཚོ་དང་
སྟོགས་མ་སུ་ཉི། གཡས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚ་ལ་དྲངས་མ་རྒྱུ་དང་སྟོགས་

མ་ཨ་རྒྱུ། གཡོན་ཡོན་ཏན་གྱི་རྩ་ལ་དྲངས་མ་ཞེུ། དང་སྤྱིགས་མ་ཐེ་
དུའི་ཡི་གེ་རྣམས་གནས་ཏེ། ཡི་གེ་གསུམ་པོ་དྲངས་མའི་ནང་སྤྱིགས་
རྒྱ་ཏི་དང་ཉེ་བ་ན་དང་། ས་པོན་དུག་པོ་རྩ་འདབ་གྱི་གབ་བམ་མཐར་
གནས་སོ། །ཉེ་བའི་དྲངས་མ་དེ་དག་ནི་དབུགས་གྱི་དྲངས་མ་ལྟེ་
ཡོན་ཏན་ལས་བྱུང་སྟེ། ལོ་ཡིག་འཕམ་རྩའི་དྲངས་མ་འཕམ་སྤྱི་ཅན་
གྱི་ཡོན་ཏན་ལས་བྱུང་། ལུས་ལ་རྩའི་དྲངས་མ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་སྤྱི་སྤྱི་ཐེན་གྱི་རྒྱན་གསོས་ནས་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །

ཞེུ། ཡིག་མི་འགས་པའི་དམར་ཆའི་ཡོན་ཏན་ལས་བྱུང་། འག་
གི་དྲངས་མ་དང་ཡོན་ཏན་སྤྱེད་ཅིང་གསོ། ལྷ་ཡིག་མི་འགས་པའི་
རྒྱང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་ལས་བྱུང་། དབུགས་གྱི་དྲངས་མ་དང་
ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་ཅིང་གསོ། །ལོ་དུ་འཛོག་པ་ནི་ཐིག་ལེ་དེ་ལ་དག་
པའི་གཞུགས་སྐྱོང་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་སྤྱི་དུས་པའཕམ་ཆེར་ཡོད་པའི་
སྤྱོད་ས་ཡིན་ཏེ། ལོ་སྤྱོད་རྩའི་ས་པོན་ཡིན་པས་སོ། །

དེས་མཚོན་ཏེ་སྤྱི་ཆོག་གི་སྤྱང་བ་དེས་མེད་སྤྱེད་པའི་སྤྱོད་ས་

ལྷུང་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་བཟང་པོ་སྐྱེད་པའི་སྐོན་ས་རྩྱུ་དུ་འཛོག་པའང་
ཤེས་པར་བྱ་ལ། ད་ལྟ་སྐྱེས་ལྡན་གྱི་ལས་བསགས་པ་རྣམས་
ཚོ་གྱི་སྐྱེད་དུ་གསོག་པ་དང་། གསུང་སྐྱབ་བྱེད་རྣམས་ལྷུང་ལ་
གསོག་པ་དང་། ལུགས་སྐྱབ་བྱེད་རྩྱུ་ལ་གསོག་པར་ཡང་བཤད་དོ།།

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ཉི་གཉིས་ལ་ཅའི་སྟོགས་མ་སྐྱེད་པ་
དང་། ལྟ་མིན་དང་དུང་འགྲོའི་སྣང་ཞེན་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་གཉིས་
ཡོད་ཅིང་། ད་ལྟ་འགྲོ་བ་དེ་གཉིས་སྐྱ་སྐྱེ་བའི་ལས་བསགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རུས་པ་གསོས་འདེབས་པ་དང་། རྩེ་
དུ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྲག་གི་སྟོགས་མ་ལ་བྱ་བ་འཇུག་ཅིང་། ཡི་དུགས་
དང་དཔྱལ་བའི་སྣང་ཞེན་སྐྱེད་པ་སོགས་དང་། ཨ་རྩིས་དབུགས་
ཀྱི་སྟོགས་མ་ལ་བྱ་བ་འཇུག་ཅིང་། ལྟ་མི་གཉིས་ཀྱི་སྣང་ཞེན་སྐྱེད་
པ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ལོ།།

གཉིས་པ་དེའོས་ནས་གནད་དུ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི།

དྲུངས་མ་ལྟ་འདུས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་སེམས་མི་ཤིགས་པའི་སྐྱེད་ན་

ལྷང་བ་རིས་སྤྱ་མ་ཆད་བ་སྤྱོད་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་དེ་ད་ལྟ་འགྲོ་
 བ་རིགས་དུག་གང་རུང་གི་ས་ཐོན་གྱིས་ཁ་ལོ་དང་ས་ཉེ་འཁྲུལ་
 ལྷང་རང་དགའ་བའི་ཡོ་ལང་ཆེན་པོར་ཤར་བ་འདི་དག་པ་རབ་
 འབྲུམས་གྱི་ལྷང་བར་གོ་འཕོས་ནས་དོན་དམ་དགོར་བ་དུལ་གྱི་
 གནས་ལུགས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་ལྟ་བ་དང་བསྐྱེད་རིམ་སྡོམ་དུ་
 བཏང་སྟེ། གུན་དུ་བཟང་པོའི་ཐིག་ལེའམ་སྤྱིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་
 སེམས་འཛིན་ཅེ་གཅིག་དུ་སྤྱངས་པས་ཐིག་ལེ་དེ་འབར་ཞིང་ལས་
 སྤྱ་རུང་ནས་སེམས་མི་ཤིགས་པ་འོད་གསལ་བསམ་མི་ཁྱབ་གྱི་
 དགོངས་པ་གུན་རྟོག་གི་རྩོགས་པ་དང་བུལ་བར་འཆར་ལ། དེའི་ཆེ་
 ལྷང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྤྱངས་པ་དང་། དྲངས་མ་ལྟའི་སེམས་འཛིན་
 གྱི་ཁོག་དུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ལྷང་བ་ཐུན་མིན་འཆར་བའི་ཅ་དར་སྤྱད་
 ལྟ་བུའམ་ཤེས་སྤྱུག་ཅན་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 མི་ཤིགས་པའི་སྤྱིང་གི་དག་པའི་ལྷང་བ་འཆར་བའི་རྒྱས་པ་གསལ་
 བར་སང་དེ་མེ་ལོང་དྲངས་པ་ལ་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བའི་ཚུལ་

དུ་སྐྱུ་དང་ཞིང་གི་སྤང་བ་ཚད་མེད་པ་མཐོང་སྟེ།

དེའི་མཐུས་དང་པོ་བྱུང་བའི་རིམ་པ་ལྟར་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་
གཟི་བརྗིད་དང་རྒྱས་པ་ཆེར་སྤར། དེ་དག་སྤར་བའི་དབང་གིས་
མར་མེ་གསོས་ན་རང་འོད་མཆེད་ནས་འོང་བ་ལྟར་སྟོན་སྤྲད་གྱི་
ལུས་ཀུན་གྱི་དྲངས་མ་རྣམས་སྟོབས་སུ་གྱུར་ཅིང་འབར་ནས་ཅ་
ཁམས་བདེ་བས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། འིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དང་རགས་
པའི་སྟོགས་སམ་དྲངས་མ་ཡེ་ཤེས་དང་མ་དག་སྟེགས་མའི་
སྟོགས་གྱི་ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལེ་ནི་གཅིག་རྒྱས་པ་ན་ཅིག་ཤོས་ལྷམ་འགོ་
བ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས་ཡི་གེ་གསུམ་རིམ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ལྟར་ས་
མོན་ལྷུག་པོའི་རྒྱས་པ་རྒྱུང་དུ་འགོ་སྟེ། འདི་ལ་རྫོགས་རིམ་པའི་
རིགས་ལྷུག་སྟེགས་སྤྲད་ཡང་ཟེར་དོ།

འདི་ལྟར་མི་ཤིགས་གཉེན་མའི་དྲངས་ཆེན་བསྐྱུལ་སྟོབས་
གྱིས་ཅ་འདབ་གྱི་དྲངས་མ་སྤར་བ་ནི་ཅི་ཅམ་སྤར་བ་དེའི་ཚོད་དུ་
དེ་རྣམས་མི་ཤིགས་པའི་དབང་དུ་འདུ་བས། རིམ་གྱིས་དྲངས་མ་

གཞན་རྣམས་ཅ་བའི་ཡི་གེ་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་ཡང་དྲངས་
མ་ལྷ་ལྷན་ལ་ཞུགས་ནས་མཚོག་གི་དྲངས་མའི་རྣམས་པ་ལྷག་པར་
གསལ་བར་འགྲུང་རྟོ།།

རི་ལྷར་ཞེ་ན། དྲངས་མ་ལྷ་ལས་སས་བདེ་བ་བརྟན་པར་
བྱེད། ལྷས་བདེ་བ་སྤྱད་ཅིང་མཉེན། མེས་བདེ་བ་སྦྱིན། ལྷང་གིས་
བདེ་བ་རྒྱས། རྣམ་མཁས་མཁའ་མཉམ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་བྱེད་
ཅེས་གསུངས་ཏེ། མདོར་ན་བདེ་ཆེན་གྱི་ཉམས་སྤྱོད་འཇུག་ཅིང་
རྒྱ་ཆེ་བ་དང་བརྟན་པོར་འཇུག་པའི་དོན་ཏེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤོང་
གཟུགས་ཀྱི་སྤྱང་བའང་རེ་གསལ་དང་རྒྱ་རེ་ཆེར་འགོ་ཞིང་བརྟན་
པར་འགྲུང་རྟོ།། །དྲངས་མའི་གནད་སྤྱུལ་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
དེ་འདྲ་འོང་བ་ལ་ནི་དང་པོར་བསྐྱེད་རིམ་སྒོམ་པའི་དུས་ནས་ཅིར་
སྤང་ཐམས་ཅད་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དེའང་ཡེ་ཤེས་རང་སྤང་ཞེས་
མི་ཤིགས་པའི་སེམས་ལས་པར་མཆེད་པའི་ཚོ་འཇུག་འབའ་ཞིག་
ཏུ་བརྟུན་བ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་ལྷ་བའི་སྐབས་སུ་དེ་ལྷར་ངོ་འཕྲོད་ཅིང་

ཐག་ཚོད་གྱི་གདེང་རྙེད་པ་ཞིག་སློབ་ཏུ་བབས་དགོས་སོ།།

སྐབས་འདིའི་སྣོད་གཟུགས་སྐྱབ་ཚུལ་དང་དུས་འཁོར་ནས་
རྒྱང་བཅུ་དབུ་མར་བཅིངས་པའི་ཉུགས་སྣང་བཤད་པ་གཉིས་འོད་
གསལ་གྱི་སྣང་བ་ཅམ་དུ་འབྲ་ཡང་། འདི་ནི་མི་ཞིག་ས་པའི་རྒྱང་རང་
མལ་དུ་སད་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པས་མི་འབྲ་སྟེ། རྫོགས་ཆེན་ཐོད་ཀྱིས་
བའི་འཆར་སྣང་དང་འདི་གཉིས་རིག་གཤངས་གྱི་ཆ་ལ་རྩལ་འདོན་
བྱེད་མི་བྱེད་དང་། སེམས་འཛིན་གྱི་རྩོལ་བ་ཡོད་མེད་ལས་སློབ་ས་
མཚུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྣང་བ་དེ་དག་རྒྱང་བཅུ་དབུ་མར་ཉུགས་པའི་
ཉུགས་སུ་ཤར་བ་ཡིན་མིན་དབུང་པར་ཟད་གྱི། དེ་དག་འཆར་བ་ལ་
རྒྱང་བཅུ་དབུ་མར་འཇུག་མི་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་ནི་མིན་ནོ།།

གཏེར་ཆེན་སྐྱ་མཆེད་སོགས་གྱིས་རྫོགས་རིམ་པའི་ལྷ་
སྐྱ་མཐོང་བ་དང་། ཐོབ་པ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་མཐོང་བ་ཅམ་
དང་། འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་པ་ལས་རྒྱང་རྙེད་པ་ཅམ་ལ་ཀུན་
ཏུ་བཟང་སོའི་ཐིག་ལེ་གཅིག་སུ་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་ཆོག་མོད་

གྱི། ལྷ་སྐྱུ་དེ་ཐོབ་པ་དང་། རྟོགས་པའི་འོད་གསལ་ལས་འཇུག་
 མོའི་འོད་གསལ་སྤུལ་སྤྱོད་འཆར་བ་ལ་སྟེ་བའི་ཨ་མུང་ལ་དམིགས་
 པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོའི་མན་ངག་དང་། མགྱིན་པའི་རམས་མ་ལ་
 དམིགས་པ་སྦྱོར་བ་དག་པ་དང་། སྤྱི་བོའི་ཉོ་ཡིག་ལ་དམིགས་
 པ་ཁྲུབ་བཅུ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་རྣམས་ཀྱང་གྲོགས་སུ་ངེས་
 པར་གཅེས་ཏེ། བཀུམ་མོའི་གནད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་ནས་ཅི་
 ཅམ་བསྐྱོམས་པ་དེ་ཅམ་དུ་འབར་འཛགས་ཤུགས་ཆེ་ལ། འབར་
 འཛགས་ཀྱིས་མི་ཤིགས་པ་ཆེ་སྟོབས་ཆེ་རིམ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་
 འབར་བ་དང་དེའི་རང་སྣང་གི་ལྷ་སྐྱུ་གསལ་བརྟན་བྱུང་ཞུགས་པར་
 གྱུར་ཅིང་། འཁྲུལ་པ་བཏགས་པའི་གཞིའི་སློབ་མཁར་གྱི་ས་བོན་
 རུག་པོ་འགྲིབ་ཆབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ལོ།

འདིར་དོར་བཟུམ་གྱིས་རྩ་མཐུད་འགྲོལ་བ་མ་བཤད་
 ཀྱང་། རྟེན་པ་ནས་སྤྱི་བོའི་བར་གྱི་དབྱུ་མའི་ལམ་དུ་འབར་འཛགས་
 གྱི་བདེ་བ་ཆེར་འཕེལ་ཏེ་སེམས་བདེ་བས་བསྐྱུས་པ་ན་རྩ་འདབ་

ཀྱི་རྒྱུང་རྣམས་ཀྱང་ལམ་དེར་འཕྲོང་སྟེ། རྒྱུང་སེམས་འཇུག་པ་
གཅིག་པས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུང་འཕྲོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་ཉིའི་ཅ་མདུད་
རང་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བས་གནད་ལེགས་པར་ཚང་ངོ། །དེ་དག་ནི་ཉིང་
སྒྲིའི་མན་ངག་གི་གཞུང་རྣམས་ཁོག་བསྐྱིགས་ནས་གོ་དོན་ཅུང་
ཟད་བཤད་པ་སྟེ། འཁོར་ལོ་བཞིའི་མན་ངག་སྒྲོམ་པའི་ལག་ལེན་
དངོས་ནི་རྒྱུད་འབྲེལ་སྤྱོད་པས་བཅུ་ལྷན་སེལ་དང་། སེམས་ཉིང་
ངམ་གསའི་དོན་མིན། གསང་བདག་ཞལ་ལུང་སོགས་སུ་གསལ་
བར་བཞུགས་ཏེ། དེ་དག་ལའང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་བག་ཅུམ་
ཡོད་པས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ འོག་སྒྲོ་ཁམས་གསུམ་འོལ་པའི་ལམ་ནི།

རྒྱུད་ཀྱི་ལེུ་བཅུ་གཅིག་པར། ལྷ་མོ་སྐྱ་མོ་རིགས་ངན་
མོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱུང་བྱ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་
བརྟག་ཅིང་བཅུམ་བ་དང་། འགྲུགས་ཤིང་རྗེད་ནས་འདོད་པའི་བརྟན་
བཅོས་ལས་བཤད་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱིས་རྗེས་ཆགས་རྩོམ་པ་རྣམས་

བོ་བསྟེན་པ་དང་། ཡབ་ཡུམ་སྐྱེས་བསྐྱེད་པ་སྐྱེའི་འདུ་ཤེས། མཁའ་
 གསང་རྩོ་རྩེ་དང་བསྐྱར་རྫོབ་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས། ཐབས་འདི་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྟེ་ལ་ཚོས་
 ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཉེ་གསུམ་ལྟ་བུ་སྤྲུག་པ་བཟོས་པའི་སྐྱེས་པ་
 སོགས་ཉེ་བསྟེན། ལྷུ་རྒྱ་བཞེས་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཉེ་རྩེས་ཆགས་
 ཀྱི་རྒྱུད་བསྐྱེད་པས་གཏུམ་མོ་སྐྱེས་པའི་འོད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་
 ཡས་བབས་ཀྱི་འགྲོས་ཀྱིས་འོངས་པ་ལས་འཁོར་ལོ་བཞེས་དགའ་
 བཞི་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་མཐར་ལོར་བུའི་རྩེར་འཇགས་མེད་དུ་བསྐྱེད་
 བས་སྟོན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་རྩོགས་པར་ཐོབ་པ་སྐྱེབ་པ། ཉི་ཟླ་རྩོ་རྩེའི་
 ལྷུས་སྤངས་ཉེ་བསྐྱོག་པའི་སྐྱེད་པས་ཀྱེན་དུ་བྱངས་ཉེ་ཅ་འཁོར་གྱི་
 གནས་སོ་སོར་དགའ་བའི་ཆུགས་རིམ་གྱིས་གང་བའི་མཐར་བདེ་
 ཆེན་འཁོར་ལའི་ཉི་ཡིག་ལ་བརྟེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོན་སྐྱེས་མཐར་
 ཕྱིན་པ་ཉི་སྐྱེབ་ཆེན་ཉེ། ལམ་དུས་དང་། སྐྱེབ་དུས་དང་། སྐྱེད་དུས་

(1) མགོ་ལོག་དེབ་གཞུགས། ༥༥-༥༦ བའི་དཔེ་རིང་། ༡༡༡-༡༢༡ ། །བཟོས་པའི་སྐྱེས་པ།

ཀྱི་བསྐྱོན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིའི་འཛོག་ཚུལ་གསུངས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཕྱི་
མའོ། །འདི་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་ནི།

རྣལ་འབྱོར་རྣལ་འབྱོར་མར་འབྲེལ་བ།།

བསྐྱོན་པ་ཞེས་བྱུང་བསྐྱོན་པ་ཡིན།།

བོ་ལ་ག་ཀོ་ལ་སྐྱོར་བ།།

ཉེ་བར་བསྐྱོན་པར་བརྗོད་པ་སྟེ།།

ཅ་གཉིས་མངོན་པར་འབྲེལ་བ་ནི།།

སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་བསྐྱོན་པའོ།།

སྐྱོན་ཅིག་སྐྱེས་གཉིས་འབྲེལ་བ་ནི།།

སྐྱབ་པ་ཆེན་པོར་བརྗོད་པའོ། །ཞེས་བསྐྱོན་སྐྱབ་བཞིའི་འཛོག་
ཚུལ་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ལ་གཡོ་ལྡང་ལ་
སོགས་པའི་སེམས་ལྷ་འཛོག་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ་འབྲེལ་བ་ལས་
ཤེས་སོ། །པོ་ཉའི་ལམ་གྱི་གནད་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ནི།

ཐལ་བ་ལས།

སྤང་ནས་དོ་རྗེ་དབྱིངས་སྤྱད་ཅ།།

དགྲུག་དང་བསྐྱམ་བ་མ་ཤེས་ན།།

དོ་རྗེའི་བསྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་བར།།

ཚོས་སྐྱོ་ཐོབ་བར་མི་འགྱུར་དོ། །ཞེས་བ་ལྟར། ཅ་བཅིང་བའི་

གནད་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་བརྟག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འདི་ཡིན་
འོ། །འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་ཐབས་དེས་རྟོག་ཚོགས་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དགྲིལ་འཁོར་དུ་འཆར་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དམ་བ་འགས་རྟོག་
པའི་ངོས་ནས་ཐ་དད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཅིག་ཏུ་སོང་བ་
ཡིན་ཞེས་བཤད་བ་ལྟར་རྟོག་ཚོགས་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་
གཅིག་གིས་སྤོས་ཏེ་སོ་སོར་འཛིན་པའི་འདུཤེས་ཀྱི་གཡའ་དང་བྲལ་
བ་སྟེ། སྤང་ཁམས་བདེ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱམ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

འདི་ལ་སོགས་པའི་གོང་འོག་དུ་མར་མ་དག་པའི་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་
མཚེད་ལ་རྟོག་ཚོགས་ཞེས་བཤད་བ་ནི་རྟོག་བ་ཐ་མལ་སྤང་ཞེན་གྱི་

ནུ་མཚོ་གཤམ་གྲུ་ས་ནས། འདི་ལ་དང་། འདི་ས་ཚོ་གཤམ་པ་ཞེས་པའི་སྲ་མ་
ལ་བཤམ་དུ་གྲང་རུང་མོད། ལེ་ལེ་གསུམ་པར།

གནས་དང་སྐྱུ་གཤམ་པ་སྲུ་ལ་འཁྲུ་ལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ།།

ལོ་གཤམ་ཚོ་གཤམ་ལས་གཞན་དུ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར། མ་དག་
པའི་སྐྱང་བ་ཐམས་ཅད་ལོ་གཤམ་གྱི་ནུ་མཚོ་ལ་འཁྲུ་ལ་ཡིན་པའི་སྐོ་ནས་
བཤམ་ན་འཐད་དམ་སྐྱུ་མོ། །གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་ཐབས་ལམ་
ཅིག་ཆར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲང་དབང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་
ལམ་གོ་རིམ་དེས་ཤིང་གཉིས་པར་རང་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཐབས་
གྱིས་གསལ་བར་མཚོན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་གསུམ་པར་གཞན་ལུས་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐོ་མ་བར་ཟད་པས་ཡི་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱུ་བ་ཚུ་ལ་སོགས་སྲ་མ་
ལས་གཞན་དུ་མི་བསམ་མོ།།

གཉིས་པ་གྲོ་ལ་ལམ་ལའང་། ལམ་སྐྱུར་གྲུ་ལ་ལྟོས་ནས་ཅིག་
ཆར་བ་དང་། རིམ་གྱིས་པའི་ལམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

འགྲེལ་བ་ལས། དབང་པོ་ཡང་རབ་ཁ་ཅིག་དབྱེར་མེད་ཆིག་

ཚོད་དུ་རྟོགས་པོ་མས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ་ཅིག་ཆར་
བ་ཞེས་བྱ་ཞིང། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་རིམ་ཅིག་ཆར་བརྩི་བའི་
གཞི་ནི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ཡིན་ལ། མངའ་རིས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་པས། དེ་གསུམ་དུས་མཉམ་ཁོ་ནར་རྫོགས་
པའི་ཅིག་ཆར་བ་འདི་བཞག་ཚོག་ནའང། ཅིག་ཆར་བ་ཐམས་ཅད་
དེ་ལྟར་མ་ངེས་ཀྱི། རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བ་ལ་ཅིག་ཆར་བ་ཞེས་
བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་གང་ཟག་ཡིན་ལ། ཅིག་ཆར་བའི་ལམ་ནི་དེའི་རྒྱད་
ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་སོ། །

དེའང་འདིའི་ལམ་ལ་སྤྱང་བའི་ཐོག་མར་རྟོགས་པ་བཞི་ལ་
སོགས་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཀྱི་སྣ་ཅེ་རེ་བཞོད་པ་ཅམ་གྱིས་འོད་
གསལ་གྱི་རྟོགས་པ་བཅོས་མིན་དུ་རྟོད་ནས། སྤང་སྤྱིད་ཐམས་ཅད་
ཡེ་ཤེས་རང་སྤང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཉག་གཅིག་ཏུ་འཆར་ཞིང། དེའི་
དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་རྐྱེན་ཐུབ་ཀྱི་རྟོགས་པ་འཕེལ་འགྲིབ་
མེད་པར་བརྟན་པ་འསྐལ་ལ་ཐོབ་ནས་རིག་འཛིན་གྱི་ས་ལ་མིག་

གཉིས་པ་འེམ་གྱིས་པའི་ལམ་ནི།

དེ་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ནི་སློབ་དཔོན་ཚེན་པའི་མན་ངག་ལྟ་
བའི་སྤང་བ་ལས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་མཐར་སྤྱོད་
པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་ཚུལ་རིག་པ་ནི་ཤེས་པའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་འཇུག་པའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །གོམས་པའི་མཐུས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་འབྲས་བུའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

རྒྱུ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ། རྒྱུ་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཉིང་
འེ་འཛིན། མངོན་དུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་འབྲས་བུ་སྟེ།

ཉམས་ལེན་གྱི་སློབ་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཤེས་པར་བྱེད་
པའམ། བསྐྱོམ་བུའི་དབང་དུ་མངོན་ནས་ལྟ་བ་དང་། ཉམས་ལེན་
གྱི་སློབ་པས་འཇུག་པའམ་སྐྱོམ་བུའི་དབང་དུ་མངོན་ནས་ཉིང་འེ་
འཛིན་དང་། བསྐྱོམ་པའི་དོན་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་དུ་མངོན་ནས་
འབྲས་བུ་བཞག་གོ།

མྱེ་མ་འདི་ལ་རྫོགས་བྱ་མཐའ་དག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་
 གི་འབྲས་བུ་དང་། ཅི་རིགས་ཅམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལམ་གྱུར་གྱི་
 འབྲས་བུ་གཉིས་ལས། སྡེ་མ་འབྲས་རྒྱུད་དང་གཅིག་ལ། ལམ་རྒྱུད་
 སྐབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་ནི་མྱེ་མའོ། །སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་བྱུང་པར་སྡར་བཤད་པའི་ཞེན་སྣང་དག་མ་དག་ཡིན་ལ། ཞེན་སྣང་
 གཅོད་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཡང་
 ཡང་གསོས་བཏབ་ཅིང་བསྐྱེད་བསྐྱིངས་པས་རིག་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་
 འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱེན་འབྲས་བུ་གསུམ་དུ་ཡང་བཞག་གོ།

ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་གི་གཞུང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་རྫོགས་བྱུང་གི་ས་
 བོན་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་བུ་སོགས་སྤྱོད་པ་གཞན་རྣམས་དེའི་ཕྱོགས་སུ་
 གསུངས་ཀྱང་། འདི་དང་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་ཡིན་ཞིང་། འདིར་ཐུན་
 མིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་ནས་འཛོག་ཐུབ་
 པས་ཕྱོགས་འཛོལ་བ་ཡང་མེད་དོ།

དང་པོ་རྒྱ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ། གཞུལ་བྱ། འཇམ་བྱེད། ལྷ་
མཐའ་སྟེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

ཞེན་སྣང་ངམ་སྣང་ཞེན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་། དེའི་
དགོངས་པ་བཅའ་ན་ལོག་རྟོག་འབྱུང་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཚོས་ཅན་
དུ་བྱས་ནས་གདོད་ནས་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོར་འཇམ་བཤམ་གཏམ་ལ་
འབེབས་པ་ཡིན་པས། དེ་འབྲེལ་ཚོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་གྱི་
ཚོགས་དོན་དེ་ལ་བྱེད་པར་མཛོན་ཏེ།

གསང་བདག་ཞལ་ལྷང་ལས།

ཞེན་སྣང་གཏམ་ལ་ཕབ་པས་ཚོས་ཉིད་ཕེབས་པར་འགྱུར་ཏེ་སྐྱུལ་
འབྱུང་གྱི་ཤེས་པ་ལ་དབྱེད་པས་ཐག་ཁར་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
དཔེ་འཛིན་རྒྱུ་འདི་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་ཤེས་རུས་སོ། །

གཉིས་པ་འཇམ་བྱེད་ནི།

གཏམ་ཚོགས་ཏེ། སྐབས་དོན་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྐོ་ནས་གཏམ་ལ་
འབེབས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོ། །དེ་ལ་ལམ་རིམ་ལས།

དེ་ཉིད་དངོས་ལྡེ་ཚུལ་དང་ཚིག་ | ཅེས་པ་ལྟར་གསུམ་སྟེ།

སྟོན་བྱུང་དངོས་ལྡེ་དང་། རྗེས་འཇུག་ཚུལ་ལྡེ་དང་། ཚིག་
ལྡེ་གཏུན་ཚིགས་སོ། | དང་པོ་ནི།

སྟོན་བྱུང་དུ་སྟོན་པ་སྐྱེ་ལུས་འཁོར་ལྡེ་པ་གསུང་ལྡེ་སྟོན་ས་
ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པ་སྟེ། སྟོན་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུས་
འཁོར་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལ་སྐྱེ་མེད་དོན་ཀྱི་གསུང་གིས། ཤོངས་
སྐྱུས་སྟོན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལ་དགོངས་པ་བདུན། སྐྱུལ་སྐྱུས་མོས་པ་རྒྱ་
མཚོ་ལ་བརྗོད་པ་ཚིག་གི་དོ་རྗེ་སྐྱུས་དབྱེད་མེད་དོ་རྗེ་ལོ་འཁོར་ལ་
དོ་རྗེ་ལ། མངོན་བྱུང་གིས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ལ་རིག་པ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་
གསུང་གིས་བརྗོད་པ་ལོ། | འདི་ལ་སྟོན་ཀྱི་སྐྱུ་འབྲུལ་མཁའ་པོ་
ནམས་སྐྱུལ་སྐྱུ་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱུ་བཞིའི་འཁོར་ལ་ཞེན་སྦྲང་མེད་
པས་གསུང་དེ་དག་སྟོན་བྱུང་ཉིད་ལ་ལྟོས་ན་གཏུན་ཚིགས་མིན་ཡང་
རྗེས་འཇུག་ཉོགས་པའི་གཏུན་ཚིགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
པས་གཏུན་ཚིགས་སུ་བཏགས་གསུངས། གཞན་དག་སྐྱུ་བཞིའི་

འཁོར་ལའང་ཞེན་སྣང་སྤྲ་བ་ཅི་རིགས་གཅད་རྒྱ་ཡོད་པས་གཏན་
ཚིགས་དངོས་ཡིན་གསུངས།

ལོ་ཚེན་རྣམ་ཕྱི་ལོ། མཐར་ལམ་ནའང་ཤེས་སློབ་སྤྲ་མོ་ཡོད་པས་
ཕྱི་མ་ལྟར་འཐད་གསུངས། དེ་དང་བསྐྱུན་ན། མཐར་ལམ་པ་རྣམས་
ལོངས་སྤྱི་ལྷན་ཅིག་པའི་འཁོར་དུ་སོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོས་སྤྱི་སོགས་
གསུམ་པའི་ཡང་འཁོར་དུ་སོང་བ་དང་། ཚོས་སྤྱི་དང་རྗེས་མཐུན་གྱི་
ཉོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་འཁོར་དང་། རོ་རྗེ་དང་མངོན་
བྱུང་གི་སྤྱི་དང་ཆ་འབྲེ་བའི་ཉོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་རོ་རྗེའི་འཁོར་དང་
རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་འཁོར་ཞེས་ལྷོག་ཆས་ཕྱེ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནམ་
སྣམ་སྟེ། སློབ་ལམ་ན་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྤྱི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མེད་
ཅིང་། ཚོས་ལོངས་སྤྱི་གསུམ་ཚོགས་དོན་ཉིད་དེ་གསུམ་ངོ་བོ་
དབྱེར་མེད་པ་དང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཆ་ནས་རོ་རྗེ་དང་མངོན་བྱུང་
གི་སྤྱི་སོ་སོར་བཞག་པ་ཅོམ་ལས་མེད་པས་སློན་པ་ཐ་དད་དུ་བཤད་
མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྗེ་གསུང་སོགས་ཀྱི་གོ་དོན་ཡང་། ལྷོ་བ་སྐྱེ་གསུམ་དབྱེ་
 མེད་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་
 རྣམས་རྒྱུད་དོན་གྱི་ཉོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་སྐྱེད་པའི་ཐ་
 ལྷོད་སྐྱེད་པ་སྟེ། རྒྱལ་བ་དགོངས་བརྒྱུད་དང་འབྲེལ། །རང་གི་གོ་
 ཚོད་ལ། གོལ་ལམ་གྱི་སྐྱབས་འདིར་རང་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་གནད་
 དུ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྣམས་སྟོན་དུ་མ་བཏང་བར་གཏམ་ཚིགས་
 ཚམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗོགས་རིམ་གྱི་ཉོགས་པ་གསར་དུ་འབྲེན་པར་
 བཞེད་དེ། དེ་ལྟར་འབྲེན་ལུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ལམ་འདི་ནི་གདུལ་
 བྱ་ཤེས་རབ་ཆེས་ལྷག་པར་རྫོ་བའི་དབང་དུ་མཛད་པས་གོལ་ལམ་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ལམ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་འབྲེན་བ་དེས་གཏམ་ཚིགས་ཚམ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཞེན་སྣང་གི་སྦྲོས་པ་གཙོད་ལུས་ཤིང་། དེ་བཅད་
 ལྷོ་བས་ཀྱིས་གཉུག་མའི་བཞུགས་ཚུལ་རྗེན་པར་མཐོང་ལུས་པའི་
 གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། དེར་མ་བཟད་ཤིན་ཏུ་དབང་རྫོན་འགའ་ཞེག་རྗེ་
 ལྷོ་བ་དགོན་གྱིས་དགོངས་པ་གཏད་པ་ཚམ་དང་། བརྟེན་ཐབས་ཚམ་

དང་། ཚིག་མགོ་སློམ་ཅམ་གྱིས་ཞེན་སྣང་བཅད་དེ་རང་གནས་གྱི་
ཡེ་ཤེས་གསལ་བར་མཚོན་རྒྱས་པའང་འདི་ལྟར་ཡོད་ཅེས་དབང་
ཚོན་ཤེས་རབ་གྱིས་གོལ་ཚུལ་འདིར་བསྟན་འདི་ལ་རྣམ་གྲངས་གྱི་
སློམ་དེས་བ་སྐྱེད་པའི་ཚེད་དུ་དངོས་ཚིག་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་
འདི་དག་མཛད་པ་འབྲེལ།

ལྷ་མ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་གསུང་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཅ་རྒྱུང་
ཐེག་ལའི་བྱེད་བཅེང་ལ་མི་སྟོམ་པར་གཏན་ཚིགས་ཁོ་ནས་ལམ་གྱི་
འོད་གསལ་ལ་སྦྱར་བ་ནི་རྒྱུད་འདིའི་བྱེད་ཚོས་ཚེན་པོ་ཡིན་པས་
འདིར་གཏན་ཚིགས་སོག་ཏུ་བཟུང་དགོས་ཞེས་གསུངས་སོ།

དེའི་ཕྱིར་སྟོན་བྱུང་དངོས་ལྷ་ནས་དབྱེད་དུ་ཡོད་པས་གོ་བའི་
གཏན་ཚིགས་གྱི་བར་གྱིས་ཡེ་ཤེས་མཚོན་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
རབ་གྱིས་གོལ་ལུགས་སུ་མཚུངས་པས་འབྲ་བ་ལས་བཏགས་ཏེ་
དངོས་ལྷ་སོགས་ལའང་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་
ན་གོང་དུ་སློམ་པའི་བཞེད་པ་གཉིས་པོ་གང་ལའང་འཐད་མི་འཐད་གྱི་

ཆ་གཉིས་རེ་འབྲེད་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཉོགས་སོ། །ཚུལ་འདི་ནི་གྲོལ་ལམ་གྱི་དཀའ་བའི་གནད་ཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་རོ། །

གཉིས་པ་ཚུལ་ལྟ་ནི།

དབང་རྣམས་ཡང་རབ་རྣམས་ལ་སྒྲུབ་གྲགས་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྟོན་བྱུང་སྐྱེ་ལཱ་ལཱ་གསུང་གི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་རྒྱུད་དོན་དོ་སྟོན་པ་སྟེ། དེའང་སྟོན་པ་ཚོས་སྐྱེ། ལོངས་སྐྱེ། མངོན་བྱུང་། དོ་རྗེ། སྐྱེལ་བའི་སྐྱེ་རྣམས་གྱི་གསུང་དང་ཚུལ་མཐུན་པའི་གཏན་ཚིགས་རིམ་པ་བཞིན། སྐྱེ་མེད་དོན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སྐྱེ་མེད་མཚོན་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། དགོངས་པ་བདེའི་གཏན་ཚིགས་སྐྱིབ་པ་དོས་འཛིན་པ་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་དང་། རང་རིག་མངོན་གསལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཉོག་མེད་རང་གསལ་ཉི་མའི་སྟོང་པོ་ལྟ་བུ་དང་། དབྱེར་མེད་དོ་རྗེའི་གཏན་ཚིགས་གྲགས་སྟོང་དབྱེར་མེད་བྲག་ཆ་ལྟ་བུ་དང་། བརྗོད་པ་ཚིག་གི་གཏན་ཚིགས་ཀུན་ཡིད་འཇུག་པ་ཚངས་དབྱུངས་ལྟ་བུ་ལོ། །

འདི་ནི་རྒྱལ་བ་གོང་མ་རྣམས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱ་མ་དང་དཔེ་
ཆར་ཤར་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པ་སྟེ། དེའང་ཡུལ་སྣང་གི་
བདེ་ལ་བཏེན་ནས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ཉོགས་པ་ཤར་ན་ཆོས་སྐྱེའི་གསུང་གི་
ཚུལ་དུ་སོང་བ་དང་། བདེ་དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འོས་ཟེན་པ་ན་
ལོངས་སྐྱེའི་དང་། གསལ་མདངས་འགག་མེད་ཀྱི་རིག་པ་འོས་ཟེན་
པ་ན་མཛོན་བྱུང་གི་དང་། སྣང་དུས་ཉིད་ནས་སྣང་བའི་ངོ་བོར་ཤེས་
པ་ན་དེ་རྗེས་དང་། རྒྱལ་བའི་ཚངས་དབྱངས་གཅིག་ཉིད་གཏུལ་བྱའི་
དབང་གིས་སྐྱེད་རིགས་དང་ཚིག་དོན་སྣ་ཚོགས་སུ་འཆར་བ་ལྟར་
དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་གསང་སྤྱི་གསུང་གི་དགོངས་པ་སྣ་ཚོགས་ཤེས་
པའི་སྐོར་མཐོང་བ་ན་སྐུལ་སྐྱེའི་གསུང་གི་ཚུལ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཚིག་ལྟོ་མིག

ཚུལ་ལྟོ་མིག་དག་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་སྟེ། སྐྱེ་མེད་རང་སྣང་དུ་སྟོན་
པའི་ཚིག་རྣམས་ཆོས་སྐྱེའི་ཚིག་དང་། ལྷེམ་དགོངས་བདེའི་ཚིག་
རྣམས་ལོངས་སྐྱེའི་དང་། དབྱེར་མེད་དོན་རྣམས་སྟོན་པའི་ཚིག་

ནམས་རྗོ་རྗོ་དང་། ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་དུ་སྟོན་པའི་ཚིག་དང་ཡི་གེ་
ནམས་མངོན་བྱང་གི་དང་། བཀྱི་བྱང་བརྒྱད་པའི་ཚིག་ནམས་སྐྱུལ་
སྐྱུའི་ཚིག་གོ། །དེ་ནམས་བསྐྱུས་ན་ལམ་རིམ་ལས།

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བསྐྱུས་ན་གཉིས།།

བཞི་རྗེས་མི་དཔྱོད་གཅིག་རྗེས་དཔྱོད། །ཅེས་བ་ལྟར། དབྱང་
དུ་མེད་པས་གོ་བ་སྐྱུ་བཞིའི་གཏུན་ཚིགས་ཞེས་གདུལ་བྱ་དབང་
ཚོན་དབྱང་པའི་ངལ་བ་ལ་ཆེར་མི་སྟོས་པར་རྒྱད་དོན་གོ་བའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་དང་། དབྱང་དུ་ཡོད་པས་གོ་བ་སྐྱུལ་སྐྱུའི་གཏུན་ཚིགས་
ཞེས་དབང་རྒྱལ་དབྱང་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱད་དོན་
གོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་སོ།།

འདི་ལས་དབགས་ན་ཚིག་སྣའི་ནང་གི་སྐྱེ་མེད་རང་སྣང་དུ་སྟོན་
པའི་ཚིག་ལ་ནམ་པར་སྟོས་ཏེ་མ་བཤམ་པར། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་
བ་མེད་པའོ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་ངག་གིས་དོན་བཅར་སོག་ཏུ་སྟོན་
པ་ཞིག་དགོས་སམ་སྟུམ་ལ། སྐྱུ་གཞན་གསུམ་གྱི་གཏུན་ཚིགས་

ལའང་རིགས་པ་དེ་བསྐྱེ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་དབང་ཚོན་མཚོག་གིས་རྒྱུད་དོན་གོ་བ་གཏན་ཚིགས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ་མི་སྟོས་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱ་མཚན་མེད་བཞིན་དུ་རྒྱུད་དོན་ཉོགས་པ་མིན་པས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོད་ཐུབ་དགོས་པར་ངེས་ཤིང་། གཏན་ཚིགས་བསྟན་དགོས་པའི་⁽¹⁾ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡང་གོང་མ་ལ་སྟོས་ཏེ་དབང་རྒྱལ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་སྤྱིར་ཤིན་ཏུ་དབང་ཚོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཙོ་བོའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅེ་མོར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་འདི་དབང་རྒྱལ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ཞེས་སྐྱ་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་དོ།།

སྤྱིར་སྤྱིར་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚིག་དོན་མཐུན་པའི་དང་། མི་མཐུན་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དང་པོ་ནི།

བསྐྱབ་བྱའི་དོན་དང་གཏན་ཚིགས་གཉིས་སྐྱ་མི་འགལ་བར་སྐར་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པའོ། །སྐྱ་མི་འགལ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་

(1) མགོ་ཚུགས་དེ་བ་གཞུགས། ༡༦-༧། མའི་དཔེ་དེང་། ༡༩༧༡-༥། །བསྟན་པའི་དོ།

ཟུར་འདི་སྐྱར་དགོས་པར་སེམས་ཏེ། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་
མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་ལ་བྱེད་ན་ཚིག་དོན་མི་མཐུན་པའི་གཏན་
ཚིགས་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།

དེ་ལ་གཉིས། ཚད་མ་བཀའ་གཞུང་དང་། སྐྱ་མཐུན་དོན་སྐྱབས་
གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུད་གཞུང་གིས་དངོས་བསྟན་
ལྟར་འཆད་པ་སྟེ། དེ་ལ་འང་རྟོགས་པ་བཞིའི། དག་པ་གསུམ་
གྱི། མཉམ་པ་བཞིའི། བདག་ཉིད་ཚེན་པོའི་གཏན་ཚིགས་དང་
བཞི། དང་པོ་ནི།

རྒྱུད་གྱི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པར།

རྒྱ་གཅིག་པ་དང་ཡིག་འབྲུའི་ཚུལ།།

བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་དང་མངོན་སུམ་པ།།

རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་རྣམ་བཞི་ཡིས།།

ཐམས་ཅད་མངོན་རྫོགས་རྒྱལ་པོ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལ་ཐ་མལ་པའི་གནས་དང་ལོངས་སྤོད་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་

དང་། དེ་རྣམས་ལ་བཟང་ངན་དང་སྤང་སྤྱང་སོགས་སུ་ཞེན་ཚུལ་སྣ་
 ཚོགས་ཅན་གྱི་སེམས་ནི་ཀུན་ཉོན་ལའོར་བའི་ཕྱོགས་དང་། དེ་དག་
 བརྒལ་བའི་པ་རོལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྣང་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་བྱང་སྤང་ལདས་
 གྱི་ཕྱོགས་ཏེ། དེ་དག་གང་ཡང་སེམས་གྱི་གཞུག་མའི་གནས་
 ལུགས་གྱི་ཁམས་སམ་དབྱིངས་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། དབྱིངས་གཅིག་ལུ་
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱལ་སྣང་གཞི་ཡིན་ཞིང་། དབྱིངས་དེའི་ངོས་
 རྣམ་ལའོར་བའི་སྣང་སེམས་གྲུབ་ན་དབྱིངས་ལའོར་བའི་ཕྱོགས་སུ་
 ཚད་བས་སྣང་སེམས་དེ་དག་སྤྱང་དུ་མི་རུང་ལ། རྣམ་བྱང་གི་སྣང་བ་
 དེའི་ངོས་རྣམ་གྲུབ་ན་དབྱིངས་དེ་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་སྤང་བས་
 ལའོར་བའི་སྣང་གཞིར་མི་རུང་ངོ། །སྣང་སེམས་རང་རྒྱུད་བཤམ་རང་
 དབང་བར་གྲུབ་ན་སྣང་གཞི་མཐར་ཐུག་གི་ཁམས་ལ་མེད་པ་མི་འཐད་
 པས། གྲུབ་ཚུལ་དེ་ཞིགས་དགོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ལྡེལ་ལས་མཐའ་
 བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་དང་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་པར་བཤད་
 ངོ། །དེ་ལྟར་ན་དབྱིངས་གྱི་བཞུགས་ཚུལ་མཐར་ཐུག་ལ་གཉིས་སྣང་

གི་སྐྱོས་པ་སྤྲ་རབ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་བཞེད་དེ། འདི་ཡང་མ་ཡིན་
དགག་གི་སྐྱོད་ཉིད་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་དབྱུང་བའོ།།

ཚུལ་དེ་ལྟར་ཉོགས་པ་ནི་རྒྱ་གཅིག་པར་ཉོགས་པ་སྟེ། མདོར་
བརྒྱས་ནས་སྐྱོར་བ་འགོད་ཆེ། རང་བཞིན་སྐྱེ་མེད། རོལ་བ་འགག་
མེད། རོ་བོ་དབྱེར་མེད། མཚན་ཉིད་སློ་བྲལ་བཞི་བསྐྱབ་བྱུང་
བཟུང་ནས་རྒྱ་གཅིག་པ་སོགས་བཞི་བོ་གཏན་ཚིགས་སྐྱ་འགོད་
པར་གསུངས་པ་དང་སྐྱར་ན། འཁོར་འདས་ཀྱི་སྣང་བ་གཉིས་
ཚོས་ཅན། དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཁྱོད་གཉིས་
ཀའི་སྣང་གཞི་མཐར་ཐུག་དབྱིངས་གཅིག་པོ་དེ་ལས་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། གསང་བདག་དགོངས་རྒྱན་དུ་བཀོད་ཚུལ་ནི་དེར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྣང་ཆ་དབྱིངས་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་
ཀྱང་། དབྱིངས་ལ་ཡེ་ཤེས་འབྲལ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་ཆ་
སྐྱབ་བྱུང་ཏུ་ཡོད་དེ། ཐག་ཁ་མེད་ན་སྐྱལ་དུ་འཁྲལ་བའི་གཞི་མེད་པ་
བཞིན་སེམས་ཀྱི་གཏུག་མའི་གནས་ཚུལ་ལ་སྣང་བ་གཏན་མེད་ན་

འབྲུག་སྤྱང་གཏན་མེད་པས་ཁྱབ་ཅེས་སྐྱུ་འབྲུག་ལ་མཁས་པ་རྣམས་
གསུངས་ཏེ་དོན་རྒྱུ་ཆེན་པོ།

དེའང་གོང་སློབ་ལྟར་ཅ་བའི་དབྱིངས་གང་དུ་ཡང་ཕྱོགས་སྤྱང་
མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་རིས་མེད་ཀྱི་སྤྱང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་རང་ཤར་
ཏེ། རིས་མེད་ཀྱི་དོན་ནི། རྩེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ལྷ་སྤྱི་
དངོས་པོ་གཅིག་ཀྱང་ལས་དང་རིགས་སྤྲུགས་དང་བསམ་གཏན་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱུ་ལས་ཅིར་ཡང་སྤྱང་བ་སྟེ། མདོར་ན་ཕྱོགས་རེར་
མ་ཆད་པའོ། །རྒྱུད་འདིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མིང་ཅོམ་དུ་བྱད་པར་
ཡང་ཡང་གསུངས་ཏེ། སྤྱང་བ་རིས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དབྱིས་ཕྱིན་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབྱིངས་ལ་སྤྱང་བ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དེར་
ཐུག་གོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ལ་ཕྱོགས་རིས་མེད་ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་
ཕྱོགས་རིས་སུ་ཞེན་པར་མ་བྱེད། རྫོགས་རིམ་པས་སྤོང་གཟུགས་
མཐོང་ཆེ་རིས་མེད་ཀྱི་ཁྱབ་ཁྱུང་གི་འཆར་ཚུལ་ཅུལ་མ་རྫོགས་པའང་
ཉོག་སྤྱི་བ་སྤོང་བ་དེའི་ཤུག་ལྷགས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱང་བ་རང་གི་

གཉུག་མའི་འདུག་ཚུལ་མཐར་ཐུག་གི་ཆ་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་ཕྲུང་བས་
བསྐྱད་པ་མེད་ན་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ལས་མི་གཞན་པའི་རང་
སྤང་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ལྟར་ཚད་ཡོངས་སུ་མ་ཚད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་དག་པ་རབ་
འབྱམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལྟུང་རོ་
བོ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དག་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །

འདི་ལ་ཡིག་འབྲུའི་ཚུལ་དང་སྤང་བ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། ཉུགས་སྐྱོར་བཀོད་ན། དགོངས་རྒྱན་ལས་འབྲུང་བ་
ལྟར། སེམས་ཉིད་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་གདངས་ཚོས་ཅན། རོལ་པ་འགགས་
མེད་ལྟུང་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་སུ་རང་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། མཚོན་དུ་མེད་
པའི་ཡི་གེ་ཨ་ཉིད་མཚོན་བྱེད་ཡི་གེ་དུ་མར་མ་འགག་པར་སྤང་བས་
མཚོན་ནས་རྟོགས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱིངས་ལ་སྐྱོས་པ་
མེད་པ་ནི་ཨ་ཡིག་ལ་ཡི་གེ་མང་པོ་མེད་པ་དང་འདྲ། འོན་ཀྱང་སྤང་བ་

སྒྲ་ཚོགས་དབྱིངས་དེའི་ཚོ་འབྲུལ་དུ་ཤར་བ་ནི་ཨ་དེ་གནས་སྤེའི་བྱེད་
ཚོལ་ཐ་དད་ཀྱིས་བསྐྱུར་བས་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཚོགས་འབྲུང་བ་
དང་འདྲ། རང་བཞིན་དག་པའི་དབྱིངས་དེ་ལས་ཤར་བ་ལ་མཐར་
གཏུགས་ན་དག་པའི་སྣ་ལས་གཞན་མེད་པ་ནི་དབྱངས་གསལ་གྱི་
ཡི་གེ་ལ་ཨའི་གདངས་ཀྱིས་མ་ཐུབ་པ་མེད་པ་དང་འདྲའོ། །སྒོལ་
ལམ་ཅིག་ཚར་བའི་ཐད་ན་རྒྱ་མཚོ་ལས།

སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་སུ་སྤང་བ་ཡིས།།

མ་ལུས་གསུང་གི་རྒྱན་དུ་རྫོགས། །ཞེས་བ་ལྟར་ལྟག་པའི་
བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཡི་གེ་ཨ་ཟུ་མ་གསུམ་ཚི་ཡིག་ལ་གཅིག་
ཏུ་འདུས་པས་མཚོན་ནས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡིག་འབྲུའི་ཚུལ་
དུ་གསུངས་པའང་ཡོད་དོ། །དཔེར་ན་རས་དཀར་པོ་བཙོང་གིས་
ཁ་བསྐྱུར་ན་དམར་པོ་ཡིན་པ་ལྟར་གང་དང་རི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚོས་
ཐམས་ཅད་རྒྱ་གཅིག་པ་དང་ཡིག་འབྲུའི་ཚུལ་གྱི་སྒྲོགས་ནས་
བལྟས་ན་ལྟག་པའི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གྱི་རྒྱལ་བའི་དགྱིལ་

འཁོར་ཉལ་གཅིག་ཏུ་འཆར་བས་སྣང་སྐྱོད་ཐམས་ཅད་ཚུལ་དེ་
གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལྷན་པོ་གིས་བསྐྱབས་པ་ཞེས་བཤད་ན་
ལྷ་མོང་དང་མཐུན་ལ། སྐབས་འདིའི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་གཏུན་
ཚིགས་ལའང་སྐྱར་བྱུང་བར་མངོན་ལོ།

སྐྱོད་བ་ལྟེ། ལྷག་པའི་བདེན་གཉིས་ཚོས་ཅན། རོ་བོ་དབྱེར་མེད་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་གཉིས་རང་བཞིན་དང་རོལ་བར་གཏུན་ལ་པལ་པའི་
བྱིན་རྒྱལས་སམ་འབྲུགས་ལས་དེ་ལྟར་ཐོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤོད་
ན་གོ་བདེའམ་སྣམ་ལོ། །ཡང་ན། འདི་ལྟར་སྣང་བའི་དངོས་པོ་ཚོས་
ཅན། ལྷག་པའི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་དམ་ཟུང་འཇུག་གི་རང་
བཞིན་དུ་ཡོན་ས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གཅིག་པ་དང་ཡིག་
འབྲུའི་ཚུལ་དུ་ཉོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སམ་བྱིན་རྒྱལས་ལས་དེ་
ལྟར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཚོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་དུ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་ཤེས་པ་གང་གིས་
གསལ་བར་འབྲུབ་ཅེ་ན། དེ་ནི་སྐྱོན་པོའི་སློ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཤིང་དུ་

བརྟག་ཀྱང་ལྷ་མིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་ལྟར་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་
ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དུ་བལྟ་བར་མི་བྱས་ཀྱི། སེམས་ལས་འདས་
པའི་ཡེ་ཤེས་རང་གསལ་གཡོ་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཤར་བ་ན་གདོད་
གཞོན་བྱ་མའི་བདེ་བ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤོང་བཞིན་བརྗོད་མི་ཤེས་
ཤིང་། ཡིད་ཆེས་ཡོད་ཀྱང་སྤྱོད་འཛིན་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་དུ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། བདེན་པ་དབྱེར་
མེད་ཚོས་ཅན། སྤོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་
མངོན་སུམ་གྱིས་ཡུལ་མེད་རང་གསལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་སྟེ། མངོན་སུམ་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་
དང་སེམས་ཞེས་སྟོས་པ་རྣམས་སུ་སྤར་བཤའ་བ་རྣམས་བྲན་པར་
བྱའི། གཞུང་སྤྱི་སྐད་དང་བསྟེ་བར་མི་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དག་པ་གསུམ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ནི།

ཅ་རྒྱུད་ཉིད་ལས།

སྟོད་བཅུད་རྒྱུད་རྣམས་དག་རྟོགས་ཤིང་། །ཞེས་གསུངས་

དག་ལྟུང་པ་རྟུང་ལྟུང་ཆེན་པོའི་གཞུགས་སྐྱོང་གི་དག་པོའི་གཞུགས་
སྐྱོང་གི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དོན་དེ་དག་གྲང་རང་སྣང་རིས་མེད་ཅེས་
པོའི་དོན་མཐར་ཐུག་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་གཞུགས་སྐྱོང་ཡང་
རང་སྣང་རིས་མེད་དུ་གཤོད་ནས་དག་པོར་བཞག་ཅིང་། ཚུལ་དེ་
ལྟར་བྱས་སྒོམ་གྱི་འཛིན་ཏེན་སོགས་གསུམ་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་གི་
དག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཡིན་ལོ།

གསུམ་པ་མཉམ་པ་བཞིའི་གཏན་ཚིགས་ནི།

གཞུང་ལས།

མཉམ་གཉིས་ལྷན་པོའི་མཉམ་གཉིས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། འདི་ལྟར་སྣང་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། ཡེ་ནས་
སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་པ་བཞེས་མཉམ་པར་གནས་པའི་
སྤྱིར། བཞེས་པོ་ནི། སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་སེམས་ལ་དག་མ་
དག་ཏུ་སྣང་བའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱུང་བ་ལ་བཟང་ངན་དང་ལྷན་དོར་
དུ་བདེན་པར་བལྟ་ཞིང་རྫོམ་པ་ལྟར་མེད་དེ། ཚོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་

གནས་ལུགས་ལ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་མིན་གྱི་དོན་དམ་གཉིས་ཡོད་
 གྲང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ལ་སྟོས་ནས་སྤེ་བ་མ་གཏོགས་སྐྱེ་མེད་
 མཐའ་བུལ་དུ་མཉམ་ཞིང་། ཡང་ལོག་གི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་པོ་གང་
 གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་བདེན་སྟོང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་མཉམ་སྟེ། དེ་གཉིས་
 བེ་མདོ་སྐྱགས་སུ་མོང་གི་སྤིང་ཞེ་མཉམ་ཉིད་འཛོགས་ལུགས་
 སོ། །འདི་དག་ལོག་མ་ཁ་བྱང་བའི་ཆེད་ཅམ་མིན་གྱི། ལམ་འདིའི་
 རྣམ་འབྱོར་པས་ཚུལ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་འཁོར་འདས་མཉམ་ཉིད་དུ་
 བལྟ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་གཉིས་ལ་སུན་མོང་གི་མཉམ་པ་ཞེས་
 གྲགས་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ།

སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གི་རྣམ་གཞག་ཅི་ཅམ་
 བྱས་ཀྱང་སྐྱོ་བུར་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྐྱོ་བཏགས་པའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། སེམས་ལས་འདས་པའི་སྐྱག་
 པ་དོན་དམ་གྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་ནི་དགག་པ་གཉིས་ཀའི་ཐ་སྙད་
 དང་བུལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་རགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་མ་

དག་པའི་སྣང་ཞེན་བཀག་ནས་བསྐྱོམས་པས་དག་པར་ཤར་ཡང་
 དེ་འདྲའི་དག་མ་དག་གཉིས་ལ་སྐྱོ་བའི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཡིན་
 མིན་བྱུང་མེད་ཅིང་། དག་པར་སྣང་བ་དེ་མ་དག་པའི་དངོས་པོའི་
 གནས་ཚུལ་དུ་སྐྱབ་མི་རུས་པས་ཉི་ཚེ་བར་བད་ལ། ལྷག་པ་ཀུན་
 རྗེས་ཀྱི་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་སྣང་ནས་གཞལ་ན་མི་གསེར་སྤྱིང་དུ་ས་
 རོ་པལ་པ་མི་རྟེན་པ་ལྟར་སྤོང་ལེན་མེད་པར་དེ་འདྲའི་ལས་སྣང་དང་
 བཅོས་མའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ལེས་རང་སྣང་གི་
 འཁོར་ལོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཉམ་སྟེ་ལྷག་པའི་མཉམ་པ་གཉིས་སོ།།

རང་བྱུང་ཡེ་ལེས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནས་བསྟན་པར་འཆད་ཆེ་ལྷག་
 པའི་མཉམ་པའམ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཉམ་པ་ཞེས་འདོད་རུང་
 མི་རུང་དབྱེད་རྒྱ་ཆེ་ཡང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་མདོ་རྣམས་དམིགས་
 བསལ་དུ་བྱས་ནས། མདོ་རྩོགས་སྤྱིར་བཏང་ལ་སྟོས་ཏེ་ཐུན་མིན་དུ་
 འཛོག་པའམ། ཡང་ན་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དོན་དམ་དགོར་བདུན་
 ཀྱི་རྩོག་པ་ནས་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣང་སྤྱིང་དག་

མཉམ་དུ་བལྟ་བ་མདོ་སྡེའི་སྤྱོད་གས་ལ་མེད་པས་དེའི་ཆ་ནས་སྐྱུན་མིན་
དུ་བཞག་ཅེས་བྱ་སྟེ། བྱི་མ་དྲག་པར་སེམས་སོ།།

ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པའི་དགོངས་སྐྱུན་སོགས་དང་བསྐྱུན་ནས་གོང་
ལྟར་བཤད་ཀྱི། གོ་བདེ་བ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་
པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་མར་མཉམ་པ་གཉིས་སྐྱུན་མོང་བ་དང་། དོན་
དམ་པར་དགོར་བ་དུན་དུ་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་མཉམ་
པ་གཉིས་སྐྱེག་པ་ཞེས་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།།

བཞི་པ་བདག་ཉིད་ཚེན་སོའི་གཏན་ཚིགས་ནི།

ལམ་རྣམ་བཀོད་དང་བསྐྱུན་ན་ལེའུ་དགུ་པའི། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་
གནས་མེད་སྣང་། །ཞེས་པ་དང་རུང་བ་འབྲ་ཡང་དབྱུད་དགོས། དོན་
ནི། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཚོས་ཅན། ལྷང་ལུགས་དུ་མར་
སྣང་ཡང་ཡིན་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱུབ་སྟེ། སེམས་ཉིད་སྐྱེ་མེད་
རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡེ་ནས་གནས་པའི་
སྤྱིར། ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་པ་མེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བསྟན་པས་རིགས་

བརྒྱུད་གང་ཡིན་ཤེས་པའི་དཔེས་མཚོན་པར་གསུངས་པས། མདོར་
ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་གྱི་གདུང་རིགས་སུ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

དེའང་དག་མཉམ་གྱི་ལྷ་བའི་གནད་སྤྱིར་གཏན་ལ་འབེབས་
པ་རྟོགས་པ་བཞི་དང་། དག་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་སྤྱི་ནས་སྟོན་པ་དག་
པ་གསུམ་དང་། མཉམ་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་སྤྱི་བ་མཉམ་པ་བཞི། དག་
མཉམ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་མཐར་ཐུག་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་སུ་ལ་སྒྲོ་
བ་བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་ཞེས་བཤད་ན་ཉང་ལྷིག་པ་དང་། སྤྱིན་པོ་ཚེན་
པོའི་དགོངས་པར་ཡང་འགྲིགས་སོ།

གཉིས་པ་སྐྱ་མཐུན་དོན་སྤྲུགས་ལ། ཉོན་མོངས་རང་སྤྱིའི། མཐའ་
དང་བྲལ་བའི། རྣམ་པར་དབྱེ་བས། མཚོན་པ་དཔེའི་གཏན་ཚིགས་
དང་བཞི། དང་པོ་ནི།

ཉོན་མོངས་དུག་ལྡ་ཚོས་ཅན། སྤང་བྱར་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་
སྟེ། རང་སྤྱིའི་མཚོན་ཉིད་གཉིས་ཆར་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། དུག་ལྡ་ལ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་འཛོག་
 པ་འོག་མ་དང་མཐུན་ཡང་། འཛོག་ལུགས་མི་མཐུན་ཏེ། འོག་མའི་
 ལུགས་ལ། དེ་དག་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སེམས་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའི་རྣམ་
 པ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། གཏི་ལུག་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པ། ཞེ་སྤང་ཀུན་
 རས་མནར་སེམས་པ། ང་རྒྱལ་ཁེངས་པ། འདོད་ཆགས་ལུལ་ལ་
 སྤེད་པ། ལྷག་དོག་གཞན་གྱི་ལུན་ཚོགས་མི་བཟོད་པའི་རྣམ་པ་
 ཡིན་ཞིང་། འདིར་ཉོན་མོངས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་སློབ་བྲལ་
 དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་སྐྱུ་མའི་རྩལ་ཐ་དད་ཏུ་སྤྲང་བར་
 འདོད་པས་འཕགས་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་མའི་མཚན་ཉིད་ཅི་དོན་
 ལྡོག་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། རང་བཞིན་ནམ་དེ་ཉིད་ལ་བྱ་ཞིང་། ཉོན་མོངས་
 པའི་དེ་ཉིད་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལུགས་ལ་སྤར་གཞི་རྒྱད་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་བཤད་པ་བྲན་པར་བྱའོ།།

བཤད་ཚུལ་སྲ་མ་ཡང་འདིར་མི་བཞེད་པ་མིན་ཡང་། ཉོན་
 མོངས་ལམ་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་དོན་གཙོ་བོ་ཕྱི་མ་ཡིན་ལ། དེ་འོག་མ་དང་

མི་མཐུན་པའི་འཕགས་ཚོས་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ནི།

ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་ལ་མཐའི་
སྤོས་པ་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། ཡང་དག་པར་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་
བྲལ་བའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། ཐུན་མོང་དུ་སྤོང་ཉིད་ལ་ཡོད་མེད་ཉག་
ཚད་སོགས་ཀྱི་མཐའ་གང་ཡང་མེད་པ་དང་སྐྱེ་མཐུན་ཡང་། འདྲིར་
སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་སྤྱེ་ནས་མཐའི་རྟོག་པ་གང་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལ་མི་རྒྱ་བར་སྟོན་པས་སྤྲུགས་སོ།།

གསུམ་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་གཏན་ཚིགས་ནི།

བུམ་པ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་དེ། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་
སོགས་ཚོས་དུ་མ་དང་ལྡན་པས་བརྟགས་ན་དཔེན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་
པ་སྟེ། ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན། འབྱུང་ཚེན་རགས་པར་སྣང་བ་རྣམས་
སྣང་བ་ལྟར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཆ་ཤས་སྤྱེ་ན་མི་རྟོན་པའི་རིགས་
པས་འགོག་པ་དང་སྐྱེ་མཐུན་ཡང་། འདྲིར་རྒྱ་མཚན་དེས་ཚོས་དེ་

དག་སྐྱོ་གྱི་དེ་ཉིད་འོད་གསལ་གྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟེན་པར་བྱས་
པས་འབགས་སོ།།

བཞི་པ་མཚོན་པ་དཔེ་གཏན་ཚིགས་ནི།

སེམས་ཉིད་ཚོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། གཟུང་དུ་
མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། ཉམ་མཁའ་བཞེན། ཞེས་པ་ལྟ་བུར་གཞུང་སྤྱིའི་དཔེ་
དོན་སྦྱོར་ཚུལ་དང་སྐྱ་མཐུན་ཡང་། འདིར་ཉམ་མཁའ་བཞེན་ཐབས་
ཀྱིས་ཚོས་ཉིད་མཚོན་པ་ཅིམ་ལས་ཏྟགས་གྱི་ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་པའི་
ཚེད་མ་ཡིན་པས་སྤྲུགས་ཞེས་ཟེར་རམ་དཔྱད་རྒྱ་ཅུང་ཟད་སྣང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ཚིག་དོན་མི་མཐུན་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི།

སེམས་ཅན་ཐ་མལ་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་དངོས་པོ་འདི་
དག་ཉིད་ལྟག་པའི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་གཏོད་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ལྟག་པའི་བདེན་
གཉིས་གྱི་གནད་གསང་མཐར་གཏུག་ན་སེམས་ཉིད་གྱི་དབྱིངས་
ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐུག་ཅིང་། ལྟང་

བའི་དངོས་པོ་ནི་སྣ་ཚོ་གསུམ་ཅིར་ཡང་འཆར་བ་མིག་འཕྲུལ་གྱི་
 རྒྱུ་ལྷན་ལྷན་གྱི་ལོད་བས་དེས་མགོ་ཚེས་ནས་དབྱིངས་གྱི་
 བཞུགས་ཚུལ་ལས་སྤྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་བའི་
 སྤྱོད་ཚེ་སྣང་སྤྱོད་ཅིར་ཡང་འཆར་བ་ཉིད་དབྱིངས་ཅི་ཡང་མ་
 ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བསྐྱོར་བ་⁽¹⁾ མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཐབས་མཁས་
 གྱིས་དུ་མ་དང་རོ་གཅིག་སྤྱོད་པའི་ཞེན་པའི་མདུད་པ་འགོལ་
 བ་ལ་ཡིན་མིན་གྱི་སྤྱོད་པའི་ཞེན་པའི་མཛད་པ་ཞེས་ལམ་རྣམ་བཞོད་
 ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྷ་བྱའི་གཏན་ཚིགས་ནི། སེམས་ཉིད་
 ཚོས་ཅན། ཡང་དག་པར་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་ཚུལ་དུ་མ་
 འགགས་པར་རང་སྣང་བས་ཅི་ཡང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉགས་གྲུབ་
 ཉེ། རི་ལྷར་བཞུགས་ཤིང་བསམ་པ་ལྷར་འགྱུར་བས་ན་ཚོས་ཀུན་
 གྱི་རོ་པོར་ཚོས་ཉིད་རང་སྣང་བའི་སྤྱིར། ཞེས་བཤད་དོ།།

སྣ་མཚན་དོན་སྤྱོད་དང་ཚིག་དོན་མི་མཚན་པའི་མཚན་མི་

(1) མགོ་ཚེས་དེའི་གཞུགས། ༡༤-༡༥ བའི་དཔེ་རིང་། ༤༣༡-༣༡ །བཞོད་པ།

མཐུན་བཅི་བའི་གཞི་མི་གཅིག་སྟེ། སྤུ་མ་ནི་ཐེག་པ་འོག་མའི་བཤད་
ཚུལ་དང་སྤྱོད་མཐུན་པ་དང་། སྤྱི་མ་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་
དོན་མི་མཐུན་པ་ལ་བཞག་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་འདིའི་མི་མཐུན་པའི་
མཚམས་ནི་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་ཡིན་པ་གཉིས་ཅོམ་མོ།།

དེའང་རྟོགས་པ་བཞི་སོགས་རྒྱུད་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་བཞི་
པའི་ཁོངས་སུ་ལྟ་བུ་དོ་སྤོད་ཚུལ་གཏན་ལ་ཤབ་པ་དེས་ཐེག་པ་འོག་
མའི་གསུང་རབ་ཞུས་སུ་རང་སྤྱི་དང་མཐའ་བྲལ་གྱི་ཐ་སྟོད་
སོགས་གསུངས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་གཞི་སྤྱོད་ཏེ་མ་བསྟན་
པ་ཞུས་གསལ་བར་བཀོལ་ནས་སྤྱོད་གཞན་ཞུས་འདིར་
གཞོལ་བར་སྟོན་པ་ལ་སྤྱོད་མཐུན་དོན་སྤྱོད་དང་། ཡང་བཞི་པ་དེར་
མི་མཐུན་པ་ལ་ཚེས་འགལ་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་བའང་ཕན་ཚུན་གྲོགས་སུ་
བྱེད་ནས་གོལ་སྤྱོད་ཀྱི་གཡང་སར་མི་འཇུག་པའི་གནད་ཀྱི་གཟེར་
བྱུང་མཚར་ཅན་ཡོད་པ་རྒྱུར་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལ་མི་མཐུན་པའི་
གཏན་ཚིགས་རྒྱུང་བར་བདག་ཅག་སྤྱོད།།

གསུམ་པ་གྲུབ་མཐའ་ནི།

དེ་ལྟར་གཏུན་ལ་པབ་པ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཤེས་པའི་
མཚན་ཉིད་གྱི་ལྟ་བུ་དངོས་རྣམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་ནི།

ལམ་རིམ་ལས།

རྒྱ་མཚོ་དྲངས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར།།

སྒྲ་རྟེན་ཡིད་ལ་བྱེད་མིན་པར།།

རང་རིག་མངོན་སུམ་དམིགས་བྲལ་བ།།

རང་གསལ་གསུམ་བྲལ་མི་བསྐྱལ་བར།།

ངེས་པར་གདེངས་སུ་གང་བྱས་པ།།

ཐོས་བསམ་བརྟན་པའི་ལྟ་མཐའ་ཕྱིན། །ཞེས་པ་ལྟར། གནས་ལུགས་
ལྟག་པའི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡུལ་
མེད་རང་གསལ་དུ་རྟེན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་འདི་དང་
རྟོགས་པ་བཞིའི་སྐབས་ཀྱི་མངོན་སུམ་པ་དོན་འབྲལོ། །གསལ་བར་
བཤད་ན་འོད་གསལ་གྱི་རྟོགས་པ་དངོས་སུ་རྟེན་ནས་དེའི་ཆར་གྱུར་

བའི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་པ་སྟེ་ཁོག་གཞུང་ལས།

སྐྱུན་གྲུབ་ཡི་ཤེས་སྐྱོན་མ་ཉིད།

རང་བཞེན་གསལ་བ་སྐྱུན་གྱི་མཚོག་ |ཅེས་སོ། |འདི་ལ་རང་

རིག་མངོན་སུམ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། རང་གནས་གྱི་ཡི་ཤེས་གོ་

ཡུལ་དུ་མ་ལུས་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་

ཡིན་ལ། ལམ་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་སུམ་དུ་ཤར་ན་ཚོས་ཉིད་གྱི་

དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་མ་ཁྲུབ་པས། རྗེ་སྐྱོལ་གཡུང་

རྣམ་གཉིས་འདིར་ཚོས་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་སྐོ་ནས་མཐོང་བར་བཞེད་པ་

དང་ཡང་མི་འགལ་ཉེ། རི་སྤྱིད་གཉིས་སྣང་པ་མོས་ཀྱང་བར་མ་

ཚོད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་འོད་གསལ་གྱི་དབྱིངས་ལ་འདུག་མི་རུས་པ་

དེ་སྤྱིད་དུ་ཚོས་ཉིད་རྗེན་པར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་མཐོང་

ཚོད་ཅེས་དེ་རྣམ་བར་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་

རྗོགས་པའང་མ་ཡིན་ནོ།

འདིར་འོད་གསལ་རྗེན་པར་རྟོགས་པའི་གྲོལ་ལམ་རིམ་གྱིས་བ་

ཡོད་ན་སྐྱེས་སྤོང་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་ཉམས་ལུ་མཐར་ཆགས་
གྱི་སྐོར་ནས་འཇུག་དགོས་པ་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་
ཏེ། འོད་གསལ་སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་གྱི་ཉི་མ་ལྟ་བུ་ཡུད་ཅམ་ཤེས་ཉོགས་ཀྱང་
ད་དུང་རྣམ་ཉོག་གི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་བརྟན་པ་ཤིང་གྱིས་
འཕྲོག་དགོས་པའི་སྤྱི་ཏེ། **ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས།**

རང་ངོ་འཕྲོད་ཀྱང་གོམས་འདྲིས་མ་བྱས་ན།

རྣམ་ཉོག་དགས་འབྱེད་གཡུལ་ཤིང་བྱ་ཆུང་འདྲ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོད་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་དངོས་ལ་མ་
ཤིག་ཀྱང་སྣུག་པའི་བདེན་གཉིས་ལ་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་རྙེད་ན་
ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་པལ་བ་ཅམ་དུ་འདོད་དགོས་སོ། །ཤེས་པའི་
མཚན་ཉིད་བཤད་ཟེན་ཏེ། མ་རྒྱལ་ཡོ་གའི་རྒྱུད་ལ་གསུམ་དུ་འབྱེད་
སྐབས། གསང་འདུས་སོགས་པ་རྒྱུད་རྣམས་སུ་གསལ་སྤོང་
རྒྱུད་གི་རྫོགས་ཤིང་དང་། བདེ་མཚོག་སོགས་མ་རྒྱུད་དུ་བདེ་སྤོང་
ཐིག་ལའི་རྫོགས་ཤིང་དང་། གསང་སྤྱི་སོགས་གཉིས་མེད་རྒྱུད་

ལས་འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རྫོགས་རིམ་གཙོ་བོར་སྟོན་ཞེས་
འབྲུང་བའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་མ་ཡང་གྲོལ་ལམ་ལ་བྱེད་པར་མངོན་
ཞིང་། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཐབས་ལམ་དུ་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
སྐྱེ་བཞུགས་འཕེལ་བ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཆེར་ཅ་རྒྱུར་ཐིག་ལའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བྱེད་པའི་དོན་པལ་ཆེར་ལམ་འདྲིའི་ལྟ་བུ་ལམ་བྱེད་
གྱི་སྟངས་ལྟོ་བར་སྤང་བ་དང་ཐབས་ལམ་ལའང་མེད་དུ་མི་རུང་
བས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་རྒྱན་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་ལ།

ལམ་རིམ་ལས།

སྲིད་པ་རིམ་བར་སློན་ཚུལ་གྱིས།།

འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་རུ་བཞག།

གང་དག་དངོས་ཀྱི་རང་རིག་གྱིར།།

ཤི་བ་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟེ།།

སྐྱེ་བ་བར་མ་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན།།

སྐྱེས་པའི་རིམ་གསུམ་གཉིས་མེད་དོན། །ཞེས་གསུངས་པ་

ལྟར། བ་མལ་པའི་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་གྱི་སྒྲར་ཞེན་སྦྱངས་ནས་
འཆི་བའི་འོད་གསལ་ཚོས་སྦྱར་ལམ་དུ་འབྱེད་བ་དོན་དམ་སྟོང་
པ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར། བར་དོའི་རྒྱུང་སེམས་ལོངས་སྦྱར་འབྱེད་
བ་ཀུན་རྫོབ་སྟོང་རྗེ་སྦྱུ་མའི་རྣལ་འབྱོར། སྐྱེ་སྤྱིད་རགས་པ་འཁོར་
བཅས་སྦྱལ་སྦྱར་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རིམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཉིང་འེ་
འཛིན་ལྟོ། །སྤྱི་མའི་རིམ་པ་གསུམ་ནི་དེ་བཅས་ལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་
སྤྱིར་བཙས་པའི་བར་དང་མཐུན་པ་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པ་དང་། བཙས་
ནས་བུ་ཚོ་འཁོར་འདབ་རྒྱས་པའི་བར་དང་མཐུན་པ་ཕྱག་རྒྱ་སྟོས་
བཙས། བར་སོན་ནས་བཙད་རིས་དང་ཁེ་བྲག་སྦྱབ་པ་དང་མཐུན་པ་
ཚོམ་བུ་ཚོགས་སྦྱབ་རྣམས་ཉེ། དེ་ལྟར་རིམ་རྒྱག་ལས་བཤད་དོ། །

ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པ་ལའང་། དོ་རྗེའི་ཚོ་ག་གསུམ་བསྐྱེད་དང་
སྦྱར་ན། བར་དོའི་རྒྱུང་སེམས་པ་མའི་ཁུ་རུལ་གྱི་དབུས་སུ་དང་པོར་
ཞུགས་པ་ལྟར་གསུང་ཡིག་འབྲུ། མེད་བྱུར་ལྟར་འབྲང་གི་གནས་

སྐབས་ལྟར་ཐུགས་ཕྱག་མཚན་དང་། གོར་ཉ་རུས་སྐལ་ནས་ལུས་
རྫོགས་ཉེ་བཅས་པ་ལྟར་སྐྱོ་རྫོགས་པ་ཞེས་ཉེ་རུ་ག་གསོ་བྲངས་ནས་
ལོ་ཚེན་གྱིས་གསུངས་སོ།།

ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་སྒོ་གཞན་ཡང་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་རིམ་པ་
གཉིས་ཉེ། འདི་ཉིད་གྱི་རྒྱུད་ལྷི་མ་ལས།

ལྷ་ཡི་རྣམ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡི།།
ཟླ་བ་དོ་རྗེ་ལ་སོགས་རིམ།།
བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ཞེས་སུ་བཤད།།
རང་བཞིན་གྲུབ་པའི་རྣམ་འགྲུབ་ནི།།

རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྲུང་བཟོད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར། འཁོར་བའི་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
སྐྱེ་གསུམ་སྟེ་གཞི་འབྲས་དེ་གཉིས་ཆར་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བྲུས་
ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སློན་བྱེད་དུ་སྒྲོམ་པའི་དག་རྫོགས་སློན་གསུམ་གྱི་
གནད་ཆར་བའི་བཅོས་མའི་རྣམ་འགྲུབ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་དང་།

སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་སྐྱ་གསུམ་དུ་དངོས་སུ་སྐྱུར་བའི་ལམ་གྱི་རིགས་
སུ་གནས་པའི་མ་བཅོས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་རྫོགས་རིམ་ཡིན་ལ། དེའི་
ཕྱིར་གོང་མ་ཁ་ཅིག་ཀུན་བཏགས་བསྐྱེད་རིམ་དང་ཡོངས་བྱུབ་རྫོགས་
རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དགོངས་པ་ཟབ་པོ།

ཡང་གཉིས་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་མོས་མཚོ་
ཅམ་གྱིས་སུན་རེའི་ནང་དུ་སྐྱང་འཁོར་ནས་གོ་བགོ་ལུས་སྐྱང་བར་
གྱི་སྐྱུབ་ཐབས་ཚང་བ་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མོས་སྐྱོམ་དང་།

སྐྱོང་ཆེན་སོགས་ལྷ་པོ་སྐྱ་མ་ལ་གཡོ་ཐོབ་གོམས་བརྟན་
མཐར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་སུ་རྫོགས་པ་ན་གདོད་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་འཇུག་
པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐར་ཆགས་སུ་སྐྱོབ་པ་དེས་རྫོགས་ཏེ་ལམ་རིམ་
ལས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ།

མོས་སྐྱོམ་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་སུན་བཞེར་སྐྱོམ་པའི་
སྐྱོར་བས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་བའང་ཡོད་མོད་གྱེ། བཀའ་སློལ་
འདི་ལས་ཆེར་མི་འབྱུང་ལ། སུན་རེར་སྐྱུབ་ཐབས་གྱི་ཡན་ལག་ཚང་

བར་སྐྱོམ་པ་ལ་མོས་ངེས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་མོས་སྐྱོམ་གྱིས་ཁྲབ་པ་
ནི་འདིར་ཡང་མི་བཞེད་དེ། དེས་རྫོགས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ་སྐྱབས་སུ་
ཡང་དེ་ལྟར་སྐྱོམ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ།

མོས་སྐྱོམ་འདི་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་ཁྲབ་ཅིང་། དེར་ཐུན་རེའི་
ནང་དུ་ཚང་བར་སྐྱོམ་རྒྱུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་རྒྱ་སྐྱོས་མན་ཚད་གྱི་བཞི་
པོ་ཚམ་ཡིན་ཡང་། སེམས་བརྟན་པའི་མཚན་མ་མ་མཐོང་བའི་སྐྱབ་
པ་པོ་མང་པོས་ཚོགས་སྐྱབ་བྱེད་པའང་མོས་སྐྱོམ་དུ་བཞག་དགོས་
པས་སྐྱིར་མོས་སྐྱོམ་གྱི་ལྷ་ཀ་ཡོད་དོ།

དེས་རྫོགས་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་དང་། དེ་ལ་སློབ་ཚུལ་
ཡང་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་གྱིས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་
ཏེ། དང་པོ་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སློབ་ཚུལ་དང་། བསྐྱེད་
རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྫོགས་རིམ་ལ་འཇུག་པའོ།

དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་སྟོང་བ་ཚེན་པོའི་རྣམ་འབྱོར་རྫོགས་པས་གཡོ་
བའི་ཉམས་རི་གཟར་གྱི་འབབ་ཚུ་ལྟ་བུ་དང་། ཐོབ་པའི་ཉམས་རོང་

ལྷན་དོག་པོའི་འབབ་ཚུ་ལྟ་བུ། གོམས་པའི་ཉམས་བྱང་ཐང་གི་དཔ་
 འབབ་ལྟ་བུ། བརྟན་པའི་ཉམས་མཚོ་ཚུང་སེར་བུས་བསྐྱོད་པ་ལྟ་
 བུ། མཐར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱབས་དང་བལ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཉམས་
 ལྷ་རྫོགས་རྫོགས་སུ་བསྐྱོམ་པའི་ཁོག་ནས་རྫོགས་རིམ་པའི་འོད་
 གསལ་གྱི་ཉམས་ལྷོང་ལ་འདྲིས་ཆ་ཐོན་པ་ན་སྟོང་རྗེ་སྐྱུ་མ་བཅས་
 བས་སྐྱོམ། དེ་རྫོགས་རིམ་མ་བཅས་པའི་སྟོང་རྗེ་སྐྱུ་མར་སོང་སྟེ་ཉམས་
 ལྷ་རྫོགས་པ་ན་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པ་སྤ་རགས་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱེད་
 རིམ་ལ་སྐྱང་བས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལྟ་སྐྱུ་རྒྱ་གཅིག་མཐོང་
 ལ། དེ་ལ་གསལ་བརྟན་གྱི་བྱས་པ་རྟེན་པ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་སྐྱོམ་བཅས་
 གྱི་རྣམ་འགྲུང་ཡང་དང་པོར་བསྐྱེད་རིམ་དང་རིམ་གྱིས་རྫོགས་རིམ་དུ་
 གོ་འཁོ་ཞིང་། སྐྱོམ་བཅས་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཚོགས་སྐྱུ་བ་གྱི་སྐྱོད་པའི་ཉེ་
 རྒྱས་མཚམས་སྐྱར་བས་འབགས་ལམ་འགྲུབ་པ་སྟེ། འདིའི་རྒྱ་གཅིག་
 གི་བསྐྱེད་རིམ་ལྟ་བུ་ནི་རྫོགས་རིམ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་རྒྱུད་གྱི་
 བཅོས་མའི་རྣམ་འགྲུང་ཡིན་པས། རྫོགས་པའི་བསྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་

པའི་རྫོགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲོང་ཆེན་བརྟན་པ་ཐོབ་
ཐོབ་ཏུ་སྒོམ། དེ་ནས་སྤྱིར་རྗེ་སྐྱུ་མ་དེ་ལྟར་སྒོམ། དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་
པས་སྒོམ་བཅས་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་མོག་པ་ན་ཚོགས་སྐྱབ་གྱིས་
འདོད་གཟུགས་གང་རུང་གི་རིག་འཛིན་བསྐྱབས་ཏེ་མཁའ་སྐྱོད་གྱི་
ཞིང་སོགས་ཉུལ་ཞིང་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་དང་ལྟན་ཅིག་
ཏུ་རྫོགས་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ལུ་མཐར་དབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་
གཉིས་ཡོད་ཀྱང་གོལ་ལམ་རིམ་གྱིས་པ་གཙོ་བོ་རྣམས་གྱི་སྒོམ་ཚུལ་
དངོས་སུ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱུང་པའི་ས་བོན་ཅམ་སྒོམ་ནས་
ཉིང་འཛིན་ལུ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་བྱུར་ཅམ་བརྗོད་ན། ཚོས་ཐམས་
ཅད་གྱི་གནས་ལུགས་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པ་འོད་གསལ་སྒྲོང་ཉིད་
གྱི་དབྱིངས་སུ་མཉམ་པར་འཛོག་ཅིང་ཚོས་སྤྱིའི་ངོ་བོར་བལྟ་བ་སྒྲོང་
པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་འགྲུབ།

དེ་ལྟར་མ་ཉོག་ས་པའི་སྐྱ་མ་ལྷ་བུའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་
མེད་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ལོངས་སྐྱའི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་སྒོམ་པ་སྒྲིང་རྗེ་
སྐྱ་མའི་རྣམ་འབྱོར།

སྒྲིང་ཉིད་སྒྲིང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པའི་རང་སེམས་ཨ་དཀར་པོར་
བསྐོམས་ནས་ཡི་གེ་སློབ་སྦྱོར་པ་དམིགས་པ་སྐྱ་བ་ཡིག་འབྲུ་དང་། དེ་
ལས་བསྐྱེད་ཚོག་རྒྱས་བསྐྱེད་ཅི་རིགས་ཀྱིས་རྩ་བའི་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་
ཟུང་གཅིག་གི་རྒྱ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་གསུམ་དང་དབྱེར་རྒྱ་གྱི་ལྷ་ལྷ་སྦྱུགས་
གའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྒྲེ་ཡན་ལག་གི་ལྷ་དགུ་དང་བཅས་
པར་སྒོམ་པ་རགས་པ་ལྷ་སྐྱུ་ལ་བསྐྱབ་པ་སྒྲེ་བྲུག་རྒྱ་གཅིག་པ་སྐྱ་
རགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར།

གཉལ་སངས་རྒྱས་གྲགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་རིགས་ཐ་དད་ཀྱི་
གཙོ་བོ་གཅིག་དུ་གྱུར་པས་རབ་དུ་སྤེལ་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། རིགས་
ཐ་མི་དད་ཀྱི་གཙོ་བོ་སོ་སོས་བྱས་པས་རབ་དུ་སྤེལ་པ་ཚོམ་བུར་
བཤད་དེ། དེ་འབྲེལ་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཚོམ་བུ་སློབ་གཉིས་དང་

གངས་དང་ཞལ་ཕྱག་སྐྱོ་བ་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་སྐྱོས་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
བཞི། དེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱོ་བ་ནི། ཞི་དཀྱིལ་འཁོར་པོ་ལྷ་ཞེ་གཉིས་
ལ། རྒྱས་བ་དེའི་སྟེང་དུ་རིགས་རྩུང་གི་སེམས་དབའ་ཡབ་ཡུམ་བཞི་
བཅུ་བསྐྱེད་པས་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཉིས་ལ། བསྐྱེད་པ་རིགས་ལྡ་དང་སྐྱོ་
བ་ཡབ་ཡུམ་བཅོ་བརྒྱད།

ཞི་དཀྱིལ་འཁོར་པོ་ཡོངས་གྲགས་ང་བརྒྱད་ལ་ཞི་བཅུ་ཡབ་
ཡུམ་བསྐྱེད་པས་དོན་བརྒྱད། རྒྱས་བ་དེ་ལ་རིགས་རྩུང་བསྐྱེད་པས་
བརྒྱ་དང་བཅོ་བརྒྱད། བསྐྱེད་པ་ལྡ་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་པ་རྣམས་སོ།།

ཚོམ་བུ་ནི། མི་བསྐྱོད་པ་ཡབ་ཡུམ་དོ་རྗེའི་རིགས་རྩུང་བྱང་
བཞི། སྐྱོ་བ་ཡབ་ཡུམ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་པ་དང་། ལྷ་གསུང་ལྷགས་ཀྱི་
རིགས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་རིགས་རྩུང་དང་བཅས་པ་ལ་ཞི་བོ་བཅུ་
ལས་སྟེང་འོག་གི་ཞི་བོ་སྤངས་པའི་ཡབ་ཡུམ་བྱང་བརྒྱད་བསྐྱེད་པས་
ཞེ་བྲུག་ལ་དང་། རིགས་ལྡ་རིགས་རྩུང་ཞི་བཅུ་ཡབ་ཡུམ་སྟེ་བདུན་
ཅུ་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཚོམ་བུ་གཅིག་གསུམ་ལྡ་པའོ།།

ཁོ་ཤེད་སྐབས་སུ། གནས་ཡུལ་སྐོ་སྐོང་དབང་མོ་རྣམས་ཡོད་
མཉམ་ལ། དེ་རྗེས་རིགས་ཀྱི་གཙོ་ལོང་བཅུ་དང་ཁོ་བཅུ་ཡབ་ཡུམ་
བསྐྱབ་པའི་དོན་བརྒྱད་མ་དང་། འུ་རྒྱ་དང་བསྐྱའི་གཙོ་ལོང་ཡང་
བསྐྱབ་པའི་གོ་བརྒྱད་མ་དང་། རིགས་སྟག་མ་གཉིས་ཀྱང་བསྐྱབ་
པས་བརྒྱ་བཙོ་བརྒྱད་པ་⁽¹⁾རྣམས་སྲ་མ་བཞིན་གོ།

གངས་མི། ལེ་ཏུ་བརྒྱད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་། ཉི་མེ་
བཞི་སྟོང་དང་།

བསམ་ཡས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་སྟོ་བ་དང་གསུམ། དེའི་རིགས་བ་ཁོ་
བོ་ལའང་སྐྱར་བས་སྟ་གངས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་དང་། བདུན་
ཁྲི་དུག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་དང་། བསམ་ཡས་ལྷན་གྲུབ་སྟེ་
སྟོ་བ་གསུམ་མོ། །བསམ་ཡས་ལྷན་གྲུབ་སྟོ་བ་ལ་འབགས་ལམ་བ་
དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཚུན་ཆད་ལ་དེ་ལྟར་དངོས་སུ་
སྟོ་མི་རུས་པ་ཡིན་གྱི་སྟོ་མི་རུས་པ་མིན་གོ།

(1) མགོ་མོག་དེབ་གཞུགས། ༩༤-༩༥ བཞེད་ཤེད་དེ། ༤༦༡-༥༡། །བཙོ་བརྒྱད་པ།

ཞལ་ཕྱག་ནི། ཞི་བ་རྒྱས་པ་ཐུབ་ཏུ་ག་དང་ཡུམ་རྣམས་མ་
གཏོགས་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་ཏུ་ག་པ་དང་། འབྲིང་པོ་རྒྱལ་
བ་ལྷོ་གསུམ་ཏམ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་ཏུ་ག་པ། བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་
ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ།

ཁོ་པོ་ལ་གཙོ་པོ་དབྱ་ཕྱག་གངས་མེད་དང་དབྱ་དབྱ་ཕྱག་བཙོ་
བརྒྱད་པ། འཁོར་གྱི་མ་མོ་རྣམས་ཀྱང་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་ཏུ་ག་པ་
སོགས་རྒྱུད་ནས་བཤད་ཀྱང་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་བཞེས་སུ་རྒྱས་པ་
ལ་ལྷོ་གསུམ་ལྟ་དང་། འབྲིང་པོ་ལ་གཙོ་པོ་ཅམ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་ཏུ་ག་
པ་དང་། བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པའོ།

དེ་ལྟར་ཉིང་དེ་འཇོན་བཞི་པོ་སོ་སོར་སྐྱབ་ཅིང་ཅལ་ཐོན་
ནས། སྐར་དེ་རྣམས་ཐུན་ལེའི་ནང་དུ་ཚང་བར་བསྐྱོམས་ཏེ་
པོགས་འདོན་པའམ་ཁྱད་པར་དུ་འགོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚོམ་བུ་
ཚོགས་སྐྱབ་ཡིན་ཏེ།

འདི་ལ་གསུམ། ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྷས་གཞི་བཟུང་བ། བསྐྱེན་

སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིས་གཞུང་བསྐྱེད་པ། འབྲས་བུ་རིག་འཛིན་འབྲུབ་
པའི་དུས་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། བདག་དབང་བར་ཚད་མེད་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སར་
གཡོས་སྦྱོར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱབ་གཞུང་སྦྱོར་བ་དང་། གསང་སྦྱོང་
ལ་འཇུག་པའི་ཁང་པ་རིམ་གསུམ་བཅེགས་པ་གནས་སྤུན་ཚོགས་
དང་། གཞབས་སྐྱེད་སྦྱོར་བྱེད་ཚེས་གངས་སོགས་ལེགས་པའི་དུས་སྤུན་
ཚོགས། འཚོ་བ་བསལ། རྒྱུན་རྒྱུ་སྤྲོད། སྐྱབ་པ་རྣམས། མཚོན་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཡོ་བྱད་རྣམས་ཚང་བར་འདུ་བྱས་པ་ཡོ་བྱད་སྤུན་ཚོགས། ལྷོན་པ་
མཚོན་ལྡན་ཚུ་བོ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ལྟར་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ལྡན་
ཀྱི་སྦྱོབ་དཔོན་དང་། ལྷོན་པ་མཚོན་བཅོམ་རྣམས་པ་གསལ། །སོགས་
ཡོན་ཏན་བྱུག་ལྡན་ཀྱི་འཁོར་ཉེ་སྦྱོབ་འཁོར་དེ་གཉིས་སྐྱབ་པ་པོ་སྤུན་
ཚོགས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྟུ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་འདུས་པ་རྒྱུང་འབྱིང་ཚེན་
པོ་རྗེ་ལྟར་ཚོགས་པ་དང་། བསྟེན་སྐྱབ་རྣམ་པ་བཞིའི་སྦོལ་དུ་རྒྱུད་
པ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ་ལྟོོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་དུས་ཀྱི་བསྐྱེན་སྐྱབ་བཞིའི་དང་པོ་བསྐྱེན་པ་
 ལའང་སྐྱོན་དུ་བྱ་བའི་དང་། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་བསྐྱེན་པ་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་ནི། སྤར་སྐྱོས་བཅས་མན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་བཞི་མཐར་ཕྱིན་པར་
 བསྐྱབས་པ་དེ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ས་ཚོག་སྟ་གོན། བཤགས་
 སྐྱོང་། མཚམས་གཅོད། དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ཤིང་རྒྱན་བཀོད་པ་
 རྣམས་སྐྱོན་དུ་བཏང་སྟེ། བྲལ་ཚུལ་ཀྱི་སྤྲུག་ནས་ཉམས་གདབ་
 པར་བྱ། དེ་ནས་ཉིང་འཛིན་གསུམ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ལས་
 རིམ་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལྟ་བུ་པོ་བསྐྱོམ་ལ་འཇོག་ཁ་སྤྲེན་ནས་གསལ་བ་
 གསུམ་ལྡན་གྱིས་འཇོག་བཟླ། དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲེན་པ་དེ་རང་ལ་བསྐྱེམ་
 ཞིང་ཚོགས་མཚོད་སོགས་བྱེད་པ་རུ་བ་དང་པོའི་བསྐྱེན་པ་སྟེ་བསྐྱེན་
 པའི་ཡན་ལག་ ལས་རིམ་དེ་དང་མཐུན་པས་འཇོག་ཀྱི་ཆེ་འོད་ཟེར་
 དཀར་པོའི་སྐྱོ་བསྐྱུས་དངོས་བྱུབ་ཀྱི་སྐྱོད་རུང་དུ་བྱ་བ་ལ་ཅི་ཅམ་
 སྐྱབ་པའི་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་ཚུན་ཆད་བཅོལ་བ་ཉེ་བསྐྱེན་གྱི་ཡན་ལག་ བྱེད་
 སྤྱི་མར་འོད་ཟེར་དམར་པོའི་སྐྱོ་བསྐྱུས་དངོས་བྱུབ་དབང་དུ་བྱ་བ་

སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མ་ཡིད་ཆེས་བ་བྱང་བ་ན་
འོད་ཟེར་མཐེང་ཁས་དངོས་གྲུབ་བསྐྱེད་ཞེས་ལྷ་དང་རྣམ་དང་ཡུམ་གྱི་
མཁའ་རྣམས་ལས་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་གོ།

རྒྱུད་ཉིད་ལས་ཚོགས་སྐྱབ་སྟོན་པ་ན་ཞེན་མེད་ཀྱི་ངང་ནས་
འདོད་ཡོན་གྱི་ཡོ་བྱད་ལྡེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཚུལ་འབའ་ཞིག་ཅུལ་དུ་
བཏོན་ནས་གསུངས་པས་ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་པོ་ནི་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་
ཤེས་རྒྱས་པའི་སློབ་སྤྱོད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་འབར་ཞིང་བརྟན་པ་
ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེའི་མཐུས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྲུ་མ་བཞིའི་རྒྱན་ཡང་
ཤིན་ཏུ་ཁྱད་ལྷགས་པར་འགྱུར་བས་བོགས་འདོན་དུ་འགྲོ་ལུགས་
དང་། དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་དུ་འགྱུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཀ་དེ་ཡིན་ནོ།།

སྐྱིར་བདེ་བ་དང་། ཁྱད་པར་ལྷན་བདེ་ལམ་བྱེད་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་
མ་ཁྲུབ་པ་ནི་གྲགས་ཆེ་བས་མ་བྱེདོ། །འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་དངོས་
གྲུབ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་མ་གཏོགས་པར་ཨ་ལི་ཀ་ལིའི་ཡོ་བྱད་ལ་
སྤྱོད་ཚུལ་གསལ་བར་མ་སློབ་ཀྱང་། མེད་པ་མིན་ཏེ། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་

མཚོན་པའི་ནང་དུ། འབྲིལ་བའི་མཚོན་ཆེན་མཉམ་སྦྲུང་བས། །ཞེས་
སོགས་འབྲུང་བ་ལས་ཤེས་པའི་སྤྱིར་དོ།

གསུམ་པ་ནི། བཙུན་འབྲུས་དུག་པོས་བསྐྱབས་པས་ལྷ་དུག་
ལ་སོགས་པའི་དུས་ངེས་པ་ཅན་ན་སྤྲ་ཡང་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་པའི་དེག་འཛིན་གྱི་ལུས་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་གི་ལྟ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཐོབ་སྟེ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་དེག་འཛིན་གཉིས་
གང་འཐོབ་ནི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་བྱུང་པར་གྱིས་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་སོ།

འདི་ལྟ་བུའི་དེག་འཛིན་ནི་ལྷན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་
པོ་ལོ། །ལམ་རིམ་ལས་ཞི་བའི་ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱིས་རབ་ལྷ་བ་དུག་
དང་། ཐ་མས་ལོ་གཅིག་ལྷ་བ་བཞི་ན་དང་། ཁྲོ་བོས་རབ་ལྷ་བ་གཉིས་
དང་། ཐ་མས་དུག་ན་འབྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་གསུངས་པ་ལ་འཛོལ་
འཐོར་འཕྲེལ་གྱི་བྱུང་དུ་བཞེད་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི། སལ་ཆེར་སྐར་
སྟོན་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ཁྲོ་བོ་བར་ཆད་འདུལ་བ་དང་། དུག་ཅིང་

སྐྱུར་བའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་སྐྱར་བཞེངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་བྱས་
ན་བདེ་ཞིང་། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཕོ་ཉའི་དབང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་ཅུང་ཟད་
ཞུགས་སམ་སྐྱམ་མོ།།

མ་རྒྱལ་ལོ་གའི་རྒྱུད་གཞན་ལས་ཚོགས་སྲོད་ཀྱི་མཐར་ཐུན་མོང་གི་
གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པ་ལ་ད་དུང་སྤྱིན་སྲེག་དང་འབྲུལ་འཁོར་སོགས་
བར་དུ་བརྒྱུད་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། འདིར་དེ་དག་ལ་མི་སྣོས་
པར་ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་དུས་ཉིད་དུ་རིག་འཛིན་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་
ནི། སྲ་མ་བསྐྱེད་རིམ་ཅུང་ཟད་བརྟན་པ་དང་། སྤྱི་མ་ཆེར་བརྟན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པར་བཞེད་པ་ཡོད་ཀྱང་སྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་
པའི་ཚོགས་སྲོད་པས་ཀྱང་སྲ་མ་ལྟར་བྱེད་པར་བཞག་པས་སྐྱབ་
ཞུགས་ཀྱི་ཁྱད་ལྟ་བུའི་འབྲེད་དགོས་སམ་བརྟན་པར་བྱའོ།།

ཕྱག་རྒྱའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གོང་ལོག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟ་བའི་
སྐབས་སུ་བཞག་པའི་རང་སྣང་རིམ་མེད་ཀྱི་གོ་དོན་སྲོག་ཏུ་བྱ་བར་
བྱ་སྟེ། སྲོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ལས་བསྐྱེད་རིམ་

གྱིས་ཡུལ་དུས་ཚད་ཅན་འཛོམས་པར་གསུངས་པའང་འདི་དང་
ཚུལ་མཚུངས་ལ། རང་སྣང་རིས་མེད་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་གངས་
ཚད་དང་ཞལ་ལྷན་སོགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་སྐྱབ་ཐབས་
སྤྱངས་པ་ལྟར་མ་བསྟན་ན་དོན་དེ་ལ་རྣམ་པ་གསལ་བ་དང་ང་རྒྱལ་
བརྟན་པ་སོགས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེད་མི་བྱས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་
ཅེས་བདེ་གཤེགས་འདུས་པ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་འབྲ་བའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ལྗོ་མི་བསྐྱེད་རིམ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ།

རྫོགས་རིམ་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལྗོ་མི། དང་པོར་ཚོས་དང་ཚོས་མིན་
ཀྱི་བྱ་བ་གཞན་བཏང་སྟེ། ལུས་གནད་རྣམ་སྣང་གི་ཚོས་བདུན་དང་
ལྡན་པས་འདུག་ལ། སེམས་ཀྱི་གནད་བཞག་ཐབས་གཉིས་གང་
རུང་ལ་གནས་པར་བྱ་སྟེ།

བཞག་ཐབས་གཉིས་ནི། རྫོ་ཆེ་བཤེས་རབ་ཀྱི་དང་། རྫོ་ཚུང་བ་
གདམས་ངག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛོག་པ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ལའང་། རྫོས་
བྲལ་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་སེམས་འཛོག་གོ་སྟམ་པ་བྲན་ཅོམ་གྱིས་རིག་

བ་ཡུལ་མེད་དུ་སལ་ལེར་འཛོག་པ་རིག་པ་སྤྱི་ལུགས་སུ་དང་། སྲར་
གཏན་ལ་བབས་པའི་ལྟ་བ་དུས་བར་བྱས་ནས་དེའི་ངང་ལ་གསལ་བ་
སོ་མ་ཤོར་ཅམ་དུ་འཛོག་པ་མཐོང་བའི་རྗེས་ལ་འཛོག་པ་གཉིས་ཡོད་
ཅིང་། བྱི་མ་ནི་ནང་དུ་རང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བརྟམས་པ་ན་ཅིར་ཡང་མི་
མཐོང་ཞིང་དེའི་ངང་ལ་མ་བཅོས་བར་འཛོག་པ་སྟེ། གསུམ་ཀ་སེམས་
ཀྱི་དེ་ཉིད་⁽¹⁾ལ་འཛོག་པར་ཁྱད་མེད་ཀྱང་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སམ་སྒོ་
མི་འདྲ་བ་ལས་དབྱེད།

གང་ལྟར་ཡང་ཅེ་གཅིག་དུ་དང་། བར་མ་ཆད་པར་བསྐྱབས་པས་
གཟུང་འཛིན་རགས་པ་དང་བྲལ་བའི་འོད་གསལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་
མངོན་དུ་གྱུར་ནས་སྟོང་གཟུགས་ཞེས་སྟོང་བ་འོད་གསལ་གྱི་ཆར་
གྱུར་པའི་གཟུགས་སྒྲུང་ངམ་སྟོང་བ་འོད་གསལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་
བུའི་སྒྲུང་བ་སྐྱུ་མའི་གོང་ཁྲིར་ལྟར་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གི་རྣམ་པ་ཅན་
མཐའ་གྲས་པ་འཆར་ཏེ། གོམས་པ་ཡུན་བསྐྱིདས་པས་འོད་གསལ་ཇི་

(1) མགོ་ལོག་དེབ་གཞུགས། ༡༠༩-༡༥། ཐའི་དཔེ་རིང་། ༤༧༡-༡། །སེམས་དེ་ཉིད། །

འཕུག་ཏུ་འགོ་ཁོངས་། རི་ཚམ་འཕུག་པའི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོང་གཟུགས་དེ་
དག་རི་དྲངས་རི་གསལ་དང་ཆེར་མཆེད་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལྟར་བུའི་འོད་གསལ་དེ་ལ་འབྲུལ་པའི་ཀུན་རྟོག་གིས་སྟོང་པས་
སྟོང་པ་ཆེན་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིའི་ཆེ་སྟོང་གཟུགས་
ཤར་བ་དེ་ལ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་འོད་གསལ་རང་གི་བཞུགས་
ཚུལ་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་ལ་བསྐྱེད་བ་རྩལ་འདོན་བྱེད་པར་མཛོན་ནོ།།

དེ་བྱུང་བར་གོམས་པ་ན་འོད་གསལ་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་སྣང་བ་དེ་
ནམས་ལ་བསྐྱེས་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པས་རིས་མེད་ཀྱི་སྣང་
བ་སྣང་ལས་ཀྱང་ཆེར་མཆེད་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྣང་རྗེའམ་མི་དམིགས་པའི་བདེ་བའི་
ཡོ་ལང་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཆར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཟུང་བའི་ཆེ་སྟོང་
གཟུགས་ལ་ལས་རྩུང་གི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པས། རྒྱུན་
རྩུང་བཅད་ཚམ་གྱིས་རྫོགས་རིམ་པའི་ལྷ་སྐྱེ་རྒྱ་གཅིག་ཏུ་སྐྱུར་བུས་བ་
ཡིན་ནོ།། །མཉམ་བཞག་ཏུ་དེ་ལྟར་རྩལ་འདོན་པས་དེ་ལས་ལང་

བ་ནའང་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོང་གཟུགས་བཞིན་དུ་བདེ་ཆེན་སྟོང་
རྗེའི་རོལ་བ་སྐྱུ་མ་སྐྱུ་བྱུང་འཆར་ཉེ་སྟོང་རྗེ་སྐྱུ་མའི་རྣམ་འཕྲོར་དོ།

དེ་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་ཀུན་བཟང་ཡབ་
ཡུམ་སྐྱུ་བྱུང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། གང་སྐྱུར་ཡང་
འཕེན་པའི་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་གཟུགས་དེ་ཐམས་ཅད་སྐྱ་སྐྱུ་
ཡུལ་རྒྱ་གཅིག་པའི་རྣམ་པར་སད་པ་ནི་རྒྱ་གཅིག་གི་⁽¹⁾རྣམ་འཕྲོར་
ཉེ། སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱུ་རི་སྟེད་ཤར་ཡང་ཀུན་བཟང་ཡབ་ཡུམ་
སྐྱུ་བྱུ་གཅིག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པས་དེ་སྐྱུར་བརྗོད་ཀྱི། སྟོང་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་གཅིག་ལས་མི་འཆར་བ་ནི་མིན་པ་འདྲའོ།

བཀའ་སློལ་འདི་ལས་རྒྱ་གཅིག་གི་འགོ་བཅའ་ས་བ་ནས་བྱུང་
འཇུག་གི་སྐྱ་སྐྱུ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོའི་སྟོང་
པ་དང་གཉིས་པའི་སྟོང་རྗེ་བྱུང་འཇུག་ཏུ་སོང་བ་ཅུ་ལ་དགོངས་
ཀྱི། བྱུང་འཇུག་གི་སྐྱུ་དངོས་མིན་ལོ། །དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དང་

(1) མགོ་ལོག་དེའི་གཟུགས། ༡༠༥-༧། །རྒྱ་གཅིག་གི།

ཚོམ་བྱའི་འཁོར་ལོ་སློབ་འཁོར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཅུང་ཟད་ལས་སྣོད་
གཟུགས་གྱི་ལྷ་གཙོ་འཁོར་དང་ཚོམ་བྱའི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་
དང་། དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་གྲངས་སློབ་འཁོར་སྐྱབས་སྣང་གྲངས་མེད་
པ་མ་འདྲེས་ཡོངས་རྫོགས་སྲུ་འཆར་བ་ནས་བཟུང་མཐར་ཕྱིན་པའི་
བར་ནི་སྤྲུག་རྒྱ་སློབ་བཅས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྲུ་མ་བཞིའོ།།

སྤྲུག་རྒྱ་སློབ་འཁོར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་འདིར། སྤང་ཁམས་
སོགས་ཉོག་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལྟར་སློང་བའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱུས་
ཞེ་གཉིས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་སློབ་པ་དང་། སྤང་སོགས་གྱི་ཆ་རེ་རེ་
ཡང་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ལྟ་
དག་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་སློབ་པ་
དང་། དེ་ལྟར་དག་པ་གཅིག་གྲང་དག་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཚུལ་དེའང་ཉོག་ཚོགས་ཐམས་ཅད་མི་ཤིགས་པའི་སོག་
དང་ལྷན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཟུང་བའི་སློང་ནས་སློབ་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲུག་
ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་

ལྷན་བར་དམིགས་པ་སོགས་ཡིན་པས། ལྷ་ཉོག་དབྱེར་མེད་དུ་ཤེས་
པ་ནི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་གནད་གཅེས་ཤོས་ཤིག་ཏུ་སྣང་ངོ།།

དེ་དག་སྒོམ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་རྣམས་སུའང་མཉམ་
བཞག་གི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཡིན་དེས་སྣང་སྲོད་ཐམས་ཅད་རྒྱས་
བཏབ་ནས་རྣལ་འབྱོར་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྣམ་ཉོག་སྒོམ་པའང་
གནད་གཅིག་སྟེ་འདི་ནི་ལ་དོར་བ་སྲོད་པའི་ཐད་ན་གསལ་ལོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཉིན་མོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་ལ་སྒོམ་པ་དེ་ཉིད་མཚན་
མའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་འབྱེད་ཚུལ་ཡང་རྒྱད་འགྲེལ་ལས་སྒོང་ཚེན་གྱི་
སྐབས་སུ་སང་པའི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་དང་མཚན་མའི་གཉིད་
འཇུག་གི་འོད་གསལ་གཉིས་སྟེལ་ཉེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། མྱོང་
རྗེ་རྒྱ་མའི་སྐབས་སུ་ཉིན་སྣང་དང་མི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་
མར་མཐོང་ཞེས་བྱུང་བས་རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཉིད་
དང་མི་ལམ་སྲོང་ཚུལ་གསལ་བར་བསྟན་ཅིང་། ཚུལ་དེས་མི་ལམ་
གྱི་སྲོང་རྗེ་རྒྱ་མ་ཡུག་རྒྱ་གཅིག་སྒོམ་སུ་བསྐྱུར་ནས་སྒོམ་པའང་

གོ་བྱས་ལ། སྒར་ལམ་རིམ་བྲངས་པར། འཆི་བ་དོན་དམ་བདེན་པ་
སྟེ། །སོགས་ཀྱིས་འཆི་བ་དང་སྟོང་ཆེན་བསྐྱེད་བ་དང་། བར་དོ་སྦྱང་རྗེ་
སྐྱེ་མ་དང་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱང་ལོགས་པར་ཐོན་པས་བསྐྱེད་བའི་མན་
ངག་ཅེས་བའི་མིང་མ་བཏགས་ཀྱང་དོན་ཚང་བ་ཡིན་ལོ།།

འོན་ཀྱང་འདིར་མི་ལམ་དང་བར་དོའི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་སྟོན་སད་
པ་དང་སྐྱེ་བ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པས་གཞན་དང་མི་འབྲེལ། །དེའང་
ལྟ་བའི་སྐབས་སུ་གཏན་ཚིགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དང་
ཡེ་ཤེས་ཐུན་མོང་གི་སྒྲུང་བ་རགས་པ་རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་
སྒྲུང་ཁོ་ནའི་ཕྱོགས་བཟུང་སྟེ་བལྟས་པས་གྲུབ་མཐའ་འོད་གསལ་
མངོན་སུམ་དུ་སད་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཐུན་མིན་དངོས་སུ་
སྐྱེལ་བའི་སྟོང་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཐུན་མིན་ནི་
སྟོང་གཟུགས་ལ་བྱའོ།།

དེ་འདྲའི་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་དེ་འདྲིན་དང་པོར་མཐོང་ནས། གཉིས་
པར་རྗེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ལ་དབང་སྐྱུར་བསྐྱབ། གསུམ་པ་ནས་

སྒྲིབ་སྒྲིབ་འཕྲུལ་ཏེ་ཅལ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་གནས་ལུགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
གཞིའི་སྒྲིབ་ན་ལོན་ཏུ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
བྱས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཡེ་ལེས་ཀྱི་སྒྲིབ་གིས་བསྐྱེད་ནས་གསལ་བར་
སད་ཅིང་། གཞིའི་ཡོན་ཏན་དང་ལེས་འཇུག་གི་ལམ་མ་བུ་འཕྲོད་
དེ་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་གིས་བྱས་ནས་ཡེ་ལེས་རང་སྒྲིབ་གི་ཉེན་
དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་གནས་པ་འགྲུབ་པའི་བྱས་པ་
བདེ་ལྷག་ཏུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་སྒྲིབ་འཕྲུལ་དུ་བའི་ལམ་གནད་
ཆེན་པོ་སྟེ། ཐབས་གྲོལ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་རྫོགས་དཀའི་མདུད་
པ་འདི་ལས་འགྲོལ་དཀའ་བ་མེད་པས་ཅལ་ཅི་ཡོད་སྒྲིབ་ནས་
སེམས་པ་གཅེས་སོ།།

སྒྲིབ་སྒྲིབ་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྣལ་འབྱོར་པའི་འབྱོར་པ་དང་དབང་
པོའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདུས་པ་ཆེ་འབྱིང་ཚུང་དུ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་
སྐྱབ་པམ་ཡང་ན་སྒྲིབ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་མོ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་
མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་ཏེ་ཐག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྒྲིབ་བ་ནི་

ཚོགས་སྐྱབ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་
བྱའོ། །ཚོགས་སྐྱབ་གྱི་སྐབས་སུ་འདྲ་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐབས་
དུ་བྱུང་བ་ཡོད་མོད་གྱི། ཉིང་དེ་འཛིན་ལྗང་སྤེལ་བའི་བཞི་པ་ནི་མ་ཡིན་
ཞེས། དེས་སྟོང་ཚེན་སོགས་གཞན་ལ་འདྲ་ཞེས་པར་བྱའོ།།

ལེའུ་དགུ་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ཟེན་ལ་འབྲས་བུ་རིག་འཛིན་
འབྲས་པའི་དུས་བསྟན་པ་འབྲས་བུ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཚོགས་སྐྱབ་
འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལོ། །དེར་ཚོགས་སྐྱབ་གྱི་དུས་སུ་
ལྷ་ཚོམ་བུ་གཅིག་པ་དང་གསུམ་པ་སོགས་གང་བསྐོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
ལས་འབྲས་བུ་དམན་མཚོག་གི་ཁྱད་འཇུག་པར་བཤམ་པ་ནི་རྒྱ་
གཅིག་དང་ཚོགས་སྐྱབ་གྱི་བར་དུ་སྤྱོད་བཅས་བོར་བའི་ཐོད་ཀླུ་བ་
ཡོད་པར་བཤམ་པས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་དགོས་སམ་དཔྱད་དོ།།

ཞེས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་ལ་ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་ལམ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། སྤོམ་སྤྲིལ་སྤེལ་བ་སྤྱེད་རིམ་
པའི་ཚོགས་སྐྱབ་གྱིས་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་རིག་འཛིན་སྐབས་པའི་བར་

རྣམས་ཚོ་གསལ་ལམ་དང་། རྣམས་རིམ་ལ་ཞུགས་པ་ནས་སྤྱིར་ལམ་
དུ་འཛོག་པར་བཤད་པ་སྤྱིར་བཏོན་པའི་རིམ་གཉིས་ལ་སློབ་ཚུལ་གྱི་
མ་དང་འགྲིགས་ཤིང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བཤད་སློབ་དང་ཡང་
མཐུན་པས་བཟུང་བདེ་མོད། བསྐྱེད་རྣམས་སྤྱི་བཤད་སློབ་པའི་
སྤྱི་གསལ་ལ་རྣམ་གཞག་གཞན་དགོས་པས་སྤྱི་འབྲུལ་རང་གི་བཤད་
སློབ་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་རྣམ་འབྱོར་བཞི་དང་། སྤྱིར་ལམ་ཚོགས་
སྤྱི་བཤད་ཅེས་གྲགས་ཆེ་བ་ལྟར་དགོས་སོ།།

སྤྱི་གསལ་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་བསྐྱོམ་སྤྱི་བཤད་སྤྱི་བཤད་སྤྱི་བཤད་
དུ་མང་ཚུད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམས་རིམ་གྱི་རྣམ་འབྱོར་དུ་མ་ཞིག་
ཡོད་པར་ཡིད་བཞིན་མཛོད་ཅེ་འགྲེལ་སོགས་མང་པོ་ལས་ཆེས་
གསལ་བར་གསུངས་པའང་སྤྱི་གསལ་འདི་ལ་འཐད་དོ།།

དེའང་རིམ་གྱི་བཤད་སྤྱི་བཤད་སྤྱི་བཤད་སྤྱི་བཤད་སྤྱི་བཤད་
དེ་སྤྱི་དུ་ཚོགས་ལམ་ལ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྲུབ་པའི་རྣམ་འབྱོར་
རམ་མ་བཤད་སྤྱི་བཤད་སྤྱི་བཤད་སྤྱི་བཤད་སྤྱི་བཤད་སྤྱི་བཤད་

བར་འཛོགས་སྟེ། ཚོགས་ལམ་དུ་འཛོགས་པ་བཅོས་མའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་
ཆ་ནས་ཡིན་ཡང་། ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་བཅོས་པའི་རྣམ་
འབྱོར་རྣམས་ཚོགས་ལམ་དུ་འཛོགས་པ་མི་འགལ་ལོ།

འདིས་ཚོགས་རིམ་ལ་དང་པོར་འཇུག་པའི་སྟོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་
མཐར་ཕྱིན་པ་མ་སོང་བའི་གནད་ཀྱིས་ཚོགས་རིམ་པའི་རྒྱ་སྐྱོས་གྲུབ་
པའི་འོག་ཏུ་འདྲེན་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོ་བསྐྱེད་ཅུམ་སྤང་དགོས་
པས་རྣམ་འབྱོར་སྟེ་མ་བཞི་ཀ་ཚོགས་ལམ་དུ་འཛོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
དེ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་སྐྱོས་ལས་བསམ་ཡས་སྤྱོད་གྲུབ་སྟོ་བའི་ཐད་འདིར་
ཞིབ་ཆ་ཅུང་ཟད་དགོས་སོ།

དེ་ལྟར་བྱས་ན་བསྐྱེད་ཚོགས་སྐྱབ་མའི་ལུགས་འདིར་སོ་སྐྱེའི་
སའི་ཚོགས་རིམ་གྱི་ཡོན་ཏན་པལ་ཆེར་ཚོགས་ལམ་ཉིད་དུ་ཚོགས་
བར་འཛོད་དགོས་ལེད། སྐྱོར་ལམ་ལ་བྱོད་སོགས་བཞིའི་དབྱེ་བ་
བྱས་པའང་མ་མཐོང་བས་སྐྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེའི་ལམ་གྱི་འགོས་གཞན་
དང་མི་འདྲ་བ་ཆེས་ཆེ་བ་ཞིག་འོང་བར་གོ་སྟེ། ད་དུང་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་དབྱེད་མཛད་པར་ཞུའོ། །རྒྱ་གཅིག་མན་

འཛིན་ཞེས་སྐྱབ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་གསུངས་སོ།།

ཚེ་དབང་རིག་འཛིན་ནི།

ལུས་ཟག་མེད་དུ་གྱུར་བ། འཁོར་སྐྱུར་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་
སྣེ་ལོ་གཙོ་བོའི་ཚ་བྱད་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་པ་སྟེ།

རྫོགས་རིམ་གྱི་ལག་རྒྱུས་སུ་གྱུར་བའི་དབང་ཤེས་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲུ་
དང་། སྐྱེར་གྲགས་པའི་མངོན་ཤེས་དུག་གི་སྤིང་བཞི་བྱེ་བ་སྐྱག་
བརྒྱར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་བའོ།།

འདིར་ཟག་མེད་ཅེས་པའི་ཟག་པ་ནི་བཞི་སྟེ། ཞེན་པ་སྤྱན་ཅི་
ལོག་གི་སྐྱོ་འདོགས་ཉོན་མོངས་པའི་དང་། ལུས་རང་དབང་མེད་པར་
འདོར་བ་ལུས་ཀྱི་དང་། ཁམས་བདེ་མི་བདེ་རང་དབང་མེད་པར་
འབྱུང་བའི་ཁམས་ཀྱི་དང་། ལས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པར་ལུས་
ལེན་པ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་ཟག་པ་སྟེ་དང་པོ་རྩ་བ་དང་ལྷག་མ་གསུམ་
ཡན་ལག་བོ། །དེ་ལ་རིག་འཛིན་དེ་གཉིས་ཀའང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་པ་དང་། རྩ་བའི་ཟག་པ་ཟད་པའི་སྤངས་རྫོགས་ཀྱི་

ཆ་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབང་གིས་རགས་ལུས་ཡི་
ཤེས་ཀྱི་མེས་སྤྱང་རུས་མ་རུས་སམ་ཡན་ལག་གི་ཟག་པ་གསུམ་
བཅུ་མ་བཅུ་ཀྱི་བྱུང་བར་ལས་སྤེལ་བར་ལམ་རྒྱུང་ལས།

རུས་པ་ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་པའི།

མཐོང་ལམ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་བྱང་ནས་བཤམ་
དོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གཅིག་གིས་རིག་འཛིན་འདི་གཉིས་ཀ་བཟོད་པ་
ནི་མི་སྲིད་དེ། མཐོང་ལམ་ལན་གཉིས་སུ་འཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ།

ཕྱག་ཚེན་རིག་འཛིན་ནི།

ཅ་བའི་ལུས་རྟེན་ཡི་དམ་གྱི་ལྟའི་རྣམ་པ་ཅན་མཚན་དཔེས་
བརྒྱན་པ་དང་། སྤྱལ་བའི་ལུས་རྟེན་པ་དང་སྤྱད་འཚོང་སོགས་སྤྱ་
ཚོགས་པའི་གཞུགས་སུ་སྟོན་ཅིང་། ཆེ་དབང་ལས་ཀྱང་གསལ་
བརྟན་དག་གསུམ་གྱིས་བྱུང་བར་འབགས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་
མོངས་སྤྱིའི་ཞིང་དང་མཉམ་པར་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་སྟེ།

འདི་ལ་སྐོམ་ལམ་ས་དགའི་དབྱེ་བས་དེ་སྟེད་དང་། དགའ་པོ་དེ་ལ་

རིགས་ལྗེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྟ་མཚན་པའང་ཡོད་དོ།

སྣུན་གྲུབ་རིག་འཛིན་ནི།

མཐར་ལམ་པ་ཞེས་ས་བརྒྱུ་པའི་བྱང་པར་ལམ་ལ་གནས་
པ། སངས་རྒྱས་ལོངས་སྤོང་རྫོགས་སྐྱེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
ལུས་ཅན། རྫོགས་པ་དང་ཐིམ་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་
སྤྱོད་པ་མཚུངས་པའོ།

རིག་འཛིན་གྱི་མ་གཉིས་སུ་སྣུན་ཅིག་གནས་པ་དང་བག་ལ་ཉམ་
གྱི་དྲི་མ་སྤོང་བར་གསུངས་པའི་དྲི་མ་རྣམས་ནི་ཤེས་སྐྱིབ་ཁོ་ན་
ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱི་བཏགས་སྣུན་སྐྱེས་མ་སྤེལ་བར་མཐོང་ལམ་
ནས་སྤོང་བར་བཞག་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤོབ་ལམ་དུ་རིག་འཛིན་གཅིག་
ལས་མ་བཟོད་པར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཤིན་
ཏུ་སྤོ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ཆེ་དབང་ནས་རྒྱ་ཆེན་དང་སྣུན་གྲུབ་གཉིས་
པོར་ནས་དང་། རྒྱ་ཆེན་ཅམ་པོར་ནས་དང་། རྒྱ་ཆེན་ནས་སྣུན་གྲུབ་
པོར་ཏེ་འཚང་རྒྱ་པའི་ཐོད་ཀྱལ་བ་བཞག་པའི་སྤྱིར་རོ།

དེ་དག་གི་དཀའ་བའི་གནས་ལ་དཔྱོད་བའི་སྐོ་ཅུང་ཟད་བཏོད་
བ། འདི་དང་དུས་འཁོར་བའི་ལུགས་གཉིས་ལ་སྤྱིར་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་
བར་ཆེ་ཡང་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྲུར་བའི་
བདེ་བ་སྐྱབ་པ་དང་། དེས་སྤང་ཁམས་རགས་བ་སྐྱོང་⁽¹⁾ཚུལ་ལ་
དགོངས་བ་མཐུན་བར་རྒྱལ་བ་གཡུང་སོགས་བཞེད་ལ། དེ་ལྟར་
ཀུན་མཁུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའང་བཞེད་དེ།

སྤྱི་འབྲུལ་དོ་རྗེ་ལས།

ས་དང་ས་ཡི་ཡོན་ཏན་རྣམས། །ཅ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱེ་འབྱི་
ལས། །རྐྱང་དང་བདེ་ཆེན་ལས་འདོད་དེ། །སྤང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་
འཕེལ་དང་འགྲིབ། །སྲིད་དང་སྤང་ན་འདས་འཕེལ་འགྲིབ། །རྣམ་
བཞིའམ་གསུམ་མམ་ལྷ་འཁོར་ལོ། །གཉིས་གཉིས་ཀྱི་ནི་གཅིག་མ་
རྫོགས། །ས་བརྩ་ཐ་མས་ཡེ་ཤེས་ས། །བཞི་བས་སྤྱོད་དང་འོག་ཏུ་
གྲགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བཞིན་མཚོན་གྱི།

(1) མགོ་མོག་དེབ་གཟུགས། ༡༡༩-༡༡། །རྩོད། །

འཁོར་ལོ་བཞི་ཡི་རྒྱུང་སེམས་ལས་རུང་ཚོ།།

ལམ་བཞིའི་ཡོན་ཏན་རིམ་བཞིན་འཆར་བ་སྟེ།།

དབྱུ་མའི་རྩ་མདུད་གཉིས་གཉིས་གྲོལ་བ་ལས།།

ས་བརྩའི་ཡོན་ཏན་ནང་ནས་འཆར་བར་བཞིན། །ཅེས་བ་རྩ་

འགྲེལ་དུ་འགྲུང་བ་རྣམས་འགྲུར་མེད་གྱི་བདེ་བས་རགས་ལུས་
ཟ་ཚུལ་བཤད་བ་རྣམས་དང་རགས་བཤད་ཞིབ་བཤད་གྱི་ཁྱད་
པར་མ་གཏོགས་དགོངས་བ་གཅིག་ཅེས་མཁས་གྲུབ་གོང་མ་
འགས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་བྲས་ན་འདིར་འགྲུར་ཏེ། ལྷག་སྐྱེ་གཅིག་སྟོབས་སུ་སྟོང་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་ཐོབ་ནས་དེ་འདྲ་བའི་ལྷག་སྐྱེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་
ཆེན་འདྲན་པའི་ཆེད་དུ་ཚོགས་སྟོན་བྱེད་བ་ཡིན་ཞིང་། བམ་མི་
འགྲུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་བ་ནས་ལུས་ཀྱི་བེམ་པོའི་ཆ་
དག་པའི་མགོ་རྩམ་བ་ཡིན་པས་རགས་ལུས་དྲངས་མར་སོང་བའི་
ཆོ་དབང་རིག་འཛིན་དུ་འཛོག་ཚོག་གོ། །དབང་རྒྱལ་ནི་ལྷག་སྐྱེ་ཆེན་

ཆེ་རགས་ལུས་སྒྲིལ་སྒྲུབ་འགྲུབ་པ་ལའང་སྐྱབ་ཚུལ་རྒྱུར་པ་མེད་
དོ། །ཆེ་དབང་དང་དེས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཆེན་ལྟ་བུར་སྒྲོང་གཟུགས་སྐྱ་
ཡང་གསལ་བརྟན་དག་གསུམ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི། སྒྲོང་
གཟུགས་མཉམ་བཞག་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བས་སྒྲོང་གཟུགས་ཀྱི་ཉེན་
ལ་འཚང་རྒྱ་ཞེས་མི་བྱའོ། བར་དོའི་རྒྱ་ཆེན་ཐོབ་ན་སྐྱ་ལུས་ཀྱི་ཉེན་
དང་། ཆེ་འདྲིའི་ཐོབ་ན་རགས་ལུས་དྲངས་མར་གྱུར་པའི་ཉེན་ལ་
འཚང་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ།།

སྒྲོམ་ལམ་བར་ནས་བོར་ཉེ་མཐོང་ལམ་ནས་མི་སྒྲོབ་ལམ་དུ་
འགོ་བའི་ལམ་ཐོད་ཀླལ་བ་ནི་འདྲིའི་ཡང་མི་འདོད་ཀྱི། ཕྱག་ཆེན་
དང་སྐུན་གྲུབ་བོར་ཉེ་ཆེ་དབང་ནས་འཚང་རྒྱ་བ་ཡོད་པར་བཤད་པ་
སོགས་ནི་དོ་རྗེའི་ལུས་ཐ་མལ་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་སོགས་རིག་འཛིན་
ཀྱི་ལུས་ཉེན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཀྱི་སྒྲིང་ནས་ཐོད་ཀླལ་བཅིས་ཉེ། ཤིན་
ཏུ་དབང་ཚོ་ཁ་ཅིག་འགྱུར་མེད་ཀྱི་བདེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཐམས་
ཅད་དཀྱུས་ཐོག་གཅིག་ལ་རྗེས་པ་སྐྱ་བུར་འདོད་དམ་གང་ཡིན་

དབྱུང་བར་བྱའོ། ཞར་བྱུང་ཀྱུན་མཁུན་ཚོས་རྗེའི་བཞེད་པའང་བསྟན་
 བར་བྱ་སྟེ། རྣམ་སྐྱོན་རིག་འཛིན་ནི་སེམས་ཡི་དམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱར་
 སྐྱོན་པའི་ཚོས་སྦྱོད་པ་དང་། ཚེ་དབང་མཐོང་ལམ་པ། རྒྱ་ཚེན་ཚམ་
 བེ་འཕགས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་དང་པོར་ཐོབ་པ་ནས་དང་། རྒྱད་
 བར་སྐོམ་ལམ་པ། ལྷུན་གྲུབ་མི་སྐོབ་ལམ་པ་སྟེ་སེམས་གྱི་རྟོགས་པ་
 ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་དང་། རྣམ་སྐྱོན་གྱི་ལུས་རྟེན་ལྷུང་བར་ཅན་
 སོགས་རིག་འཛིན་གྱི་ལུས་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་
 ཉེ། ཚེ་རྒྱ་གཉིས་ལུས་དྲུངས་མར་གྱུར་པ་དང་། སེམས་འཕགས་
 ལམ་ཐོབ་པའི་ཆ་ནས་རིམ་བཞིན་འཛོག་པས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་
 བ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ཚེ་དབང་། གསུམ་པ་ཕྱག་
 ཚེན་ཞེས་པ་མི་འགལ་ཚུལ་ཡང་དེའི་སྟེང་ནས་གོ་སྟོན་།

རྣམ་སྐྱོན་པ་ལ་འདིར་ཚོས་མཚོག་ཐོབ་ནས་ཚེ་དབང་ལ་སྦྱོར་
 བ་དང་། ཚོས་མཚོག་མ་ཐོབ་པར་ཤི་ནས་བར་དོར་ཕྱག་ཚེན་གྱི་སྦྱུ་
 འཐོབ་པ་གཉིས་ཉེ། སྤྲ་མས་རིག་འཛིན་བཞི་ཀ་འཐོབ་ཅིང་། སྤྱི་མ་ལ་

གསུམ་ལས་མི་འཐོབ་ལོ།།

དེ་ལྟར་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་གིས་ཐོབ་པའི་
མཐོང་ལམ་གཉིས་ཀྱང་ཁྱད་ཆེ་བས། རུས་པ་ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་
པའི། །སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་ཡང་གནས་སོ། །སྤྱི་མ་འདིས་ཐོབ་པའི་
མཐོང་ལམ་ནི་སེམས་ལ་སྣོས་ཏེ་རྒྱ་ཆེན་རིག་འཛིན་དུ་རུང་ཡང་
ལུས་ལ་སྣོས་ཏེ་རིག་འཛིན་བཞིའི་གང་ཡང་མིན་ལོ།།

ཆོས་མཚོགས་ཐོབ་པར་ཤི་ན་བར་དོར་རྒྱ་ཆེན་འགྲུབ་པའི་ནམ་
སྐོན་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་ཆེར་བྱུང་བ་དགོས་ཀྱི། བསྐྱེད་
རིམ་བརྟན་པ་ཅམ་མིན་པར་སེམས་ཏེ། རྣམ་སྐོན་རིག་འཛིན་ལ་
མཐོང་ལམ་པའི་སྐྱ་སྐྱུར་བའང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལྷག་མཐོང་རྟེན་པ་
ཡན་ཆད་ཅིག་ལས་གཞན་ལ་འགྲིགས་དཀའ་བས། བསྐྱེད་རིམ་པའི་
རྣམ་སྐོན་འཛིག་ན་པལ་པ་ཅམ་དུ་འདོད་པར་བྱའོ།།

ལམ་རིམ་ལས།

ལུས་ཀྱི་རྒྱ་མདུད་ལྲོལ་གྱུར་ནས།།

ཕྱག་རྒྱའི་སྤྱི་ཉིད་གསལ་གྱུར་བ།།

རྣམ་པར་སྦྱོན་ཞེས་དེ་ལ་བརྗོད། །ཅེས་སོགས་བཤའ་བ་

རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་སྦྱོན་རིག་འཛིན་ལེ་ནས་བར་དོར་ཕྱག་ཚེན་ལ་
སྦྱོར་བ་ཞེས་སྦྱོན་ཡང་། རྣམ་སྦྱོན་རིག་འཛིན་ཡིན་ན་མ་ལེ་བར་དུ་
ཕྱག་ཚེན་མི་འགྲུབ་པས་ཁྱབ་ཅེས་བསྟན་པར་མི་བཞེད་དོ།།

ཆེ་འདིར་ཆོས་མཚོག་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅེས་པ་ནི་ཆོགས་སྦྱོད་བྱས་
མ་བྱས་ལ་རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་གྲིང་བ་བཞེད་དོ། །ཆོས་མཚོག་
ནས་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྣང་
ནས་འགོ་བ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་བཞེད་པར་ཡང་གནས་པ་ནི་སྤྱིར་བཤའ་
ཟེན་ལ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་མ་མཐའི་མཚམས་ལ་མོས་སྦྱོད་
མཐོན་པོ་ནས་འཛིགས་པ་སོགས་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། བདེ་
བ་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་འཕགས་ལམ་གྱི་དང་པོ་བརྟེན་
པ་དུས་མཉམ་པའི་སྦྱོགས་དེ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་དགོངས་པར་གནས་
ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་བཞེན་དུ་མ་བྱས་ན་ལུང་

ནས་རྒྱ་ཆེན་ཆེ་འདིར་འགྲུབ་པ་འང་མེད་པར་སྐྱབ་མི་བྱས་ལ། དེ་
ཡོད་ན་ནི་རགས་ལུས་འདི་རྒྱ་ཆེན་དུ་འབྱེད་པ་མེད་པས་རྣམ་སྤྲིན་
དང་དེས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཆེན་སོགས་ལྷག་མེད་མྱུང་འདས་དང་། ཆེ་
དབང་དང་དེས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཆེན་སོགས་དེ་ལས་སྡོག་པས་སྣག་
བཅས་མྱུང་འདས་སུ་བྱུར་ལུགས་པ་རང་གིས་བཤའ་བ་དང་
འགལ་ཞིང་། ལྷོང་ག་བྱུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་སྟོན་ནས་གྲུབ་ཅིང་དོན་
གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མྱོན་བྱེད་པར་སྤངས་པའི་འཕགས་པ་
ལས་ཀྱིས་འཆི་བའི་གཞན་དབང་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱང་ཁས་ལེན་
བཟང་བར་མ་མཐོང་ལ།

ལུགས་ཀྱི་མ་འདི་ལྟར་ན།⁽¹⁾ ལྷོང་ལམ་ཚོགས་སྐྱབ་པ་ལ་བྱུག་
རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་གྲུབ་ནས་མཐོང་ལམ་
པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་མ་གྲུབ་ཀྱང་འཆི་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕྲུག་
པོའི་འོད་གསལ་གཉིས་སྤང་གི་སྟོས་པས་མི་ཤེས་པ་ཐོབ་སྟེ་མཐོང་

(1) །དམ་པ་རྒྱ་ར་བཞི་འདོད་ལ། །

ལམ་བར་འགྲུང་བ་གཉིས་ལས་སྲ་མས་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་བ་
 དེ་ཆེ་དབང་དང་། གཉིས་པ་རྣམ་སློན་རིག་འཛིན་ཞེས་བཤད་པར་
 འགྲུང་ཉེ། དེ་ལྟར་བྱས་ཆེ་མཐོང་ལམ་བ་ཕྱི་མ་དེ་རྣམ་ཤེས་ལུས་
 ལས་བསྐྱུས་ཟིན་པས་ལུས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་གོང་དུ་སློབ་པ་ལྟར་
 ཡིན་ཡང་བར་དོ་ལ་མ་སླེབས་བར་དུ་རྣམ་སློན་གྱི་ལུས་ལ་གནས་
 ཤིང་ལུས་ལས་སྤྱིར་མ་ཐོན་པས་རྒྱ་ཆེན་ལ་སྤྱིབ་པའི་སྤྲིགས་མའི་
 ལུས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་དང་། སྲར་ནས་སེམས་ལྟ་
 སྲུང་སློན་བ་དང་། གདོན་མི་བ་བར་དོའི་ཉེན་ལ་རྒྱ་ཆེན་འཐོབ་པ་
 ཉེ་སྲུང་སློབ་པའི་ཆོས་གསུམ་ཚང་བར་ལྡན་ལ། ཟག་བ་གསུམ་མ་
 ཟད་པའི་དོན་ནི་ལུས་ཉེན་སྲ་མའི་འབྲུང་བ་སྤྲིགས་མའི་ཆ་རྣམས་མ་
 དག་པར་ལུས་བ་ཅོམ་ལ་བྱ་ཡི། ད་དུང་ཁམས་བདེ་མི་བདེ་སོགས་
 དབང་མེད་དུ་འབྲུང་བ་མི་དགོས་ཉེ། རྣམ་སློན་རིག་འཛིན་ཆེ་འདྲིར་
 ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ནའང་། དེ་སྤྱི་གནས་ཀྱི་ཟག་བ་མ་

མད་ཀྱང་བར་དོར་བྱ་ཆེན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དེས་པས་⁽¹⁾དབང་མེད་ཏུ་སྐྱེ་བ་
མི་ལེན་པས་ཁྲུབ་པར་བཞེད་པ་བཞིན་ནོ།།

འདིས་མཐོང་ལམ་བརྟེན་གྱང་ཐ་མལ་བའི་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་ལུས་
རྒྱུ་ལྷན་ལས་མ་འདམགས་པས་སྐྱ་བའདད་གྱང་མི་འདིག་གོ། །ཅི་
སྟེ་རྣམ་སྐྱེན་རིག་འདོན་གྱི་འདོག་ཚུལ་དེ་སྣང་བྱེད་ན་ནི།

ལམ་རིམ་ལས།

སྣ་ཡི་རྣམ་འགྲུང་གསལ་རྫོགས་སྐྱེན།།

ལུས་གྱི་བྱ་བས་བསྐྱེབས་གྱུར་བ། །ཞེས་ལུས་གྱིས་བསྐྱེབས་
བར་བའདད་པ་དང་འགལ་ཏེ། འཆི་བའི་འོད་གསལ་ལ་གནས་པ་ཡིན་
ན་ལྷང་ཁམས་རགས་བའི་བྱ་བས་མ་བསྐྱེབས་པར་འདོད་རིགས་
བའི་སྤྱིར་དང་། དཔག་ཚད་སྤྱིར་ཁམས་ལྷུལ་ལ་སྐྱོད། །ཅེས་མངོན་
ཤེས་གྱི་ལྷུལ་དོན་བའདད་པས་གྱང་གཞོན་ཅིང་།

སྐྱེན་པས་སྐྱེན་ལས་རྫོགས་བྱས་པས། །མི་འདོར་འགོད་པ་

(1) མགོ་ལོག་དེབ་གཞུགས། ༡༣༠-༥། །དེས་བར། །

གཞན་གྱི་ལོ། །ཞེས་སློབ་ལས་བཞེས་གཞན་དོན་སྒྲོད་པ་མི་འདོད་
བར་བཤད་པའང་འགོག་རིགས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་སྒྲོན་ཏེ། དང་
པོ་ནི་འོད་གསལ་ལ་བསྐྱབས་པའི་དོན་མིན་ཞིང་ཕྱང་པོ་སྤང་རགས་
གྱི་འབྲེལ་བ་གཏམ་ཚད་པ་ན་གོགས་བྱས་པའི་དོན་དངོས་མི་གནས་
ཡུང་རྣམ་སློབ་གྱི་ལུས་སྤང་མ་ལས་མ་སྤང་བར་དུ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུར་མངོན་
དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་དེས་སྐྱུ་དེ་བསྐྱབས་པར་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིན་པར།

ཡིད་གྱིས་ལྷ་ཡི་གཟུགས་བརྒྱང་ཞིང་།།

ལུས་གྱི་རྒྱ་མདུད་ལྲོལ་གྱུར་ནས།།

ཕྱག་རྒྱའི་སྐྱེ་ཉིད་གསལ་གྱུར་པ། །ཞེས་དང་།

རྒྱ་མིག་རྒྱ་ས་ཇི་ལྟ་བར། །ཕྱག་རྒྱ་ཐོབ་ལ་མ་རག་པའི། །ཞེས་
སོགས་གྱིས་ཤེས་ཤིང་། གཉིས་པ་མངོན་ཤེས་གྱི་རུས་པ་ཐོབ་ཚུལ་
ཅམ་ལ་སྐྱུར་བས་ཚོག་པ་དང་། གསུམ་པ་སེམས་སྣའི་སྐྱུར་སློབ་
པས་གཞན་པན་སློབ་ལས་གྱི་རུས་པ་ཆེར་ལྷག་པའི་སློབ་ནས་རྣམ་
སློབ་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་དང་སྤིང་

ཞིའི་མཐའ་གཉིས་འགོག་པའི་རྣམ་འབྱོར་དུ་འགོ་ལུགས་སྟོན་པ་
ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱི་མ་འདི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེནོ།

འདི་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བཤད་ན་ཟུར་ལུགས་དང་ཀུན་མཁྱེན་
ཚོས་རྗེའི་བཞེད་པ་གཉིས་ཀྱང་རྣམ་སྟོན་རིག་འཛིན་གྱི་མཚན་གཞི་
ངོས་འཛིན་ལ་མི་མཐུན་པ་ཅམ་དང་། རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་
སྲིད་པས་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་དགོངས་པ་སྦངས་པ་དང་བསྐྱིགས་ཆེ་བུག་
རྒྱ་གཅིག་སྟོས་པས་ཆེ་འདིར་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན་མི་འཐོབ་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཚོགས་སྟོན་མ་བྱས་པ་དང་། བྱས་ཀྱང་དགོས་པ་མ་བྱུབ་པ་
ལ་བཞེད་པའི་བྱིར་བར་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ཅམ་མ་གཏོགས་གནད་གྱི་
འགངས་གཅིག་པར་སྒྲུང་ལ། ཆེ་འདིར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ཅིང་བར་
དོར་རྒྱ་ཆེན་འགྲུབ་པའི་རྣམ་སྟོན་རིག་འཛིན་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་ན་
གནད་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་བར་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ།

དེ་ལ་ཟུར་ལུགས་པ་རྣམས་ནི་རིག་འཛིན་བཞི་པོ་འདི་མཚན་
ཉིད་གསུམ་ལས་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པས་སོ་སྐྱེའི་

སང་བཞག་ཏུ་མི་བཏུབ་པར་དགོངས་ཏེ་ཞུ་སྒྲིབ་རིག་འཛིན་ཡང་
 འཕགས་ལམ་པ་ཁོ་ནར་འཛིན་གི་གཏུག་སེམས་སྣེ་སྐྱུར་རྫོགས་
 པ་ཅམ་གྱིས་འཛིན་མི་བུས་པར་བཞེད་ལ། ཀུན་མཁུན་ནི་རིག་
 འཛིན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཅེས་པ་པལ་ཆེར་གཙོ་བོར་ལུས་གྱི་དངོས་
 གྲུབ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྣང་ནས་འཛིན་པ་སྐྱུང་སྟེ་གོང་ལོག་ཀུན་ཏུ་
 གྲགས་ཆེ་ཞིང་། སེམས་སྣ་སྐྱུར་སྒྲིབ་པ་ཞེས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྣ་
 སྐྱུ་ཐོབ་པ་ནས་ཞུ་སྒྲིབ་གྱི་ལུས་གནས་མ་གྱུར་ཡང་མཚོག་གི་
 དངོས་གྲུབ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་རིག་འཛིན་གྱི་སྐྱུ་བརྟེན་པ་
 ཡིན་པས་རིག་འཛིན་བཞིའི་དང་བོར་འབྲད་སྟུང་ཏུ་དགོངས་ནས་
 མོས་སྐྱོད་གྱི་སང་གནས་དང་ཞུ་སྒྲིབ་རིག་འཛིན་གྱི་གཞི་མཐུན་
 ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ན་སོ་སོའི་ལུགས་ལ་དེས་པ་
 མིག་ཅམ་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ།།

སེམས་སྣ་སྐྱུར་སྒྲིབ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་འདི་དེས་སེམས་གྱི་ཕྱོགས་
 དང་། དེས་ལུས་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པར་ཞེས་

པར་བྱ་སྟེ་རྩལ་ཟད་གོ་སློལོ།

གསུམ་པ་གང་དུ་མཐར་ཕྱིན་པ་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ལོ།

གནས་ལུགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཞིའི་སྟེང་གི་སྤྱང་བྱ་སྟོང་བྱར་གྱི་དེ་
མ་རྣམས་ལམ་གྱིས་བསལ་བས་གཞི་ངི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་དུ་གྱུར་
པ་མཐར་ཐུག་པའི་གོ་འཕང་སྟེ།

ཁོག་གཞུང་ལས།

སྤྱབ་པ་མཐར་ཕྱིན་འབྲས་བུར་བརྗོད། །ཅེས་པ་ལྟར་སླ་ན་
མེད་པའི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པས་ན་འབྲས་བུ་དང་། ཉམ་ཡང་རྒྱན་མི་འཆད་པས་ན་
རྒྱུད་ཅེས་བཤད་དོ།

ཐེག་ཆེན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྡེ་སྡོད་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོའི་འབྲས་བུ་རྒྱས་པར་བརྟན་མོད་དེ། དེ་དང་སྤྱགས་སླ་མེད་ནས་
བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་གཉིས་སྟོན་ལམ་དང་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་
སྟོན་པས་བསྐྱབས་པ་དང་། རང་བཞིན་གཞི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ཚོད་ངི་

ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་དུ་མཛད་པའི་བྱང་ཆེ་ཞིང་། གསང་སྐྱོད་ལྷི་དོན་མཚན་གྱི་ལྗོ་མིག་
 མིན་གྱི་ལམ་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེའི་ཐུན་མིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པ་
 མི་འབྲན་པས་མཐར་ལམ་སྐྱོན་གྲུབ་རིག་འཛིན་ཅམ་ལ་སངས་རྒྱུས་
 སུ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱོད་ལམ་གྱི་སངས་རྒྱུས་དངོས་ནི་དེའི་
 སྤྱི་ནས་འཐོབ་དགོས་སོ་ཞེས་དཔལ་སྐྱོན་བྱུང་པའི་སྤོལ་འཛིན་ཆེན་
 བོ་རྣམས་བཞེད་ལ། གུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཡང་མདོ་སྤྱོད་ལྷི་དོན་
 བས་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་དང་རྒྱུད་འདིའི་སྐྱོན་གྲུབ་རིག་འཛིན་
 གཅིག་པར་བཞེད་ཀྱང་། སྐྱོན་གྲུབ་མཐར་ཐུག་གི་ས་ལ་མཛད་པས་
 དགོངས་པ་མི་གཅིག་སྟེ། ལུགས་སྤྱི་མ་ལྟར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སངས་རྒྱུས་མདོ་
 སྤྱོད་ལྷི་དོན་གྱི་ལྗོ་མིག་ལྷི་དོན་མཚན་ལ། དེ་ལྟར་མངོན་པར་བྱང་
 ཆུབ་པ་ནི་སྤོལ་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱུབ་གཞི་བྱས་པ་ལ་མི་སྤིད་
 པས་སྤོལ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་ཐེག་པ་
 གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་སངས་རྒྱུས་གཅིག་ཡིན་ཡང་མདོ་ལམ་རྒྱུད་པས་

འཛོལ་མི་རུས་ཞེས་པ་སྟེ། ཡི་གས་འདིགས་པས་རྒྱ་མ་བསྐྱེད་དོ།

འབྲས་བུའི་ཚོས་ལ་དབྱེ་ན།

སྦྱིར་གྲགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་མི་འདིགས་སོགས་དང་། ལྷ་མེད་
ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པའི་ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་སོགས་མང་དུ་ཡོད་
ཡང་རྒྱད་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྲས་ན་འབྲས་ཚོས་ཉེར་སྟེ།

དང་པོ་སྦྱ་ལྡན་གྱི།

དབྱེདས་ལ་རིག་པ་ཕྱོགས་མེད་དུ་གྲོལ་བ་ཚོས་སྦྱ་དང་། དེ་
ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་
མཚོག་གི་ཚོས་ཀྱི་ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ཡོངས་སྟོན་གྱི་
བྱ་དག་མ་དག་སྦྱར་མོང་གི་སྦྱང་ངོར་བཟོ་དང་སྦྱེ་བ་མཚོག་གི་
གཟུགས་སུ་སྟོན་པ་སྦྱལ་སྟེ། དེ་གསུམ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པ་རྣམས་
སྦྱ་སྦྱ་གསུམ་སྦྱང་ཆ་མ་འདྲིས་པ་མངོན་བྱང་གི་སྦྱའོ།

གསུང་ལྡན་གྱི།

བསམ་བཞེད་དང་བྲལ་བའི་དབྱེདས་ལ་ཉལ་དུ་མཉམ་པར་

བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་
 ཆ་ནས་ཆོས་སྐྱེ་སྐྱེ་མེད་དོན་གྱི་གསུང་། མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་འཁོར་
 རྣམས་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་གནས་ལ་འདུག་པའི་
 ཆ་ནས་འོངས་སྐྱུ་ལྷ་དེ་དགོངས་པ་བདེའི་གསུང་། སྐད་ཅིག་
 དེར་ཡང་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་སྐད་དུ་ཆོས་ཚད་མེད་པ་སྟོན་པ་
 སྐྱུལ་སྐྱུ་བརྗོད་པ་ཆེག་གི་གསུང་། ཅི་ཅམ་གསུང་ཡང་གཞོམ་མེད་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་སྐྱེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དབྱེར་མེད་དོ་རྗེའི་
 གསུང་། ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་སྐྱེ་དབྱེར་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 འཆར་བ་མངོན་བྱང་རིག་པ་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་གསུང་སྟེ་བྱི་མ་གཉིས་
 སོའི་བྱང་ལོ། དུ་མ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བ་དང་། གཅིག་ཉིད་དུ་མར་འཆར་
 བའི་ལྗོ་ག་ཆ་ནས་སོ།།

དགོངས་བརྗོད་ཁོ་ན་ལ་སྐྱུར་ན་སྐྱུར་སྟོན་བྱུང་དངོས་ལྗོ་ཐད་དུ་
 བཤད་པ་སྐྱུར་ཡང་རུང་མོད་དེ། ལེ་ལུ་བདུན་པ་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དངོས་
 བསྟན་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ཉིད་དོ།།

ཐུགས་ལྷ་ནི།

ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཐུགས། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལོངས་སྐྱ་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་ཐུགས། བྱ་
བྱུང་ཡེ་ཤེས་སྐྱལ་སྐྱུ་འགོ་བ་འདུས་པའི་ཐུགས། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
མི་སྤྱེད་རྗེ་རྗེའི་ཐུགས། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མངོན་བྱུང་ཅིང་ཡང་གསལ་
པའི་ཐུགས་སོ།།

ཡོན་ཏན་ལྷ་ནི།

རྣམ་པར་དག་པའི་ཞིང་ཁམས། རྒྱ་ཚད་བྲལ་པའི་གཞལ་ཡས་
ཁང་། གསལ་ཞིང་དག་པའི་འོད་ཟེང་། རྒྱད་པར་འཕགས་པའི་གདན་
ཞི། དབྱེས་དགུར་སྤྱོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་སོ།།

ཐོན་ལས་ལྷ་ནི།

ཚེ་འདི་ཕྱིའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྐྱུར་བཅས་ཞི་བ་དང་། ལེགས་ཚོགས་
རྒྱས་པ་དང་། ས་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་དུ་མངོན་པ་དང་། ཤེན་
ཏུ་གདུལ་དཀའ་རྣམས་བྲག་པོས་ཚར་བཅད་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་

ཅད་དུས་དང་གདུལ་བའི་དབང་བཞིན་ཚོལ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ལྟན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐོན་ལས་སོ།།

རྟེན་སྐྱུ། བརྟེན་བ་ཡེ་ཤེས། མཛད་བ་ཐོན་ལས་གྱི་རྣམ་གཞག་
རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་ཏུ་འདུས་སོ།།

དོན་གཉིས་བ་ལམ་གྱི་ཆ་རྒྱུད་རྒྱ་དངོས་པོ་བཅུ་གྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་བ་ནི།

བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེའི་རྣམ་གྲངས་
རི་སྟེང་ཅིག་བསྟན་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་བ་རང་ཉིད་ལམ་གང་ནས་
གཤེགས་བ་དེ་ཉིད་ནས་གདུལ་བྱ་མཚོག་རྣམས་འབྲིད་པའི་
ཆེད་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རྒྱུད་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ལམ་རྒྱུད་ཡིན་
ལ། དེ་ཉིད་ལམ་གྱི་ཁོག་དབུབ་ཚུལ་སྦྱར་བསྟན་བ་དང་། དེའི་ཆ་
རྒྱུད་དུ་དགོས་པའི་རྒྱུད་དོན་གྱི་དངོས་པོ་གྱེ་བྲག་ཏུ་གྱེ་ནས་བསྟན་བ་
གཉིས་གྱིས་གསལ་བར་བཤད་བ་ལས། དང་པོ་ཐབས་གྲོལ་གྱི་ལམ་
སྦྱར་བརྗོད་བ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་མ་ལའང་། དགྱེལ་འཁོར། སྐྱབ་

པ། དབང་། དམ་ཚིག་ སློབ་ལས་ཉེ་གཞི་ལྟ་དང་། སྒྲགས། བྱུག་
རྒྱ། ཉིང་འཛིན། མཚོན་པ་དང་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ་ཤེས་བྱའམ་མཁས་
བྱའི་རྒྱད་དོན་གྱི་དངོས་པོ་དགུར་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚེན་པོ་དོང་རྩོམ་གསུངས་
ལ། སྤར་ཁབ་ལས་གཞི་ལྟ་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་ཉྱ་སྟོད་གཉིས་བསྐྱབ་ནས་
དངོས་པོ་བདུན་དུ་བཤམ་གྱང་།

འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་བུ། ལ་དོར་བ་སྟོད་པ། བཀོད་པ་དགྱེལ་
འཁོར། རིམ་བར་བསྐོད་པ་དབང་། མི་འདའ་བ་དམ་ཚིག་ རོལ་བ་
སློབ་ལས། དོན་དུ་གཉེར་བ་སྐྱབ་པ། མི་གཡོ་བ་ཉིང་དེ་འཛིན། བཞུགས་
སྤྱོད་པས་བ་མཚོན་པ། འཚིང་རྩོམ་སྒྲགས་དང་བྱུག་རྒྱ་སྟེ་བཅུར་
འཚད་བར་མཚན་དེ།

དེའང་ལམ་གྱི་ཁོག་སྤར་བཤམ་པ་དེ་ལ་དབང་དང་དམ་ཚིག་
སོགས་ཁ་བསྐྱང་ནས་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་སྟོད་པ་སོགས་
གསལ་བར་བྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཚད་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་
ལ་ཉམས་སྤྱོད་ལེན་བྱེད་ལམ་གྱི་རིམ་བ་བཤམ་པ་དང་། སྤར་བྱ་རྒྱད་

གྱི་དངོས་པོ་བཤད་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་།།

དེ་ལ་དང་པོ་དེ་ལོ་ཉིད་ལྟ་བུ་ནི།

སྐྱེ་འབྱུང་བུ་བའི་ལམ་གོང་ལོག་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་བྱེད་དུ་
འཇུག་པས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟ་བའི་གངས་དགུར་དབྱེ་

སྟེ། **ལམ་རིམ་ལས།**

མཉམ་ཉིད་ངང་ལ་མི་སྐྱབ་པས།།

མངོན་བྱས་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་།།

ནམ་བུ་ཀུན་ལྡན་སྟོང་ཆེན་མཐོང་།།

རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྟིང་རྗེས་གཟིགས།།

སྤྱུག་རྒྱ་གཅིག་སྐྱེ་འབྱས་བུར་བལྟ།།

ཐམས་ཅད་གསལ་བའི་ལྟ་བ་དང་།།

བར་ཆད་མེད་པའི་ཚོགས་ཆེན་མཐོང་།།

དབང་བསྐྱུར་མཉམ་ཉིད་མི་གཡོ་བ།།

ཡེ་ཤེས་ཀུན་མཁྱེན་ལྟ་བ་དགུ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་རྒྱུད་གྱི་

ཉན་དང་སྐྱོག་དང་འཛིན་པ་དང་།།

འཆད་དང་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་དང་།།

དོན་སེམས་པ་དང་སྐྱོམ་པ་སྟེ།།

སྦྱོད་པ་འདི་བཅུ་འདི་བདག་ཉིད་ནི།།

བསོད་ནམས་མུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅེས་པའི་ཚོས་སྦྱོད་

བཅུ་ལ་མང་དུ་གནས་པ་དང་། དེ་ནས་ཅུང་ཟད་གོམས་པ་ན་རྟོགས་

པ་རྒྱུན་ཐུབ་ཏུ་ཅུལ་སྦྱོང་བ་རོ་སྦྱོམས་སྦྱོན་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་

དང་། ཤིན་ཏུ་གོམས་ནས་རྒྱུན་བཟང་ངན་གང་གིས་ཀྱང་རྟོགས་

པ་གྱི་གང་མེད་པ་ན་རང་བབས་སུ་གཞན་པར་བྱེད་པ་རྒྱལ་པོ་ས་

འཛིན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྦྱིར་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་ཞབས་ལ། གྲོལ་ལམ་བག་ཡོད་དང་། ཐབས་ལམ་

བརྒྱལ་ཞུགས་གྱི་སྦྱོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རིམ་གྱིས་པ་དང་ཅིག་

ཆར་བའི་སྦྱོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལའང་བདུན་ཉེ།

དང་པོ་དང་བཙུན་གྱི་སྦྱོད་པ་ཞེས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཚོལ་

དུས་གྱི་སྦྱོད་པ་འདི་ལ། གཞི་དམ་ཚིག་གིས་བབྱུང་བ། རྒྱུད་ཐོས་

བས་དགོལ་བ། རྫོག་ཀུན་ནས་བསྐྱུར་བ། ལུས་དུ་མཁས་བས་དབྱུང་
བ། ཐག་ལྷ་བས་བཅད་བ། ཉམས་སུ་ཉིང་འཛིན་གྱིས་སྦྱང་བ། ལ་
སྤྱོད་བས་དོར་བ། རིམ་བ་དབང་གིས་བསྐྱོད་བ། དོན་མན་ངག་གིས་
སྐྱབ་བ། མདོ་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་བ་ལ་བསྐྱབ་བ་སྟེ་བསྐྱབ་བའི་
མཐའ་བཅུ་ལོ། །དེའང་ལྷ་བ་ཐོག་མར་འཚོལ་དུས་ནས་ལམ་ཡོངས་
རྫོགས་དམིགས་འོག་ཏུ་བཅུག་ནས་སྐབས་དོན་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་བ་
ཡིན་བས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། སྐབས་དོན་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བཏང་
ན་རྒྱུད་ཐོས་བས་དགོལ་བ་སོགས་བཞི་བོ་ཉིད་དོ།།

གཉིས་པ་ཤེས་རབ་དང་མཐུན་བ་ཞེས་སྟོང་ཆེན་གྱི་དུས་སུ་ཐུན་
མཚམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་
སྤོང་དུ་འབྱེད་བ་དང་།

གསུམ་པ་ཐབས་དང་མཐུན་བ་ཞེས་སྟོང་ཆེ་སྐྱུ་མའི་སྐབས་སུ་
ལྷང་སྤོང་ཡི་ཤེས་སྐྱུ་མའི་ཡོ་ལང་དུ་བཏྟ་བ་དང་།

བཞི་པ་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སུ་སྤོགས་གཅིག་པ་དང་།

ལྷ་པ་སྐྱོས་བཅས་ཀྱི་ཆེ་སྐྱོས་བཅས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ཞེས་མཉམ་
བཞག་ཏུ་གང་བསྐྱོས་ཀྱི་ལྷ་འི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་
རྒྱས་བཏབ་སྟེ་ལོག་ཏེ་གཤམ་ལ་བའི་སྣང་བ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་།

དུག་པ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ཞེས་ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་དུས་སུ་དག་
མཉམ་བཤེས་པ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ཁོང་ཡུག་ཏུ་སྐྱོང་བ་དང་།

བདུན་པ་ཟག་མེད་རིག་འཛིན་ཐོབ་ནས་རྩལ་སྤྲུལ་གྱི་སྐྱོད་པ་
ཞེས་རུས་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མིན་ལས་གྱིས་གཞན་དོན་རྒྱབས་
པོ་ཆེ་སྐྱོད་ཅིང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏོགས་པ་གོང་དུ་སྐྱོང་བའོ།

གཉིས་པ་ཅིག་ཆར་བའི་སྐྱོད་པ་ནི།

རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡང་སྣང་སེམས་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་
ནས་ལྷ་ག་པའི་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དགོངས་པའི་རྩལ་སྤྲུལ་གས་
མེད་དུ་སྐྱོང་བའོ།

གཉིས་པ་ཐབས་ལམ་བརྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ནི།

སྐྱག་པ་དང་དོགས་པ་དང་ངོ་ཚ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཏོག་

ཐམས་ཅད་བཞིག་ནས་ཤུ་དང་བདུད་ཅི་ལྟ་དང་བྱུང་མེད་ལ་
སོགས་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་གི་
གདེང་དང་ལྡན་པས་ཅི་དགར་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །སྤྱི་མ་འདྲིར་
ཡུལ་གང་ལ་སྤྱོད་ཀྱང་རང་བཞིན་དག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་
སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་གཡོ་བ་གནད་དུ་བཟུང་དགོས་པས་སྐྱ་ན་མེད་
པའི་བག་ཡོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཡང་ཆགས་ཡུལ་དག་སྐྱུག་གོ་བའི་
གནས་སོགས་གང་ལའང་འཛེམ་བ་སྤངས་པ་འདི་ལྟ་བུ་གོལ་ལམ་
གྱི་དུས་སུ་རྩལ་འདོན་མི་བྱས་པས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་དང་བག་
ཡོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་སོ་སོར་སྦྱར་རོ། །

གསུམ་པ་བཞོད་པ་དཀྱིལ་འཁོར་ནི།

བཞོད་པ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པར་སྤང་བ་ལ་བཤད་དེ་ཐུགས་
ཉིག་ལས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་དོན་ལས་རང་བཞིན་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་
དང་། གཞུགས་བརྟུན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་དང་། ལྷུང་སྤྱི་མ་
ལས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་དང་། འགྲེལ་རྒྱུང་

ལས་དགྱིལ་འཁོར་བརྩ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་བརྒྱད་
པའི་བཀའ་སློལ་དུ་རྒྱས་པ་ལས།

འདིས་ནི་རང་བཞིན་དགྱིལ་འཁོར་དང་།།

གཟུགས་བརྟན་ལྷག་པའི་གཟུགས་བརྟན་གསུམ།།

ཉིང་འཛིན་ལྷག་པའི་ཉིང་འཛིན་དང་།།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དང་ཚོགས་མཚོག་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་དགྱིལ་འཁོར་བདུན་དུ་འཆད་པར་མཛད་དེ།

དེ་ལ་དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ།

ཁོག་གཞུང་ལས་གསུམ་དུ་གསུངས་ཉེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་
རང་བཞིན་ཡེ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་དབྱིངས་རང་བཞིན་ཉིང་གྱི་
དང་། ཉོག་ཚོགས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྣང་གཞི་ཡེ་ནས་སྣའི་དགྱིལ་
འཁོར་དུ་གནས་པ་རང་བཞིན་སྣོན་གྱི་དང་། ཉོགས་པ་མངོན་དུ་
གྱུར་ཉེ་འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྲལ་མེད་པར་བཞུགས་པ་
རང་བཞིན་འབྲས་བུ་མཐར་ཕྱིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་རོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ནི།

དོན་དམ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཀུན་རྫོབ་ལྟའི་དགྲིལ་འཁོར་རྟོག་
པ་ལྟ་རགས་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའོ།

གསུམ་པ་ལྷག་པ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ནི།

དགོས་པ་ལ་སྟོས་ནས་དབང་གི་དང་། རབ་གནས་གྱི་
དང་། སྐྱབ་པའི་དང་། སློབ་ལས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དང་བཞི་སྟེ་གང་
ཡང་རྒྱལ་ཚོན་སོགས་ལས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གཟུགས་སུ་བཞེངས་
པའོ། །དེའང་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཚོ་གའི་ལས་རིམ་མང་པོས་ལྷག་པས་ན་
ལྷག་པ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་བྱའོ། །ལས་རིམ་ནི།

རྫོང་ལས་རིམ་ལས།

ས་གཞི་མཉམ་དང་ཚད་ཐེག་དང་།།

ཚོན་དང་བྱི་དང་རྣམ་པ་དང་།།

རབ་གནས་སྐྱོན་སྟེག་དགྲིལ་འཁོར་བུ།།

འབྲུག་དང་ལྷགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ས་

བཏྲག་བསྐྱེད་། དབང་དུ་བྱ་བ། སྤྱང་བ། འཕྲོ་བྱིས་སྐྱོ་བ། སྤྱང་
 བ། ས་གཟུང་བ་དང་བདུན་ས་གཞི་མཉམ་པ་ཞེས་གཅིག་དུ་བཟང་
 བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་པ་གང་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
 དེས་པ་ཅན་དུ་བྱ་བ་དང་། ཐེག་གི་རྒྱ། རྒྱུ་མཉམ་ཚད། གངས། རབ་
 གནས། གདབ་ཐབས། ཉེས་སྤངས་དང་བདུན་ལ་ཐེག་ཚོག་ཅེས་
 གཅིག་དུ་བྱས་པ་དང་། རྒྱ། གངས། རབ་གནས། འབྲེད་ལུགས། ཉེས་
 སྤང་སྟེ་ཚོན་གྱི་ཚོ་ག་ལྟ་དང་། ཉེན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་
 པ་གང་རུང་དུ་འབྲི་བ་དང་། ལྷའི་མཚན་མ་སྤྱོད་དང་ཡིག་འབྲུ་
 ལུག་མཚན་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དགོད་པ་དང་། ལུམ་པ་དང་སྟོབ་
 མ་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་རབ་དུ་གནས་པ་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་
 བའི་སྦྱོན་སྟེག་དང་། བདག་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་ཅིང་སྟོབ་མ་
 ལུགས་པ་དང་། ལུགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གྱང་སྟོབ་མ་
 ལ་དབང་བསྐྱེད་པའི་ཚེད་དུ་ཡིན་ན་ལམ་མོས་སྟོབ་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་
 གངས་དུས་མཚན་མའི་བསྟེན་པ་གང་རུང་རྫོགས་པ་དང་། ཚོགས་

སྐྱབ་གྱི་ཆེད་ཡིན་ན་དེས་རྫོགས་གྱི་སྐྱོས་བཅས་མན་ཆད་བརྟན་པའི་
སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་བྱ་བ་ཡིན་ལོ།

བཞི་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ནི།

དངོས་སྣང་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱུས་ཏེ་
དེག་པ་མ་བཅོས་པའི་ངང་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛིག་པའོ།

ལྷ་པ་ལྷག་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ནི།

མཚན་བཅས་ལྷ་སྐྱོས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། བསྐྱེད་ཚོག་གི་
བྱ་བ་མང་པོས་ལྷག་པས་ལྷག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལའང་། ཟུགས་
རྗེ་ཞི་བའི་དང་། བདུད་འདུལ་ཁྲོ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་
གཉིས་ཡོད། འདི་དག་གི་ལས་རིམ་ཡང་བྱུང་ཅམ་བཞིན་ན།

སྐྱོན་འགྲོ་དངོས་གཞི་རྗེས་གྱི་རིམ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།

གྲལ་ཚུལ་གྱི་བྱུང་དང་། རྐྱུན་སྐྱུང་བ། མཚན་མས་བཅད་
པ། བཤགས་པ་བྱ་བ། དམ་བཅའ་བ། སྤྱིན་དབབ་པ། མཚོད་པ་སྤྱིན་
བརྒྱབ་སྟེ་ལས་བདུན་ལོ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི།

ཁྱད་པར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་མཚམས་སྐྱར་ནས་བསྐྱེད་
ཚོག་དངོས་ལ་འཇུག་སྟེ། འདི་ནི་ལྷག་ཉིང་གི་སྒྲོམ་དོན་གཙོ་བོ་ཡིན་
པས་ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གསུམ།

ཉིང་འཛིན་རྣམ་གསུམ། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ། ལས་རིམ་གྱི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་བཞིན་ཉིང་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཀུན་སྣང་སྟོང་རྗེ་སྐྱུ་མ་
དང་། ལྷུའི་ཉིང་འཛིན་ཅུ་བའི་ཨ་དང་དེ་ལས་ཨ་སོགས་ཡི་གེ་སྤྱ་མའི་
སྟོ་བསྐྱུས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་ལ། རྟེན་དང་། བརྟེན་པ་སྒྲོམ་པ་གཉིས་
གྱི་དང་པོ་ནི།

འབྲུང་བ་རིམ་བརྟེན་གས་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། གདན་
བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཉེ་སྐྱབ་ཐབས་བཞིན་ལོ།།

བསྐྱེད་པ་བྱ་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཚོགས་སྡེ།

དེ་ནས་ཡུམ་བསྐྱེད་དེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་སྒྲིབ་ལས་སྣ་སོ་སོའི་སྐྱེ་
བསྐྱེད་པ་རང་རང་གི་སྒྲགས་ཀྱིས་སྤྱིར་བཏོན་ནས་དཀྱིལ་ལོར་དུ་
ལོན་པར་མཛད་དོ།

མི་མ་ལའི་སྣ་སྐྱོམ་པའི་མན་ངག་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཞག་པའི་
རྒྱུའི་ཡི་གེ་ལས་ཡི་གེ་ཞེ་གཉིས་སྟོས་ཏེ་སོ་སོའི་གདན་ལ་བཞོན་
ནས་རྒྱུའི་ཨ་ཉིད་དེ་རྣམས་ལ་བསྟེན་ཞིང་སྟོབས་སྐྱེ་བྱ་བ་ཡིག་འབྲུའི་
ཚོགས་ཡི་གེ་རྣམས་ལྷུ་བ་དོ་རྗེ་དང་ལོར་ལོ་སོགས་སྤྱག་མཚན་
ཞེ་གཉིས་སྐྱེ་བྱུང་པ་ལས་སྟོབས་སྐྱེ་བྱ་བ་སྤྱག་མཚན་གྱི་ཚོགས་སྡེ་
མཚན་རྣམས་ཡོངས་སྐྱེ་བྱུང་པ་ལས་དང་སོ་སོའི་བསྐྱེད་སྒྲགས་
བརྗོད་པ་ལས་རྒྱལ་བ་བཞི་བཅུ་ཅེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བསྐྱེད་པ་སྐྱེ་
རྗོགས་པའི་ཚོགས་སྡེ་དོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པ་ད་ལྟའི་
སྤྱག་བཞེས་སྐྱེ་རྣམས་འབྲུང་བ་བཞི་ལོ།

དུ་བ་ཚེ་ཚུང་གི་སྤྱགས་ཀི་སྐས་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པ་

སྟེ། དེ་ལ་བདག་སྲས་ཅི་ཚོ་ག་གསུམ་གྱིས་ལྷ་ཞེ་གཉིས་བསྐྱེད་པའོ།
 གཞན་སྲས་ཅི། གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀ་ནས་བདག་ཉིད་འཁོར་བའི་
 ལུས་འཛིན་པ་ཞིག་ཤར་སྐོར་ཐོན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ལྷ་
 རྣམས་གྱི་སྐྱོར་མཚམས་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་གྱི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་
 ཏེ་བདག་གི་ལུས་ཏོག་སྐྱེད་ས་པས་འོད་གྱི་གོང་བྱུང་གྱུར་པ་ལ་སྐྱར་
 ཡང་རྗེ་རྗེ་གསུམ་གྱི་འོད་ཟེར་བསྐྱེམས་པས་ཡི་གེ་གསུམ་དང་དེ་
 ཡང་རྩྱི་དུ་བརྒྱུད། དེ་ཉིད་ལྷ་བའི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་རྒྱུད་དེ་གྱིས་གྱིས་
 བཏེགས་ནས་ལྷ་ཚོ་གས་རྣམས་ལ་བསྐྱོར་བ་ལན་གསུམ་བྱས་ཏེ་
 གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀར་ཐིམ། ཡབ་ཡུམ་རོལ་པའི་རྗེས་ཆགས་གྱིས་
 བྱང་སེམས་སུ་ཞུ་བ་སྐྱེའི་དབྱིབས་བརྒྱད། ཡུམ་མཁར་བབས་
 པའི་རྐྱེན་གྱིས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་འོད་དུ་ཞུ། འཁོར་རྣམས་ཀྱང་བདེ་བ་
 ཚེན་པོར་ཞུ་སྟེ་དབུས་གྱི་ཐིག་ལེར་ཐིམ་པས་འོད་གྱི་གོང་བྱུ་གཅིག་དུ་
 གྱུར། དེ་ཉིད་ཀྱང་རྩྱི་རྩྱི་དུ་གྱུར་བ་ལས་ཚོ་ག་གསུམ་གྱིས་རྫོང་སེམས་
 ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད། སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཡུམ་མཁར་སྐྱོ་བ་གསུམ་

གྱི་དང་པོས་ཐིག་གདབ། གཉིས་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་
སྲུངོོབ། གསུམ་པས་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་དག་རང་རང་
གི་སྒྲགས་ཀྱིས་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་མདུན་མཁར་བཏོན། ཡི་གེ་གསུམ་
ཀྱིས་སྐྱ་བཏྟས་པར་བྱ། སྐོ་བསྐྱས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བསྐྱབ་སྟེ་
མི་བསྐྱོད་པ་གཙོ་བོ་ལ་བསྟེན། གཞན་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་སྲུ་
དགོད་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཁྲུངས་ནི།

རྒྱ་མཚོ་ལས།

རང་བྱུང་དངོས་དང་མི་འགལ་ཞིང་།།
འབྲས་བུ་ཉིད་ལ་ལམ་ཤེས་པས།།
མ་ལུས་དྲེལ་འཁོར་ཐིག་ལེ་རྣམས།།
བདག་གི་སྒྲས་སྲུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་།
གང་གིས་གང་ལ་གསོལ་བཏབ་པས།།
སྐྱགས་རྗེས་བྱིན་བརྒྱབས་སྐྱུངས་བྱས་ནས།།
སྐྱགས་ཞུགས་འབྲེས་ནས་དབྱེར་མེད་པ།།

སྲས་གྲུང་དགོངས་པ་གཅིག་ལ་གནས། |ཞེས་དང་།

ལམ་དང་འབྲས་བུའི་བྱུང་པར་ལས།།

རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འོད་ལས་བྱུང་།།

བྱིན་རྒྱལ་ལམ་བུ་དངོས་འབྲེལ་བས།།

བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྲས་ཚོགས་བསྐྱོམ། |ཞེས་སོ། |དེའང་

བདག་སྲོན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་གི་སྲས་སུ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བྱ་བ་དང་། དེགས་མི་རྒྱབ་ཅིང་ལྷན་གྱིས་
བྱུང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྲས་སུ་བདག་བྱ་བ་
ཞེས་ཆེན་པོ་རྣམས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེའི་དོན་ཡང་སེམས་ཀྱི་གཉུག་མའི་གནས་ཚུལ་ནི་སངས་
རྒྱས་ཡིན་ལ། རྒྱལ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གང་བསྐྱོམས་ཀྱང་དེ་ཉིད་
གཞིར་བཟུང་སྟེ་སྐྱོམ་པ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་
པས་གཉུག་མ་ལས་གཉིས་མེད་གཉིས་ལྟར་སྤྲང་བའི་སྐོ་བྱར་གྱི་
ཕྱང་པོའི་ཆ་རྣམས་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱེམས་

ནས་སྐྱེས་ཤིང་ཉུ་རྒྱུ་དག་གི་སྤང་ཁམས་ཀྱི་ཆ་ལས་མི་བསྐྱོད་
བ་སོགས་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་དང་བཅུན་མོར་བཅས་བ་རང་འཆར་བ་
འི་ལམ་ལུ་བ་གཉིས་ཀའི་ཁོག་སྐྱོམ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་
སངས་རྒྱས་ལམ་དུ་གང་བྱེད་གཞིར་གནས་གདོད་མའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གདུང་རིགས་ལས་བསྐྱེད་དགོས་བ་དང་། དེ་བཅས་གནས་
ལུགས་ཀྱི་གཞི་དེ་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་གདུང་སྐྱེས་སུ་བཟུང་བས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་འདིའི་སྤྱིར་བཏག་གི་
སྐྱེས་སུ་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེས་སུ་བཏག་བྱེད་བ་
ཡིན་ཏེ་རྒྱ་མཚོའི་སྤང་དོན་ཡང་འདིས་ཤེས་སོ། །དམ་པ་རྒྱན་ལས་
སྐྱེས་གཉིས་ཀྱི་ཚོ་ག་ཁོ་བའི་བསྐྱེད་ཚོགས་ཉུ་སྐྱེས་ནས་བཤད་པའང་
ཁོག་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཡི་གེས་འདིགས་ནས་མ་བཞོད་དོ། །

གཉིས་བ་བསྐྱེད་པ་ལྟེ་རྒྱུ་བ་ལྷོ་

བཞུགས་ཚུལ། ལྷ་གནས། ལྷ་མཚན། ལྷ་མདོག་ཞི་ཚུལ། འོད་
ཟེར་སོགས་ཏེ་ལེ་ལྷ་ལྷ་བ་བཞིན་ལོ། །

གསུམ་པ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ས་ལོ།

བྱིན་རྒྱབ་ས་དང་དབང་བསྐྱར་གྱི་སྤྲུག་ས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ལེའུ་
བདུན་པ་ཅ་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལས་རིམ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལའང།

ཡེ་ཤེས་གྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱུན་བྱངས་ཤིང་བསྐྱེམས་ནས་མཚོན་
བ་དབུལ་བ་དང་། བཤགས་བ་བྱ་བ་དང་། དངོས་བྱུབ་གསོལ་
བ། དམ་བཅའ་བ། འཇོལ་བ་བློ་སྟེ་ལྟོ།།

གསུམ་པ་རྗེས་རིམ་ལའང།

ཚོགས་གྱི་མཚོན་སྤྱིར། བརྟན་མ་སྐྱོད་བ། བསྐྱུ་ལྡང་། གོ་བགོ་
ལུས་བསྐྱུང་། སྐྱོད་ལམ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྟོ།། །རྗེ་རོང་ཚོམ་ནི།
སྣང་སྲིད་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་དག་བ་སྣའི་རང་བཞིན་དུ་
གནས་བ་ལ་སྦྱིར་དམིགས་ནས་སྐྱོམ་བ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དང་། རང་
གིས་མངོན་བར་འདོད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གང་ཡིན་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
དམིགས་ནས་སྐྱོམ་བ་སྣག་ཉིང་གི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བཞེད་དེ། འདིས་

མ་ལྷའི་ཐེག་ལེ་དང་། ལྷེ་བ་དང་། མགོན་པར་གཏུམ་མོ་དང་། ལྷུ་
མོ་ན་བདུད་རྩིའི་ཐེག་ལེ། དབྱིངས་ལྷུག་ལྷའི་ཐེག་ལེ་སོགས་གྱི་མིང་
ཅན་ཡོད་ཚུལ་ཐལ་རྒྱུད་དབང་གི་གསྐོར་དང་གསང་ཐེག་སོགས་ལས་
གསུངས་པ་རྣམས་སོ།།

བདུན་པ་ཚོགས་གྱི་དགྱེས་འཁོར་ནི།

ཁོག་གཞུང་ལས། ལྷལ་ལྷན་མིའི། འབྲོར་ལྷན་ཡོ་བྱད་
གྱི། དགྱེས་ལྷན་རྣའི་ཚོགས་གསུམ་ཚོག་ཟེན་དང་། སོགས་སྐྱས་
བལྷན་པ་ཚོགས་ཆེན་པོ་སྟེ་བཞིར་བཤད་དོ།།

དང་པོ་སྐྱལ་ལྷན་མིའི་ཚོགས་ནི།

རྣལ་འབྲོར་མཚོག་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེ་བོ་པོ་མོ་ཚོགས་ཤིང་འདུས་
པ་སྟེ། བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩེ་ལས།

སྐྱེ་བོ་མཚན་པ་ཀུན་ཚོགས་པ།།

རྣལ་འབྲོར་འདུས་པའི་ཚོགས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་འབྱོར་ལྷན་ཡོ་བྱེད་གྱི་ཚོགས་ནི།

ཁྱད་པར་གྱི་ཡོ་བྱེད་ལྷན་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་སྟེ།

དེ་ཉིད་ལས།

རྣམ་འབྱོར་ཡོ་བྱེད་ཚང་བས་ནི།།

བདེ་བ་ལོངས་སྟོན་ཚོགས་སུ་བཤམ། །ཅེས་སོ།།

གསུམ་པ་དབྱེས་ལྷན་ལྷན་ཚོགས་ནི།

དེ་ལས། ལྷ་དང་དམ་ཅན་ཀུན་འདུས་པ། །འདུས་པ་ཆེན་པོའི་
ཚོགས་སུ་བཤམ། ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཚོགས་འདི་དངོས་ནི་ཡེ་ཤེས་
ལྷའི་དགྱིལ་འཁོར་སྐྱེལ་བ་ལྷན་བརྒྱན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། བཏགས་
པ་བ་དང་དངོས་སྐྱེལ་གྱི་ཉེན་དུ་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྒྱན་བཞོན་པ་
དང། སེམས་གྱིས་བཏགས་ནས་བསྐྱོམ་པའང་ཡིན་ལོ།།

བཞི་པ་ཚོགས་ཆེན་པོ་ནི།

བདག་དང་ཚོགས་གྱི་ལོངས་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་གྱི་རོལ་
པར་ཤེས་ནས་སྐྱེད་པས་བསོད་ནམས་དང། སྟོན་བཞིན་དུ་མི་

དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་གོང་ནས་
གོང་དུ་རྫོགས་པ་སྟེ། **དེ་ཉིད་ལས།**

ཐམས་ཅད་སྤོད་ལ་མི་འཛིན་པ།

ཚོགས་གཉིས་རྒྱན་དུ་རྫོགས་བྱས་པས།

ཚོགས་ཆེན་པོར་ནི་དེས་པར་བཤད། །ཅེས་སོ། །ཚོགས་
དགྱིལ་ཞེས་པའི་ཚོགས་གྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་ཚོགས་
གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དངོས་ནི། དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པར་ཉེན་
གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱིས་ཏེ། དེར་སྣ་གྲངས་དང་
མཉམ་པའི་ཚོགས་སྐྱབ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་སྣའི་ཆས་སུ་
འབྱུགས་ཏེ་གཙོ་བོའི་སྣ་གནས་སུ་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཡབ་ཡུམ་དང་
འཁོར་གྱི་སྣ་གནས་སུ་འཁོར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པོ་མོ་བྱང་སྤྱད་དུ་
འདུག་པའམ་འདུག་པར་མོས་པ་གང་རུང་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ལའང་
རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོའི་སྣ་སོ་སོར་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་བསྐྱབ་པ་
དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རེ་རེ་ཞིང་གཙོ་བོའི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་ཏེ་

སྐྱབ་པའི་ཚུ་ལ་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དང་པོ་གཉིས་ནི་སྐྱབ་
པ་དོན་དམ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། རྩི་མ་གཅིག་ནི་དེ་སྐྱབ་
གཞི་མཐར་ཐུག་ཏུ་བརྩུང་སྟེ་འབྲས་བུ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་
ཡིན་ལ། གཟུགས་བརྟན་ནི་སྐྱབ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་
དང་། སྐྱབ་པ་གཟུགས་བརྟན་ནི་གང་ཏུ་ཞུགས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་དེར་ཞུགས་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་མའི་
དགྱིལ་འཁོར་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་སྟོང་སྟོགས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་
སྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། སྐྱབ་ཉིང་ནི་སྟོང་སྟོགས་ཀྱི་དགྱིལ་
འཁོར་སྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། བྱང་སེམས་ནི་རང་བཞིན་མ་
བཅོས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གནད་ཏུ་
བརྟུན་པའི་ཡུལ་དང་། ཚོགས་དགྱིལ་ནི་དངོས་གྲུབ་མཚོག་གི་
དོན་ཏུ་སྐྱབ་པ་པོ་ཡ་གྲུལ་ཉུང་ཉུང་ལུས་པ་ལ་མང་པོ་ཚོགས་
པའི་ལུས་པས་སྟོངས་གདབ་པའམ་གཙོ་བོར་བདེ་ཆེན་གྱི་ཀུན་

སྤྱོད་གཅིག་པའི་གྲོགས་མང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་གས་
མེད་དུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའོ།།

བཞི་པ་དབང་ནི།

ཐུགས་ཐིག་ལས།

རྒྱ་གཉིས་རྒྱུ་བཞིས་ཡན་ལག་བསྟུང་།།

དུག་ལ་གནས་པའི་ཐོབ་བྱ་དེ།།

ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་རྣམ་པར་བཤད། །ཅེས་པས། རྒྱ་གཉིས་དང་
རྒྱུ་བཞི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་འཕང་གི་ཚོས་རྒྱད་ལ་འཛོག་
པའི་ལས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅི་རིགས་ཐོབ་པའོ།།

དེ་ལ་དབྱེ་ན།

ཅི་རྒྱུད་དུ་ཕན་རུས་ཟབ་མེད་དབང་གསུམ་གསུངས་པ་བཤད་
རྒྱུད་དོ་རྗེ་ལས་ལྷུང་བྱེ་ནས་གསུངས་ཏེ།

དང་པོ་ས་ཐོན་འཛོག་པ་སྟེ།།

བུམ་པ་ཚོད་པན་སྤང་བ་དང་།།

གོ་ཆ་རྒྱལ་མཚན་གཏུགས་ཕྱག་གྲ།།

བཟའ་བརྟུང་དབང་རྣམས་རིམ་བཞིན་བསྐྱུར། །ཞེས་རྒྱུད་གྱི་
དངོས་བསྟན་ཞི་བའི་པན་དབང་ཡིན་ལ། ཁྲོ་བོ་ལ་ནི།

གདན་དང་ལྷ་དབང་ཕྱག་མཚན་དང་། །ཆས་བཅུ་སྐྱབ་རྗེས་
བཅོ་ལྔ་སྟེ། །ཞེས་པ་ཉེར་བརྒྱད་དུ་བཤད་དོ། །པན་དབང་བཅུ་
པོ་དེ་དག་པལ་ཆེར་འཛིག་ཉེན་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བུ་རྒྱལ་སར་
དབང་སྐྱུར་བ་ན་སྤེང་དུ་གཏུགས་དང་གཡས་གཡོན་དུ་རྒྱལ་མཚན་
བསྐྱེད། བུམ་ཚུས་སྤྱི་བོ་ནས་སྐྱབས་དབུ་རྒྱན་དང་ཚོད་པན་སོགས་
བྱིན་ནས་བྱེད་པ་དང་ཚུལ་མཐུན་པར་བཞག་པ་དཔེར་ན་དུས་
འཁོར་ནས་བྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟ་བུར་མངོན་ནས་སྐྱམ་ཡང་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་མ་མཐོང་
བས་ཁ་ཚོན་མི་ཚོད་དོ།།

རུས་དབང་ནི། ཉན་སྒྲོམ་གཉིས། འཆད་ཕྱིན་གཉིས། དོ་རྗེ་རྒྱལ་

པོའི་དབང་དང་ལྷན་སྐྱོད་ ལྷན་པོ་གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་རྣམས་
སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་མ་ཡིན་ཡང་དབང་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་སློབ་
དཔོན་དབང་ཡིན་པར་བརྗོད་ཟེན་ལ། གསུམ་པོའི་ཡང་དོ་རྗེ་རྒྱལ་
པོའི་དབང་གཙོ་བོ་དང་འཆད་སྤོང་དེའི་འཁོར་དུ་བལྟ་དེ། དེས་ན་
དོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་དབང་གི་འཁོར་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཡིན་མིན་
གཉིས་ཡོད་དོ།

ཟབ་དབང་གསུམ་པོ་གསང་ཤེས་ཚིག་དབང་གསུམ་སྟེ། ཤེས་
དབང་ལ་འདིར་ཡེ་ཤེས་རང་གནས་དང་། དབང་བཞི་བལྟ་དེར་
མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དབང་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།

དབང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་གཉིས་དང་རྒྱུན་བཞི་རེ་ཡོད་
པའི་དང་པོ་རྒྱ་གཉིས་ལས། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་བོ།

སློབ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་དང་པོ་ནས་དབང་སོ་སོའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
ཚོས་རེ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། བན་དབང་དང་སྐྱུར་བ། ལོང་དུ་སློབ་
པའི་གོ་རིམ་ལྟར་ནང་གི་བདུན་ཚིག་ལྟར་། རྣམ་ཤེས་ཚིགས་

སྣོན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི།

དབང་རྣམས་རབ་གནས་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དབུ་རྒྱན་དང་ཕྱེད་བ་
འིན་འབྲུང་གི་ ཅོད་པའ་མཐའ་ཡས་དང་རྩོད་སེམས་ཀྱི། ལོ་ཆ་དོན་
བྱུང་གི། རྒྱལ་མཚན་དང་གཏུགས་མི་བསྐྱོད་པའི། ལྷན་རྒྱུ་
ཀྱན་མཁུན་ཆེན་པོ་རིགས་ལྡེ་ལྷན་མཚན་ལ་བཞེད་ཀྱང་འདྲིར་
དགྲིལ་འཁོར་བའི་སྐྱབས་གཟུགས་ཏེ་སྣོན་རང་རང་གི་ ལུས་ལྷན་རིགས་ལྷ་
ཀའམ། བཟའ་བཏུང་རྣམས་སྣང་གི།

སྣོན་པོ་ལྷ་ནི་ཀྱན་མཁུན་བཏུང་ཅི་ལྷ་ལ་བཞེད་
ཀྱང་འདྲིར་རིགས་ལྡེ་ས་པོན་ཏེ་གང་ལྟར་ཡང་རིགས་ལྷ་སོ་སོས་
རབ་གནས་ཅན་ལོ།།

དེ་དག་ཀྱང་སྣོན་རབ་གནས་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་གི་དུས་
དེར་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དེའི་ཆེད་དུ་རབ་གནས་བྱས་པ་དགོས་
སོ། །དབང་རྣམས་གང་དུ་འགོད་པའི་མཚན་མའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡང་
སྣོན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུར་འཛོག་པའམ་ཡང་ན་བདག་རྒྱེན་གྱི་སྐྱོགས་སུ་

གཉིས་ཀའི་དོན་རྒྱས་པའི་བཙོན་འགྲུས་ཅན་གསུམ་དང་། གསང་
དབང་གི་སྣོད་པའི་དང་། ཤེར་དབང་གི་རིག་པའི་དང་། དབང་བཞི་
པའི་སྣོད་མཉམ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་ཏེ་གསུམ་རྣམས་སོ།།

འདྲིང་བརྟན་དང་བ་ཅན་ནི་སྤྲུགས་གྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བ་
སྟེ། དེའི་རྟེན་དུ་ཆེ་འདིའམ་སྤྲ་མར་ཐེག་ཆེན་སྤྱིའི་ལམ་ལ་སློ་སྤྱང་
བའང་དགོས་སོ།།

རྒྱས་དབང་གི་སྣོད་ལ་དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱུད་ཉན་སྐྱོམ་སོགས་
ལ་དངོས་སུ་འབྱུག་པའི་བཙོན་འགྲུས་སམ་སློ་འབྲུགས་ལྟག་པ་
དང་། ཟབ་དབང་ལ་དེ་གཉིས་ཀའི་སྟེང་དུ་བརྟུལ་བཞུགས་གསུམ་
དང་ཡང་ལྡན་བ་སྣོད་དུ་དགོས་ཞེས་བ་ཡིན་གྱི། བན་དབང་མ་
གཏོགས་པའི་སྣོད་ལ་དང་བ་ཅན་མི་དགོས་བ་སོགས་མིན་ནོ།།

བརྟུལ་ཞུགས་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལམ་
ལ་མོས་བ་བརྟན་བས་བདུད་ཅི་སྤྲ་ལ་གཙང་དམའི་རྟོག་བ་ཐེམ་
གྱིས་མནན་ནས་དངོས་སུ་སྣོད་རྒྱས་བ་དང་། ཆགས་རྟོག་རང་

དགའ་བ་ཟེལ་གྱིས་མཚན་ནས་རིག་མའི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་ཀྱས་
བ་དང་། དེའི་སློབ་ནས་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་མཉམ་བ་ཆེན་པོའི་
དོན་ལ་དངོས་སུ་འབྲུག་ཀྱས་བ་སྟེ་གསུམ་ལ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་
ཏེ། གཙོ་བོར་དངོས་དབང་གི་སློབ་ལ་དགོངས་སོ།།

གཉིས་བ་བདག་པོའི་རྒྱུན་ལྷོ།

ལེའུ་དགུ་བར།

ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་དམ་ཚིག་མཚོག། ཅེས་བའི་སྐབས་ལྟར་བསྟེན་
བ་ཚད་དུ་འགྲོལ་བ་སོགས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སློབ་དཔོན་ཏེ་
དེ་ལས་གཞན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་ལོ་བྱས་ཀྱང་སློབ་མའི་རྒྱུད་སློབ་
མི་ཀྱས་ཤིང་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་སུན་འབྲིན་པར་གསུངས་སོ།།

གསུམ་བ་དམིགས་རྒྱུན་ལྷོ།

དབང་རྗེས་དང་སྤྲུགས་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ཚོགས་པའི་
ཀྱས་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ། དེ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལྷོ། སློབ་མ་ལྟར་གསལ་
བའི་གནས་ལྟར་སྤྱིང་པོ་ལྟ་བུ་བཞོད་བ་རིགས་ལྟར་བསྐྱེད་དེ་བྱིན་གྱིས་

བརྒྱབས་པས་ཁམས་ལྷ་རིགས་ལྷར་དག་པ་དང་། དབྱ་རྒྱུ་གྱིས་
 ཚོགས་བརྒྱད་ཡེ་ཤེས་ལྷར་དག་པ་དང་། འུམ་པས་རིགས་ལྷའི་
 ལྷ་རྒྱུ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་རྗེ་མ་དག་ནས་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་དབང་
 ཐོབ་པར་དང་། ཚད་པན་གྱིས་ཡོན་ཏན་རྫོགས་ཤིང་གཏུག་པ་འདུས་
 བ་དང་། སྲིང་བས་གཟུངས་ཉིང་སོགས་འབྲས་ཚོས་རྫོགས་པར་
 དང་། གོ་ཚས་ཚོལ་བས་མི་ལུགས་པར་དང་། རྒྱལ་མཚན་གྱིས་
 ལོག་ལྷ་ཅན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་དང་། གཏུགས་གྱིས་ཉོན་མོངས་
 པའི་ཚ་གཏུང་ལས་སྐྱོབ་པར་དང་། ལྷག་རྒྱས་ཉོག་པ་ལྷའི་ངོ་བོར་
 དག་པར་དང་། བཟའ་བཏུང་གིས་འདོད་ཡོན་ཡེ་ཤེས་སུ་རོལ་
 པའི་མཐུ་ཐོབ་པར་བསམ་པ་རྣམས་པན་དབང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་
 ལ། དེར་མ་ཟད་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དགོངས་
 པ་མཛད་པར་དམིགས་དགོས་ཏེ། པན་དབང་ལྷག་པ་གཟུགས་
 བརྒྱན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ཐོབ་པར་བཞག་པའི་གོ་དོན་ཡང་དེའི་
 ལྷེང་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་

ཕན་དབང་གི་མཚམས་སྡོད་དུ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་དགྱིལ་འཁོར་
བསྐྱོར་ཞིང་བསྟོད་ནས་དབང་བསྐྱུར་བའི་དོན་དུ་དགོངས་ཤིང་བྱིན་
གྱིས་སློབ་པར་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་འབྲུང་བ་ཡིན་ལོ།།

རུས་དབང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི། སློབ་བྱའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་
ལྗངས་ཀྱི་གནས་སུ་དབང་ཇུས་རབ་གནས་ལ་བཞག་པའི་རིགས་
གང་ཡིན་གྱི་ཚོམ་བྱའི་དགྱིལ་འཁོར་གསལ་སློབ་སྟེམས་ནས་སློབ་
མ་རིགས་བཞིའི་གཙོ་བོ་དང་ཀུན་དུ་བཟང་པོར་བྱིན་གྱིས་སློབ་པའོ།།

ཟབ་དབང་གསུམ་ལས། གསང་དབང་ལ་ཉི་ལྔ་བྱང་ཚུབ་གྱི་
སེམས་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱུ་ལྷ་མོ་ཉིལ་གོང་སྤེལ་བ་ལྟ་བུར་བྱུར་བ་
སྟོང་གའི་འཁོར་ལོ་ལ་བསྟེམས་པས་དེ་ན་གནས་པའི་རིགས་བྱུག་གི་
ས་བོན་གཉིད་དང་བཅས་པ་སྐྱུངས་ནས་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་གྱི་
དགྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱུར་བ་དང་། འེར་དབང་ལ་སྤྱུག་རྒྱའི་ཐབས་གྱིས་
མཚོན་པའི་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཉོགས་པ་དང་། དབང་བཞི་པར་མས་བརྟན་
གྱི་དགའ་བའི་མཐའི་ལྡན་སྐྱེས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་གཉིས་བྱང་འཇུག་
གི་དགྱིལ་འཁོར་མཐར་ཐུག་དོ་སློང་པའི་དགོངས་པའོ།།

སྐྱེ་འདྲུལ་ཐལ་བ་ལས་དབང་བཞི་བ་བསྐྱར་དུས་དགའ་བཞི་
 མཚན་དཔེ་དང་མངོན་ཤེས་རྒྱལ་ལྡན་དུ་རོ་སྒྲོད་ཚུལ་གསུངས་
 ཤིང་། དེ་ལྟར་དེ་སྐྱེ་མ་བསྐྱེལ་སོགས་དང་རྣམ་གཞས་ཡིད་བྱེད་
 གྱིས་མཚན་དཔེ་དང་མངོན་ཤེས་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ཀས་དང་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པར་ཀུན་མཁུན་ཆེན་པོ་བཞེད་དེ། མདོར་ན་སྤར་ཐབས་
 རྒོལ་དུ་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་⁽¹⁾སྐྱེ་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་
 ཐུགས་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་འགྲུག་གི་གོ་འཕང་རོ་
 རྒྱོད་པར་གསལ་ལ། དེ་ལྟར་རོ་སྒྲོད་བྱེད་ཀྱི་དགའ་བཞི་དངོས་ནི་
 སྐྱེད་བསྐྱེད་གི་ཐད་དང་བསྐྱིགས་ན་མས་བརྟན་ལ་བྱེད་དགོས་པར་
 མངོན་ཏེ། དེའི་སྐྱེད་ནས་རོ་སྒྲོད་ཚུལ་ནི། ད་ལྟ་དབང་དུས་སུ་སྐྱེས་
 པའི་དགའ་བཞི་འདི་དག་གི་རྒྱུན་གོམས་པ་ལས་ཡས་བབས་ཀྱི་
 དགའ་བ་བཞི་གནས་སྐབས་བཅུ་རྒྱལ་དང་། རྟེན་གྱི་དབྱེ་བ་སུམ་ཅུ་
 ཅུ་གཉིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་ཉམས་བརྒྱད་ཅུ་མཚན་དཔེའི་རྒྱ་ཚོགས་ཀྱི་
 ལུས་པ་ཐམས་ཅད་པ་ལས་བྱུང་བའི་མས་བརྟན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཚན་

(1) མགོ་ཚུག་དེབ་གཞུགས། ༡༤༧-༧༡ ། རྩེ་ཤེས་ཀྱི་དུང་།

དཔེ་དང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ཞེས་མཚོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ད་དུང་རྩོུ་ལས་རིམ་ལས།

པ་རོལ་བྱིན་དང་ས་མཚན་ཉིད།།

མཚུངས་སྤྱིར་རྫོགས་པར་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ལྟར་
མང་དུ་སློབ་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལོ།

དབང་དེ་དག་གོ་རིམ་འཚོལ་བར་བསྐྱར་དུ་མེད་ཀྱི། སྲ་མ་སྲ་
མས་གོ་བྱེ་ནས་གདོད་སྤི་མ་སྤི་མ་བསྐྱར་དགོས་པས་ཟབ་དབང་གི་
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལུས་དབང་དང་། ལུས་དབང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་པན་
དབང་ཡིན་པ་སོགས་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་བཅུག་པ་ལ་དབང་
བསྐྱར་མི་དུང་བ་འདིའི་ཡང་ལུགས་ཡིན་པས་པན་དབང་དང་པོའི་དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ལ་བཞག་དགོས་པ་སོགས་
ཀྱང་འདོད་ཚོག་གམ་སྣམ་མོ།།

དེ་ལྟར་ན་དབང་བསྐྱར་ཡུལ་ཁམས་སུ་གྲག་ལྡན་གྱི་ཉེན་ཅན་མིན་

དེས་པར་བྱེད་ཅིང་སྲིད་གྱིས་བྱེད་པར་དོན་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་ཚམ་མཉམ་
 པ་ལ་དབང་བ་དང་། ཉན་སྐྱོམ་གྱི་དབང་གིས་ནང་ལུས་ལ་སྣ་
 ཚོགས་རྒྱས་པར་བཞོན་པའི་སྣང་བྱེད་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་སོགས་ཉན་
 སྐྱོམ་ལ་དབང་བར་བྱེད། ལུས་དབང་སྣལ་མ་གསུམ་གྱིས་སློབ་
 དཔོན་གྱི་གོ་འཕང་སྲིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་འཆད་སློབ་གཉེས་གྱིས་
 རྒྱུད་འཆད་པ་དང་། ལས་སྤོ་མོ་སྤྲུབ་པ་ཚམ་ལ་དབང་བར་བྱེད་
 ལ། དེ་ཚམ་གྱིས་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་དུ་གྱུར་
 པ་མིན་ཞིང་། དོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་དབང་གིས་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་
 རབ་འབྲམས་ལ་དབང་བར་བྱས་པས་མི་འདྲའོ།

གསང་དབང་གིས་སྤྱིང་སྤྱིའི་རྫོགས་རིམ་མམ་རང་ལུས་ལ་
 གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ལ་དང་། ཤེར་དབང་གིས་འོག་སྤྱིའི་ལམ་མམ་
 གཞན་ལུས་སོ་ཉའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དབང་བསྐྱུབ་པར་གསུངས་
 ཏེ། གོ་ལ་ལམ་དང་སྦྱར་ན། གསང་དབང་གི་ལམ་རྫོགས་རིམ་པའི་
 སྣང་ཆེན་སོགས་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་བཞི་དང་། ཤེར་དབང་གི་

ལམ་ཚོགས་སྐྱབ་ནས་འཛོག་པ་འབྲེལ་བ། གང་ལྟར་ཡང་དབང་
 བཞི་བས་གསང་ཤེར་གྱི་ལམ་དུ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་འགྱུར་
 མེད་གྱི་བདེ་བར་སོང་བའི་སློབ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་བྱེད་དེ། དབང་
 བཞིའི་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་འདི་དག་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ལ་གོ་རིམ་གྱི་
 དེས་པ་ཡོད་ཀྱང་། གསང་དབང་གི་ལམ་པ་དང་བྱམ་དབང་གི་ལམ་
 པ་འགལ་བ་སོགས་མི་བཞེད་དམ་སྟུང་དུ་སེམས་མོད་གྱི་ཟབ་མོའི་
 གནས་ལ་ཁ་ཚོན་མི་ཚོད་པས་གཟུར་གནས་མཁས་པ་རྣམས་
 གྱིས་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་པར་བྱའོ། །དབང་དེ་རྣམས་མ་སློབ་པ་སློབ་བྱེད་
 གྱི་དབང་དུ་བསྐྱུར་ན་རྒྱུའི་དབང་ཞེས་བྱ་ལ། སློབ་ཟེན་གྱི་ལུས་པ་
 གོང་འཕེལ་དུ་བྱ་བའི་སྲིར་དང་། ཅ་རླུང་རླུང་ནས་སྐྱགས་སྐྱོམ་སྐྱར་
 གསོ་བའི་ཚེད་དུ་སྐྱ་མ་ལས་འོད་པའམ་རང་ཉིད་ལེན་པ་ནི་ལམ་གྱི་
 དབང་དང་། མཐར་ལམ་པས་རིགས་བདག་དུག་པ་དངོས་ལས་
 འོད་པ་ནི་འབྲས་བུའི་དབང་ཞེས་བྱའོ། །

ལྷ་པ་དམ་ཚོག་ནི།

སྟོན་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་བྲིམས་སུ་བཅས་ཤིང་སྐྱགས་པ་

ཉམས་གྱིས་བསྐྱུང་བྱུང་བའི་བསྐྱབ་གཞི་བྱུང་བར་ཅན་ལས་མི་
འདའ་བའི་སེམས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྟེ།

རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས།

གང་ཞིག་ནན་ཏན་ལས་མི་འགོང་།།

མི་ལམ་དུ་ཡང་དམ་ཚིག་བརྗོད།།

དམ་བཅའ་བ་ཅི་སྟོམ་པར་འདོད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་

དོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་བརྒྱལ་བ་ཞུགས་ལ་གནས་པའི་ཆ་ནས་དམ་ཚིག་
དང་། རྒྱུད་མི་མཐུན་སྟོགས་ལས་སྟོམ་པའི་ཆ་ནས་སྟོམ་པའང་ཡིན་
ནོ། །དེ་སྐྱུང་བ་ལ་དང་པོ་སྐྱེ་མ་ལས་སྐྱུགས་སྟོམ་ཐོབ་པ་མེད་དུ་མི་
རུང་ཞིང་། དེ་ལ་ཐོབ་པའི་དུས་མཚམས་ཤེས་ནས་ཐོབ་སྟོ་སྟེ་བ་
གལ་ཆེ་སྟེ། དུས་མཚམས་ཅི་སྟོན་གྱི་སྐྱུ་འཕྲུལ་མཁན་པོ་ཉམས་
དབང་གི་སྐྱ་རོལ་དུ་དང་པོར་ཐུན་མོང་གི་སྟོམ་བཟུང་དང་། དེ་ནས་
བྱུང་བར་གྱི་སྟོམ་བཟུང་ལན་གསུམ་རེ་བརྗོད་པའི་མཐའ་ལ་སྟེ་བར་
བཞེད་ཀྱང་། ལུགས་འདིར་དོ་རྗེ་ལས་རིམ་ལས།

རང་བཞིན་འབྲུ་གསུམ་སྐྱུ་གསུང་བྱུགས།།

གྱི་སྐབས་སུ་སྤྱི་བར་བཤད་ཀྱང་དམ་ཚིག་གསུམ་བཤོད་དང་
བརྩམ་ན་བྱང་ཚམ་སྣང་ཡང་འདིའི་སྐོར་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མ་
མཐོང་ངོ། །སྤྱིར་དམ་ཚིག་གི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་ཀྱང་བསྐྱུས་
ན་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། དེའང་རྒྱུད་གཞུང་འདི་ཉིད་
ལས་གྲགས་པ་ལྟར་ན།

ཅ་བའི་དམ་ཚིག་ལྟ་དང། ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་བཅུ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
ལེ་ལུ་བརྩུ་དགུ་པ་ལས།
ལྷ་མེད་མི་སྤོང་ལྷ་མ་བཀྱར།
སྐྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱན་མི་བཅད།
ཡང་དག་ལམ་དུ་ལྷགས་ལ་བྱམས།
གསང་བའི་དོན་ཕྱིར་སྤྲོ་མི་བྱ།
འདི་ནི་ཅ་བ་ལྟ་རྣམས་ཉེ།
སྤྱི་བ་དང་སྤྱིར་བའི་དམ་ཚིག་མཚོག། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།

ལྷ་མེད་མི་སྤང་བ། ལྷ་མ་བཀྱར་བ། སྤགས་རྒྱ་རྒྱུན་མི་གཙོད་
བ། མཆེད་ལ་བྱམས་བ། གསང་བ་མི་སྦྱོར་བ་སྟེ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི།

ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་
པའམ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་འབྲས་བུ་ལམ་བུད་ཀྱི་རྩལ་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་མི་སྦྱོང་བ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རྟོགས་
པའི་ལྷ་བ་གཞིར་བབྱང་སྟེ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱུན་དུ་གོམས་པར་
བྱེད་པ་ལས་མི་འདའ་བའོ།

དེ་ལ་སེམས་ཉིད་སྦྱོས་བྲལ་གྱི་རང་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་
པ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཅིར་སྤང་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
རྟོས་རྒྱལ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཉག་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པ་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་དེ། རིམ་བཞིན་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་
བའི་སེམས་གཉིས་སོ།

སེམས་དེ་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པར་གདུལ་བྱས་སྦྱར་དུ་འགྲུབ་
པའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་བདེན་

གཉིས་ལྷུང་འཇུག་སྒྲིའི་ནམ་བུ་གྱི་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་དེ་
 ལྟར་ཤེས་ནས་བསྐྱོམ་ན་སླ་མེད་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གཉིས་ཀ་
 དེར་འདུ་བར་སྡོན་གྱི་མཁས་བྱུབ་དག་གིས་གསུངས་ཏེ། འདིར་
 ཀུན་རྫོབ་བྱང་སེམས་གཙོ་བོར་སྐྱོམ་བའི་ཆེ་ཡང་སྤང་བ་རང་
 རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པར་སྟག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་ཡེ་ཤེས་སྤྱུ་མའི་དགྱིལ་
 འཁོར་དུ་བསྐྱོམས་པས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྡིང་པོ་ཅན་
 ཡིན་ལ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ན་ཡང་
 ཐ་མལ་བའི་དངོས་སྤང་གི་རང་བཞིན་སྡོང་བར་སྐྱོམ་པ་དང་མི་
 འདྲ་བར་དག་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་འོད་གསལ་
 གྱི་ཐིག་ལེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་སྐྱོམ་པ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་
 སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྡིང་པོ་ཅན་ཏེ། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་བྱང་ཚུབ་གྱི་
 སེམས་གཉིས་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་ཡང་ཡ་བུལ་དུ་མ་སོང་བའི་སྐོ་ནས་
 ཚོགས་གཉིས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྐྱུ་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །གསང་
 བ་སླ་མེད་འདིར་བཅས་མཚམས་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་བུ་

ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས།

བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཞུགས།

འཇིགས་མེད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོར་སྦྱོར། །ཞེས་དམ་ཚིག་
བསྐྱེད་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་སྦྱོད་ཡུལ་གཅིག་པ་དང་ཀུན་ཏུ་
བཟང་པོའི་རྒྱལ་སྤྱི་ལག་མཐེལ་ན་གནས་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། འདུལ་སྦྱོམ་འདུས་པའི་ཆེ་བ་དང་། སྦྱོད་སྐོ་ཡངས་པའི་
ཆེ་བ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་གནད་འདི་ལ་གཏུག་དགོས་པར་དམ་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱབས་ལས་ཤེས་ཤིང་། ཅ་བའི་དམ་ཚིག་ལྟག་མ་
བཞི་ཡང་འདིའི་ཆེད་དུ་བཅས་པར་སྒྲུབ་དོ།

གཉིས་པ་སྐྱེས་བུར་ལོ།

བཀུར་བའི་ཡུལ་ལ་བདེ་འདུས་ཞི་རྒྱུད་ལས།

རྒྱུད་འགྲོལ་དབང་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་བསྟན། །ཞེས་པ་ལྟར། དབང་
བསྐྱེད་བ་རྒྱུད་འཆད་པ། སྤྱི་པོའི་དོན་གྱི་མན་ངག་སྟོན་པ་སྟེ། དོ་རྗེ་
ཐེག་པའི་ཚོས་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་ལོད་པའི་སྐྱ་མ་གང་ཡིན་ཡང་སངས་

རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་བལྟས་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
གྱིས་མཚོད་པ་ལ་བརྩོན་པའོ།

ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ལ་ཞུགས་ནས་
དགོངས་པ་གཅིག་གིས་སློབ་མའི་རྒྱད་ཀྱི་གྱིས་རྫོབ་པར་དོ་རྗེ་
སེམས་དཔལ་ཉིད་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ཏེ།

འདི་ཉིད་ལས།

དབང་ཕྱག་ལོངས་སྡོད་ལྲས་མཚོད་ན།

དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་མཚོད་པ་ཡིན།

ཉེ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་སློབ་ཅི་དགོས།

ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་མང་

ངོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་སངས་རྒྱས་མཉམ་སྡོད་ལས་ཀྱང་།

ལྷ་མེད་མཚན་པའི་སློབ་དཔོན་ནི།

དོ་རྗེ་སེམས་དཔལ་ལེགས་མཚོད་པས།

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་མ་གུས་ཅི།།

དཀའ་ཐུབ་མ་བསྟེན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅས་སོགས་སྐྱགས་

ཀྱི་ཐེག་པས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཚོགས་སྐྱུར་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་
པའི་ཐབས་འདི་དང་མཉམ་པ་གཞན་མེད་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་
ཏེ། མཚོན་པས་བསྟེན་བུའ་ཚུལ་ལ། རྟོན་བུའ་གཉིས་དང་
རིམ་གྲོ་སོགས་སྒོ་མང་པོ་ཡོད་དོ། །གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བཏང་ན་
དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་སྤྲོ་མ་བུའ་ཞེས་པའི་སྤྲོ་མ་ལ་གསང་
སྐྱགས་སྟོན་པ་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་
གང་ཞིག་སྤྲད་པས་སྐྱགས་ཀྱི་ཅ་ལྟུང་འབྱུང་བའི་ཚོས་ལ་གསང་
སྐྱགས་ཀྱི་ཚོས་ཤིག་མི་དགོས་པར། རང་རམ་གཞན་ཀྱི་གྲུབ་པའི་
མཐའི། ཚོས་ལ་སྤོད་པ་དུག་པ་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།

དེས་ན་དམ་ཚིག་གསལ་བཟུངས་འདིར་བསྟེན་སྤྲོ་མའི་དབྱེ་
བ་དང་དེ་དག་བུའ་བའི་ཚུལ་དུག་ཏུ་བཤད་དེ། འགྲོ་བ་མང་པོའི་
འདྲེན་པར་སྐྱུར་ཅིང་རང་གིས་ཀྱང་བཀའ་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པ་སྤྱིའི་

ལྷ་མ་སྟེ་ཡུལ་ཁམས་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུར་བཀུར་བ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་ལྟ་བུ་ཚོས་སྐྱོང་འབྲེན་པའི་སྟེ་ཁུ་བོ་
 དང་། དམ་ཚིག་འབོགས་ཤིང་དབང་བསྐྱར་བ་དམ་ཚིག་དབང་གི་
 སྟེ་པ་དང་། ལྷུང་བ་སྲིར་བཅོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་ཉམས་ཆགས་
 སྐྱོང་བའི་སྟེ་མ་དང་། གཞུང་དོན་གསལ་བར་བཀོལ་ནས་སྟོན་བ་
 ཤེས་རྒྱུད་འགྲོལ་བའི་སྟེ་མིག་དང་། ཟབ་དོན་སྡིང་བའི་མན་ངག་
 འབོགས་པ་མན་ངག་ལྷུང་གི་སྟོབ་དཔོན་ཏེ་སྡིང་ལས་སྟག་པའི་ཚུལ་
 དུ་བསྟམས་ནས་བཀུར་བ་རྣམས་ཏེ། འདིར་དཔེ་དོན་ལ་འབྲེན་ཚུལ་བཅི་
 ལུགས་ཀྱི་གསུང་སྟོས་ཀྱང་ཡོད་དེ་གོ་སྤྲོ་བས་མ་སྟོས་སོ། །ཡང་
 བ་རྒྱུད་ལས་དངོས་བསྟན་གྱི་ལྷ་མ་སྟེ་མ་རྣམས་ཡིན་ཡང་། ལྷ་མར་
 གྱུར་བ་གཅིག་ལ་བརྟམས་ན་དེའི་རྒྱ་མཐུན་འབེལ་ནས་གཞན་ལའང་
 ལྷུང་དཀའ་བས་སྤྱིའི་སྟོབ་དཔོན་སོགས་ཀྱང་ཞར་བྱུང་དུ་བསྟན་
 ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུན་མི་གཙོད་པ་ནི།

གོང་དུ་བརྗོད་པའི་སྐྱོ་མེད་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་
 རྒྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱའི་ཡན་ལག་དང་བྲལ་ན་མདའ་སྐོ་མེད་
 བརྒྱན་ཡང་ཚབས་ཚུང་བ་བཞིན་དུ་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་
 ཅལ་ཤུགས་ཆེར་མི་བྱུང་བས་སྐྱོ་མེད་མི་སྐྱང་ཞེས་པའི་
 ཚིག་རྒྱར་གྱི་སྐྱོ་མེད་བརྒྱབ་བྱ་དང་རྒྱགས་རྒྱ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
 དགོན་མཚོག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་འཆད་པར་
 འགྲུར་བའི་རྒྱགས་གསུམ་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་སྐོམ་བཞུས་
 འཆིང་གསུམ་གྱི་སྐོ་ནས་ཉམས་སུ་སྐྱང་བ་ལ་བཙོན་དགོས་
 སོ། །དེའང་བཙོན་པས་ཉམས་སུ་སྐྱང་ན་དངོས་གྲུབ་འགྲུང་བ་ཙམ་
 དུ་མ་ཟད་གྱི་མ་བཙོན་ན་བཅས་འགལ་གྱི་སྐྱར་བ་སྐྱེད་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་སྐྱེད་པའི་མཚམས་ཀྱང་དམ་ཚིག་གསལ་བཀྲའི་ཚིག་རིས་
 ལས་དབགས་ན། སྐྱོ་མེད་མི་སྐྱང་ཉིན་རེར་དུས་གསུམ་དུ་མ་བྱེད་
 པ་དང་རྒྱགས་རྒྱ་ར་བ་བཞིའི་དུས་མཚམས་ཡོལ་བ་ནས་འཛོག་

སྟེ། ཚོགས་གཏོར་ཡང་ལོ་ལས་འདས་པར་ཆག་ན་དེ་བཞིན་
ལོ། །བསྐྱེད་ན་ཡོན་ཏན་འཕྲོག་པར་མ་ཟད་འདས་པ་ལས་ལྷུང་བ་
འགྱུར་བའི་ཚཱེ་ལ་འདི་སྐྱ་མ་བཟུང་བ་སོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་
ཤེས་པར་བྱའོ།།

བཞི་བ་མཆོད་ལ་བྱམས་པ་ཉི།

ཡུལ་ལ་སྤྱི་རིང་ཉེ་འབྲེས་ཀྱི་སྤྱན་བཞི་ལས། སྤྱིའི་མཆོད་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ། བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་གདུང་གཅིག་པ་
དང་། མ་འོངས་པ་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་རྒྱ་མཚན་
དུ་བརྒྱུང་ནས་བྱམས་ཤིང་གུས་པར་བྱ་བར་གསལ་བཟུང་ལས་
བཤད་དེ། སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་ལྷུང་མཐའ་དག་སྤོམ་པའི་
ཐབས་ཆེན་པོའོ། །རིང་བའི་མཆོད་ནི་ཚོས་འདི་བ་རྣམས་ཉེ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པའི་འཁོར་ཡིན་ལོ་སྤྱི་ལ་དུ་དང་། ཉེ་བའི་
མཆོད་ནི་སྤྲིག་ཀྱི་ཐེག་པ་རྣམས་ཉེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་
གནས་པའོ་སྤྱི་ལ་དུ་དང་། རང་འབྲེས་པའི་མཆོད་ལ་སྐྱ་མ་གཅིག་པ་

བའི་དོན་ཞེས་བས་བསྟན། གང་ལ་གསང་བ་ནི་སྤྱིར་ཞེས་བས་
བསྟན་ཏེ། ལྷོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལས་སྤྱིར་གྱུར་བའོ། །རི་ལྷར་གསང་
བ་ནི། ལྷ་མི་བྱ་ཞེས་བས་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་སྤྱེ་ན། དུལ་ནི་**དམ་**
ཚིག་སྤྱ་རྒྱས་ལས།

དམ་ཉམས་དམ་ལས་ལོག་བ་དང་།།

དམ་མེད་དཀྱིལ་འཁོར་མ་མཐོང་དང་།།

འདྲེས་དང་མ་འདྲེས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་སོ། །གང་གསང་བ་
ལ། སྤྱིར་གསང་བཞི་དང་། བར་གསང་བཞི་དང་། གསང་བར་འོས་
བ་དང་། གཉེར་གཏད་བ་གཉིས་ཉེ་བཅུར་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི། ལྷ་
བ་ཟབ་མོ་དང་སྤྱོད་བ་བརྒྱུད་པོ་གཉིས་ནི་སྤོ་དམན་དང་མ་འདྲེས་
བ་ལ་གསང་། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་སྤྱུགས་དང་གྲུབ་ཉམས་ནི་འདྲེས་དང་
མ་འདྲེས་ཐམས་ཅད་ལ་གསང་བར་གསུངས་ཏེ། དུས་ནམ་ཡང་དེ་
ལྷར་གསང་དགོས་སོ།།

གཉིས་བ་ནི། ལྷ་བ་བའི་གནས། དུས། རྒྱོགས། རྣམ་རྣམས་

ཉེ་སྐྱབ་པ་ཇི་སྲིད་དུ་གསང་ངོ། །གསང་བར་འོས་པ་ནི་གླ་མ་དང་
མཚེད་ལ་པ་འོས་མ་དད་པར་འགྱུར་བའམ་འགྱུར་དུ་དོགས་པའི་
ཀུན་སྨོན་སོགས་དང་། གསང་བར་གཉེར་གཏད་པ་ནི། གླ་མ་དང་
མཚེད་ཀྱིས་འདི་གཞན་ལ་མ་སྐྱ་ཞེས་བསྐོ་བ་རྣམས་སོ།།

སྐྱབ་རྣམས་སྨོན་མིན་གྱི་མིག་ལ་མི་བརྟན་པའང་དམ་ཚིག་ཚེན་
པོ་ཡིན་མོད་དེ། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་ནི་གསང་དོན་རྣ་བར་མི་
སྐྱ་བ་ཉིད་དོ། །སྐབས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་མི་འགྱུར་པའི་རྒྱུའི་ནང་ན་སྨོན་
མིན་ལ་གསང་བ་སྨོན་པ་དང་། གླ་མ་སྨོན་པ་ལས་སྐྱ་བ་གང་ཡང་
མེད་པར་དགོངས་ཉེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་།

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གསང་བ་འདི། །དམ་ཉམས་མ་འདྲེས་
མེད་པ་ལ། །ནམ་ཡང་སྐྱ་བར་མ་བྱེད་ཅིག །ཐེག་པ་ཚེན་པོ་སྨོན་
བྱེད་པ། །ང་ལ་བརྟན་དང་སྨོན་མི་རུང་། །ཞེས་འབྱུར་དོད་དུ་
གསུངས་སོ།།

དེ་དག་གྲུང་བསྐྱས་ན་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་
སྐྱར་བའི་དམ་ཚིག་ དང་པོ་དང་གསུམ་པ་སྐྱབ་པའི་དམ་ཚིག་

གོ། །དོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་དམ་ཚིག་ཏུ་བསྐྱུས་ན། གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་
སྐྱེའི། གསུམ་པ་གསུང་གི་དང་པོ་དང་ལྷ་པ་ཐུགས་གྱི་དམ་ཚིག་ཏུ་བྱེད་པ་
གྲགས་ཆེ་ལ། དང་པོ་གསུང་གི་དམ་ཚིག་ཏུ་བསྐྱུ་བའི་ཐུགས་ཀྱང་ཡོད་དོ།

དེ་ལྟར་ཅ་བ་ལྷ་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དམ་ཚིག་ནི་བཅུ་
སྟེ། མི་སྤང་པ་ལྷ་དང་། མི་དོར་བ་ལྷའོ། །དང་པོ་ནི།

གཉི་སྐྱུག་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་།།

ང་རྒྱལ་ཐུག་དོག་མི་སྤང་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ལ་

གསལ་བ་གྲ་ལས།

མི་སྤང་དམ་ཚིག་བཤའ་བུ་བ།།

ཡང་དག་དུག་ལྷ་ལོག་དུག་ལྷ། །ཞེས།

གཉིས་སུ་བཤའ་བའི། དང་པོ་ཡང་དག་དུག་ལྷ་ནི།

ལྷ་མེད་མི་སྤོང་བའི་སྐྱོགས་སམ་ཡན་ལག་ཏུ་དུག་ལྷ་དང་ཆ་
འདྲ་བའི་ཐབས་གྱི་བྱེད་པར་ལྷ་དང་མི་འབྲལ་བར་བུ་བ་སྟེ། ལྷ་ནི་
ལྷ་བ་ལ་སྐྱོགས་ཤིས་དང་སྤོང་བ་ལ་ལྷ་དོར་གྱིས་འབྱེད་པ་མེད་པ་

གཉི་ལྷན་དང་། དེ་མ་རྟོགས་པ་ལ་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་འབྱུང་
 བ་འདོད་ཆགས། ཁ་ཅིག་ཏུ་ཚོས་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་ལས་འབྲལ་
 མི་མོད་པ་འདོད་ཆགས་སུ་བཤད་པའང་ཡོད། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱིས་ལོག་རྟོག་འདོམས་པ་ཞེ་སྤང་། མཉམ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་
 གཤེད་སུ་མི་འབེབས་པའམ་འཕང་མི་སྣོད་པ་ང་རྒྱལ། གཉིས་
 འཛིན་ཀྱི་ཞེན་རྟོག་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་སྣོང་དུ་མ་ཤོང་བ་སྐྱག་
 དོག་རྣམས་ཏེ། མདོར་ན་སྤྲོ་མེད་བྱུང་སེམས་ནི་སྤྲོ་སྤྱོད་དང་
 སྤྲོ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་སྣོམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་ནི་
 སྤོང་ལེན་སྤྱོད་པ་རིས་ཀྱི་ཞེན་སྤྲོ་ཡིན་པས་དེ་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་
 ཐབས་མཁས་ཀྱིས་སྤོམ་པ་ལ་ལྷར་སྤྱེ་བ་འབྲེལ། དེ་ལྷར་བྱས་ན་སྤྲོ་
 མེད་མི་སྤོང་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཡུལ་དང་། འདི་ལྷ་ནི་སྤོབ་ཚུལ་ཐབས་ཀྱི་
 བྱུང་པར་དུ་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ལོག་པའི་དུག་ལྷ་ནི།

ཉོན་མོངས་པ་དུག་ལྷ་དངོས་ཏེ། དེ་རྣམས་དང་དུ་སྤྲོང་བ་ལ་མང་

དུ་བཤད་ཀྱང་སྐྱོད་པོ་བསྐྱུས་ན། རྗེ་ལས།

ཉོན་མོངས་ནམས་ནི་སྐྱུ་འབྲུང་ངོ་བོས་སྣོང་།།

ངང་གིས་མི་རྟག་རང་བཞིན་ཤེས་པས་གྲོལ། །ཞེས་རང་

བཞིན་ཤེས་པའི་སྐྱོན་ས་དང་དུ་སྤང་བར་གསུངས་པ་དང་། རིག་

འཛིན་གོང་མས་སྐྱུམ་གྱི་དོན་དུ་ཉིལ་མི་སྣོང་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་

པས་ཉོན་མོངས་ཐོབ་གྱིས་སྐྱེས་པ་ན་འཛིག་ཉེན་པལ་བ་ལྟར་དེའི་

གཞན་དབང་དུ་མི་གཏོང་། ཐེག་དམན་བ་ལྟར་དེ་ལ་དགྲར་མི་ལྟ་བ་

སྐྱུ་མཐུན་དོན་སྤྲུགས་ལས་ཉོན་མོངས་རང་སྐྱེའི་གཏན་ཚིགས་གྱི་

མད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པས་ཉོན་མོངས་དེ་ཉིད་གྱི་བཅུད་སྤངས་

པས་རང་སྐྱུ་མི་ཐུབ་པར་ལན་ཚུ་ཚུར་ཞུགས་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་གྱི་

དབྱིངས་སུ་རང་གྲོལ་བ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་བཅུད་ནི་འོད་གསལ་

གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་སྤར་བཤད་ཟེན་ཏོ།།

གཉིས་པ་མི་དོར་བ་ལྷ་ནི།

དཀར་ཅི་དམར་ཅི་དེ་ག་ཆེན།།

དག་པའི་སྣོད་ཚུ་མི་དོར་པོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི།
སྣོད་མཚོད་ལས།

བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་དོན་རྗེ་སྟེ། །ལ་ཚེན་མཚོད་པ་རིན་པོ་ཆེ།
པར་མེ་ཉོག་ཡང་དག་ལྟར། །དོན་རྗེའི་ཚུ་སྟེ་ལས་ཀྱི་མཚོག།

ཟས་མཚོག་ཆེ་ཡི་དྲི་ཚེན་པོ། །ཞེས་སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་དོས་

འཛིན་དང་བཅས་བཤད་པའི་གྲུབ་པ་བཞི་ལྟར་གྱི་བདུད་ཅི་ཚེན་
པོ་ལྟ་དག་མཉམ་ཉོག་པའི་རྣམ་འགྲུབ་ཀྱིས་དང་དུ་སྐྱང་
བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གྲུབ་པ་བཞི་ནི། རྣམ་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་རྣམ་
དག་གི་དབྱིངས་ལས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་མ་གྱུར་པས་ཚོས་ཉིད་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་འཆར་བའི་རྟེན་ཁྱད་པར་
ཅན་ཁམས་དུག་ལྟར་གྱི་ལུས་ལས་བྱུང་བའི་བཅུད་ལེན་གྱི་རྣམ་
ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པས་ཚོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ། དམ་
ཚོག་ཅན་གྱི་སྒྲགས་པས་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་ཚོ་ག་བཞིན་
དུ་སྐྱངས་ཉོག་སྒྲུབ་གསུམ་བྱས་ཏེ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་སྲུ་བྱིན་

གྲིས་བརྒྱབས་བས་རྒྱས་བའི་མཐུས་གྲུབ་པ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམས་ལྔ་
ལ་དམེ་བར་འཛིན་བའི་རྣམས་ཉོག་མཉམ་བའི་དམ་ཚིག་ལ་གྲུས་བ་
དང་དག་མཉམ་གྱི་དགོངས་བས་ཟེལ་གྱིས་མཐུན་ཉེ་དང་དུ་ལེན་
བ་ལ་དག་མཉམ་ཚེན་པོའི་ལམ་གྱིས་མངོན་བར་བྱང་ཆུབ་བའི་
སངས་རྒྱས་དང་དེའི་སྲས་རྣམས་སྤྱོད་ཡུལ་གཅིག་བར་དགོངས་
ནས་ལྟག་བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་བ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་གྱིས་གྲུབ་བ་
དང་བཞི་ཡིན་ཉེ། རིམ་བ་བཞིན། **ཐལ་རྒྱུད་ལས།**

དངོས་པོ་མ་ལུས་སེམས་ཉིད་བྱིང་།
མཚན་ཉིད་བྲལ་བ་ཚོས་གྱི་དབྱིངས། །ཞེས་དང་།
རང་བཞིན་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ།
བྱེད་བ་མེད་བར་རང་སྣང་བའོ། །ཞེས་དང་།
ཤེས་རབ་ཉིང་འཛིན་ཐབས་དག་གི།
རྒྱས་མཐུ་ངེས་བར་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
འདི་ལྟའི་ལམ་ལ་གང་གནས་པ།

ན་ཕྱིར་འཚོས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དམ་ཚིག་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་
སྤྱང་བའི་ཐབས་ནི། **རྒྱུད་ཉིད་ལས།**

ཅ་བའི་དམ་ཚིག་ཉམས་གྱུར་ན།།

སྤྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དམ་ཚིག་
ཉམས་པ་ལ་མཐོང་དང་མ་མཐོང་གི་ཉེས་དམིགས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་
རྣམས་ཡང་ཡང་བསམ་ནས་འཇིགས་པ་དང་།

རྒྱལ་བའི་རིགས་མཚོག་འཛིན་པ་དེ། །ཞེས་སོགས་བསྤྱང་བའི་
ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་རྣམས་བསམ་ནས་དོན་གཉེར་དང་སློབ་བསྐྱེད་
ལ་སྤྱང་འདོད་དུ་གསོལ་དུ་སྤྱང་། དེ་ལྟར་བསམས་ཀྱང་འཇིགས་
སྐྱེ་དང་སློབ་ཆེར་མི་འབྱུང་ན་ཅ་བ་ལས་འབྲས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་
པ་རྩུང་བ་དང་ཀུན་གྱི་སློབ་ཡོན་མ་མཐོང་བས་ཡིན་ཕྱིར་དད་
པ་མང་དུ་བསྐྱོམ། དེ་ལས་བག་ཡོད་དང་ངོ་ཚ་ཁྲིལ་ཡོད་སོགས་
སྤྱང་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོའི་མན་ངག་བཞིན་
དུ་བསྐྱབ། ཕྱིར་བཙོས་ནི་ཅ་བའི་རྒྱུད་བསྐྱུས་པ་འདིར། ཉམས་ན་

སྐོང་བས་རྗོགས་པ་དང་། །ཞེས་དང་། རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས།

དོན་ཡོན་དོན་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས།།

དམ་ཚིག་སྐོང་བར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་
གུང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་ཁྱུས་སོགས་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱའོ།།

བྱུག་པ་ཐིན་ལས་ནི།

བྱུགས་ཐིག་ལས།

ཕྱི་རོལ་ཚད་མེད་ཉིད་ལས་བཞི། །ཞེས་པས་བྱམས་སོགས་
ཚད་མེད་བཞིའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དང་མི་
དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྐོ་ནས་གཙོ་བོར་གཞན་
དོན་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་གྱི་མཚན་སྤྱོད་དོ། །གསང་
བདག་ཞལ་ལྷུང་བུ། བདག་གཞན་དོན་སྐྱབ་ཐིན་ལས་ཉེ། །ཞེས་
ཁོག་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་བྱངས་ནས་ཕན་གདགས་པ་དང་
ཚར་གཙོད་པ་གང་རུང་གི་སྐོ་ནས་བདག་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་
བྱ་བ་ཞེས་བཤད་དོ།།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ལས་ཀྱི་སློབ་མཁུ་ཞི་སོགས་བཞི་སྟེ།

དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཐའ་ཡས་པ་དབྱེར་ཡོད་ཀྱང་། བྱགས་ཐིག་ལས་ཞི་བ་ལ་ནད་དང་གདོན་བགོགས་དག་ཞི་བའི་ལས་གསུམ་དང་། རྒྱས་པ་ལ་གསོ་བ་དང་འཕེལ་བར་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲ་མ་ལ་ན་བ་གསོ་བ་ནས། འཕེལ་ལོ་ཉོག་སྤྱི་ལུ་གསོ་བ་སྟེ་བཞི། ལྷི་མ་ལ་ཚོ། རིགས་བརྒྱད། ལོངས་སྤྱོད། བསོད་ནམས་སྟེལ་བ་སྟེ་བཞི། དབང་ལ་གཟུངས་མ་སོགས་དགུ་ག་པ་དང་། དུལ་ཁམས་སོགས་དབང་དུ་བྱ་བ་སྟེ་གཉིས། མངོན་སྤྱོད་ལ་བསྐྱད་པ་དང་། མཐོན་པ་དང་། སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱམས་པ་དང་། མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། རེངས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་བཤད་ལ། མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་གཙོ་བོ་བསད་པ་ནི་རྒྱད་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ།།

བྱ་ཐབས་ཀྱི་སློབ་མཁུ་དབྱེ་ན།

མེ་དང་། རྩས་དང་། ལུ་གུ་རྒྱད་དང་། མཚོད་རྟོན་དང་། ལྷག་རྒྱུ་སློབ་མཁུ་བྱ་བ་རྣམས་ཁོག་གཞུང་ལས་བཤད་དེ། དེ་ལས་སྲ་མ་

གསུམ་ནི་རྒྱུད་ཉིད་ཀྱི་ལེ་ལྷན་ཉི་ཤུ་པར་འབྱུང་སྟེ། དེ་རྣམས་རེ་རེ་
ལའང་ལས་བཞིས་དབྱེ་བས་བཞི་བཞིར་འབྱུང་རྟོ།།

རྒྱུད་ཉིད་དུ་བསྟན་ཚོད་ཀྱི་ལས་བཞི་ནི། བ་རོལ་ཁྲོས་བ་ཞི་
བ་དང་། ཚེ་བསོད་སོགས་རྒྱས་བ་དང་། དམིགས་བྱ་འགྲུག་བ་
དང་། བསྐྱལ་འོས་བསལ་བ་སྟེ་བཞི་སོ་འདི་ཅམ་མོ། །མེའི་ལས་ནི་
སྤྱོད་སྟེག་དང་། རྣམ་གྱི་ལས་ནི་སྤྱུར་གདབ་དང་། ལུ་གུ་རྒྱུད་ནི་སྤོའི་
ལས་སོ། །སྤྱོད་སྟེག་ལའང་སྤྱི་ནང་གསང་བ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་རེ་
ཞིག་དང་མེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱོད་སྟེག་ཅ་བ་ལས།

གནས་རྣམ་ཐབ་ཀྱི་རྣམ་བ་དང་།།

གཟུངས་དང་གཙོ་སེམས་བསྐྱབ་བྱ་དང་།།

སྤྱུར་བྱ་སྤྱུ་དུས་ལས་རིམ་དང་།།

སྟེག་མ་བཅུ་གཅིག་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དོན་བཅུ་གཅིག་
དུ་བཤད་དེ། སྤོའི་ཚིག་འདི་དག་ཉོག་བ་སྤོའི་ས་སོན་ཅམ་དུ་
སྤོས་ཀྱི་ཡི་གས་ངལ་བས་རྒྱས་བར་མ་བྱེས་ལ། སྤྱོད་སྟེག་གི་

ལྷོ་ནས་ལས་དང་དངོས་གྲུབ་སྐྱུར་དུ་འབྱིན་པའི་གནད་ཆེ་བ་
 བོ། ལེའུ་དགུ་པར། ཞལ་དུ་གྱུར་པའི་མེ་མོས་ལ། །ཞེས་མེ་ལ་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྣའི་ཞལ་དུ་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
 བ་ཁམས་ཟས་གྱིས་ཁའི་སྣོ་ནས་བརྒྱུད་དེ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་
 ཆེན་པོ་རྣམས་ཆོམ་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་མེ་སྣ་ཆོམ་
 པའི་སྣོ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བ་རྣམས་ཆོམ་ཞིང་མཉེས་པར་གྱུར་
 པས་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་ཏེ་མདོར་ན་མེ་སྣའོ། །དེའི་སྣོ་ནས་རང་
 གི་སྣག་པའི་སྣ་རྣམས་ཆོམ་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་བཞི་སྟེ། མེ་
 ལྷ་འབར་བའི་རྣམ་པར་བྱས་ལ་དེར་སྣ་རྣམས་སྐྱེན་བྲངས་ཏེ་
 མཚོན་པ་དང་། འབར་བའི་དབུས་སུ་དམ་ཆེག་པ་བསྐྱེད་དེ་
 ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དང་། མེ་སྣ་ཤར་སྟེའི་མཚམས་སུ་དབང་
 པོའི་ཚུལ་དུ་བཞག་ནས་མའི་དབུས་སུ་དམ་ཆེག་པ་བསྐྱེད་པ་
 དང་། མེ་སྣའི་སྟོ་བར་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལས་འདིར་བྱི་མའོ།།

དམིགས་བྱའི་རྣམ་གཞུགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་ནི། དམིགས་

བྱ་གང་ཡིན་དེའི་བདུན་ཅི་ལྟ་སྟེ་ཟག་རྫས་སམ་ཉ་ལ་བྱ་རམ་སྐྱད་ཅི་
 ཉེས་ཉེ་ཟས་ལྟ་དང་གཞན་ཡང་མི་ལ་རྐང་རྗེས་གྱི་ས་དང་མི་མ་
 ཡིན་ལ་གནས་ཉེན་གྱི་ས་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་བྱས་པའི་ཡིང་ག་གནས་
 ཡིག་ཅན་ལས་གང་ཡིན་གྱི་བྱ་བ་ཁྱད་དུ་བཅུག་ནས་དགྱིལ་འཁོར་
 གྱི་སློགས་སོ་སོར་འཛོག་ དེ་ནས་ལས་དང་མཐུན་པའི་འདུག་
 ལྟངས་དང་སྐྱགས་གྱི་རིང་སྤང་བྲག་ཞག། དབྱངས་གྱི་འགྲུལ་སྤངས་
 སོགས་དང་ལྡན་པས། རྐབས་སུ་གང་བབས་གྱི་ཉེན་དང་བཉེན་
 པའི་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད། ལྟ་ལས་ལ་གཟུན་ཅིང་སྐྱུལ་བ་སྐྱོས་ལ་
 བསྐྱབ་བྱ་གང་ཡིན་བཀུག་སྟེ་ཡིང་ག་ལ་བསྟེམ། རྒྱ་དང་དབྱིབས་
 དང་ཁ་དོག་དང་གྲངས་ངེས་པར་བྱས་པའི་ཕྱར་བྱ་གང་ཡིན་ལས་
 དེ་དང་དེའི་རིགས་གྱི་གྲི་ལ་ཡང་བྱས་ནས་ཕྱར་བསྐྱུལ་དང་། ག་
 ཉ་ཡིའི་སྐྱགས་མཐུག་ཏུ་སྐྱ་གྱི་བཏགས་ཉེ། ཞི་བ་ལ་ཡན་ལག་ལྟ་
 ལྟོང་ག་དང་བྱུག་རྒྱས་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི། དབང་ལ་དབང་སོ་
 ལྟ་། དྲག་སོ་ལ་གནས་གསུམ་དུ་གདབ། རྐབས་འདྲིར་ནི་མངོན་

བར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཕུར་བུའི་རྒྱས་བཏབ་ནས་རྒྱས་
བར་བྱ་བ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པས་ཕུར་གདབ་དུལ་དང་མི་
འབྲེལ། །ཕུར་གདབ་གྱི་འོག་ཏུ་རལ་གྱིས་བཅད། མཚོན་ཆར་གྱིས་
གཏུབ་ནས་ཞལ་བསྟལ་སོགས་བྱའོ།།

སྲིའི་ལས་ཀྱི། ལིང་འོ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པའི་མཐར་སྐྱབ་པ་པོ་
རྣམས་ལས་དབྱིབས་དང་མཐུན་པའི་སྲོ་ར་བཅས་ལ། རྫོད་བཅུད་
ཐམས་ཅད་ལས་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཞེངས་
པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ལག་གཡས་སྟེང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱོལ་བས་ཞི་རྒྱས་
དབང་དྲག་བཞི་ལ་རིམ་བ་བཞིན་མཇུག་གྱང་སྲིན་ལག་མཐེའུ་ཚུང་
རྣམས་ལུ་གུ་རྒྱད་དུ་སྐྱེལ་ཞིང་ཚིག་དང་སྒྲགས་གྱིས་བསྐྱུལ་ཏེ་སྲོ་
བདུང་བས་ལྷ་རྣམས་གྱི་འོད་ཟེར་ལས་མཐུན་གྱི་ཁ་དོག་ཅན་བསྐྱབ་
བྱ་ལ་ཐེམ་པས་ལས་གང་ཡིན་གྱུ་བ་བར་བསམ་ལ་སྐྱ་གྱི་བརྗོད་ཅིང་
ཕྱག་རྒྱ་སྐྱུགས་ཏེ་བཞེག་ནས་མཚན་པར་བྱ་བའོ།།

མཚོན་རྟེན་གྱི་ལས་ཀྱི། རང་ཉིད་ཞི་བ་ལ་རྣམ་སྐྱེས་སོགས་ལས་

གང་ཡིན་གྱི་ལྷན་པོ་བསྐྱེད་ནས་རིགས་སོ་སོའི་སྐྱབས་གི་མཚོན་རྟེན་
དཀར་པོ་རྒྱུ་པོ་སོགས་ལས་གང་ཡིན་དེའི་དབྱིབས་མདོག་ཏུ་
བཏབ་པའི་བུམ་པར་ལས་མཐུན་གྱི་ལྷན་པོ་བསྐྱེད། དེའི་འོད་གྱིས་བསྐྱབ་
བྱ་བཀའ་ལྷན་པོ་མཚོན་རྟེན་གྱི་འོག་ཏུ་གནས་པ་ལ་འོད་དེས་རིག་
པས་རྗེ་ལྷན་པོ་འོད་པའི་ལས་གྲུབ་པར་བསམ་པ་སྟེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱབས་རྒྱས་
པ་ལས་གསུངས་ཤིང་། **སྐྱབས་འགྲེལ་ལས།**

**མཚོན་རྟེན་འབྲུང་བ་གང་ལ་འདེབས་ཀྱང་། ཞེས་མེ་དང་རྒྱང་
སོགས་ལ་འདེབས་ཀྱང་རུང་བར་བཤད་དོ།།**

ཕྱག་རྒྱའི་ལས་ནི། སྐྱེ་བའི་སྐྱབས་རྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་རྗེ་ཅེ་
གཅིག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅའ་བ་དང་བསམ་པས་ཞི་བ་དང་། ཅེ་སྐྱས་
རྒྱས་པ། དགུ་བས་དབང་། བཅུ་གཅིག་པས་མདོན་སྟོན་སྐྱབ་
པར་སྐྱབ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་ཕྱག་རྒྱ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་སྐྱབ་ཚུལ་
དང་། **རྒྱས་པ་ལས།**

རྗེ་རྗེ་ལན་གསུམ་གསོར་བ་ཡིས།།

ལྷན་པོ་སྐྱོན་སྐྱབ་པར་ལོ།།

དམ་ཅན་རྣམས་འབྱོར་དབང་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཕྱག་རྒྱ་
བསྐྱུར་བའི་སློབ་མཉམ་མིན་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་
དག་གང་ལའང་ནང་གི་སེམས་རྣམས་པ་གཉིས་དང་། ཕྱིའི་གྲོགས་
འཛོམས་པ་མཚོག་ཏུ་བསྐྱབས་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་གཉིས་ནི་དོན་གྱི་
སེམས་དང་། སྣོངས་གྱི་སེམས་སོ། །

དང་པོ་ནི། བདེན་པ་དབྱེར་མེད་སྤྱོད་ལུལ་དང་བྲལ་བ་རྟོགས་
ཤིང་གོམས་ནས་སྐྱུ་མའི་མཚན་སྤྱོད་ལ་བྱམ་ཚུད་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་སྣོངས་འདེབས་པའམ་གྲོགས་བྱེད་པའི་
ལས་སོ་སོའི་ཀུན་སློང་གི་སེམས་ཏེ། ཞི་བ་ལ་དྲངས་པ། རྒྱས་པ་ལ་
དགའ་བ། དབང་ལ་ཆགས་པ། དྲག་པོ་ལ་ཁྲོས་པ་ཞེས་ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ་
ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་འོ། །

གཉིས་པ་གྲོགས་ནི། དོན་གྱི་སེམས་དེའང་ཕྱག་རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་
གྱི་གྲོགས་དང་ཚོགས་ན་ལྷག་པར་འབར་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའང་
ལས་དེ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རྟེན་ན་སྣོངས་གྱི་སེམས་
རྣོ་ལ་ངར་བཏགས་བཞིན་བྱས་པས་ལེའུ་ཉི་ཤུ་པའི།

སྒྲོན་པ་དང་ནི་ལྷུག་ཕྱན་ཚེས། །སོགས་གྱི་ངེས་དོན་འགྲེལ་
ཚུངས་ལས། མ་སྐྱས་པ་དང་དུ་ཉ་མང་འཕེལ་དང་།།

སྐྱེ་རྒྱུད་མེད་དང་བཟ་མི་ཤིས་གསང་བ། །ཞེས་བཤད་
དེ། སྤྱིར་བདེ་ཚེན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་ལས་རུང་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཞི་སོགས་
གྱི་ལས་རྣམས་མི་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཡོད་ན་སྤོན་
ལས་རྒྱལ་ཆེ་བ་དང་སྤྱུང་དུ་དང་ཆེགས་མེད་དུ་འགྲུབ་པ་སོགས་
གྱི་སྒྲོབས་ཤིན་ཏུ་མི་མཉམ་པ་ཡིན་འོ།།

བདུན་པ་སྐྱབ་པ་ནི།

དངོས་གྲུབ་ལ་དངོས་སུ་སྦྱོར་བའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ། དེ་
ལ་བསྐྱབ་བའི་དངོས་གྲུབ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་ཕུན་ཚོང་གི་དངོས་གྲུབ་
ཅམ་དང་། མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་
ཏེ། རྒྱུད་སྐྱེ་མ་ལས།

འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དངོས་གྲུབ་ནི།།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་སྦྱོར་བས་འཐོབ།།

འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་ནི།།

རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སྐྱོར་བས་སོ། །ཞེས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་
གྲུབ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་རྫོགས་རིམ་གྱིས་
འགྲུབ་པར་གསུངས་ཤིང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་གཞིར་བསྐྱེད་རིམ་ཡང་
དགོས་པས་མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་
ཀ་དགོས་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་ཏོ།།

སྣའི་བྱུང་བར་གྱིས་དབྱེ་ན། ལྷ་ཆེན་པོ་སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་
དང་། རྗེ་སེམས་དཔའ་སོགས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱབ་པ་
གཉིས་དེའི་ཕྱི་མ་ལའང་གཙོ་བོར་ལས་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྐྱབས་
པའི་སྣའི་དང་། མཚོག་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཙོ་བོར་བསྐྱབས་པའི་སྣའི་
སྐྱབ་པ་གཉིས་སོགས་ཡོད་དོ། །འབྲེལ་གསལ་བ་སྐྱུ་འགྲུལ་བའི་
ལུགས་ལ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་མང་དུ་གསུངས་ཏེ།

ཁོག་གཞུང་ལས།

རོ་ལངས་ཆེ་དང་ལྷ་སྐྱབ་དང་། །ལྷ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱལ་པོ་

བཞི། །གདུག་པ་སྐྱེ་འདུལ་རྒྱལ་སློབ་གྱི། །རྒྱུ་མ་དབང་དུ་བྱ་བ་
གཉིས། །ཡུལ་ཁམས་ཅེ་སྤྱང་རྐང་མཚོ་གས་བསྐྱད། །མི་སྣང་
གཟུགས་སྐྱབ་ལྟ་སྐྱེ་སོ། །རྒྱལ་སློབ་དམག་དཔོན་འདྲ་སློབ་སྐྱབ། །ཚོ་
འདིའི་ཚེད་སྤྱིར་འདིག་ཉེན་བའོ། །ཞེས་སྐྱུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་སྣ་
ཚོ་གས་སྐྱབ་ལུགས་དང།

ཡི་གེ་སྐྱེ་འདུལ་ཚོ་གས་སྐྱབ་དང།།

དོ་རྩེ་སེམས་དང་སྐྱུན་སྐྱབ་དང།།

རིགས་ལྡ་སྐྱབ་དང་ཡུལ་ལྡ་སེམས།།

བྱིན་དབབ་སྐྱབ་པ་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་མཚོ་གས་ཀྱི་རྣམ་
གངས་གསུངས་ཉེ། ལུང་བྱི་མའི་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་བ་འི་བྱིན་
དབབ་དང་སྐྱབ་པ་གཉིས་པོ་ཉིད་དེ། རིགས་ལྡ་དང་ཡུལ་ལྡ་དང་
སེམས་མ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་དབབ་པ་དང་སྐྱབ་པ་གཉིས་རེ་ཡོད་
དོ། །སྐྱབ་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་རྣམས་འི་བཤད་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ལས་
ཁ་བསྐྱངས་ནས་བཤད་པ་ཉེ། རྒྱས་པའི་ལེ་བྱ་གང་གིས་སྐྱབ་

ལུགས་གང་བསྟན་པའི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་པར་ནི་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་
གསལ་ལོ། །ཅུ་རྒྱུད་ཉིད་ལས་མདོ་ཙམ་གསུངས་པ་ནི། ཐུན་མོང་གི་
སྐྱབ་པ་ལ་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པར།

འཇུག་ལམ་ནམ་མཁའ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།

ཚོས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དཀོན་མཆོག་
འགྲེལ་དང་སྐྱུར་བ་ལས་འཕྲོན་ཞིང་། གཙོ་བོར་ལེའུ་ལྷ་བ་ལས་ཡི་གོ་
རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་ལས་ཚོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དུག་བདུད་
ཅིར་བསྐྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་དངོས་གྲུབ་དུག་ལོག་
མིན་གྱི་བར་གྱི་རམ་མཁའ་ལ་དོ་རྗེ་སྐྱས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་
བའི་དངོས་གྲུབ་ལ། དགུག་པ་དང་བསྐྱུར་བ་སོགས་ལས་སྐྱེ་ཚོགས་
ཀྱི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱུད་སྐྱབ་པ་སྟེ་བཅུ་དགུའོ། །

ཅུ་རྒྱུད་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་བཤད་རྒྱུད་དུ་ལས་
ཚོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་འགྲེལ་ཚུལ་ཡང་
ཡོད་དེ་གཞན་དུ་ཤེས་སོ། །འདི་དང་སྐྱགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྡིའི་

གོ་བ་ལའང་ཕན་བས་ཡི་གེའི་ལས་ཚོགས་བསྐྱེད་ཏུ་འགྲུབ་པའི་
 ཚུལ་བྱུང་ཅམ་བཟོད་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་གྱི་མཐུ་དང་ནལ་
 འགྲོར་པའི་བྱས་པའི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅེས་ཡོངས་སུ་
 གྲགས་པ་ལྟར། ཡི་གེ་སྐྱེ་འབྱུང་གྱི་ཉིང་དེ་འདྲིན་གྲུབ་པ་ནམས་
 ལ་ཡི་གེའི་སྐྱེན་ལས་དངོས་གྲུབ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ལྟ་
 ནམས་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་སྐྱེན་ལས་རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་འབབ་པ་
 ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལྟར་དངོས་གྲུབ་གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་བྱས་པ་ལུས་ཏུ་
 བྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དེ་དག་ཀྱང་ནལ་འགྲོར་པའི་ཡིད་ཅམ་གྱི་
 རྒྱ་མཚན་ཅན་ཡིན་པ་ཡིད་བཞིན་གྱིས་སྐྱེན་གཟུགས་ཅན་དེ་དག་
 ལྷུའི་རྒྱལ་པོའི་སེམས་དང་ལྟ་ནམས་གྱི་ལས་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་
 པའི་རྩ་བ་ཅན་ཏུ་ཟད་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་ཉིད་ལས།

རྩ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཉིད་ནི།

ཚོས་ནམས་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན།

སེམས་ཉིད་ཡི་གེའི་རང་བཞིན་ཏེ།

ཡི་གེ་ཡིད་བཞིན་རིན་ཆེན་སྒྲིབ། །ཞེས་གསུངས། དེའང་
 ཚོས་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་རང་སྣང་རིས་མེད་ཀྱི་ལྷ་ར་སངས་
 རྒྱས་ཤིང་། དེ་ཡང་མིང་ཚིག་ཡི་གེས་བཏགས་པའི་རྣམ་འབྱུང་
 ཉག་གཅིག་ཏུ་གནས་ལ། དག་པའི་སྣང་དེའི་མཛད་པ་སྐྱབ་པའི་
 ཡི་གེ་དེ་ལ་སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚུལ་འདིས་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱིལ་འཁོར་དུ་འདུ་ཞིང་། དེའང་ཡི་གེ་
 འཁོར་ལོ་ལ་འདུ་བར་རྟོགས་ནས་ཡི་གེ་སྐྱུ་འབྱུང་སྐོམ་བ་ཡིན་
 ལ། སྐོམ་བ་དེ་རྗེ་གསུམ་པའི་ཚོ་འབྱུང་པའི་ཞེན་སྣང་ཟེལ་གྱིས་འོན་
 ཏེ། སྣང་སྲིད་མ་ལུས་བ་རིས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་རི་ལྟར་
 བསམ་བ་དེ་ལྟར་འཆར་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཡི་གེའི་ཚོ་འབྱུང་ཅམ་
 དུ་མཐོང་བ་སྟོབས་སུ་གྱུར་བ་སྣང་བ་བྱུང་བས་ལུན་བ་ཟེལ་གྱིས་
 མནན་ནས་དངོས་པོའི་རང་གཟུགས་གསལ་བར་དམིགས་བ་ལྟ་
 བྱུང་ང། དེའི་དབང་གིས་བཟོན་གཡོའི་དངོས་པོ་རྣམས་བྱེ་མ་ལས་
 གསེར་དང་སོལ་བ་ལས་སྡོན་ཤིང་སོགས་རྣམ་འབྱོར་པའི་འདོད་བ་

བཞིན་དུ་བྱིན་གྱིས་སློབ་པ་གསེར་འགྲུང་ཅིས་སྐྱབས་སྦྱར་བ་ལྟ་བུ་
དང་། གནས་ལུས་ལོངས་སྤོང་སོགས་ངན་རིང་གི་རྣམ་པར་སྣང་
བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཡི་གའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་འདུལ་བྱས་པ་དུག་
བཅུད་ལེན་གྱི་སྐྱབས་གྱིས་ཐེབས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།

ལེ་ལུ་ལྷ་པའི་གཞུང་དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་བའི།

མིང་ཚིག་གཞུགས་སོགས་ཡིད་བཞིན་གྱིས།

སྐྱབས་ལ་སྣང་བུང་ངེ་བཞིན་དུ།

འགྲུང་བ་གསེར་འགྲུང་སྐྱབས་གྱི་ཚུལ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། འདི་ནི་རོང་སློང་གི་འགྲེལ་བ་གཉིས་དང་འགོ་སློབས་བསྐྱབ་
ནས་བཤད་དོ། །ཡི་གའི་སྐྱེ་འསྐུལ་འདི་གཙོ་བོར་སྐྱོམ་པའི་དུས་
ཤུང་ཇེ་རོང་སློང་ནི། དང་པོར་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་
བ་བསྐྱེད་དེ་གཙོ་བོའི་སྐྱབས་ཀར་ཟླ་བའི་སྟེང་དུ་ཨ་དཀར་པོ་
སྤྲོ་མོ་བརྟན་བ་ཐོབ་ཐོབ་སྟོལ། དེ་ནས་ཨ་གུངས་མེད་པའི་སྐྱོ་

བསྐྱེད་དང་། དེ་གོ་མས་པ་ན་ཡི་གེ་གཞན་སྐྱོ་བསྐྱེད་དམིགས་པ་
ལ་བསྐྱེད། དེ་ལའང་རྟོད་ཐོབ་པ་ན་ལས་སྣ་ཚོ་གས་སྐྱོར་བར་
བཞེད། ལུང་ཕྱགས་ལ་སྐྱོར་རྗེས་མ་དང་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པ་རགས་
པ་སྣ་སྐྱེད་ལ་བསྐྱེད་པའི་བར་དེར་སྐོམ་པར་བཞེད་དོ།

ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་སྐྱེད་མོང་གི་དངོས་ལྷན་དེ་སྐྱོད་གསུངས་
པ་རྣམས་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་རིག་འཛིན་གྱི་དངོས་ལྷན་ཡིན་ཏེ། བཅུ་
གཅིག་པའི། མཁའ་འགྲོ་གསལ་འབར་ཆེ་⁽¹⁾ལ་སོགས། །ཞེས་
བའང་དངོས་ལྷན་དེའི་རྒྱུད་པར་ཡིན་ལ། བཅུ་གཉིས་པར་ཡོ་བྱེད་
ལྷ་ལ་སྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤུགས་ཆེར་ཚོགས་
སྐྱེད་གྱི་དུས་སྐུ་ཡོ་བྱེད་ལྷ་ལ་སྐྱེད་པའི་ལག་རྗེས་རིག་འཛིན་ལྷན་
པའི་དུས་སྐུ་འཐོབ་ཚུལ་ཡིན་པས་སྐྱེད་མོང་གི་སྐྱེད་པའི་རྒྱལ་བོ་ནི་
ཚོགས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེད་པ་དེ་རྣམས་གང་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་སྐྱོས་
བཅས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རྗེས་ལས་གདོད་བྱ་བར།

(1) མགོ་ལོག་དེབ་གཞུགས། ༡༩༦-༡༩༧། །།ཆེ།།

སྐྱེས་པ་དང་ཕྱག་རྒྱ་རབ་བརྟན་ན། །ཞེས་པའི་རྒྱུད་ཚིག་
གིས་བསྐྱབས་ནས་བྱུང་བ་རྣམས་འཆད་པར་མཛད་དེ། རྒྱ་སྐྱོས་
ཚོགས་པ་ལའང་ཚོགས་སྐྱོད་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་ལས་རིག་
འཛིན་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་པལ་ཆེར་མ་བྱས་པས་ཀྱང་
སྐྱབ་བྱས་ལ། རིག་འཛིན་མི་ཚོགས་སྐྱོད་མེད་པར་སྐྱབ་བྱ་མེད་དེ་
སྐར་བཤད་ཟེན་ཏེ།

འདི་སྐར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་རིམ་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་
བྱས་ལ། ཚོགས་རིམ་པ་ལའང་ཉིང་འཛིན་སྐྱེའི་སྐབས་སུ་བྱུང་མོང་
གི་སྐྱབ་པ་ཅི་རིགས་བྱེད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། སྐྱེར་མཚོག་སྐྱབ་གཙོ་
ཆེ་སྟེ། དེ་ཡང་གོང་དུ་བསྐྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱབ་པ་དང་ཕྱི་ལས་
གཉིས་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ལས་སྤོ་མོ་གཅིག་ལ་མཚོན་ན་
བསྐྱེན་པ་ཚོགས་ནས་ལས་དེ་དངོས་སུ་འགྲུབ་པའི་བྱས་པ་སྐྱེད་
པའི་ཆེད་དུ་ལས་དེའི་སྐྱེས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱབ་པ་ནི་སྐྱབ་པ་
དང་། དེ་ལ་བྱས་པ་རྙེད་ནས་གྲུབ་པ་ལས་ལ་སྐྱར་བ་ཞེས་ལས་

དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་ནི་ཕྱིན་ལས་ཏེ། གསུང་རྒྱན་འགར་སྐྱབ་པར་རང་
དོན་དང་། ཕྱིན་ལས་གཞན་དོན་གཙོ་ཆེ་ཞེས་འབྲུང་བའང་དེ་དང་
ཕྱོགས་འབྲམས་སྟམ་ཞིང་། ཕྱིན་ལས་ལ་སྤོ་མོ་ལས་བཞིའི་སྐོར་མ་
གཏོགས་དངོས་གྲུབ་ཚེན་པོའི་རིགས་རྣམས་མ་བཤད་དོ།།

བརྒྱད་པ་ཉིང་འཛིན་ནི།

ལེའུ་ལྷ་བར།

དངོས་རྣམས་ཉིད་ན་དངོས་མེད་བར།།

རྟོགས་པའི་དབང་སྐྱུར་ཉིང་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། རྟོགས་བྱའི་དོན་ལ་དབང་དུ་གྱུར་བའམ་ལས་སུ་བྱུང་བའི་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ། མཚོག་དང་སྐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཚེན་
པོ་ཐམས་ཅད་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་དེ་འབྲའི་ཉིང་
འཛིན་བརྟན་པ་ལས་འབྲུང་ལ། སྤོ་མོའི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་
སྐྱབས་ལ་ཡིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏང་ནས་སྐོམ་པ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་
ཅིང་དེ་ལྟར་སྐོམ་པའང་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ།།

དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་ཉིད་ལས།

གང་གིས་སྐྱང་ཆེན་སྐྱོས་འདྲའི་སེམས།

མཉམ་པར་བཞག་པས་བདུལ་ནས་སྤྱ། |ཞེས་གསུངས་པ་
ཉམ་དངོས་གྲུབ་འདོད་པས་སྐྱང་པོ་ཆེ་སྐྱོས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱོས་ན་མི་
འཕྲོ་ཞིང་། བསྐྱས་ན་མི་འདུ་བ་དང་། འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་
ཅིང་མི་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་གཡོ་བའི་སྐྱོན་གྱི་
གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་འདི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱབ་པའི་མན་ངག་
གི་གནད་གྱིས་བཟུང་སྟེ་འདུལ་བ་གཅེས་སོ།

དེ་ལ་ལམ་རིམ་ལས།

སྐྱེས་བུ་སེང་གོ་བཞིན་རྒྱ་བས། |ཞེས་དང་།

ཁམས་དང་ཉིང་འཛིན་རྒྱུན་བསྐྱས་ལ། |ཞེས་པ་ལྟར། དབེན་
ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་སྤྱ། ཁམས་དང་མཐུན་པའི་ཟས་སོགས་
དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཆ་རྒྱུན་དུ་སྐྱོ་མཁམ་མཆེད་དགོངས་ཉམས་
ཅན་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མན་ངག་གི་སྐྱེགས་བམ་སོགས་བསྐྱས་

ལ། ལྷ་རྗེ་བྱུང་རྒྱུང་པའི་མཛུ་བ་ཚུགས་ཀྱི་བསམ་གཏུན་ལས།

དད་པས་ཕུལ་བཏགས། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་གཞུ་བདུངས་
ལ། འཁོར་བ་དམྱིས་འབྱེན་ལ། སེམས་རུས་ཀྱི་ཐང་གཚོད་
ལ། ལྷ་མ་ལྷ་ལྷ་བཀུར་ལ། མན་ངག་སྤྱིང་ལྷ་འཚོ་ལ། དམ་ཚིག་
སོ་མཚམས་ཀྱི་མཁར་ལྷ་སྤྱང་ལ། འདུ་འཇི་དུག་ལྷ་སྤོང་
ལ། གནས་ལྷོགས་ལྷ་བསྟེན་ལ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱུབ་པའི་
མི་ཚེན་པོས་སྤོ་བ་བསྤིངས་ཏེ་བསྤྱུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྷ་ཚོས་བཅུ་ལྟན་གྱིས་བསྐོས་པར་བྱའོ།།

སྐོམ་ཚུལ་དངོས་ནི་ལམ་ངེས་རྫོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ན། རོག་མར་སྤོང་ཚེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་བྱས་
ལ། དེའི་དུས་སུ་སྐོམ་པའི་སྤྱོན་གྱིང་བའམ་གྲོད་པ་བྱུང་ན་དེ་མ་ཐག་
ངོས་བབྱང་སྟེ་གཉེན་པོའི་མན་ངག་གིས་འཚོས་ཤིང་། སྤྱོན་དེ་དག་
ཞི་བ་ན་རང་བབས་སུ་བཞག་ནས་བསྐོམས་པས་རིམ་གྱིས་ཉམས་
ལྷ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེའང་བསྐྱེད་རིམ་ཁོ་ནའི་ངེས་རྫོགས་

བ་ཡིན་ན་དུས་དེར་ཞི་གནས་དང་། རིམ་གཉིས་སྟབས་གཅིག་ཏུ་
 དེས་རྫོགས་བྱེད་ན་དང་པོར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་ལ་ཞི་གནས་
 མོབ་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོང་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་
 ལ། དེ་སྐྱེས་པ་ན་སེམས་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྒྱུར་རང་སར་ཞི་བས་
 འོད་གསལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རྒྱུར་མེད་པའི་མར་མེའི་རྩེ་མོ་ལྟར་
 གཡོ་མེད་དུ་གནས་ཤིང་། དེ་ཉིད་མར་མེ་དང་རང་འོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
 ཤེས་རབ་གྱི་སྒྲུང་བ་རྣོན་པོ་དང་མི་འབྲལ་ལ། དེ་དག་གྲུང་སེམས་
 ཀྱི་གཉུག་མའི་ཆ་ཡིན་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གཞན་ལས་
 ཆེས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོར་ན་རྫོགས་རིམ་པའི་ཞི་སྟོན་གྱི་
 འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱུར་སེམས་ལེགས་པར་བརྟུལ་
 པའི་འོག་ཏུ་སྟོང་རྗེ་སྐྱེ་མ་སོགས་གྲུང་ཉམས་ལྡན་རྫོགས་རྫོགས་སུ་
 སྐྱོམ་ཡང་མཐར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལ་སྐྱེབ་པར་སྐྱོམ་པའི་དོན་ཡིན་
 ཀྱི། དེ་དེ་ཞིང་གཡོ་བའི་ཉམས་རི་གཟུང་གྱི་འབབ་ཚུ་ལྟ་བུ་དེ་ཡོད་

པར་མི་སེམས་སོ།།

འདིའི་ཐད་དུ་སྣ་སྣ་སྐྱོམ་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་རྣམས་ཀྱང་བྲན་
པར་བྱ་སྟེ། དེའང་མདོ་ཅམ་བཞོད་ན། སྐབས་འདིར་ཐ་མལ་གྱི་
སྣང་ཞེན་གཙོད་པའི་སྣང་སྟོགས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་
ཞེག་སྐྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སེམས་གསལ་ངར་དང་
སྣན་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་གི་སྣ་སྣའི་དམིགས་པ་གསལ་ཞིང་ང་
རྒྱལ་བརྟན་པ་ཞེག་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་དག་མ་དག་གི་སྣང་ཞེན་
གོ་བརྒྱུག་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྣའི་ང་རྒྱལ་བརྟན་པའང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བ་
གཞིར་བཟུང་སྟེ་བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་པ་གསལ་བ་
ལའང་ཐུན་མོང་དང་ཁྱད་པར་གྱི་སྟོབ་ཡུགས་གཉིས་ཡོད་པར་བི་མ་
ལས་སྣ་སྣ་སྐྱོམ་པ་ལས་བཤའ་དེ། ཐུན་མོང་བ་རྟུང་ན། བདེ་བའི་
སྣན་ལ་ཡུལ་གཞན་རྣམ་སྣང་གི་ཚོས་བདུན་དང་སྣན་པས་འདུག་
ལ། མདུན་དུ་གྲིས་སྣ་ཚད་སྣན་བཟམ་སྟེ། དེའི་གཟུགས་བརྟན་

ལ་སེམས་གཏད་ནས་མིག་རངས་རངས་སུ་བལྟས་པས་ཡིད་རོར་
གསལ་ཞིང་འདིས་པ་ན་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བབྱང་། དེའང་
དང་པོར་ལྷ་སྐྱ་མདུན་ཏུ་སྒོམ། དེ་ལ་གོམས་པ་དང་བདག་ཉིད་ལྟར་
སྒོམ་པར་ལྷ་སྐྱ་སྒོམ་པ་དང་ལམ་རྣམ་བཞོད་ལས་ཅི་རིགས་སུ་
བཤད་དེ། བདག་ལྟར་སྒོམ་ཚུལ་ནི་ཁྱད་པར་བའི་སྐབས་བཞིན་བྱས་
པས་ཚོག་པ་འབྲེལ།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་བ་ལྟར་ན། ལམ་རིམ་སོགས་ལས་རིམ་
ཅིག་ཆར་གྱི་སྒོམ་ཚུལ་གཉིས་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི། ཚོ་ག་གསུམ་
བསྐྱེད་དང་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་སོགས་བྱས་ནས་སེམས་
འཛིན་ལ་བསྐྱབ་པ་སྟེ། དེའང་དམིགས་པ་གསལ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་

ལྷ་སྐྱ་སྒོམ་པ་ལས།

- དང་པོ་དབུ་ཡི་གཞུག་ཉོར་གསལ།
- དེ་ནས་ཞལ་གྱི་མདངས་ལ་བསྐྱབ།
- དེ་ནས་སྐྱགས་གྱི་དཔལ་བེུ་ལ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་སྤྱིའི་

ཆུ་པར་མ་ཤོར་བའི་ངང་ནས་སྐྱའི་ཆ་སོ་སོར་གསལ་བཏབ་ལ་
སྟོམ། བཏུན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྷ་གངས་དང་སྐྱའི་ཚད་མ་ངེས་པ་
ལ་སྟོབ་པར་ལྷ་སྐྱ་སྟོམ་པ་དེ་ཉིད་ལས་བཤད་པ་ནི། ལྷའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་འབྱོརས་པའི་འོག་ཏུ་ཅལ་སྐྱར་ཚུལ་ཡིན་གྱི་དང་སོ་ནས་དེ་
ལྟར་བྱ་མི་རུང་ངོ།།

གཉིས་པ་ནི། **ལམ་རིམ་ལས།**

ཡང་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ།

ཚུ་ལས་ཉ་ལྡང་རི་བཞིན་དུ། | ཞེས་པར་ལྟར་ལྷ་སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་
བཞུགས་སུ་ཕལ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་གཞན་དུ་མ་ཡེངས་པར་དེ་
ཉིད་ལ་སེམས་འཛོག་པ་སྟེ། ལྷ་སྐྱའི་གསལ་སྐྱང་སྐྱེ་སྐྱར་བུལ་གྱི་
སྟོ་རིམ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས་དེ་ལྟར་བྱེད།།

གྲོལ་ལམ་གཅིག་ཚར་བའི་སྐབས་སུ་ཞི་ལྷག་གཉིས་སྟེ་སྟེ་མེད་
པར་ཐོབ་པ་ཞིག་གྱང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་མཛོན་ཞིང་། ཐབས་ལམ་
པ་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་དུ་རིམ་པ་དང་སོའི་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་ཐོབ་

བ་དང་། ཞི་གནས་ཅམ་ཐོབ་བའང་འཛོག་ཚོག་གམ་ད་དུང་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་གཟུ་ལུམ་མི་བྱ་བར་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་དགོས་སོ།།

དགུ་པ་མཚོན་པ་ནི།

འདིར་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དཀྱིལ་འཁོར་པ་རྣམས་ཚེས་
ཞེང་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱ་བ་སྟེ།

དེ་ལ་དབྱེ་ན།

ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་སྤྱད་རྒྱ་དང་སྣག་པ་ཉིང་འཛིན་སོགས་ཅི་
རིགས་ཤིག་གསུངས་པ་ལ་བཤད་རྒྱུད་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་
ཁ་བསྐྱངས་ནས་སྐྱབ་ཐབས་རྣམས་སུ་བཅུ་བཞིར་གསུངས་ཏེ།

དེ་ལ་མཚོན་རྣམས་བྱིན་རྫོབ་དང་། འབྲུལ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

མཚོན་རྣམས་ལ་ཐ་མལ་པའི་རྣམ་ཏོག་མ་བསལ་བར་སྐྱ་མེད་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་དབྱེས་པ་སྐྱེད་པའི་དོན་རྗེས་ལོངས་སྤྱོད་དུ་མི་འགྱུར་
ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་ལ་བཏེན་ནས་ཉམས་ཚག་སྐོང་བ་དང་བུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཚོགས་རྫོགས་པའི་དགོས་བའང་སྐྱབ་མི་རུས་པས་མཚོན་

བ་ལ་གྱིན་རྒྱབས་ཐོག་མར་འགོ་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ནི། ལུག་རྒྱ་བཞི་པའི་
 བསམ་གཏན་ལྟར། རང་ཉིད་ལས་གྱི་དོ་རྗེ་སེམས་དཔར་བསྐྱེད་
 དེ། ལུགས་ཀ་ནས་རྗས་སོ་སའི་ས་ཐོན་སྒྲོས་ཏེ་འགོ་འདུ་དང་ལུགས་
 གྱི་རྒྱུན་གྱིས་མཚོན་རྗས་ཐོགས་པའི་སྣ་མོ་ནམ་མཁའ་གང་བར་
 རྫོབ་པ་ཐུན་མོང་གི་མཚོན་རྫོབ་ཚུལ་དང་། སྤོན་གྱི་སྒྲོན་གཞལ་ཡས་
 ཁང་སྟེ་བ་རྩེ་བས་བཞི་དང་བཅས་པའི་ནང་དུ་ཤ་ལྷ་བདུད་རྩི་ལ་
 ས་ཐོན་ལུང་ལྷ་བཀོད། ཚོ་ག་གསུམ་གྱིས་རིགས་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་དུ་
 བསྐྱེད། རྗས་ཚགས་གྱི་སྒྲོལ་བས་ཐམས་ཅད་ལྷ་སྟེ་སྒྲོན་ཀ་སྤྲ་ལར་
 བཅུད་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདུད་རྩི་ལ་ཨོྲོ་དང་། ཁ་གཙོན་གྱི་དོ་རྗེ་རྒྱ་གྲམ་
 ལ་རྟ་མགྱིན་གསང་བའི་ཡུམ་བཞི་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད། མཐེབ་སྲིན་
 གྱིས་དོ་རྗེ་བཟུང་བ་བདུད་རྩི་ལ་རིག་སྟེ་བདུད་རྩི་དགུག་པའི་ལུགས་
 བཟུང་བའི་ཨོྲོ་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་འཁོར་འདས་གྱི་བདུད་རྩི་བཀུག་པ་
 དམ་ཚིག་གི་བདུད་རྩི་ལ་ཐེམ་པར་བསམས་ནས་བདུད་རྩི་གྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་སྤོན་མཚོན་གྱི་ཚེད་དུ་མ་ཟད།

རི་སྐད་བུ།

རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་གཏོར་བྱས་ན།།

ཏོག་སྐྱིབ་ཉམས་ཆག་དག་པར་འགྱུར།།

མཚོད་པའི་ཇས་ལ་གཏོར་བྱས་པས།།

ཐམས་ཅད་བདུད་ཅི་ཉིད་དུ་འགྱུར།།

མི་མཐུན་སྤོགས་ལ་གཏོར་བྱས་པས།།

དུག་པོ་གཏུམ་པོ་འང་འཛིག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྣང་དགོས་

པ་གཞན་ཡང་མང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཏོར་མ་ལ་མི་བཞོད་དེ་འཕྲོ་

འདུ་དང་གཏོར་སྐྱགས་ཀྱིས་འདོད་ཡོན་གྱི་ལྷ་མོ་དུག་རེ་རེ་ཞིང་

གངས་མེད་པར་སྐྱོས་ཏེ་སྤེལ་བ་དང་། རྟུང་ལས་འཕྲོ་འདུ་དང་

སྐྱགས་ཀྱིས་རྟུའི་རྒྱ་མཚོར་རྫོབ་པའོ།།

གཉིས་པ་འབྲུལ་རྩེ་ནི།

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ལས་ལས་ཀྱི་རྗོ་རྗེ་སེམས་དབའ་

ཞིག་སྐྱོས་ཏེ་ཤར་སྐྱོར་གནས་པ་ནི་མཚོད་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་

ལ། དེས་མཚོད་པ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་ལ་བརྟུ་བཞི་སྟེ། དེའང་སྐྱུ་
འཕྱུལ་ཞི་བ་དང་སྦྱར་ན།

དང་པོ་ཕྱག་ནི།

ཕྱག་འཚམ་བའི་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་སུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་
དོན་གྱི་ཕྱག་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་ནས་གྲུས་པས་འདུད་
པ་བཟུང་ཕྱག་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་དུ་འཚམ་ཞིང་། ལྷ་ཚོགས་རྣམས་
ཀྱིས་ལན་གནང་བར་བསམ་པའོ།

གཉིས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ནི།

འཚད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་འོ།

གསུམ་པ་ཀུན་བཟང་ནི།

ཚོས་ཐམས་ཅད་རིག་པ་རང་སྣང་དུ་མཉམ་པ་ལ་བཟང་ངན་དང་
སྤང་དོར་མ་གྲུབ་པས་མཚོད་པར་མ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་རྒྱལ་ཅོམ་ཡང་
མེད་དེ་སྦྱོད་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཚོད་པའོ། །འདི་
དང་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྦྱོར་གསུལ་སྦྱུང་ཐབས་ལྟར་འོ།

བཞི་བ་ཞབས་བསིལ་ནི།

བསིལ་ཆབ་ཐོགས་པའི་ལྷ་ལོས་ལན་གསུམ་དུ་སྤུལ་བས་བྱུག་
དང་ཞབས་དང་ཞལ་བསིལ་བར་བསམ་བཤོ།།

ལྷ་བ་བཞི་བསྐྱོལ་ནི།

རྡོ་རྗེ་སྐྱོས་མ་སོགས་ལྷ་ལོ་དབག་མེད་སྐྱོས་ཏེ། འདས་ལ་
བདུག་སྐྱོས། དཔུ་ལ་མེ་ཏོག་སྐྱུན་ལ་མར་མེ། ཐུགས་ཀར་བྱུགས་བ་
རྣམས་ཀྱིས་མཚོད་དེ། མཐར་ལྷ་ལོ་རྣམས་ཀྱང་གནས་དེ་དང་དེར་
ཐེམ་བ་དང་། རྐྱེས་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་དེ་དག་ལས་
ལྷ་ལོ་བཞི་སྐྱར་བྱུང་ནས་ལས་སེམས་ཀྱི་འདས་སོགས་གནས་
བཞིར་ཐེམ་བས་དངོས་བྱུབ་ཐོབ་པར་བསམ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྐྱེས་
དང་རྐྱེས་ལན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་བསྐྱོལ་མར་བྱས་པས་ན་བཞི་བསྐྱོལ་
ཞེས་བརྗོད་གསུངས་སོ།།

བྱུག་བ་སྐྱུན་མཚོད་ནི།

བདུད་རྩི་ཆེ་བ་བརྗོད་བ་སྐྱོན་དུ་བཏང་སྟེ། མཐེབ་སྤིན་ཉི་ཟླ་ལ་

སྐྱོད་གྱི་སྤྲུག་རྒྱས་གཏོར་བས་བདུད་ཅིའི་ཟེག་མ་ནམ་མཁའ་ལ་སྐྱོན་
ལྟར་ཆགས་པ་ལས་ར་སྤྲ་ཡ་ནའི་ཆར་བབས་པས་ལྷ་རྣམས་གཟི་
བརྗིད་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་རང་གི་སྤྱེ་ལ་རྩྱུ་དང་སྤྲོན་ལ་འབྲུ་གསུམ་
བཀོད་ལ་མཐེབ་སྲིན་གྱིས་སྦངས་ནས་སྤྱེར་བཞག་པས་གནས་
གསུམ་དུ་ཆགས་ཏེ་འཕྲོ་འདུས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་
པར་བསམ་པའོ།།

བདུན་པ་གཏོར་མ་ནི།

གཏོར་མ་འདོད་ཡོན་གྱི་ལྷ་མོ་དུག་གི་རྣམ་པར་སྤུལ་བས་
གཟུགས་དོ་རྗེ་མ་དང་མེ་ལོང་སྤྲོན་ལ་དང་། སྤྲ་དོ་རྗེ་མ་དང་རྒྱུད་
མངས་སྤྲོན་ལ་སོགས་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་ཐིམ་ནས་མཉེས་པར་
བསམ་པའོ།།

བརྒྱད་པ་བདུད་ཅི་གསང་བཞུག་ནི།

གསང་བཞུག་ནམ་རྩང་བཞུག་ཞེས་པ་སྐྱེམས་གྱི་བདེ་རྩིང་སྟེ། བདུད་
ཅིའི་རྒྱུན་གཏོར་མར་ལན་གསུམ་སྐྱེང་བས་དང་པོས་ལྷ་རྣམས་

དབྱེས་པ་བསྐྱེད། གཉིས་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་འགོག་པ་ལས་
བསྐྱེད། གསུམ་པས་རྒྱལ་བ་རྣམས་གཞན་དོན་ལ་བསྐྱེད་པ་ལོ།

དགུ་པ་ལྷག་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཚན་པ་ནི།

སྐྱེལ་པ་དང་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས་འདིར་སྲི་མ་ལྟར་བྱེད་
དེ། བདག་ཉིད་ལས་གྱི་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀ་ནས་རྩྭ་ཡིག་སྐྱོས་
པས་ས་གཞི་དང་ཁང་སྲིམ་སོགས་དག་པའི་ཞིང་དང་གཞལ་མེད་
ཁང་དུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་དང་། ཚུམ་དེ་བཞིན་དུ་རྩྭ་ལས་རྒྱན་དང་
ནགས་ཚལ། རྩེ་ལས་སྐྱེད་བྱེད་ས། ཨ་ལས་སྐྱེས་རྒྱུ་དེ། ཨོ་ལས་
ཞལ་ཟས། མི་ལས་གོས་དང་།⁽¹⁾ རྩྭ་ལས་བྲོ་གར་སོགས་དེ་
དེའང་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱོས་ཉེ་མཚན་པ་ལོ།

བརྩ་པ་བསྐྱེད་པ་མཚན་ནི།

རྒྱད་ཉིད་ལས།

མོ་ངན་འཛིག་ཉེན་སྲིང་དེ་རྗེ། །ཞེས་པ་ལྟར་འཁྲུལ་པའི་

(1) མགོ་ལོག་དེབ་གཞུགས། 956-ཀ། །གོས་དང་། །

གཞན་དབང་དུ་སོང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྐྱོད་རྗེ་བསྐྱེད་
དེ་རང་གི་ཕྱགས་ཀ་ནས་སྐྱོས་པའི་རྩི་ཡིག་ལས་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་
འབར་བས་བསྐྱེད་བྱའི་སྐྱོད་ནང་གི་ས་བོན་དུག་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་ནས་རྣམ་ཤེས་འོད་གསལ་གྱི་དགོངས་
དེའི་སྐྱོད་སྐྱོད་པའོ།།

བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱོད་མཚན་ནི།

སྐྱོད་ཆོགས་རྣམས་རྗེས་ཆགས་གྱི་སྐྱོམས་པར་ལྷགས་པའི་
བདེ་བའི་འོད་ཟེར་སྐྱོ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལ་བ་ཐམས་ཅད་མཚན་ཅིང་
གསང་བའི་དབང་ཐོབ་པར་བསམ་ལ་ཨ་རུ་རྩ་གའི་སྐྱགས་གྱིས་
ང་ཀྱུ་བ་བཟུང་བའོ།།

བཅུ་གཉིས་པ་འདོད་ཡོན་རོ་མཉམ་ནི།

སྐྱོད་སྐྱོད་ཐམས་ཅད་འདོད་ཡོན་གྱི་སྐྱོ་མོར་དག་པས་སྐྱོ་ལ་སྐྱོ་
དང་ཚོས་ཉིད་ལ་ཚོས་ཉིད་རོལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཚན་པའོ།།

བརྒྱ་གསུམ་པ་རོལ་མོ་ཡེ་ཤེས་ནི།

མཚོད་པའི་ཡོ་གྲང་རི་སྒྲིབ་པ་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རོལ་པར་སྤྱད་
 པ་སྟེ། དེ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ན། དང་པོ་ཀུན་བཟང་གིས་འདོད་པའི་
 ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པར་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 རང་སྣང་ཁོ་རྣམ་བཟླས་ཏེ་མཚོད་པ་དང་། དེ་ནས་དགུས་དག་
 པའི་འདོད་ཡོན་གྱི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་སྤྱུལ་ཏེ་མཚོད་པ་དང་། སྤྱི་མ་
 འདིས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་པར་
 བསྐྱུས་ནས་མདོར་ན་སྣང་སྤྱོད་མ་ལུས་པ་དབྱེས་མཉམ་ཆེན་པོའི་
 ཡེ་ཤེས་རྩལ་འབར་བའི་གྲོགས་སུ་འབྱེད་བའི་ཉིད་མཚོད་པའི་ལམ་
 ཀྱི་གནད་ཡིན་པས། རོལ་མོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐར་མ་རྒྱ་སྤྱོད་པར་
 ཞེས་སོགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོད་པའི་རྩོ་
 རྩེར་དང་རྒྱལ་བཟུང་བ་གསུངས་ཏེ་མཚོད་པར་མ་ཟད་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་
 རྒྱུད་ལས་འདོད་ཡོན་ལམ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐབས་མཁས་རི་སྒྲིབ་བསྟན་པ་
 རྣམས་ཀྱི་གནད་གཟེར་ཡང་འདི་ཉིད་དོ།།

རིགས་ལ་བཞག་པའི་གྲུབ་པ་བཞི་ལྡན་གྱི་དག་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་སྟེ།

ཐུགས་སྐྱོལ་ལས།

ཡི་གེ་འདུས་པ་གྲུབ་པ་བཞི།།

མཐུ་ཚེན་རེད་པ་གང་ཡིན་པ། །ཞེས་སོ། །གྲུབ་པ་བཞིའི་

གངས་འདྲེན་ནི་སྤང་བ་ཤད་པ་བཞིན་ཏེ། ཡི་གེའི་རང་བཞིན་མཐུ་

བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་ཚོས་དབྱིངས་སུ་གནས་པ་དང་། སྐྱུ་མ་

ཅམ་དུ་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕན་གནོད་ཀྱི་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་

འབྱུང་བ་བ་ལང་རྗེའི་བར་ལ་གྲགས་པ་དང་། ཐུགས་པས་སངས་

རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་མཐུ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཚིག་ཏུ་བྱིན་

ཀྱི་བརྒྱབས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བརྒྱས་པས་དག་ལ་རུས་པ་

ལུལ་བྱང་སྟེ་བ་དང་། དེས་ཐུགས་ཀྱི་སྣའི་ཐུགས་རྒྱུད་འཁུལ་ནས་

སྣོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་རྣམས་སོ།།

སྤྱིར་ནི་ཐུགས་ལ་དག་ཁོ་ནས་མ་ཐུབ་ཅིང་། གསང་བདག་ཞེས་

ལུང་ལས། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེའི་སྣོ་ཡིག་འབྱུང་སྤང་བས་

གསང་སྤྱོད་ལྷན་པར་དུ་བརྗོད་པ་དང་བཅས་ཤིང་ཤེས་སྐྱོབ་ཀྱི་ལས་
ཀྱིས་ལོག་ཏུ་གྱི་གཉེན་པོ་འགྲུང་བ་ནི་གསང་སྤྱོད་ལྷན་པར་དུ་
དང་ཡོད་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དངོས་པོའི་དོན་རིག་པར་བྱེད་པའི་ལས་
ཀྱིས་མ་ཏེ་གསང་སྤྱོད་ལྷན་པར་དུ་གྱི་གཉེན་པོ་འགྲུང་བ་ནི་རིག་སྤྱོད་ལྷན་
དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཚོས་ཀྱི་ཚིག་དོན་མི་བརྗོད་པར་འཛིན་
པའི་ལས་ཀྱིས་བྱ་བ་ཉམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་འགྲུང་བ་ནི་གསང་སྤྱོད་ལྷན་
ཀྱི་འདི་གསུམ་ཀྱི་ཉམས་ཀྱི་དང་པོ་ལྷན་པོའི་དབྱིབས་དང་། ལྷན་པོ་
གཉེས་ལྷན་པོའི་གསུམ་སུ་བཞུགས་ཞེས་འགྲུང་ངོ་།།

ཞེས་པ་ལྷན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། ཅུ་ལྷན་འདི་
ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ནི།

གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་དང་། ལྷན་བསྐྱེད་པའི་དང་། ལས་
ཀྱི་རིམ་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

པོ་བྱང་གི་ས་པོར་དང་། རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་གཉེས་རིམ་བཞེན་ལྷན་
ཞེས་པ་དང་བེ་བྱ་བེ་བྱ་ལྷན་ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཞི་ཁྲིའི་སྐྱགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལའང་། རྒྱ་མ་ལོར་བ་ཅ་བའི་དང་། བསྐྱེད་བ་རྒྱེན་གྱི་དང་། བསྐྱེད་
པ་ལས་གྱི་སྐྱགས་སོ། །དང་པོ་རྒྱ་མ་ལོར་བ་ཅ་བའི་སྐྱགས་ནི།

གང་ཞེག་ཡོངས་སུ་གྲུར་བ་ལས་སྣར་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་གྱི་
སྐྱགས་ལ་ལྷ་སྐྱེད་ཅ་བར་གྲུར་པའི་སྐྱགས་ཞེས་བཟོད་པ་ཡིན་པས་
གཞན་དུ་སྐྱེད་པའི་སྐྱགས་ཅ་བའི་སྐྱགས་སུ་བཤའ་བ་སོགས་དང་
མི་འདྲའོ། །དེ་ལའང་། ལེའུ་བཞི་བ་ལས་གསུངས་པའི་ཡི་གེ་རྒྱ་
འདྲུལ་དང་། བདུན་པ་ལས་གསུངས་པའི་རྩྭ་རྩྭ་སོགས་རིགས་གྱི་ས་
བོན་དུ་གྲགས་པ་གཉིས་དང་། ཕྱི་མ་ལའང་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཡིན་
མིན་གཉིས་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱེན་གྱི་སྐྱགས་ནི།

གང་ཞེག་བཟོད་པའི་རྒྱེན་གྱིས་ཕྱག་མཚན་དོ་ཇི་སོགས་ལས་
སྐྱེད་སྐྱེད་འགྲུར་པའི་རྒྱེན་གྱི་སྐྱགས་ཏེ། འདི་ལ་སྐྱབ་ཐབས་སུ། རྩྭ་
སོགས་ས་བོན་དང་བརྗེ་གྲེག་སོགས་གཉིས་ཆར་ཚོགས་པ་འགྲུང་

ཡང་། འགྲེལ་བ་ལས་བརྗེད་སོགས་ཅམ་ལས་མ་བཤད་བས་
བསྐྱེད་སྐྱབས་དང་བསྐྱེད་སྐྱབས་རྒྱུ་བ་གཉིས་ལས་གསུམ་དུ་བྱེ་
བའི་བསྐྱེད་སྐྱབས་ལ་རྒྱུ་བ་ཁོ་ན་འཛོག་དགོས་སམ་སྟམ་མོ།

གསུམ་བ་བརྒྱལ་བ་ལས་ཀྱི་སྐྱབས་ལོ།

ས་ལོན་དང་བསྐྱེད་སྐྱབས་སྐྱེལ་བ་སྟེ། འདི་ནི་འཇབ་གྱི་ལས་ལ་
འཇུག་ཆེ་བས་ལས་སྐྱབས་ཞེས་བཏགས་སམ་བཏགས་ལོ།

གཉིས་བ་ཁོའི་སྐྱབས་ལའང་གསུམ་ལས་ཀྱི་དངོས་སྐྱབས་ལོ།

རྩྭ་ཏ་ཏེ་བའ་རྩྭ་ལས་ཁྲག་འཁྱུང་གནས་ལུལ་སྐྱོད་དབང་
ལས་ཀྱི་ལོ།

གཉིས་བ་བསྐྱེད་བའི་རྒྱུ་གྱི་སྐྱབས་ལོ།

ཁྲག་འཁྱུང་ལུལ་ལོ་ལོ་བརྗེད་མ་རྒྱུ་སོགས་དང་། གནས་ལུལ་
སྐྱོ་མ་ལ་བརྗེད་སྟེ་དབང་ཏགས་དོ་རྩེ་མཚོན་བའི་མཐར་གྱོ་རི་སོགས་
སོ་སོའི་མིང་རྒྱུ་བ་དང་། དབང་རྒྱུ་མའི་བསྐྱེད་སྐྱབས་རྩ་བའི་
རྒྱུ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་མ་ལུ་རྟམ་སྐྱོ་སོགས་

བྱུང་བས་ཁ་བསྐྱོད་དོ།།

གསུམ་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་ཀྱི་སྐབས་ནི།

བརྗོད་མ་རྒྱ་ལྡན་སོགས་བསྐྱེད་སྐབས་ལ་མ་རྒྱ་ཅན་སོགས་
ལས་སྐབས་བཏགས་པ་སྟེ། འདི་ཅུ་བསྐྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་ནང་
གི་ལས་སྐབས་ཡིན་ལ། མ་རྒྱ་ཅན་མན་ཆད་མ་གཏོགས་ལས་
སྐབས་སུ་མི་འཛོག་པར་བཤད་པ་ནི་ལས་ལ་སྐྱུལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པར་མངོན་པས་ལས་སྐབས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་
སུ་འགྱུར་བ་འདྲ་ལོ།།

ཁ་ཅིག་ཅུ་བསྐྱེད་ལས་གསུམ་གྱིན་ལས་སྐྱུལ་བའི་སྐབས་
དང་བཞིན་བཞེད་པའང་སྣང་དོ།། །འཁོར་ཆམས་ལ་ཅུ་བསྐྱེད་སྐྱེལ་
བ་ལས་སྐབས་སུ་འཛོག་པ་སྐར་དང་འདྲ་ལ། དེ་ཆམས་སོ་སོའི་
མཐར་ཆེ་གི་སོ་རྒྱུ་རྩི་ལྟ་བུ་གང་འདོད་ཀྱི་སྐབས་ཤམ་བཏགས་ན་
ལས་ལ་སྐྱུལ་བའི་སྐབས་སུ་འདྲ་བའི་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྐབས་ནི།

ལེ་ཏུ་བདུན་པ་དང་བཅུ་དྲུག་པ་ལས་སྟོན་གསལ་དབབ་པ་
དང་། སྐྱོན་བྲངས་པ་དང་། རིག་མེ་དོར་བ། བསྐྱུལ་ཞིང་བསྐྱེམ་
པ། དབང་བསྐྱར་བྱིན་རྫོང་གི་སྐབས་དང་། ཁོ་ལོ་མཚོད་པའི་
སྤྱ་རྣམས་སོ།།

གསལ་བཟ་ལས།

ཉལ་ཏུ་བཞུས་པ་བྱས་པ་ནི།།

བྱང་ཚུབ་གཟུངས་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་དངོས་
བྱུང་གྱི་དང་ལུང་པར་གསུང་དོ་རྗེ་སྐྱབ་པའི་ཚེད་དུ་གསུངས་པའི་
གཙོ་ལོ་ནི་བཞུས་སྐབས་ཡིན་པས། བཞུས་བཅོད་རི་ལྟར་བྱ་བའི་
ཚུལ་ཡང་བཤད་ན། **ལམ་རིམ་ལས།**

སྐྱོན་བཅུ་སྤངས་ཏེ་རྣམ་གསུམ་གྱིས།།

བཞུས་པ་གངས་བཞིན་རྫོགས་པར་བྱ། །ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལ་
སྐྱོན་བཅུ་ནི། **རམ་རྫོག་ལས།**

སྒྲ་ཆེན་མ་ཡིན་ཚུང་བ་མིན།།

མགྲོགས་པར་མ་ཡིན་བུལ་བར་མིན།།

དབུ་པོར་མ་ཡིན་ཞན་པར་མིན།།

ཡིག་འབྲུ་ཡན་ལག་ཉམས་པ་མིན།།

ཡེངས་པས་མ་ཡིན་སྒྲ་བཞིན་མིན།།

སྐལ་སོགས་བར་དུ་ཚོད་པས་མིན།། །ཞེས་པ་ལྟར་ཉ་ཅང་སྒྲ་ཆེ་
བ་དང་ཚུང་བ་སོགས་སོ། །རྣམ་པ་གསུམ་ནི་བརྒྱ་ཚུལ་ཏེ།

དེ་ལའང་གསལ་བ་གསུམ་དང་། སྤྱི་ནང་གསང་གསུམ་
དང་། སྤ་མོ་གསུམ་གྱི་བརྒྱ་ལུགས་རྣམས་ལས། དང་པོ་གསལ་བ་གསུམ་
གྱི་བརྒྱ་ལུགས་ནི།

བདག་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་གསལ་བ་དང་། དེ་ལས་མདུན་
དུ་སྤེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་གསལ་བ་དང་། དམ་ཚིག་པ་
ལས་ཡེ་ཤེས་པ་ལ་འོད་ཟེར་སྒྲོ་བསྐྱུ་མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་
གསལ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བརྒྱས་པ་བྱ་བའོ།།

གཉིས་པ་མི་ནང་གསང་བ་གསུམ་གྱི་བཟང་ལུགས་ནི།

དམ་ཡེ་སྲེ་ནས་སྲོ་བསྟུ་ཞལ་ནས་ཞལ་དང་གསང་བ་ནས་
གསང་བར་འཁོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཟང་བ་དང་། སར་སྲོས་སྡིབ་
བ་སྟུང་བར་སྟུལ་ཞིང་ཚུར་བསྟུས་སྡིབ་བ་སྟུངས་ནས་དངོས་
གྲུབ་གྱི་སྡོད་རུང་དུ་བྱ་བ་སྟེ་སྲི་ལྟར་བཟང་བའི་སྡོ་གཉིས་དང་། ཡེ་
ཤེས་སེམས་དབའ་འབྲེད་དམ་མི་འབྲེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། སར་སྲོས་
དངོས་གྲུབ་བསྟུལ་ནས་ཚུར་བསྟུས་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་བསམ་
བ་ནང་ལྟར་བཟང་ཚུལ་དང་། སར་མི་སྲོ་བར་ཚུར་དངོས་གྲུབ་བསྟུ་
དམིགས་ཁོ་ན་གྱ་བ་དང་། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཞལ་དང་
མཁའ་ནས་གསང་བར་འཁོར་བ་ལ་དམིགས་བ་སྟེ་གསང་བ་ལྟར་
བཟང་ཚུལ་གཉིས་སོ།།

གསུམ་པ་སྡོ་གསུམ་གྱི་བཟང་ལུགས་ལའང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ།

ཡིག་འབྲུ་དང་། ལྷག་མཚན་དང་། ལྟ་སྟུ་སྟེ་མོ་སྲོ་བསྟུ་རིམ་
བཞིན་གྱ་བ་ལ་དམིགས་བའི་བཟང་སྟེ་བཟོད་དང་། དཔུགས་འཇུག་

གནས་ལྗང་གསུམ་སྲགས་དང་སྐྱར་བའི་དོ་རྗེའི་བརྒྱས་པའོ། །དེ་
ལྟར་གང་མོས་ཀྱི་སློབ་སྲོལ་རབ་ལྗས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་སྲོལ་བའི་མཚན་
མ་རྟེན་པའམ་སེམས་བརྟན་པའི་རྩོད་ཚད་ཐོབ་པ་དང་། འབྲིང་ལོ་
གཅིག་གམ་རྒྱ་བར་དུག་སོགས་རི་སྲིད་བརྒྱ་བར་དམ་བཅས་པ་དེ་
སྲིད་དུ་བརྒྱ་བ་དང་། ཐ་མ་གཙོ་བོ་ལ་བྱེ་བ་དང་། འཁོར་རྣམས་ལ་
ཁྲི་སྲག་རེ་བརྒྱ་བར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ནི།

རིག་པ་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་རྗེགས་ཀྱི་ལྟའི་སྐྱར་གསལ་བ་ལས་མི་
འདའ་བ་ཞེས་བཤད་དེ། སློབ་གསུམ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་
དག་གི་ངོ་བོར་བརྟན་ཅིང་མི་ཤིགས་པར་བྱེད་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱི་མཚན་མར་གྱུར་བ་སྟེ། **རྒྱས་པ་ལས།**

འདའ་དགའ་རི་བཞིན་མི་ཤིགས་པའི།།

རྒྱས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མཚོག་གི་གནས།།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མཚན་མའི་གཟུགས།།

ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་ནི་བསྐྱབས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཙོ་
མོར་ལྷག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།

དེ་ལ་ཞི་མོའི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཕྱག་རྒྱ་འབྲུང་
བའི་རྒྱ་ནི།

ལག་པ་གཡས་པའི་སོང་མོ་ལྷ་ལ་དབའ་མོ་འབྲུ་ལྷ་དང་། གཡོན་
གྱི་སོང་མོ་ལྷ་ལ་དབའ་མོ་འབྲུ་ལྷ་བཀོད་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་སྟེ། འདི་
ཕྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་སྡོན་དུ་འགོ་བ་ནི་ཕྱག་རྒྱའི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་
ཅད་གྱི་གཞི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་ནལ་འབྱོར་
དུ་མཚོན་པའོ།

དེ་ནས་རིགས་ལྷ་སྤྱིའི་དམ་རྒྱ་ནི།

ལེའུ་བརྒྱད་པར།

མོ་དང་ལྷོ་གཉིས་ཅེ་སྦྱར་ཏེ།

འབྲུ་བརྒྱད་བསྐྱོལ་ནས་ཅེ་སྦྱར་བ།

རྒྱལ་བ་ཀུན་དང་མཉམ་སྦྱོར་བའི།

སྒྲུང་གི་ཡི་གེ་གཉིས་མཉམ་སྦྲོར་དུ་བཅེངས་ཤིང་། སངས་རྒྱུས་
གྱི་རིགས་ཐ་དད་མང་པོ་ཐབས་ཤེས་བསྐྱེས་པའི་བདེ་བས་མི་སྤྱད་
པར་བསྐྱམས་ནས་ལྷ་ཉོག་དབྱེར་མེད་དུ་བཏུབ་པར་རྒྱུས་འདེབས་
པའི་ཆེད་དུ་སོར་མོ་པལ་ཆེར་བསྐྱོལ་མར་སྦྱར་ལ། མ་བསྐྱོལ་བ་
ཟུང་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་རིགས་འདྲེས་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་བདེ་བ་
འདུས་ཤིང་བསྐྱེས་པར་འགྱུར་བས་མདོར་ན་རིགས་ཐམས་ཅད་
གྱི་བདེ་བ་བསྐྱམས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དུ་བྱུང་ངམ་སྣམ་
སྟེ་དཔུང་གཞི་ཅམ་མོ།།

སོ་སོའི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟེན་

རེ་རེའང་ཕྱག་རྒྱ་བདུན་སྟུགས་སུ་བྱ་སྟེ། མི་བསྐྱོད་པ་ལ་
མཚོན་ན། རང་ལྷ་དེའི་སྦྱར་སྟོལ་བ་ཕྱག་ཆེན། ལག་པ་གཡས་
པའི་གྲུང་མོ་ཐུགས་ཀར་བསྐྱེད་བ་བཅའ་བ་དམ་རྒྱ། དེའི་ཅེ་མོ་
རྩི་ཡིག་བསམ་བ་བསམ་བ་ཚོས་རྒྱ། དེ་ལས་དོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་བསམ་
བ་བསམ་བ་དམ་རྒྱ། གཡོན་པའི་འབྲུ་ལྷ་སྐྱས་ནས་དྲིལ་བུ་གསེལ་

ཞིང་ལྷ་མོ་ལ་འཁྲུང་བའི་ཚུ་ལ་གྱིས་ཞབས་གཡོན་ལ་བཏེན་པ་
བཅའ་བ་ལས་རྒྱ། དེ་ལྟར་བསམ་པ་བསམ་པ་ལས་རྒྱ། བྲག་རྒྱ་
གཡས་ནས་བཅས་ཏེ་མདུན་དུ་བསྐྱུར་ནས་གཡོན་དུ་ཡུམ་གྱི་
ཐུགས་ཀར་དཔྱོད་པ་དང་སྟན་ཅིག་བརྗོད་ཀྱི་ཀ་ཅེས་བརྗོད་པ་
བརྗོད་པ་ཚོས་རྒྱ་སྟེ། སྤེལ་འདིའི་བསྐྱུར་ཞིང་དཔྱོད་པ་ཞི་བཅའ་བ་
དང་བསམ་པ་ལས་རྒྱའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་འབྲེལ། །དེ་ནི་ཤེས་
རབ་ལ་ཐབས་གྱིས་རྒྱས་འདེབས་པའོ།།

དེ་བཞིན་དུ། ལྷོ་བསྐྱེད་ཅེ་མོར་དེལ་བསེལ་འབར། །ཞེས་
སོགས་ལྟར་དབྱིངས་སུ་ག་མའི་བྲག་རྒྱ་བདུན་ལྡན་གྱིས་ཐབས་
ལ་ཤེས་རབ་གྱིས་རྒྱས་འདེབས་པ་སོགས་ལྟག་མ་རྣམས་ལའང་
ཅི་རིགས་སུ་སྐྱུར་རོ། །བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་བས་སྤྱིའི་དམ་རྒྱ་ཅམ་
བཅིངས་པས་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་མཉེས་པ་དང་རྒྱས་
འདེབས་གྱི་དགོས་པ་འབྲུབ་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་སློབ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ནི།

ཅ་བའི་རྒྱད་འདྲིར་མ་གསུངས་ཀྱང་། བཤད་རྒྱད་རྒྱས་པ་དང་
དྲོ་རྩེ་མེ་ལོང་སོགས་ནས་ཁ་སྐོང་བ་སྟེ་མ་སྐོས་སོ། །སྐྱབ་ཐབས་
གྱི་མཚོན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྟག་པར་བསྟགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དེ་ལྟར་
ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་སྟག་པའི་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་གྱི་གནད་ལ་ཉོགས་
གོམས་ལས་སུ་རུང་བའི་སྟག་པས་ཡན་ལག་གི་བསྐྱལ་བསྐྱོད་
སྤོ་མོ་ཚུན་ཚད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེ་བྲག་
མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ། **ལེ་ལུ་བརྒྱད་པར།**

མདོར་ན་བསྐྱལ་བསྐྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱུ་བ།

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ངང་ཏུ་གནས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
སོ། །དངོས་པོ་བཅུའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་སྟག་པར་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་
ཡང་ཡོད་མོད་གྱི། གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི་ངག་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་ལག་
པས་བཅའ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡིན་ཞེས་རོང་ཐོམ་
ཆེན་པོ་བཞེད་དོ།།

བཞི་བ་རྒྱུད་གྱི་དགོས་འབྲེལ་ནི།

ཐུགས་ཐིག་ལས།

བརྗོད་འབྲེལ་དགོས་པ་ཡང་དགོས་དང་།།

རྒྱ་རྒྱུན་ཡན་ལག་བཞི་རུ་འགྲུང། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡན་ལག་

བཞི་སྟེ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་གསུམ་བརྗོད་བྱ། དེ་མཚོན་
བྱེད་ཡི་གེའི་རྒྱུད་ནི་རྗོད་བྱེད་དེ། བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་ལ་མི་སྟོས་
པར་རྗོད་བྱེད་དང་དགོས་པའི་འབྲེལ་བ་བརྩེར་མི་བརྟུབ་པས་དེ་
ལྟར་སྟོས་གྱི། ཡན་ལག་བཞིའི་དང་པོ་དངོས་ནི་རྗོད་བྱེད་དོ། །རྗོད་
བྱེད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ཚང་ལ་མ་ཅོར་བར་ཤེས་
པ་ནི་དགོས་པ། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ཉམས་སུ་སྦྱངས་པས་ལས་
བཞི་དང་འབྲུང་སྟེ་དངོས་གྲུབ་སོགས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་
གྲུབ་བསམ་པ་བཞིན་དུ་འབྲུང་བ་ནི་ཉིང་དགོས་སམ་དགོས་
པའི་དགོས་པ་སྤོ་མོ་དང་། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་
ཐུག་རྒྱ་ཚེན་པོ་མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པ་ནི་ཉིང་དགོས་

གཙོ་བོ། འབྲེལ་བ་ལ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གཉིས་ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་
དང་། རྗོད་བྱེད་དང་དགོས་པ་ཐབས་ལས་ཐབས་རྣམས་དང་དགོས་
པ་དང་ཉིང་དགོས་དེ་ལས་དེ་རྣམས་དང་། ཉིང་དགོས་དང་བརྗོད་བྱ་
རོ་བོ་བདག་གཅིག་གིས་འབྲེལ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་ལ་
འབྲེལ་བ་དངོས་བཏགས་ཅི་རིགས་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་དོན་དངོས་
ཞི་ཉིང་དགོས་དགོས་པ་ལས་འབྱུང་། དགོས་པ་རྗོད་བྱེད་ལས་
འབྱུང་བའི་དེ་རྣམས་འབྲེལ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉིང་དགོས་དོན་དུ་གཉིང་
བའི་འཁོར་ལྷན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བ་མཐོང་ནས་རྗོད་བྱེད་རྒྱུད་
གཞུང་ལེན་ཅིང་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ།།

འོན་ཏེ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟ་བུ་དང་བསྐྱེད་
ན་ཉིང་དགོས་དང་བརྗོད་བྱ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བཅིས་པ་འདིར་
ཡང་གོ་རྒྱུ་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡོད་དམ་སྟུམ་མོ།།

སྲིད་ཞི་དགོས་སོགས་ཚོས་བཞི་བསྟན་པ་གསུལ་བྱ་གཞུང་དེ་
ལ་དང་སོར་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་གཞུང་གི་སྲོན་དུ་བཞག་པར་

བྱ་བ་ཡིན་ཡང་འདིར་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྫོགས་པའི་མཐར་སློབ་པ་
འི། རི་སྲིད་རྒྱུད་འདི་མ་རྒྱབ་པར་འཛིག་ཉེན་ན་གནས་ཤིང་སྲོད་པ་
དེ་སྲིད་དུ་འཛིག་ཉེན་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་བྱུབ་ཀྱི་
འཕྲོར་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་རྒྱུན་མི་འཚད་པར་བྱུང་བས་དངོས་
སམ་བརྒྱུད་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དོན་ཆེན་པོའི་སྐྱོར་འགྲུང་
བར་གཞིགས་ཏེ། ལྷོན་པས་འཁོར་རྣམས་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཛིན་
པར་ནན་གྱིས་གདམས་ཤིང་བཀའ་གཏང་བ་ཡིན་ཞེས་གདམས་
གཏང་གི་འཕྲོས་བཅའ་བ་ལ་བཤའ་ན་ལེགས་པར་མཛོན་ནོ།།

ལྷ་པ་འཁོར་ལ་གདམས་ཤིང་གཏང་བ་ནི། གདམས་པ་བཞི་དང་
གཏང་བ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ནི།

རྒྱུད་འདིར་གནས་ལུགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་རི་ལྟར་བརྟན་
པ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གཞི་རང་བཞིན་གྱི་སྣང་བ་
རྫོགས་བྱུང་གདམས་པ་དང་། འདིར་གཟུང་འཛིན་འཁྲུམ་པའི་རྒྱ་
འབྲས་བཤའ་བ་རྣམས་ནི་དག་བྱུང་སྐྱོང་བྱུང་སྲོལ་བའི་ཆེད་

ཡིན་པས་འབྲུལ་པའི་ཀུན་རྟོག་སྤྱང་བ་ལ་བཙོན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་
ལོག་རྟོག་འབྲུལ་པའི་སྤྱང་བ་དག་བྱུང་གདམས་པ་དང་། འདི་ནས་
བཤད་པའི་ལམ་འདི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེལ་སོ་དང་ས་ལམ་
གང་ནས་ཞུགས་ཀྱང་བྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་འབབ་པ་ཚུ་སྤྱང་མཐའ་
དག་འདུ་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་འདི་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་
ཅི་ཡོད་སྤྱང་ནས་སློབ་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གདུལ་བྱ་ལམ་གྱི་སྤྱང་
བ་བཤོད་བྱུང་གདམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ལམ་འདི་མཐར་སྐྱོན་པ་ན་
བདག་དོན་སྐྱེ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་འབྱོར་ཞིང་ཅི་མཚན་
གཞན་པན་གྱི་ཐོན་ལས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་འཇུག་པས་དོན་
གཉིས་གྱི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་འབྲས་བུ་བདེ་
གཤེགས་གྱི་སྤྱང་བ་ཐོབ་བྱུང་གདམས་པ་ལོ།

གཉིས་པ་གཏང་བ་གསུམ་ནི།

ཁོག་གཞུང་ལས།

སྤྱད་པ་སོ་དང་བྱུང་མེད་དང་།

རྣམ་འབྱོར་མིག་ལྡན་སོགས་ལ་ལོ། །ཞེས་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བའི་ཚོས་མཛོད་འཛིན་པ་
 ལོ་ཁྲིད་ཡིན་ན་གསང་དོན་འདི་ལས་མཐར་ཐུག་པ་གཞན་མེད་པས་
 འདི་ཉིད་བརྟན་པོར་བྱངས་ཤིག་ཅེས་བཀའི་སྤྱད་པ་ལོ་འཕགས་པ་
 ཐུག་ན་དོ་རྗེ་ལ་གཏད་པ་དང་། གང་ཞིག་རྒྱུད་འདི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པར་གཞན་ལ་འདོམས་པ་དེ་ནི་སྒྲ་མེད་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་ལྷུང་བསྟན་
 ཐོབ་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་སྟོན་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དངོས་དང་འབྲ་
 བར་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྤྱི་རབས་ཀྱི་གང་ཟག་སྐལ་བ་
 མཚོག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་སྟོད་ལྡན་ལ་རྒྱུད་འཆད་པར་སྟོ་བ་
 བསྐྱེད་ནས་གཏད་པ་དང་། ལྷུང་མེད་ལ་གཏད་པ་ནི། རིག་པ་འཛིན་
 པའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་སོགས་ན་བཞུགས་པའི་དོ་རྗེ་རྣམ་འབྱོར་
 མའི་ཚོགས་ལ་གཏད་པ་སྟེ། རྒྱུད་འདིའི་ཚིག་ཟེན་ལ་མེད་ཀྱང་སྐྱུ་
 འཕྲུལ་རྒྱས་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། **རི་སྐད་བྱ།**

ང་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་འདི།།

སྟོགས་བཅུ་ཀུན་ཏུ་སྤྲེལ་བ་དང་།།

དེ་ཡི་གཟུངས་ལ་གཏད་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་སོ། །དོན་བསྐྱུས་
 བས་དེ་དག་རྗེས་འཇུག་ལ་སྐྱུར་ན། རྒྱུད་ནས་བཤའ་བ་མཚོག་ཕྱུན་
 མོང་གི་དངོས་བྱུབ་གང་ཡང་སྐྱུབ་པ་ནས་ཉན་དང་བཤའ་ན་འགྲུབ་པའི་
 གོ་སྐབས་མེད་པས་རྒྱུད་སྡེ་མཉམ་ནས་གོ་ཡུལ་ཅམ་དུ་མ་བཞག་
 པར་རྒྱུད་ཉིད་ནས་ངེ་སྐྱོད་བཤའ་བ་བཞིན་སྐྱུབ་པ་སྤྱིང་སོང་བྱོས་
 ལ་རང་གི་རྒྱུད་ལྷོལ་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པ་ནི་གདམས་པའི་དོན་
 དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་
 མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བར་མ་ཚད་བར་བརྒྱུད་པའི་
 ལྷུང་གྱིས་འཁོར་ཞིང་འཇུག་པ་ནི་ཉན་བཤའ་ལ་རག་ལས་པས་སྡོད་
 ལྡན་ལ་མ་སྐས་པར་རྒྱུད་སྤྲོན་པའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་ཤོད་
 ཅིག་ཅེས་པ་ནི་གཏད་པའི་དོན་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། བསྐྱུས་པ་ལ་སྤང་
 བ་ཚར་གཅོད་པ་དང་། བསྐྱུས་འཇིན་རྣམས་ཀྱི་དབྱུང་དང་གྲོགས་
 བྱེད་པ་སོགས་ཕྱིན་ལས་རྣམས་པ་བཞི་ངེ་ལྟར་རིགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་
 བསྐྱུས་པའི་དོན་བྱ་བའང་དེའི་འཁོར་དུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཚོག་གི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི།

ཡི་གེ་འདུས་པ་ལས་མིང་། མིང་འདུས་པ་ལས་ཚོག་ དེ་ལས་
ཚོགས་སུ་བཅད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། སྒྲིལ་མ་དང་། ལེའུ་ལ་
སོགས་པའི་རིམ་པས་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་མཚོན་པར་བུས་པའི་
རྗོད་བྱེད་སྒྲིལ་རྒྱུད་གྱི་གཞུང་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། **འདི་ཉིད་ལས།**

ཡི་གེ་སྐྱབས་བཅགས་མིང་ཚོགས་ལ།།

བརྟེན་པའི་ཚོག་གིས་རབ་མཚོན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས། དེ་
ལའང་སྐྱར་སྐྱར་བ་དང་། སྐྱར་གྲགས་པ་དང་། བརྟེན་གྱུར་པའི་
རྒྱུད་གཞུང་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། ཅ་རྒྱུད་གྱི་ཆ་གང་དང་གང་གིས་
(1)དོན་གང་སྟོན་ཆེ་ལོང་ཅམ་ནི། ལེའུ་དང་ལོ་དང་། གསུམ་པའི་
སྟོན་དང་། བཙོ་ལྷ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེད་གཞི་དང་། ལེའུ་གཉིས་
པས་སྐྱེད་བསྐྱར་དང་།

བཅིངས་མེད་རྣམ་པར་གྲོལ་མེད་པའི།།

ཡི་རྣམས་ལྷན་རྒྱུན་སྐྱོད་གསུངས་རྒྱུས་ཚོས། །ཞེས་པས་གཞི་རྒྱུད་

(1) མགོ་ལོག་དེབ་གཞུགས། ༢༠༡-༡༡། །ཆ་དང་གང་གིས་།

གྲང་བསྟན། ལམ་རྒྱུད་ལས་མཚན་ཉིད་གསུམ་མདོ་ཅམ་བཅུ་གཉིས་
 བ་དང་། རྒྱས་བ་ལེའུ་ལྷ་བ་ལས་བསྟན། ལྷ་བ་ལེའུ་གསུམ་པའི་སྤྲད་
 དང་བཅུ་གཅིག་པས་བསྟན། སྤྲོད་བ་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་བ་དང་བཅུ་
 གཉིས་པས་བསྟན། དགྲིལ་ལའོར་སྟོན་བ་ལ་ཞི་དགྲིལ་དང་པོ་དང་
 རྩལ་པས་བསྟན། ཁོ་དགྲིལ་བཅོ་ལྷ་བ་དང་བཅུ་བདུན་པས། ཞི་ཁོའི་
 ལྷ་ག་བ་གཞུགས་བརྟན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་དབྱ་བས། ཚོགས་དགྲིལ་
 བཅུ་གཅིག་བ་དང་བཅུ་གཉིས་པས་སྟོན། དབང་གི་དགྲིལ་ལའོར་
 དང་དེར་འཇུག་བ་དང་སྟོན་དང་འཚམས་བར་བསྐྱར་ཚུལ་སོགས་
 དབྱ་བས། དབང་བསྐྱར་ཐབས་དངོས་བཅུ་བས། དམ་ཚིག་བཅུ་
 དབྱ་བས། སྟོན་ལས་ལ་མའི་སྟོན་ལས་རྩར་ཅམ་དབྱ་བར་དང་གཅོ་
 པོར་ཉི་ཤུ་པས་སྟོན། སྐབ་བ་བཞི་བ་དང་ལྷ་བས། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
 ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་པན་ལོན་དང་སྟོམ་ཐབས་སོགས་ལྷ་བས། བསྐྱེད་
 རྩལ་གཉིས་དང་རྩལ་རིམ་ཐབས་གྲོལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱས་
 བར་བཅུ་གསུམ་པས།

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དམིགས་ཉེན་དང་བཉེན་པའི་དགྲིལ་ལའོར་

དུག་པ་སོགས་ཀྱིས་སྟོན། མཚོད་པ་ལ། ཞི་བ་ཕྱག་རྒྱའི་མཚོད་པ་
བརྒྱད་པས། ལྷག་ཉིང་གི་མཚོད་པ་དགུ་པས། ལྷ་ཡེ་ཤེས་བཅུ་བཞི་
པས། ལྷོང་སྟོལ་དང་དམ་རྫས་ཀྱི་མཚོད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པས། ཁྲོ་
བསྟོད་ཉེར་གཅིག་པས་སྟོན། ལྷགས་རྒྱ་གཉིས་ལས་ལྷགས་ཀྱི་ཅ་
བ་ཡི་གཏེ་འཁོར་ལོ་བཞི་པས། ཞི་བའི་ལྷགས་བདུན་པས། ཁྲོ་བའི་
ལྷགས་བཅུ་དུག་པས། ཕྱག་རྒྱ་བརྒྱད་པས། གདམས་གཏང་ཉེར་
གཉིས་པས་བརྟན་ཏེ། འདི་དང་ཞལ་ལྷང་གི་ཚིག་ཟེན་ལ་མི་འདྲ་བ་
ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་དོན་གྱི་གནད་གཅིག་པ་ཁོ་ལོ་ལོ་ལོ།

དེ་དག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་དོན་མཐའ་དག་ཞིབ་པར་
ལྟོ། **ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས།**

ཁོང་ནས་གབ་སྐྱས་དོན་འབྲིན་པ།

སྟོན་པ་དོ་རྩེ་ཕྱགས་ལ་གནས། | ཞེས་བཀའ་སྐྱེལ་བ་ལྟར་སྟོན་
པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ནས་མན་དག་གི་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཚད་པ་མངའ་
བའི་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་རྒྱུད་གཞུང་འབྲུགས་
པ་བསྐྱེབས། གཙུག་པ་བསྐྱང་། གབ་པ་མངོན་དུ་སྤྱང་བའི་ཚུལ་

གྲིས་ལེགས་པར་བྱ་བའི་ཉི་ཟེར་ལ་བརྟེན་ནས་སྐལ་བཟང་རྣམས་གྱི་
སྒྲིའི་བརྗོད་སྲིད་པར་བྱས་ཏེ་བྱུང་བ་དག་དྲུག་པའི་ཐོན་ལས་སྤྱོད་ལས་
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་བྱའོ།།

བཤད་རྒྱུད་ཚུ་བོ་བཞི་ཡིས་རྒྱས་བྱས་ཤིང་།།
དངོས་གྲུབ་ཞོར་བུའི་ཁ་དོག་སྟོང་གིས་བཟ།།
རིག་འཛིན་སྤྱོད་དབང་རྣམས་གྱི་ཅེ་དགའི་གནས།།
དཔལ་ལྷན་སྟོང་པོའི་རྒྱུད་རྒྱལ་ཟབ་མོའི་མཚོར།།

ཞུགས་ནས་དོན་ཐོབ་གནའ་དུས་མང་བྱུང་ཡང་།།
དུས་གྱི་དབང་གིས་ཉུང་དུར་གྱུར་མཐོང་སྟེ།།
དེད་དཔོན་མཁས་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས།།
ལེགས་བཤད་གྲུ་ཡི་འབྲུལ་འཁོར་གསར་བ་བྱས།།

ཞིང་། ཡི་གེའི་གྲོགས་དན་མཛད་པས་མཚམས་སྦྱར་ཏེ། བསྟན་པ་
 རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་སྟོགས་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་མཚན་བརྗོད་
 པར་དགའ་བ་ཀུན་མཁྱེན་སྣ་མ་དོ་རྗེ་གཟི་བརྗོད་ཀྱི་ཞབས་རུ་སྦྱི་
 བོས་སྦྱངས་ཤིང་། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་དོ་རྗེ་སྦྱོབ་དཔོན་མཁས་
 ཤིང་དངོས་གྲུབ་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་བརྒྱ་བརྗོད་ཞབས་སོགས་དོ་རྗེ་འཛིན་
 དབང་དུ་མའི་སྦྱོན་སྦྱར་དཔལ་ལྷན་སྦྱོབ་འབྲུལ་དུ་བའི་དབང་། རྒྱུད་
 བཤད། མན་ངག་དང་བཅས་པའི་བཀའ་རྒྱུ་ཐོབ་པ་མདོ་ཁམས་
 དོ་ཡུལ་གྱི་ཚོས་སྦྱོབ་པའི་གཟུགས་བརྟན་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་
 ཉི་མས་རབ་ཚེས་མེ་འབྲུག་གི་ལོ་རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུའི་འཛིག་ཉེན་དབྱུང་
 ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལ་རོལ་བ་རྗོགས་ལྡན་གཉིས་པའི་དུས་སུ་སྦྱར་བ་
 འདིས་ཀྱང་པན་བདའི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྦྱི་དང་གྲེ་
 བཀ་གསང་ཆེན་སྦྱིང་པོའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་མ་མེད་པ་སྐོ་ཐམས་ཅད་
 བས་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་
 གྱུར་ཅིག །མདུན་།། །།

གསང་སྟོན་གྱི་དོན་མཚན་གྱི་ལྟེ་མིག

ཨོ་སྐྱེ། འབགས་པའི་ཞིང་ཁམས་སོད་ཡུལ་གངས་ཅན་འདིར། །པཎ་གྲུབ་ཚོས་རྒྱལ་སྤོན་ལམ་ནང་འཛོམས་པ་
 བས། །དང་པོར་གསང་སྟོན་གསལ་བསྟན་པའི་སྐོར་རྒྱུ་བ། །སྤྲེལ་བྱེད་མཁའ་ཁེས་བྱུང་བྲག་གསལ་འདི་ཡིན། །མ་གཞག་གསལ་བེ་
 རོག་ལུ་བས་ཆེན་ཁྲ་དཔོན་དང་། ལུང་པ་མེས་དཔོན་ཉང་རོག་རོང་ཚོས་སོགས། །བྲུབ་བརྟེས་རིག་འཛིན་རྒྱལ་བ་དངོས་
 འདྲ་བ། །གངས་མེད་བརྒྱན་པ་རིན་ཆེན་འདི་ནང་བྱུང་། དེ་རྣམས་ཀུན་གྱི་པ་ལོར་གཅེས་པའི་དབྱིག། །ཡོ་ག་གསུམ་གྱི་
 རོན་བསྟུལ་ཅ་པའི་རྒྱུ། །ད་ཉལ་བར་དུ་བཤད་རྒྱུན་མ་ལུབ་པར། །ལེགས་གནས་དབལ་ལྡན་གསང་བའི་སྟོང་པོར་
 དེས། །དོན་དེ་དགོངས་ནས་ལྷ་བའོའི་དུས་མཐར་ཡང་། རྒྱུ་བའི་ཕྱིན་ལས་སྟེལ་ལ་རྒྱ་བྲལ་བ། །གཞན་པལ་མཐའ་ཡས་འོད་
 ཟེང་ཡབ་སྲས་གྱིས། །རྒྱུད་འདོའི་བཤད་སོལ་འབད་པ་བརྒྱ་ཡིས་བཟུང་། །བདག་འདྲའང་བཀའ་བརྒྱུད་དེ་ཡི་རྩེས་སྟེལ་
 བེད་ཀུན་མཁྱེན་དགེས་པའི་བཀའ་འཕྲུང་ཐོབ་གྱུར་པས། །གསར་དུ་འོ་ཅན་རང་འདྲ་འགའ་ཡི་ཆེད། །སྤྱི་དོན་རྣམ་
 བཤད་ཉུང་ལ་གསལ་བ་བརྟམས། །གང་དེ་དད་འདུན་ལྷག་བསམ་ལྡན་པ་འགས། །འབད་པས་སྤར་དུ་བཞེངས་པའི་
 ལེགས་ཚོགས་རྒྱུ། །སྟོང་པའི་བསྟན་པའི་རྒྱངས་སུ་སྤོན་གྱུར་ཏེ། །དབལ་ལྡན་སྤྲེལ་པའི་ཕྱིན་ལས་རྒྱས་བྱེད་ཡོག། །འབྲེལ་
 ཐོགས་ཀུན་གྱང་དམ་ཚོས་སྤྱོད་པ་ལ། །མི་མཐུན་རྒྱུད་པའི་མིང་ཡང་མི་འབྱུང་ཞིང་། །མཐུན་རྒྱུན་ལེགས་དགའི་རྟེན་
 འབྲེལ་ལུན་ཚོགས་ཏེ། །དོན་གཉིས་འབྱོར་བ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག། །ཅེས་པའང་ཚོས་སྟོར་སྤྲེལ་པ་ཀུན་དགའ་འབྲེལ་
 དང་། །གཡུང་ལུལ་སྤྲེལ་པ་གསུང་མཚོག་དོན་སོགས་ནས་རྒྱ་ཡོན་བསྟན་བསའིང་། །མཁྱེན་དབང་ཨ་མདོ་ཞབས་བྱུང་
 མཁས་བཅུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་། །དགོ་རྒྱལ་བའེ་ལོ་སོགས་གཞན་འགའ་པེས་གྱང་མཐུན་རྒྱུན་ལུང་གསོལ་

སྤྱད་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཉེ་གནས་སློབ་ཤོས་ཚོས་ལྡན་གྱིས་དོད་མ་བ་བྱས་ཏེ། སྤྱི་དོན་མཚན་གྱི་སྤྱད་བ་བརྟེན་པའི་སྤྱད་

བྱད་བ་སྤྱད་པའི་ཉེ་གནས་སྤྱད་བ་དག་ལེགས་འཕེལ།

པར་བྱང་སྒོམ་ཚིག་ག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་
དལ་འབབས་སྤང་། །ཚིག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །འི་མ་
ཡོངས་འཁྲུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་
ཕྱང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །གདངས་ཉེ་
རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །ངེས་ལེགས་ཉོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་
ལོག། །ཅེས་བ་འདིའང་དེད་དུས་ཡིད་སྐྱབ་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུས་པའི་ལྷ་སྟོའི་ཕྱིག་སྟོང་མི་བཟད་བས་གངས་རྫོངས་ཚོས་
ལྷན་གྱི་ཞིང་དུ་རྒྱབ་པའི་བསྐྱུན་པ་འིན་པོ་ཚེ་ཉི་མའི་སྤྱང་བ་རྣམ་འབར་བ་དེ་ཉི་མའི་གི་ལྷག་མ་ཅས་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས།
ལྷོགས་དང་ལྷོགས་ནས་དུལ་ལྷན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གཞོད་འཆོ་གྱ་སྟུའི་སྟོར་བ་ཉི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་
སོགས་སྟོ་གྲན་ནས་ལྷ་བོད་པའི་རྒྱུད་ཚོགས་མཚོ་རྣམ་པོ་ལ་བའདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་ལྷོགས་པོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་
བསྐྱུན་པའི་མེ་ཚོ་སྤང་ཡང་སྤང་བཞིན་གསོས་ཉེ་རྒྱགར་འབགས་པའི་རྫོངས་འདྲིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་ཀྱི་མ་མེད་
པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲིན་ལྷ་སྟུ་སྟོའི་རིང་ལུགས་
སྟོ་གྲན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕལ་ལུགས་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་བཤིགས། བད་བསྐྱུན་བྱུབ་མཐའ་རིས་མེད་གྱི་གསུང་
རབ་དག་དཔར་དུ་སྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འཇུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཚོག་པའི་དགེ་བཤེས་སྟོན་ཚོག་ཏུ། ལྷ་སྟུའི་དགེ་སྟོང་ཚོས་སྤུ་བ་
དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱུན་འདྲིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ། །།

རང་རིག་ཡེ་ཤེས་འཕོ་འགྱུར་མེད་སྐོང་ནས། །འགག་མེད་ཐུགས་
 རྗེའི་ཅམ་ལས་སྙིང་རྗེའི་སྐྱུར། །གང་འདུལ་གདུལ་བྱའི་རོལ་གར་དུ་འཆར་
 བའི། །སྤྱོད་པ་བཅུའི་ཅ་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་དགོངས། །འཕམ་གས་
 བོད་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་གཞུང་གི་མཛོད། །མི་ཉམས་འབེལ་སྤྱིར་འགྲུལ་བར་
 གསར་སྐྱུན་གྱིས། །ལྷག་བསམ་དག་བས་སྤེལ་བའི་དགོ་བ་འདིས། །རྒྱལ་
 བསྐྱེད་དམ་ཚེས་ལུང་རྟོགས་རྒྱས་བ་དང། །བསྐྱེད་འཛིན་དམ་བ་རྣམས་དང་
 འདུས་བའི་སྤེ། །སྤོམ་གསུམ་འཛིན་བས་ས་ཆེན་ཡོངས་གང་སྟེ། །འཇུག་རྟོག་
 ཞགས་བས་བཅིངས་བའི་མཁའ་ཁྲུབ་འགོ། །གཉིས་འཛིན་བ་བའི་ཚོགས་
 ལས་རབ་གྲོལ་ནས། །ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་གནས་ལུགས་མཛོད་གྱུར་
 ཉ། །གདོད་མའི་གཞི་ཡི་གོ་འཕང་མཛོད་གྱུར་ཤོག ། ཅེས་བའང་སངས་རྒྱས་ཚེས་གྲགས་

གྱིས་བསྐྱུལ་བའི་རོང་ཡད་ལལ་སྐྱུལ་བསྐྱེད་ཅོད་དུས་སྐོན་བའོ།

རིག་པ་ལྷག་རྟོན་གྱི་ཐུགས། །འཇུག་དམ་ལ་ཞུར། །སྐར་ཐང་བཀའ་འགྱུར། །རྒྱུད་དཔ།